

HAK-İŞ

TÜRKİYE HAK İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

Milenyum Genel Kurulu

İnsan Hakları Paneli
1999 Değerlendirmesi
Emek Platformu Bir Yığıldığını Kaybetti

9. Olağan
Genel
Kurul

SAYI: 53 Ocak 2000

içindekiler

BAŞKANDAN

2-3

HAK-İŞ'İN GEÇMİŞİ VE GELECEĞİ BAKAN YÜZÜ
Salim USLU

21. Yüzyıl ve Sendikalar-2

4-9

10-53

10 Aralık 1999
İnsan Hakları Paneli

54-71

72-77

Türkiye'nin 1999 yılında
Enerjisi boşa tüketildi

78-82

Dış İlişkiler

83-99

Emek Platformu,
bir yigidini kaybetti

100

101

Gelen Kitaplar

Kasım-Aralık 1999

102-103

104-107

"Hak-İş Magazine" is one of the periodicals of the Hak-İş Confederation
A BRIEF LOOK AT THIS ISSUE

108

SENDİKALAR "YENİ SÜRECİ"
OKUYABİLİYOR MU?

HAK-İŞ

aylık mesleki eğitim dergisi

Öneak 2000 / Sayı: 53

sahibi

Hak İş Sendikaları
Konfederasyonu adına

Salim USLU

Genel Başkan

genel yayın yönetmeni

Yusuf ENGİN

Genel Eğitim Sekreteri

editör

İsmail İlmi KIDEYŞ

yazı işleri müdürü

Av. Mecit ZEREN

bu sayıya katkıda bulunanlar

Mehmet FERİT

Osman YILDIZ

Aydın ÜNAL

Şahin SERİM

Yahya DÜZENLİ

Ünal ÖZDEM

Numan ÖZCAN

Yusuf KARACA

Hayati KÖRPE

Ayhan ŞENGÜL

Emir SARITAŞ

dizgi

Fatma CAN

fotoğraflar

Arif ÇATAL

Ali Tekin ÇAĞLAV

hazırlık - baskı

mina ajans

Matbaacılık İletişim Neşriyat Ajansı

Ltd. Şti.

Tel : 309 04 16

Fax : 309 61 44

yurtdışı posta gideri

Almanya 50 DM

Amerika 40 \$

Diğer ülkeler 40 \$ karşılığı

posta çeki hesabı

Hak - İş Dergisi 21 09 86

yazışma adresi

Tunus Caddesi No : 37

Kavaklıdere / Ankara

Tel : 0 (312) 417 16 30 - 417 79 00

Fax : 425 05 52

internet adresi

http://www.hakis.org.tr

e-mail:hakis @ superonline.com

Yazılarda belirtilen görüşler yazarların kişisel görüşleridir.

Gönderilen yazı ve resimler iade edilmez.

Yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek ıktıbas edilebilir.

Yayınından

AB, Milenyum ve Hak-İş

Toplum olarak tarihi günler yaşıyoruz.

1950'li yıllardan beri devam eden uzun ince bir sürecin ardından Türkiye, nihayet AB üyeliği için adaylık statüsüne kavuştu. Konfederasyonumuz, 3. bin yıla gireken 9. Olağan Genel Kurulunu tamamlayarak yeni yönetim ve yeni anlayışla sendikal mücadeleye devam kararı aldı.

26-28 Kasım 1999 tarihleri arasında gerçekleşen 9. Olağan Genel Kuruluna dünyanın dört bir yanından gelen sendikacılar, ülkelerindeki deneyimlerini aktarırlarken, Türk çalışma hayatının gelişimi hakkında bilgi sahibi oldular. Yabancı konuklarımızı ülkemizin yaşadığı deprem felaketinden duydukları üzüntüyü ifade ederek, acımızı maddi ve manevi olarak paylaşmaya hazır olduklarını ifade ettiler.

Özgür Birey, Örgütlü Toplum

Delegesinden genel başkanına kadar herkesin özgür bir ortamda görüşlerini rahatça açıkladıkları genel kurulumuzda "Özgür Birey, Örgütlü Toplum, Sivil-Demokratik Anayasa" tezimizi doğrulama fırsatını bulduk. Hak-İş'in dört yıllık çalışmaları genel kurul gündemine toplam yedi yayın olarak sunuldu.

Genel Başkanımız Salim Uslu, yönetim adına yaptığı konuşmada Hak-İş'in yeni dönemde ülkenin ekonomik, siyasal ve sosyal sorunlarına ilişkin söylemlerini daha da artıracığını ifade etti.

Hak-İş'in 9. Genel Kurulu'nda alınan kararlar, konfederasyonumuzun yeni döneminde uygulayacağı politikaları kamuoyuna deklare etmiştir. Genel Kurul kararlarımız genel olarak şu konuları içermektedir; "Küreselleşme, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliği, Kıbrıs, Demokratik Anayasa, siyaset, Yeni Sendikal Anlayış, Verimlilik ve Kalite, Özelleştirme, Refah Devleti ve Çevre". Genel Kurul kararlarımızın ayrıntılarını dergimizde bulabilirsiniz.

Hak-İş Konfederasyonu, ülkemizdeki örgütlü çalışanları temsil eden bir sivil toplum örgütü olarak 1997 yılında ICFTU ve ETUC'a üye olarak aslında Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girme sürecine olumlu katkıda bulunmuştur. Hak-İş Konfederasyonu kurumsal olarak Türkiye'den önce A.B.'ye üye oldu sayıyoruz. Türkiye'nin AB'ye tam üye olması sürecinin en az 20 yıl alacağı söylenmektedir. Hak-İş, bu süreçte ülkemizdeki diğer kurumların çok önünde bu sürece olumlu katkı sağlayacaktır.

1999 Sıkıntılı Geçti

Çalışanlar olarak, 1999 yılını sıkıntı ve mücadele ile geçirdik. İlgili tarafların görüşleri alınmadan, IMF'in direktiflerine uygun olarak çıkarılan Sosyal Güvenlik Yasası, çalışanları ancak mezarda emekli olmaya mahkum etmektedir. Sözkosunu yasanın Anayasa'ya aykırılığı yönündeki iddialar, Hak-İş'in öncülüğünde ve diğer sivil toplum örgütlerinin de katkısıyla hazırlanan metinde hukuki boyuta kavuşmuştur. Muhalefet partilerinin Sosyal Güvenlik Reformu Yasası hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla yapılan başvurusu, incelemeye alınmıştır. 2000 yılının ilk aylarında bu konuda çalışanlara bir müjdenin verileceğini ümit ediyoruz.

İnsan Hakları Panelimiz

Konfederasyonumuz, 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nde İstanbul'da düzenlediği 'İnsan Hakları Paneli'nde ülkemizde bu konuda otorite olan bilin adamlarından Prof. Dr. İlber Ortaylı, Prof. Dr. Hüseyin Hatemi, Prof. Dr. Coşkun Can Aktan ve Dr. Vedat Bilgin'in değerli katkıları ile İnsan Hakları konusunda Dünyada ve Türkiye'deki uygulamalar masaya yatırıldı. Sözkonusu panelimizin tamamı dergimizin bu sayısında da sizlerle paylaşıyoruz.

Bu sayımızda ayrıca Öz İplik-İş Sendikamızca hazırlanan "1999 yılı değerlendirmesi ve 2000'e Bakış" adlı bilimsel çalışmayı sizinle paylaşıyoruz.

Yeni sayılarımızda buluşmak üzere...

Yenilenme Zamanı ve

Türkiye kendisine rağmen bir yenilenme sürecine girdi. Kendisine rağmen diyoruz çünkü bütün toplumsal, siyasal ve kültürel işaretlere, bu işaretlerin haber verdiği zorunluluklara rağmen Avrupa Birliği'ne giriş sürecinin hazırlık şartları olarak yenilenme zorunluluğunu kabul etmek zorunda kaldı. Bizim gibi sık sık yenilenme ihtiyacını dile getirenlere iki buruk duygu kaldı. Birincisi bizimle aynı görüşte olanların -ki bunlar toplumun da büyük bir çoğunluğunu oluşturuyor- ısrarlı çabalarının yönetenler nezdinde hiç bir anlam taşımaması ve boşa çekilen bunca acılar, ikincisi de ülkemizin ve devletimizin çok partili hayata geçişte olduğu gibi kendisine rağmen bir yenilenmeyi ve bu yenilenmenin gereği olan demokratikleşmeyi bir kere daha ancak dış baskılarla veya uluslararası konjonktürün dayatmalarıyla gerçekleştirebiliyor oluşumuz. Bunun ayıbı elbette yönetenlere düşer.

İktidar bugün dış baskılar ve konjonktürün dayattığı yenilikler karşısında bir teknik heyet gibi, hatta görev ve yetkileri belirlenmiş bir komisyon gibi faaliyet göstererek bu yenilenmenin gereklerini yerine getirmeye çalışıyor olması elbette önem arz etmektedir. Ancak bunun yanında bürokratik mantığın ötesinde halkın ihtiyaçlarını kapsayacak bir iktidar iradesi de göstermelidir. Muhalefet partileri ise aynı iradesizlik içinde bütün bu yapılanlara mütereddit itirazlardan başka bir şey yapmamakta daha kötüsü bundan adeta kaçınıyorlar. Dolayısıyla biz bu utanacak hali, Türkiye'nin yönetiminde bulunan herkese ait bir ayıp olarak görüyor, eleştirilerimizi Türkiye'yi yöneten herkesi içine alan bir reel zemine oturtuyoruz.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen Hak-İş olarak toplumu okumakta ve bu okuyuştan bir gelecek tasavvuru oluşturmakta, ayartıcı gündemlerin önümüze yığıldığı sorunlar yerine gerçek gündemi bulup çıkarmakta ve çözüm üretmekte ülkeyi yönetenlerden bir hayli ilerde olduğumuzu görüyoruz. Biz bugün yaşadığımız siyasi, ekonomik ve hatta yönetenlerin göremediği kültürel tıkanıklığı 1980'li yıllardan başlayarak hiç durmadan dile getirdik. Ne yazık ki sun'i gündemlerin hay huyu içinde söylediklerimiz karşılık bulmadı.

Şimdi bu noktada artık hayıflanmanın da "biz söylemiştik" demenin de çok fazla bir önemi ve anlamı kalmadığı görülüyor. Bizim geçmişe yönelik hatırlatmalarımızın önümüzde uzanan bu zorunlu yenilenme döneminde nelerin değişmesi, nelerin yeniden ve yeni bir şekilde ortaya konması yenilenmenin nasıl, hangi araç ve yöntemlerle, daha da önemlisi ne adına yapılacağı ile ilgili tezlerimiz hiç olmazsa şimdi dikkate alınmalıdır.

Aslında Türkiye tahmin edilemeyecek bir potansiyele sahiptir ve yine kimsenin tahayyül edemeyeceği kadar sağlam, tutarlı, tarihi bir zeminden neset eden bir geleceğe doğru yürümektedir. Burada artık imtiyazlı seçkinler olarak hiç kimse bu gelişmeyi durdurma imkanına sahip değildiler. Gelişmelere ve yeniliklere ayak diremenin hiç bir faydasının olmadığını şimdiye kadar görmeleri gerekirdi. Bugün yapabilecekleri en olumlu şey toplumun bu gelişme ve yenilenme çabası karşısında kendilerini yeni durumlara uyarlamak ve en azından gölge etmemeleridir. Aksi takdirde sadece başarısızlıkla değil, kamu vicdanında ve tarih nezdinde gelişmenin önünde engel olmakla itham edileceklerdir.

Bugün bu uyarıyı yapmamızın sebebi ülkeyi yönetenlerin istemeye istemeye ve ayak sürüyerek katlandıkları yenilenme ile ilgili iki büyük yanlışından kaynaklanıyor. Bu yanlışların birincisi yenilenmenin alanını mümkün olduğunca daraltmak, ikincisi de yenilenmenin maliyetini her zamanki gibi emekçi, memur, emekli, küçük ve orta ölçekli işletme sahiplerine ödetme yöntemidir.

Geçen süreçten bu yana bir yandan demokrasinin sınırlarını daraltan, bir yandan sabit ve dar gelirli kesimlerin reel gelirlerini büyük ölçüde düşüren ve kamu kaynaklarını iç borçlanma, enflasyon, teşvik ve tahsislerle ülke siyasetini yönlendirmeye çalışan büyük sermaye gruplarına aktaran hükümetlerin hiç olmazsa bu yenilenme döneminde toplumdan yana bir tavır almaları beklenirdi. Ancak Hak ve özgürlüklerde siyasal erk kendi lehine, ekonomik politikalarda ise sözkonusu büyük sermaye lehine olan politikalara hız verilmektedir.

Emeklilik sürelerinin uzatılmasından komik maaş artışlarına, vergi iade oranlarının düşürülmesinden deprem vergisi alınmasına ardı arkası kesilmeyen zamlardan işçi çıkarmalarına kadar sürdürülen toplumu yoksullaştırma politikalarını yaşadık. Hele bu kez de, bu politikaların depremin yaralarının sarılmasının bir gerekçesi haline getirilip, doğal afetin istismar edilmesini anlayamıyoruz ve anlamamızın beklenmesinin de ayrıca bir zulüm olduğuna inanıyoruz.

Anlayamadıklarımız bununla da bitmiyor. Türkiye'de hangi ekonomik gelişme meydana geldi de hazine bonusu faizleri %30'lara, banka faizleri %40'lara gireledi? Buna karşılık ne-

Anlayamadığımız Adımlar

den Türkiye'nin büyüme hızı % 7'lerden % 2'lere düştü? Ve yine hangi sihirli değnek ülke yönetimindekilerin eline geçti de önümüzdeki yılın enflasyonu birinci yıl % 25'lere, ikinci yıl % 10'lara düşecek ve başta dolar olmak üzere döviz karşısında Türk Lirası'nın erimesi duracak? Bir başka anlayamadığımız da bu ihtimale dayanarak ücret ve maaş artışlarının nasıl bu oranlarda belirlenebilirliğidir.

Bütün bunların yapılması mümkün idiyse bu zamana kadar ki olanlar soygun değil de nedir? Yok bütün bunların yapılması mümkün değilse o zaman da bir aldatma karşısında değil miyiz? Dolayısı ile her iki durumda da toplum olarak aldatıldığımızı düşünmekten başka bir ihtimal kalmıyor.

Birileri kalkıp bütün bunları unuttalım. önümüzde yeni bir dönem uzanıyor ve bu dönemin gereklerine uygun tavır alalım derse buna biz de "evet" deriz. Ama yeni bir dönemi de eskinin kirli politikalarıyla karşılayacak ve yolumuza o şekilde devam edecek isek nasıl bir yeni dönemden söz edilebilir, eski politikalarla devam eden yeni bir dönem mümkün müdür?

Her yanlış politikanın, her hatanın bedelini hep aynı insanlara ödeterek nereye varılabilir? Bir batık bankanın, batan bir holdingin, bir tefecinin ve kötü durumda olduğu için el konulan bankaların yol açtığı zararları milyonlarca dar gelirliye ödetmenin yönetimle, siyasetle ne ilgisi var?

Yıllardır hayali tehditlerle, sun'i çatışmalarla toplumdan yoksullaştır-

ma politikalarını gizleyenler kendi eserleri olan milyonlarca çaresiz insanı görüp yarınki nesillerin gözündeki değerlerini de anlayacaklar belki. Ama onlar halen kendi sırça saraylarında açlığa mahkum ettikleri milyonların ızdırabını duyamıyorlar.

Türkiye bir dönüm noktasındadır ve köhnemiş bir yapının getirdiği yükün altında inlemektedir. Bütün bunlara rağmen Türkiye'nin içine girdiği yenilenme süreci bedeli ne kadar ağır olursa olsun, bugün ne kadar kötü yönetilirse yönetilsin bu kabusun sonu olacaktır.

Evet Türkiye bir yenilenme sürecinin eşiğindedir ve herkese değişmek zorundadır. Bu değişme ya herkesin kendi iradesi ile olacaktır, ya da değişmek kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelecektir. Bütün bunlara rağmen değişmemekte, yenilenmemekte ısrar ve inat ederek değişmeyen ve yenilenemeyenler yokluğa mahkum olacaklardır. Herhangi bir insan, siyasal ve toplumsal akım bu tercihlerden birini seçebilir, ama sadece kendi adına olmak kaydıyla. Çünkü hiç kimse geleceğimizle oynama hakkına sahip değildir ve bunu da başaramayacaktır.

Bu anlamsız kısır döngünün devam etmesinin kimseye hatta devamında fayda görenlere de bir yararı yoktur ve biz bütün bu kötü tablolara rağmen bizi bekleyen ve bize yaklaşan bir geleceğe doğru yürümeye devam edeceğiz.

Ülkeyi yönetenlerin gönülsüz de olsa yapmak zorunda oldukları yenilenme, dış baskılarla da olsa, sınırlı tutulmaya da çalışılsa, savsaklanmak da istense olması gereken noktaya

Salim USLU

doğru bir gelişme seyri izleyecektir.

Çünkü zamanın tasfiye ettiği bir yapıyı ayakta tutmak hiç kimse için mümkün değildir ve zamanın yaşattığı bir düşüncüyü ve yapıyı yok etmek ise herkes için imkansızdır. Biz sık sık yaptığımız gibi halen bu gerçeği anlayamayanlara, toplumu kendi istedikleri dar kabukların içinde tutmak isteyenlere, yön çizmek gayretinde olanlara eğer ders alırlarsa yine tarihe bakmalarını tavsiye ederiz. Tarih sadece ahmakların, aptalların ve idrak kapasitesi eksik olanların yeniden yaşadığı süreçtir ve herkes için tarihte kendi geleceği ile ilgili çok genel olduğu kadar çok özel ve anlamlı ipuçları da vardır.

Evet bir yenilenme sürecinin başındayız.

Herşey olması gerektiği gibi olacaktır.

Yenilenebilen için gelecek, her zaman olduğu gibi çok şeyler vaad etmektedir.

Yenilenmemekte direnenler de her zaman olduğu gibi bizzat zaman tarafından tasfiye olacaktır.

Çünkü bir atasözümüzde belirtildiği gibi: "Hocası zaman olanın hali yaman olur".

Arkamızda koca bir yüzyıl bıraktık. Çerçeveyi geniş tutanlar bir bin yılın geride kaldığını da sık sık hatırlatmaktan geri durmuyorlar. Aslında olan, kullanılan takvimin 3 sıfırlı bir hal almasından öte bir şey değil. 31 Aralık 1999 gecesiyle 1 Ocak 2000 sabahı arasında bir fark yok. Böyle bir farklılığın tamamen de olmadığını söylemek mümkün değil. Doğal olarak hiçbir değişim olmasa da, insan eliyle gerçekleştirilen ciddi bir farklılık göze çarpıyor.

Bu farklılık, yani 20. Ve 21. Yüzyıl arasındaki kırılma noktası henüz yaşanmış değil. Zaten konu üzerine kafa yoranlar, yüzyılların 2 sıfırlı yıllarda değil, her yüzyılın ortasında değiştiğini iddia ediyorlar. Yani, 1950'li yıllarda 20. Yüzyıl başladı, 2050'li yıllarda da ancak 21. Yüzyıl'a gireceğiz.

Takvim rakamları kendi başlarına hiçbir şey ifade etmezken, dünyamızdaki hızlı değişim takvim yapraklarındaki atlamalara anlam kazandırıyor. Dünyamız 1900 yılına girdiğinde muhtemelen eldeki araçlarla çok fazla öngörüle bulunulamıyordu. Geleceğe ilişkin tahminler çok fazla ayakları yere basan tahminler değildi. İlerlemenin motoru olarak savaşın gören iddiayı da gözönüne alırsanız, yaşanan iki dünya savaşının dünyayı teknolojik olarak ne kadar "ileriye" götürdüğünü de görürüz ve bu savaşları da tahmin

etmek mümkün değildi.

Bugün ise herşey programlı bir şekilde gerçekleşiyor. Yeni Yüzyıl'ın stratejileri belirleniyor, hangi taşın nereye oynanacağı hesap ediliyor. 1 Ocak sabahı bütün bu Yüzyıl programını görebileceğimiz bir dökümanımız yoktu ama, 20. Yüzyıl'ın son yıllarındaki gelişmeler, söylem, atılan adımlar, proje ve projeksiyonlar, 21. Yüzyıl'da tarihin artık durdurulacağına dair planlamaları gerçekleştirmek için çalışıyorlardı.

Ancak 21. Yüzyıl üzerinde öngörülerde bulunmak, elimizdeki verilerle mümkün görünmüyor. Bütün veriler, mutlak bir batı hakimiyetini gösteriyor. Avrupa ve ABD'nin ulaştıkları medeniyet seviyesi, 21. Yüzyıl'da bu coğrafyaların belirleyeceğini gösteriyor. Teori tamamen bu temeller üzerine bina ediliyor.

Öte taraftan, daha hayatında bir kez bile telefonla konuşmamış insanlar da var dünyamızda. Üstelik sayıları hiç de az değil. Dünyanın önemli bir bölümü açlık sınırının altında yaşıyor.

Kanlı ve ilkel savaşlar devam ediyor. Teknoloji ve medeniyetin ulaşmadığı nüfus büyüklüğü kaydadeğer bir büyüklük olarak önümüzde duruyor.

Dünyada bırakın sanayi devrimini yaşamayı, sanayi devrimine yaklaştıran sürece bile ulaşamamış ülkeler, toplumlar bulunuyor.

Dünyanın bir ucu 21. Yüzyıl'da yaşarken, abartısız olarak, milad-

dan önceki çağları yaşayan, yaşamak zorunda kalan, ya da bırakılan kitleler bulunuyor yeryüzünde.

Bu tür bir dengesizlik, önümüzdeki yüzyılın nasıl şekilleneceği konusunda bir belirsizliği de içinde barındırıyor.

Belki yüzyıla şekil vermek isteyenler zekice, planlı ve kurnazca adımlar atıyor. taşlarını ve adımlarını dikkatli seçiyorlar ama, karşı tarafta tamamen plansız, ne yapacağı belli olmayan, nasıl bir yol izleyeceği önceden kestirilemeyen topluluklar, kültürler bulunuyor.

Oysa dünyamızda 5 milyar insan yaşıyor. Beş milyar insan, beş milyar dünya anlamına geliyor. Ve böyle büyük bir cesamet üzerine fal bakmak, öngörüle bulunmak da imkansız hale geliyor.

Bütün umudumuz, beş milyar insanın tamamının mutlu, huzurlu bir yaşam sürebilmesi. Zira 20. Yüzyıl'da yeryüzünün sakinleri mutluluk, huzur ve barışı yakalayamamışlardı.

20. YÜZYIL'DAN GERİYE KALAN

Geriye dönüp 20. Yüzyıl'a baktığımızda ikisi büyük olmak üzere yüzlerce kanlı savaşın yaşandığını, sınırların yeniden ve yeniden çizildiğini görüyoruz.

Avrupa karşısında gittikçe zayıflayan Osmanlı İmparatorluğu Birinci Dünya Savaşı sonrasında yok olma sürecine girdi. Anadolu'da başlatılan Kurtuluş Savaşı'nın zaferle sonuçlanması ile Osmanlı İmparatorluğu resmen tarih sahnesinden silinmiş, Türkiye Cumhuriyeti kurulmuş oldu.

**Bütün umudumuz,
beş milyar insanın
tamamının mutlu, huzurlu
bir yaşam sürebilmesi.
Zira 20. Yüzyıl'da yeryüzünün
sakinleri mutluluk,
huzur ve barışı
yakalayamamışlardı**

DÖNÜM NOKTASI

21. Yüzyıl'ın bu olayı sadece bizi ilgilendiriyormuş havasında aktarılagelmiştir. Gerek ülkemizdeki resmi tarih anlayışı, gerekse Avrupalı devletlerin tarihi değerlendiren kendilerini merkeze almaları yüzyılın da anlaşılmasını zorlaştırmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun, 19. Yüzyıl'da içine alan dağılma süreci, 20. Yüzyıl'ın tamamına damgasını vurmuş, hatta önümüzdeki yüzyılı da belirleyecek izler bırakmıştır.

Özellikle Ortadoğu ve Balkanlar'da tam bir istikrarsızlık ve kriz-kaos ortamını geride bırakan İmparatorluk, aynı zamanda etki alanları olan Kuzey Afrika, Kafkaslar, Rusya'nın bir kısmı, Avrupa'nın iç kesimlerinden bir kısmı gibi bölgelerde de krizlerin doğmasına yolaçmıştır. İkinci Dünya savaşı, Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasının bıraktığı boşluğun ve kaosun bir sonucu olarak ortaya çıkmış ve yüzbinlerce insanın hayatını kaybetmesine neden olmuştur.

Her iki dünya savaşından sonra da çatışmalar, savaşlar durulmamış, etnik, dini, kültürel ve özellikle de ekonomik nedenlerle irili ufaklı çok sayıda savaş yaşanmıştır. Ortadoğu'da, Balkanlar'da, Kafkaslar'da, Hint Yarımadasında, Afrika içlerinde çok kanlı ve 21. Yüzyıl'a da sarkan çatışmalar yaşanırken, terör eylemleri de 20. Yüzyıl'a damgasını vurmuştur.

20. Yüzyıl bilim ve teknolojiye çok hızlı bir gelişmenin yaşandığı bir çağ olarak geride kaldı. Hiç kuşkusuz bu yüzyılda bilim ve teknolojinin bu kadar hızlı ilerlemesinin en önemli motoru savaşlardır. Gerek soğuk savaşın, gerekse sıcak savaşın yarattığı re-

kabet, önceleri savaş teknolojisinde, fakat savaş sonrasında günlük hayatta teknolojinin vazgeçilmez bir yer edinmesini sağlamıştır.

Enformasyon teknolojilerinin de ileriye, 20. Yüzyıl'ın en belirgin özelliği olan globalleşmeyi beraberinde getirdi. Her ne kadar dünyada henüz telefon bile kullanılmamış önemli bir kitle bulunsada, "global köy" sıfatı yabana atılmayacak bir etkinlik kazandı. Naklen savaş seyrettik, hiç adını duymadığımız, binlerce kilometre uzaklıktaki yerleşim yerlerinden anında haberdar olduk, uzaya araç, Ay'a insan, Mars'a robot gönderildi ve dünyamızın fotoğraflarını seyrettik, dünyayı uydularla donattık, araba, uçak, gemi, telefon, telsiz ve televizyonun yanında internet teknolojileriyle dünyayı küçülttük.

Savaşın doğurduğu teknoloji de kendi politikalarını üretti. Küçülen dünyada hakimiyet savaşları, coğrafyaları etkisi altına alma rekabetleri kızıştı. Kimileri bu yarışlarda büyük başarılar sağladılar, kimileri ise yerinde saydılar. Bir bölgede milliyetçilik akımları koskoca devletleri bölük pörçük ederken, bir başka bölgede sınırlar ortadan kalktı.

20. Yüzyıl, tanımlanması zor ve sancılı bir yüzyıl oldu. Ancak yukarıda da değindiğimiz gibi takvimsel olarak biten yüzyıl, reel olarak sona ermedi ve 20. Yüzyılı tanımlamak için, 21. Yüzyılın ilk yarısındaki etkilerini görmek ge-

rekiyor.

YÜZYIL BOYUNCA ÜLKEMİZ

Dünyadaki gelişmelerden geride kalan ve yüzyılın çığırında hantallaşmış, yozlaşmış kurumlarının yanısıra harici baskı ve saldırılarla ayakta duramaz hale gelmiş Osmanlı İmparatorluğu, Yüzyılın ilk çığırında nöbeti Türkiye Cumhuriyeti'ne devretti. Sancılı bir devir oldu. Anadolu, yıllarca acıyla yoğrulmuş insanının gayreti ve kahramanlığıyla bugünkü sınırları içinde bir bağımsızlık alanı oluşturabildi.

Cumhuriyetin kurulmasından sonra bir kalkınma hamlesi başlatıldı. Ancak İkinci Dünya Savaşı, her ne kadar Türkiye aktif olarak savaşta yer almamış olsa da, ülkemizi de derinden etkiledi. Savaş ve ekonomik krizler dönemlerinden Türkiye başarıyla geçemedi. 1945'te sona eren İkinci Dünya Savaşı sonrasında savaşta harabe-ye dönmüş ülkeler hızlı bir kalkınma ve demokratikleşme hamlesi gerçekleştirirken Türkiye bunun da gerisinde kaldı. Çok partili rejim denemeleri, 10 yıllık periyodlar halinde kesintiye uğradı.

Türkiye, Yüzyılın başına oranla ileri bir durumda. Ancak hemen yanıbaşındaki ülkelerle kıyaslandığında olması gereken yerde değil. Cumhuriyetimizin

20. Yüzyıl bilim ve teknolojiye çok hızlı bir gelişmenin yaşandığı bir çağ olarak geride kaldı. Hiç kuşkusuz bu yüzyılda bilim ve teknolojinin bu kadar hızlı ilerlemesinin en önemli motoru savaşlardır.

75. Kuruluş Yıldönümünü 1998 yılında kutladık. 75 yılın muhasebesini yapma fırsatını yakalamışken, 1997 28 Şubat'ında gerçekleşen bir müdahalenin gölgesinde demokrasiyi hala tartışan bir ülke olduk.

Türkiye, iç politikada, dış politikada, ekonomide, toplumsal yaşamda, demokratikleşmede, insan haklarında, çağdaş kurumlarda bekleneni gerçekleştirmedi. Bunda, beceriksizlik ve toplum-yönetici elit karşıtlığı önemli rol oynadı.

21. Yüzyıl'a ve yeni bir bin yılla Türkiye, gönüllü olarak gerçekleştiremediği reformları ve ilerlemeyi, dış baskılar sayesinde gerçekleştirebilecek şartlar altında girdi. Yüzyılın son günlerinde gerçekleşen AB adaylığı, Türkiye'nin önüne gerçekçi bir rota çizdi. Ancak yüzyıl boyunca değişim felsefesini hakkıyla yakalayamayan ülkemizin birkaç gün içinde bunu yakaladığını düşünmek biraz abartılı olsa gerek. 21. Yüzyıl, Türkiye'ye yine eşsiz fırsatlar sunuyor. Türkiye, bunu gerçekleştirebilirse, potansiyellerini iyi kullanabilirse, 21. Yüzyıl'a damgasını vurması hiç de zor olmayacak.

YÜZYIL BOYUNCA SENDİKAL HAREKET

Avrupa ülkelerinde Sanayi Devrimi sonrasında değişen üretim alışkanlıklarının bir sonucu olarak ortaya çıkan sendikalar, 19 ve 20. Yüzyıllar boyunca Avrupa'nın ilerlemesinde etkin rol oynadılar.

Başlarda emek mücadelesi için varolan sendikalar, ülkelerin kalkınmasında bugün olduğu gibi o günlerde de en ağır yükü omuzlamış emekçilerin hakları yanında, özgürlüklerin kazanılması ve insan haklarının yaygınlaşması mücadelesini de verdiler.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında ekonomik ve çalışma hayatına ilişkin değişimlere göre kendilerini hazırlayan sendikalar, toplumsal değişimin en önemli dinamiği olma özelliklerini korudular.

Ekonomik yapısı çağdaş ülkelere göre farklılık arzeden ülkemizde sendikalar, Yüzyılın ilk yarısında Avrupadaki örnekleri kadar etkin olamadılar. Demokrasi kavramının çok geç yerleştiği ülkemizde, ithal ikamelerle ortaya çıkmış sendikal örgütlenmeler de demokratikleşme maceramızda etkin rol oynayamadılar.

Yüzyılın son çeyreğinde, gerek demokrasi, gerekse demokratikleşmenin vazgeçilmez unsuru olan sivil toplumun önem kazanmasıyla birlikte sendikalar da toplumsal mücadelede yerlerini aldılar.

Bugün için çalışma hayatının zor şartları, anayasal ve mevzuata dayalı kısıtlamalar, demokratikleşme, örgütlenme ve insan hakları konusunda olmamız gereken yerde olmayışımızdan dolayı sendikalar da ciddi sıkıntılarla karşı karşıya. Ancak, sendikalar, değişimin kaçınılmaz olduğunu en erken kavrayan ve buna en hızlı şekilde ayak uydurabilen kurumlar olma özelliklerini mu-

hafaza ediyorlar.

Türkiye'de sendikalar, 20 ve 21. Yüzyıl'ı iyi okuyabildikleri, toplumlarıyla ve temsil ettikleri kitleyle uyum içinde ve onların taleplerini kavrayabilecek bir dinamizme sahip oldukları sürece, 21. Yüzyıl'ı şekillendirmede en önemli sorumluluğa sahipler.

1999: EMEK HAREKETİNDE DÖNÜM NOKTASI

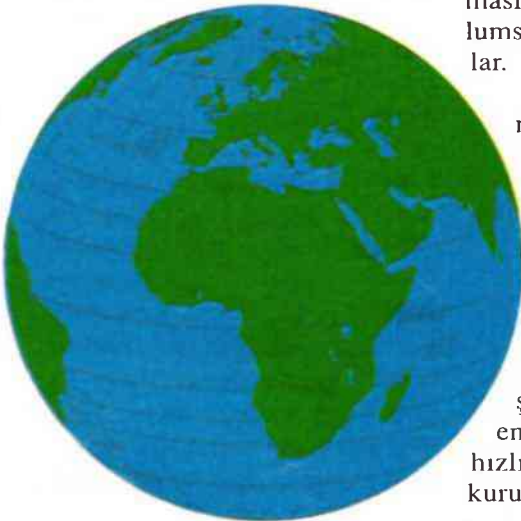
Yüzyılın son yılında, 1999'da da Türkiye'de gelenekler bozulmadı. Ekonomi ve siyasette devam eden çalkantılar, toplumsal hayatın da derinden etkilenmesine yolaçtı. Toplumsal yaşamımızı en çok etkileyen, yıla damgasını vuran ve acısını uzun süre unutamayacağımız olaylar ise 17 Ağustos ve 12 Kasım tarihlerinde meydana gelen depremlerdi.

Çalışanları yıl boyunca vuran sadece deprem olmadı. 1999, hem çalışanların haklarına yönelik saldırıların yoğunluk kazandığı, hem de bu saldırılara karşı örgütlü bir mücadelenin verildiği yıl olarak emek hareketinde bir dönüm noktası oldu.

Öncelikle bazı başlıklar altında kısaca 1999'da çalışanları yakından ilgilendiren gelişmeleri ele alalım:

Siyasi ve Ekonomik Olaylar

Siyaset: 1995 seçimlerinden sonra siyaset dışı müdahalelerin artmasıyla ciddi bir istikrarsızlık sürecine giren Türkiye, 1999 18 Nisan'ında yapılan seçimlerde de koalisyonlara veda edemedi. Siyaset üzerindeki müdahaleler, etkisini yitirmekle birlikte 1999 yılında da devam etti. 1999 yılında da çeteler, mafya, yolsuzluk iddiaları gündemden düşmedi.

Terör: 1999 terör için bir dönüm noktası oldu. Abdullah Öcalan'ın yakalanmasıyla birlikte terör eylemlerinde kaydedeğer bir düşüş yaşandı, ancak terör Türkiye gündeminden tamamen silinmedi. Suikast ve faili meçhullere yenileri eklendi.

İnsan Hakları ve Demokratikleşme: 1999 insan hakları konusunda kaydedeğer bir gelişmenin yaşanmadığı bir yıl oldu. Aynı şekilde demokratikleşme tartışmaları da dar bir çerçeveden ve tedirginlikle yapıldı. Ancak yılın son günlerinde Türkiye'nin AB rotasına ilişkin değişiklik insan hakları ihlallerinin sona ermesi ve demokratikleşmenin gerçek anlamda yerleştirilmesi yönünde umitleri artırdı.

Deprem ve Yeniden Yapılanma: 1999 yılına damgasını vuran olay depremler oldu. Depremler binlerce vatandaşımızın hayatını kaybetmesine veya yaralanmasına yolaçarken, Ekonomi üzerinde de izleri kolay silinmeyecek yaralar açtı. Ancak, deprem sonrasında her açıdan aciz kalınması, Türkiye'de mevcut şartların birkez daha gözden geçirilmesi gereğinin yüksek sesle dile getirilmesini sağladı.

Ekonomi: Siyasetteki istikrarsızlık, doğal afetler, yetersizlik ve yeteneksizlik ekonomiyi 1999'da

da hükmetti. Ekonomi rant ekonomisi olmaktan kurtulamadı. Kişi Başına GSMH'da Türkiye 3106 Dolar'la dünyada 89. Sırada kaldı. İç borç stoku sadece yılın ilk dokuz ayında yüzde 72,5 oranında arttı. İşsizlik ve istihdam konusunda çalışma yapılmadı. İşsizlik oranı yüzde 12,5 oranını aştı. Dış borç yılın başlangıcı itibarıyla 100 milyar doları aştı. Gelir dağılımında doğu ve batı bölgeleri arasında 11: alt ve üst gelir grupları arasında 14 katlık uçurum devam etti. Türkiye'nin dünya ticaret hacminden aldığı pay, ekonomik krizlerin de etkisiyle daha da düştü. Turizm sektöründe Türkiye en kötü yıllarından birini yaşadı. 1999 yılı Ağustos ayı sanayi üretim endeksi 1994 Temmuz ayına göre yüzde 13 gerileyerek son beş yılın rekorunu kırdı.

Enflasyon: 1999 yılı enflasyonu tüketici fiyatlarında yüzde 68,8 olarak gerçekleşti. 1999 yılı hedefleri tutmadı, sadece memurlar hayali enflasyon hedefine göre belirlenen maaş artışları nedeniyle yüzde 12,8'lik kayba uğramış oldular. Hükümet 2000 yılı için enflasyon hedefini yüzde 25 olarak belirledi ve tüm ücret artışlarını da buna endeksledi. 1999'un zararları ödenmedi, 2000'de de ödenmesi beklenmiyor.

Bankalar Operasyonu: 1999 yılında Hükümet 5 özel bankanın faaliyetlerini durdurdu. Önceden önlem alınmaması, devlet hazinesinin göz göre göre hortumlanmasını beraberinde getirdi. Devletin zararı henüz belli değil. Ancak hazinenin ve mudilerin zararda, banka sahiplerinin ise karda oldukları bir gerçek.

Vergiler: Etkin ve yaygın bir vergi reformu gerçekleştirilemedi. 1997 yılında çıkarılan vergi reformu, 1999 yılında bir kez daha rantıye lehine delindi. Deprem bakanesiyle çıkarılan ek vergilerle özellikle çalışanların ve dar gelirli-lerin yükü artırıldı ve bozuk ekonominin faturası büyük oranda onlara kesilmiş oldu.

Çalışma Hayatı

Asgari Ücret: Asgari Ücret, sefalet ücreti olarak kalmaya devam etti. Ocak 1999'da 57,620,790 olan Asgari Ücret, Temmuz 1999'da 68,631,120 TL. olarak belirlendi. 2000 yılı ilk altı ayı içinse yüzde 17,3'lük artış ile brüt 109,800,000 TL. oldu. 1999 yılı boyunca çalışanlar dolar bazında 31 dolar kayba uğradılar.

Oysa 1999 yılında Aralık ayı itibarıyla 4 kişilik bir ailenin asgari mutfak harcamaları bile 150 milyon üzerinde gerçekleşti.

Asgari ücretin vergi dışı bırakılması, uluslararası ilkelere uyulması, asgari ücret tesbit komisyonunun demokratik şekilde yapılandırılması sorunları bir yana, 1999 yılında da Asgari ücret geçim ücreti olmadı.

Zorunlu Tasarruf: Çalışanların ücretlerinden kesilen ve akıbetleri belli olmayan zorunlu tasarruf sorununa 1999 yılında da bir çözüm bulunamadı. Hazine, yüzde 150'lere varan oranlarda faizle iç borçlanma yaparken, Zorunlu tasarruf fonunda biriken paralara yüzde 5,2 oranında faiz uygulamasına devam edildi.

Zorunlu Tasarruf fonunda biriken paraların, Yeni çıkarılan Sosyal Güvenlik Yasası ile oluşturulan İşsizlik Sigortası Fonuna Haziran 2000'den itibaren aktarılması kararlaştırıldı.

Kamu Sözleşmeleri: 1999 yılında imzalanan kamu sözleşmelerinde, uzun süren pazarlıklara rağmen çalışanların geçmiş yıllardaki kayıplarını telafi edecek bir sözleşme imzalanamamış, ayrıca hayali enflasyon hedefleri doğrul-

alışmasını, kadınların eşit işe eşit ücret almamasını, çalışma ortamının çağdaş ve insani şartlara kavuşturulamaması gibi sorunlarda yalnızca havanda su dövüldü.

Bunun yanında, sendikasıztırma, kaçak işçilik, sigortasız çalışma ve çalıştırma, anti demokratik çalışma mevzuatı, gerçekçi, demokratik, ve katılımcı bir ESK'nın oluşturulamaması, ülkeyi yoksullaştıran ve kamu mallarını yok pahasına elden çıkaran özelleştirme anlayışı, taşeron işçi

1999 felaketler yılı oldu. Ancak bir musibet bin nasihattan evladır sözü de, somut şekilde anlaşıldı. Depremi ardından toplumun birçok kesimi birçok nasihat aldı. Belki bu nasihatların çoğu çoktan unutuldu ama, yine dersini iyi çalışanlar gelecek için kendilerini hazırladılar.

Çalışanlar için depremden sonraki en büyük felaket ise Sosyal Güvenlik Yasası'nda yapılmak istenen değişikliklerdi.

Sosyal güvenlik sisteminin içinde bulunduğu sıkıntıları en yakından bilen kesim çalışanlar ve onların temsilcileri sendikalar. Sendikalar, çözüm önerilerini de sık sık dile getirmişler, ancak bürokratik ve siyasi engellemeler bu çözümlerin hayata geçirilmesini önlemiştir.

Yine çalışanlar, sosyal güvenlik sistemimizde bir reformun acilen gerçekleştirilmesi taraftarıydılar. Bu reformun bir uzlaşma içinde gerçekleştirilmesi için çalışmalar çok önceden başlamış, hatta işçi ve işveren kesiminin üzerinde anlaştığı bir sosyal güvenlik yasa taslağı bile hazırlanmıştı.

Kendisini uzlaşma ve atılım hükümeti olarak nitelendiren 57. Hükümet, sosyal güvenlik yasasında reform yapmak amacıyla çalışmalara başladı. Daha önce tüm kesimlerin uzlaştığı eski metnin yerine yepyeni bir metin hazırladı ve metne, Türkiye gerçeklerine uymayan, demografik yapıyla uyumlayan bazı değişiklikler ekledi.

Bu değişikliklerden en fazla öne çıkan emeklilik yaşydı. Türkiye'de emeklilik yaşının çok düşük olduğu kabul ediliyor, ama öngörüldüğü seviyeye kadar çıkarılması da mezarda emeklilikle aynı anlama geliyordu.

tusunda dayatmalarla karyşılaşılmıştır.

31.12.1998 tarihi itibarıyla geçerli kamu toplu iş sözleşmesinde;

1. Alı ay için % 30 +15 Milyon
2. Altı ay için Enflasyon + % 5
3. Altı ay için Enflasyon + % 5
4. Altı ay için enflasyon + % 5

Şeklinde uzlaşma sağlandı. Enflasyon, faiz oranları, gelir dengesizliği gözetilmeden, çalışanların geçmişteki kayıpları dikkate alınmadan belirlenen kamu sözleşmeleri, 1998 yılının son günlerinden itibaren başlayan IMF'i tatmin operasyonunun ilk sinyallerini verdi.

Çocuk işçiliği, kadın işçiliği, iş güvenliği ve işçi sağlığı, konularında kaydadeğer gelişmeler olmadı. Oyun çağındaki çocukların

çalıştırılması, hak grevi, genel grev, ve dayanışma grevi gibi demokratik, çağdaş ve ILO standartlarına uygun çalışma koşullarının oluşturulamaması, Kamu çalışanlarına grevli-toplu iş sözleşmeli sendika hakkının verilmemesi 1999'da da çözüme kavuşturulmayan, hatta bazılarının üzerinde ciddi bir çalışılmanın bile başlatılmadığı konulardan oldu.

Siyasi ve ekonomik istikrarsızlık altında ezilen çalışanlar, çalışma hayatının bu kronik ve acil çözüm bekleyen sorunlarına çözüm bulunamaması nedeniyle 1999'da da en mağdur kesim oldu.

SOSYAL GÜVENLİK VE EMEK PLATFORMU

Hükümetin, çalışanlara dayat-

tuğı bu reform çalışması, diğer adıyla mezarda emeklilik musibeti, işçi-memur sendikaları, emekli ve meslek örgütlerine bir nasihat oldu ve Temmuz ayı ortalarında Emek Platformu kuruldu. Sosyal güvenlik Yasasıyla birlikte çalışanları ve ülkemizi yakından ilgilendiren konularda ortak hareket kararı alan Platform üyeleri, tüm Türkiye'de bir eylem programını hayata geçirdiler. Eylemlerle birlikte bilimsel çalışmalar ve bilgilendirme faaliyetleri de devam etti. 24 Temmuz tarihinde Türkiye tarihinin en büyük eylemi, 500 bin katılımcıyla Ankara Kızılay meydanında gerçekleştirildi.

17 Ağustos Depremi nedeniyle örgütlerin deprem bölgesine hareket etmesi, Hükümetin böyle acılı bir ortamda yasayı görüşmeyeceği iyiniyeti, ne yazık ki hükümetin meydanı boş bulmasına yolaçtı ve çalışanlar ikinci bir depremi yaşamış oldular. Yasa Meclis'ten geçti ve Cumhurbaşkanı da yasayı onayladı. Böylece Türkiye'de emeklilik de mezarda edinilecek bir mutluluk oldu.

Emek Platformu çalışmalarına devam etti. 15 Örgütün biraraya gelmesinden oluşan platform, deprem konusunda da örnek bir çalışma sergiledi ve bu çalışmalarını devam ediyor. 1999'un çalışanlara en büyük hediyesi, 2000 yılında da ümit olmaya devam eden Emek Platformu oldu.

1999'daki ortak hareketler Emek Platformu'ndan ibaret değildi. Yılın ilk ayında, Hak-İş'in

öncülüğünde Emek Zirvesi gerçekleştirildi. Hak-İş, Türk-İş, DİSK, KESK, Türkiye Kamu-Sen ve Memur-Sen biraraya gelerek çalışanların sorunlarının çözümünde ortak hareket kararı aldılar.

Yine yılın son aylarında 7 sivil toplum örgütü (Hak-İş, Türk-İş, DİSK, TİSK, TESK, TOBB ve TZOB) biraraya gelerek ortak hareket kararı aldılar.

HAK-İŞ VE 2000'Lİ YILLAR

1999'u, bütün çıplaklığıyla ve abartmadan, ama çekinmeden eleştiriyoruz. Çünkü geleceğe biraz daha umutla bakıyor ve çalışanlar olarak 20. Yüzyılın bu son yılının, sorunlarımızın çözümü için kıpırdanmaların olduğu bir yıl olarak kabul ediyoruz.

Hak-İş, 26-28 Kasım 1999 tarihlerinde Ankara'da 9. Olağan Genel Kurulu'nu gerçekleştirdi. Demokrasi, Dostluk ve Barış havası içinde geçen Kongrede birlik ve beraberlik mesajları verildi. Alınan kararlarla Hak-İş'in vizyonunun ve ufkunun ne kadar geniş olduğu bir kez daha kamuoyuna duyuruldu.

Hak-İş, 9. Olağan Genel Kurulu'ndan güçlenerek ve daha dinamik bir şekilde çıktı. 21. Yüzyıl'ın sendikacılığı için değişim felsefesini yakaladığını kongre boyunca yapılan konuşmalarda ortaya koydu.

Hak-İş, 2000'li yıllara bu nedenle umutla bakmaktadır. 2000'li yıllarda Türkiye'de demokrasinin

ve insan haklarının, emek mücadelesinin, onurlu, kararlı, bilimsel ve ayakları yere basan mücadelesini verecek olan Hak-İş olacaktır.

Türkiye bugüne kadar yapması gereken, toplumun da yapılmasını beklediği değişiklikleri gerçekleştirmedir. Çözümleri çok kolay olan sorunların üzerine iradeyle gitmedi, kararlılıkla yaklaşmadı.

Şimdi ise, AB adaylığı doğrultusunda Kopenhag Kriterleri çerçevesinde bir dizi değişimin gerçekleştirilmesi gerekiyor.

Gönüllü olarak gerçekleştirilmeyin değişim, harici baskılar sayesinde gerçekleştirilebilecek.

Türkiye'yi Türkiye yapan özelliklerden taviz verilmediği sürece Hak-İş, bir sivil toplum örgütü olarak bu değişime omuz verecek, bugüne kadar olduğu gibi yarın da hep ileri görüşlülüğüyle hareket edecek.

20. Yüzyıl'da her yıl bir önceki yılı arattı. Ancak 2000'li yılların Türkiye'sini böyle yaşamak istemiyoruz. Sorunların artık çözüme kavuşturulduğu bir dünya ve Türkiye özlemimizi bir kez daha dile getirirken, barış, huzur ve mutluluğun hakim olduğu bir yüzyıl diliyoruz.

Olağan
Genel
Kurul

Genel

9. Olağan Genel Kurul

Genel Kurul Öncesi Yoğun Hazırlık:

Genel Kurulu için başta konfederasyonumuz olmaz üzere bağlı sendikalarımız yoğun bir çalışma dönemi geçirdiler. Genel Kurul Faaliyet Raporumuzu iki cilt olarak yayınladık. Genel Kurulumuza sunduğumuz yayınlarımızdan diğerleri şu şekilde; Globalleşme ve Uluslararası Sendikal Hareket, Diyalog ve İşbirliği, Türkiye'den Avrupa'ya Göç, Hak-İş Dergimizin 52. Sayısı ve Genel Başkanımız Uslu'nun konuşma metni.

Özgür Birey,
Örgütlü Toplum,
Sivil-Demokratik
Anayasa
Talepleriyle...

Hak-İş'in

Genel Kurulunda

Coşkulu Genel Kurul:

Konfederasyonumuzun 9. Olağan Genel Kurulu, 26-28 Kasım 1999 tarihleri arasında DSİ Konferans Salonu'nda büyük bir coşku ile yapıldı. Yurt içinden ve dışından çok sayıda davetlinin katıldığı ve özgür birey, örgütlü toplum, sivil-demokratik anayasa özlemimizin dile getirildiği genel kurulumuz sonunda alınan kararlarla,

Hak-İş'in yeni bin yılda takip edeceğimiz temel ilkeleri belirlendi.

Gün, gün Genel Kurul

Birinci Gün:

26 Kasım 1999 Cuma

Konfederasyonumuzun 9. Olağan Genel Kurulu 26 Kasım 1999 Cuma Günü, saat 09.30'da DSİ Konferans Salonu'nda başladı.

Milenyum Genel Kurulu

jüçlenerek çıkan Konfederasyonumuz, yeni bin yıla hazır

Hüseyin Tanrıverdi'den Genel Kurulu takdim konuşması
Konfederasyonumuz Genel Başkan Yardımcısı ve Hizmet-İş Sendikası Genel Başkanı Hüseyin TANRIVERDİ, Genel Kurulu açış konuşmasında Hak-İş'in ilkeli, kararlı ve sorumlu sendikacılık yaptığını ifade etti.

Genel Kurulumuz için yasal gerekli çoğunluk vardır. Ve hatta tüm delegasyonumuzun katılımı söz konusudur. Ben Genel Kurulumuzun başarılı geçmesini, iyi sonuçlar almamızı, hem ülkemiz sorunlarının aşılmasında, hem dünya sorunlarının aşılmasında önemli bir katkı sağlayacağına inanıyorum. Tabi ki bu aşamada gerek 17 Ağustos'ta ve gerekse 12 Kasım'da yeni bir yüzyıla girerken yaşadığımız asrımızın, yüzyılımızın bu deprem felaketlerinde hayatlarını kaybedenlere Cenab-ı Hak'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar ve geride kalanlara sabr-ı cemil niyaz ediyorum."

Tanrıverdi'nin bu açışından sonra divan teşekkülüne ilişkin bir teklif okundu. Kabul edilen teklife göre Hak-İş 9. Olağan Genel Kurul divanı oluşturuldu.

Üç günlük yoğun ve yorucu genel kurulumuzu yöneten divan heyeti seçildi. Başkanlığını Öz Gıda-İş Sendikası Genel Sekreteri Agah Kafkas'ın yaptığı divan yönetimi şu isimlerden oluştu:

Divan Başkan Yardımcısı: Bay-

ram Erdoğan (Öz-İplik İş Sendikası Genel Sekreteri), Divan Raportörü: Mustafa Atlı (Öz-Çelik İş Sendikası Genel Sekreteri), Divan Üyesi: Mahmut Arslan (Hizmet-İş Sendikası Genel Sekreteri), Divan Üyesi: Ahmet Ötügen (KKTC Kamu-Sen Genel Başkanı), Divan Üyesi: Şenel Oğuz (Öz-Çelik İş Sendikası İstanbul Şube Başkanı).

Tanrıverdi konuşmasında şunları söyledi: "Bugün başlayan ve 3 gün sürecek olan konfederasyonumuz Genel Kurulu'nun bu tarihte yapılıyor olması hem konfederasyonumuz açısından, hem ülkemiz açısından, hem de dünyamız açısından büyük önem arz etmektedir. Bu önemin bilincinde olarak yine sorumluluk duygusuyla ilkeli, kararlı sorumlu sendikacılık anlayışıyla, bu 3 gün dolu dolu geçireceğimiz ve çok iyi değerlendireceğimiz bir çalışma ortamı olacaktır. Bu sebeple Genel Kurulumuzu açıyorum.

Sinevizyon Gösterisi: Genel Başkan Salim Uslu'nun açış konuşmasından önce konuk ve delegelerimize, ülkemizde yaşanan ekonomik, sosyal, kültürel ve sendikal sorunlara işaret eden bir sinevizyon gösterisi sunuldu. Gösteride, sorunların tespiti yapılırken, Hak-İş ve bağlı sendikalarımızın bu sorunlar karşısındaki duruş ve tavırlarını özetleyen ifadeler yer verildi.

Genel Başkan Salim USLU:

“Genel Kurullarımız doğrudan

Genel Başkanımız Salim Uslu, 9. Olağan Genel Kurulumuzu açış konuşmasında yeni bir bin yıla girerken Hak-İş'in 24. kuruluş yıldönümüyle birlikte, Cumhuriyetin 77. Osmanlı İmparatorluğu'nun da 700. yılını birlikte kutlamanın gururu içerisinde olduklarını söyledi.

Uslu, Hak-İş'in sendikal geçmişi, şu andaki durumu ve geleceğe yönelik ufkunu şu sözleriyle özetledi: “Kararlı sorumlu ve onurlu bir sendikal geçmişin, ilkeli ve başı dik bir sendikal mücadelenin umutlu, ufuklu ve coşkulu bir sendikal geleceğin, bilgiyi ve birliği, barışı ve dayanışmayı önemseyen bir sendikal anlayışın sahibi olan Hak-İş'imiz, etkin ve saygın bir sivil toplum örgütü olarak, yarınki Türkiye'nin özlemlerini ve ortak gelecek kurma kaygılarını daima diri tutma kararlılığında olmuştur.”

Dünya Sendikal Hareketinin Önemli Üyesi: Hak-İş

Sendikal bakış açılarını “Türkiye Sevdası” olarak özetleyen Genel Başkan Uslu, mücadele azimlerini yitirmediklerini, sloganlara ve boş hayallere değil, bilimsel kriterlere bağlı kaldıklarını ifade etti. Uslu, Hak-İş'in uluslararası sendikal alandaki açılımlarını şu şekilde açıkladı: “Bu faaliyet döneminde konfederasyonumuzun uluslararası sendikal platformlardaki yeri tescil edilerek, dünya sendikal ailesiyle bütünleşmesi bizim için önem taşımaktadır. Uluslararası İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) ile Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) üyeliğimizin gerçekleşmiş olması, 3. bin yıla girerken sendikal hareketin Dünya Sendikal hareketinin önemli bir üyesi olarak hem Hak-İş'imiz hem işçi hareketi bakımından önemli gelişme olarak altı çizilecektir.

Globalleşerek küçülen bir dünyada başta sendikalar olmak üzere, sivil

toplum kuruluşlarının uluslararası platformlara açılmaları ve vizyonlarını genişletmeleri ülkemizin geleceği, demokrasi hak ve özgürlükler için önemli bir kazanım olarak değerlendirilmelidir. Hak-İş bu alanda kendisini hızlı bir yarışta saymaktadır.”

“AB Yolunda Doğu Bloku Ülkeleriyle Yarışa Mahkum Ediliyoruz”

Türkiye'nin sorunlarını diyalog ve uzlaşma yerine, vuruşma ve tercihe zorlanma ile çözmeye çalıştığına dikkat çeken Genel Başkanımız Uslu, İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ardından kendimize rakip dahi görmediğimiz birçok ülkenin şu andaki gelişmişlik düzeyine gelemediğimizi, Avrupa Birliği'ne girmek için eski Doğu Bloku ülkeleri ile bile rekabet etmek zorunda kaldığımızı ifade etti.

Toplum olarak, “eşitsiz, adaletsiz, fırsatız, yargısız, sorgusuz” bir düzene emanet ediliğimize dikkat çeken

Demokrasi örneğidir”

Uslu, bu konuda şunları söyledi: “Daha fazla demokrasiyi iç düşmana fırsat vermek zanneden bir anlayış, demokrasinin sorun çözme ve iç düşmanı zararsızlaştırma yeteneğini göstermiyor. İstikrarın güçlenmesi için daha fazla demokrasi ihtiyacını ve gerçeğini özenle görmezden geliyor. Baktığı tabloda gördüklerini söyleme namusunu gösterdiği için münafıklıkla suçlanan insanlardan bu kışkacın içindeki kişiliği hupralanmış toplumdan, iyimserlik nasıl beklenebilir?”

“Siyasal İktidar Hep Suçlu Arıyor”

1970’li yıllarda enflasyon ve terör olmak üzere sadece iki temel sorunla karşı karşıya olduğumuzu kaydeden Genel Başkanımız Uslu, bugün ise sorunlarımızın numaralanacak kadar çoğaldığına işaret etti. Uslu bu konu da şunları söyledi: “Vergi reformunu yaparken de bozarken de, SSK’yı batırırken de, sosyal güvenlik reformu yaparken de, bankaları batırırken de kurtarıırken de, KİT’ler yağmalanırken de, satılırken de, KİT ürünlerine peş peşe zamlar yapılırken de, pahalılıktan şikayet edilirken de, ücretler geriletirken de, durgunluktan şikayet edilirken de, rantıye teşvik edilirken de, üretimsizlikten şikayet edilirken

de, Türkiye borç batağına itilirken de, yüksek faizlerden ve bütçe açığından şikayet edilirken de, kaynak yokluktan yakılırken de, devlet alacakları af edilirken de, kayıt dışı teşvik edilirken de, gelir adaletsizliğinden şikayet edilirken de, nedense siyasi iktidarlar ve siyasetçiler hep haklı oluyor ve hep suçlu arıyorlar.”

“Bu Türkiye fotoğrafına isyan ediyoruz”

Hükümet edenlerin başarısızlıkları karşısında şikayet ve yakınma yoluna gittiklerine işaret eden Uslu, hükümet temsilcilerinin sendika ve konfederasyonların genel kurullarına gelip, yaptıklarını halkla, çalışanlarla paylaşmadıklarına dikkat çekti. Uslu şöyle devam etti: “Halkının önüne çıkmayanlar, IMF’nin masa şefleriyle 15 gündür toplantı yapmakta ve onu ikna etmeye çalışmaktadırlar. İşte biz bu Türkiye fotoğrafına isyan ediyoruz, itiraz ediyoruz. Siyaset kendi meşruiyet kaynağı olarak halkı görmelidir. IMF’yi tatmin ederek, Dünya Bankası’nı tatmin ederek siyasetin başarılı olduğunu daha dünya tarihi yazmamıştır. Ve siyasetçiler bunu böyle bilmelidir. Evet hükümet ağlama duvarı tabi ki değildir. Hükümet olduk ama

nereden bulduk yapalım söylemini iktidar kaldırmaz. Bir taraftan ekonomik önlemler paketi diye vergi alacaklarının bir bölümünden vazgeçerek vergi reformunu, dünyanın sekizinci harikası gibi ilan ettiğiniz vergi reformunu delegecek, eldeki kıt kaynaklarını siyasi iktidarların yandaşlarına kredi ve teşvik olarak kapanın elinde bırakacaksınız. Çalışanların zorunlu tasarruf ve toplu konut fonundaki 4 katrilyon alacaklarını iç edeceksiniz. Diğer yandan da kaynak yokluğundan Sosyal Güvenlik Reformu diye geri ve ilkel bir yasayla sosyal kaygılardan uzak bir yaklaşımla emeklilik ve sigorta hakkımızı gaspedeceksiniz, kim inanır bu çelişkiye, kim inanır bu palavraya?”

“Paranoyak Yaklaşımlarla Demokrasi Bastırılıyor”

Ülkemizde çok ciddi bir demokrasi sorunu olduğu tespitinde bulunan Genel Başkanımız Salim Uslu, bunu şöyle örneklendirdi, “Türkiye’de toplumsal dinamizmi, demokratikleşme ve modernleşme talebi baskı altına alınıyor. Paranoyak yaklaşımlar demokrasiyi bastırmak için körükleniyor. Oysa Türkiye’yi ikilemden kurtarmak, coşkularımızı, heyecanlarımızı, umutlarımızı, potansiyellerimizi ortaklaştırmak ve Türkiye’nin genel süreçlerine katmak istiyoruz. Ama Türkiye’nin yönetebilen bir siyaset sorunu var. Türkiye yönetebilen siyaset sorununu hala aşamamışız. Oysa etkin, yönetebilen, çözüm üreten, zafları olmayan, yürekli, kurallı ve temiz bir siyasete ne kadar ama ne kadar ihtiyaç duyuyoruz. Tam demokrasi Türkiye için bir fantazi değildir, bir siyasi sadaka hiç değildir. Demokrasi, Cumhuriyet yurttaşları için bir kazanım ve yaşamsal bir ihtiyaç olduğu gibi, aynı zamanda da Türkiye’ye kredibilitesi yüksek bir ülke olmanın avantajlarını da kazandıracaktır. Bugün halkın çok güçlü bir demokrasi talebi vardır.”

“Meclis Rantiyeye Değil, Halka Açılmalı”

TBMM’nin halkla uyum içerisinde çalışabilmesi için teklifte bulunan Genel Başkan Uslu, bu konuda Almanya örneğini verdi: “TBMM, akredilasyon sistemini benimsemeli, Almanya’da olduğu gibi sivil toplum örgütleri parlamento çatısı altında akredite kurumlar olarak görüş ve bilgi üretmeli, lobiler yapabilmelidir. Bir başka deyimle Meclis sadece rantıyeye, holdinglere değil halka açılmalıdır.”

“Özgürlüklere Direnenlerin Yolu İslamabad’a Çıkar”

Türkiye’nin İnsan Hakları ihlalleri konusunda ciddi sorunları olduğunu ifade eden Uslu, “Kimi gerekçelerle haklara ve özgürlüklere şal örtülmesi ayıplarımızı kapatmaya yetmediği gibi, bilakis Türkiye’nin daha çok sorgulanmasına neden oluyor. İmzalanan uluslararası hukuk belgelerinin dahi demokrasi ve insan hakları kültürü olarak bazı kurumlar ve kişilerce benimsenmemiş olması ve hatta iç hukukta bunun karşılığının oluşturulmamış olması hiçbir şekilde mazur görülemez, zaten görülüyor da. De-

mokrazi çok boyutlu ve aynı zamanda geniş zamanlı bir rejimdir. Göstermelik bir iki düzenleme ile daha ne istiyorsunuz denemez denmemelidir. Türkiye Avrupa Birliği sürecinde yer almak ve dünya devleti olmak istiyorsa Koppenag kriterlerini mutlaka dikkate almalıdır. Koppenag kriterlerine direnen demokrasiye tam hak ve özgürlüklerine direnen bir Türkiye Helsinki diye yola çıksa bile sonuçta ancak İslamabad’a varabilir.” dedi.

Uslu, Demokratikleşme yolundaki tikanıklıkların aşılmasında AGİT ve Helsinki Zirvelerindeki demokrasi sürecini bir fırsat olarak değerlendirilmesi gerektiğine de ayrıca işaret etti.

“Anayasadaki Özgürlükler Göstermelik”

Türkiye’de özgürlüklerin tamamının riskli olduğunu ifade eden Uslu, dün normal kabul edilenin bugün edilmediğini söyledi. Uslu, “Anayasamızda temel bir ikilem görüyoruz. Hak ve özgürlükleri vermeden hak ve özgürlükçü görünmek kurnazlığı özellikle 1982 Anayasası’nda açık bir biçimde görülmektedir. Bu nedenle, bu ülkeye bu topluma, bu toplumun heyecanına dar gelen 1982 Anayasası mutlaka değiştirilmelidir.” dedi.

“Dar Gelirliye hayatı dar edecek bütçeye itirazımız var”

2000 yılı bütçesi çalışanlara, dar gelirliyle, yeni asrın birinci yılını dar edecek gibi gözüktüğünü ifade eden Uslu, “Bütçenin toplam geliri 57 milyar, gideri ise 82 milyardır buna isyanımız var, itirazımız var. Toplam vergi geliri 42 milyar, vergi dışı gelirler 15 milyar, 57 milyar gelirimize karşın 1999’un sonunda yani 2000 yılında 60 milyar dolar ana para ve borç faizi ödeyeceğiz, işte buna itirazımız var, buna isyanımız var. 5 milyar dolarlık sosyal güvenlik açığına isyan edenlerin, 60 milyar dolarlık 2000 bütçesindeki borç ve faiz harcamasına seslerini çıkarmamasına itirazımız var, isyanımız var.

Fiyatları ve devlete satılan paraları, borçları ertelemeyi fiyatları dondurmaya, borçları ertelemeyi düşüncelerinin, ücretleri dondurmaya kalkışmalarına itirazımız var, isyanımız var. Borç para alırken holdinglerden, finans çevrelerinden değil beklenen enflasyon, gerçekleşen enflasyonun yüzde yüz katını verirken, işçiye memura ve emekliye size beklenen enflasyona göre zam vereceğiz diyen anlayışa çifte standart anlayışa itirazımız var, isyanımız var. Borç alırken % 150 faiz ödeyip gözünü kırpmadan işçisine, memuruna, emeklisine gelince enflasyonla mücadele ediyoruz diye cimri davranışların, çifte enflasyon hesabı yapanların anlayışına, mantığına, insafına, idrakine isyanımız var, itirazımız var” dedi.

“Gelir dağılımındaki kurt taksimine itirazımız var”

Türkiye’nin zenginlikte Dünya’da 22. sırada olduğunu bildiren Uslu, fert başına milli gelir dağılımında Dünya’da 89. sırada bulunduğumuza dikkat çekti. Uslu, bu konuda itirazını şu ifadelerle dile getirdi: “Yani ekmeğin yarısını 8 kişi diğer yarısını 2 kişi paylaşıyorsa, bu kurt taksimine isyanımız var, itirazımız var.”

“Globalleşmeye Duyarlı Olmalıyız”

Uslu, globalleşme karşısında sendikal hareketin duyarlı olması gerektiğini işaret ederken, özellikle uluslararası yatırım anlaşmasına dikkat çekti: “Özellikle tahkimin hemen arka-

sından 30 Kasım - 3 Aralık tarihleri arasında Amerika Birleşik Devletleri’nin Siyatin Kentinde toplanacak olan Milenyum Raundunda muhtemelen MAI’nin imzalanması beklenmektedir. Çok taraflı yatırım anlaşması olarak bilinen MAI ile sermayenin ulusal ve uluslararası etkinliği daha da öne çıkacak, sermayenin dikte ettiği kurallar devletin ve toplumun kurallarının ve beklentilerinin önüne geçebilecektir. Bu konuda sivil toplum örgütleri ve sendikalar olarak duyarlı olmak gerektiğini ifade etmek istiyorum.”

“Depremde Sistem Enkaz Altında Kaldı”

17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremlerinde hayatını kaybedenlere başsağlığı dileklerinde bulunan Uslu, “Bu deprem yalnızca doğal felaket boyutuyla ve kaybettiklerimizle değil, enkaz altında kalan sistem boyutuyla da unutulmayacak ve yaşadığımız acılar hafızalarımızdan asla silinmeyecektir. Deprem esnasında ulaşım, iletişim, kurtarmada ve ilk yardımda, deprem sonrasında yaraları sarmada önlem almada ve çözüm üretmede beceriksiz ve mecalsiz, hantal ve inatçı bir tavır sergileyen sistem ilkel kurullarıyla enkazın altında kalmıştır.

Ülkeyi yönetenlerin, kendilerini

ülkenin efendisi zannedenlerin, değişim ve dönüşüm sürecine direnmeleri sadece süreci geciktirmekten başka bir anlam ifade etmeyecektir. Çünkü toplum ülkeyi yönetenlerin önündedir. Toplumun ufku ülkeyi yönetenlerin ufkundan, toplumun heyecanı ülkeyi yönetenlerin heyecanından, toplumun dinamiği ülkeyi yönetenlerin dinamizminden daha öndedir, daha önceliklidir. Türkiye’nin değişime, değişimin dinamizme, dinamizmin özgürlüklere, özgürlüklerin de demokrasiye ve hukuka ihtiyacı vardır, artık herkes bu gerçeği görmelidir.” dedi.

“Sosyal Güvenlik Yasası Anayasa Mahkemesi’nden Dönecektir”

Konuşmasında çalışanları olumsuz olarak etkileyen Sosyal Güvenlik Reformu Yasası karşısında işçi, memur ve tüm meslek odaları olarak onurlu bir direnme sergilediklerini ifade eden Uslu, tasarının yasalaşma sürecini şöyle açıkladı: “O gün biz yaraları sarmaya, acıları dindirmeye koşmuşken, siyasal iktidar bunu fırsat bilerek adeta, Meclisteki gücüne güvenerek yasalaştırdı. Oturduk hukukçuları çalıştırarak, Anayasa hukukçularını, idare hukukçularını bir metin hazırladık, hazırladığımız metne baktığımız zaman çıkartılmış olan 4447 sayılı yasa yasama tekniği açısından

devlet sosyal devlet ilkeleri ve hükümlülükleri açısından, sosyal güvenlik hakkı açısından Anayasa'ya aykırıdır. Bunu Anayasa'nın geçmişteki kararlarıyla da destekleyen belgelere ulaştık. Ve bunları FP'ye ve DYP'ye ilettik. Kendilerine huzurunuzda teşekkür etmek istiyorum Anayasa Mahkemesi'ne götürdüler. Aynı gün Anayasa Mahkemesi'ne götürdüler ve şimdi Anayasa Mahkemesi esastan incelemeye almış ve itirazları değerlendirmektedir. Umarım Dünyanın 9. harikası gibi takdim edilen ya da yeni bir büyük Türk zaferi gibi takdim edilen bu yasadaki yanlışlık Anayasa Mahkemesi'nden dönecektir."

"Her Başbakana göre değişen ESK istemiyoruz"

Endüstri ilişkilerinde diyalog ve uzlaşmanın gerekliliğine inandıklarını ifade eden Uslu, mevcut yapısıyla Ekonomik ve Sosyal Konseyi eleştirdi: "Her Başbakana her hükümete göre değişen bir Ekonomik Sosyal Konsey anlayışı olgusu yanlıştır. Verimli Ekonomik Sosyal Konsey'in içini boşaltıyor yetmiyor bu kurumlara olan inancı zayıflatıyor, heyecanı zayıflatıyor."

Konuşmasında taşeronlaştırma, sendikasılaştırma, sigortasız çalıştırma, vergi adaletsizliği, enflasyon, işsizlik, işten atılmalar, çalışan kadınların sorunları, çocuk iş gücü, özelleştiren işletmelerde çalışan işçilerin geleceği, gelir adaletsizliği, belediyelerdeki işçi alacakları, demirçelik sektörünün sorunları, tarım ve hayvancılığın sorunları, tekstil krizi ve diğer sektörlerin sorunları hakkında da konuşmak istediği söyleyen Uslu, anılanların sonuç olduğunu konuşmasında bütün bunların temel nedenlerine değinmeyi daha yapıcı olarak gördüğünü söyledi.

Özgür birey, örgütlü toplum, sivil-demokratik Anayasa

Yeni bir yüzyılda sendikal anlayışlarını 'Özgür birey, örgütlü toplum, sivil-demokratik Anayasa' şeklinde özetleyen Genel Başkanı Uslu, bu konudaki gayretlerini şöyle sıraladı: Bu düşüncelerimizi gerçekleştirmek için kendi içimizde yaptığımız eğitim çalışmaları, eylemler ve sair faaliyetlerin yanı sıra diğer sivil toplum örgütleriyle yan yana olmaya omuz omuza olmaya büyük özen gösterdik. Çünkü biz sorunlarımızı teke tek çözmeye çalıştık ama üstesinden gelemedik. Şimdi güçlerimizi birleştirmenin, birlikte mücadele vermenin, birlikte tavır almanın, birlikte dik durmanın gerekli olduğuna inanıyoruz."

"Ülkenin temel sorunlarına duyarlıyız"

Uslu, "Sendikacılık bitiyor denildiği bir dönemde Emek Platformu olarak, sendikal harekete ve çalışanlara umut vermeye çalıştıklarını, diğer taraftan da sivil toplum örgütü olma özelliğiyle Türkiye'nin temel sorunları karşısında duyarlı davranmaya özen gösterdiklerini söyledi

Genel Kurula katılanlara desteklerinden dolayı teşekkürlerini ileten Uslu, yeni bir bin yılın eşiğinde böyle bir kongreyi yaptıklarından dolayı çok mutlu olduklarını söyledi.

MİSAFİRLERİN KONUŞMASI

Ertuğrul HASİPOĞLU (KKTC Meclis Başkanı):

'Kıbrıs'ta Memur Sendikaları daha yaygın'

Hak-İş'in Genel Kurulu'na katılmaktan büyük bir mutluluk duyduğunu ifade eden KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanı Ertuğrul Hasipoğlu, Kıbrıs'taki son durum ve Türkiye-Kıbrıs ilişkisini etkileyen faktörler hakkında bilgi verdi.

Hak-İş'in ülke sendiciliğinde önemli bir yere geldiğini söyleyen Hasipoğlu, Türkiye'de 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde yaşanan Marmara depremlerinden dolayı Kıbrıs halkı olarak büyük bir üzüntü duyduklarını ifade etti.

Kendisinin de bir dönem KKTC'de Çalışma Bakanı olarak görev yaptığını ifade eden konuk Meclis Başkanı Hasipoğlu, sendikacılığın demokrasi ve çalışma hayatının vazgeçilmez unsuru olduğuna işaret etti.

KKTC'de Türkiye'dekinin tersine işçi değil de memur sendikacılığın yaygın olduğunu ifade eden Hasipoğlu, "Bizde buranın tersine kamuda

sendikacılık çok önde yani kamuda aşağı yukarı yüzde 80, 90 oranında sendikalaşma var, özel sektörde ise yüzde 12 civarında bir sendikalaşma var. Bizim ülkemizde ve sendikalar gerçekten özellikle kamu sendikaları, öğretmen sendikaları çok güçlü sendikalar ve ses getirmektedir. Sendikacılıkta esas olan şahsi düşüncemi söylüyorum, olması gereken verimlilik. Yani siz kazanıyorsanız o kazandığınızdan çalışana ödemeniz gerekmektedir. Yani asgari geçimi sağlayacak bir ücretten sonra verimliliğin mutlaka öne geçirilmesi, öne çıkarılması ve bundan çalışana pay verilmesi, çalışma barışı açısından en doğru olanıdır. Sosyal güvenlik yönünden bizim ülkemizde de çok büyük sıkıntılar vardır." dedi.

KKTC'nin demokrasiyi bir yaşam biçimi olarak seçtiğini ifade eden Hasipoğlu, KKTC'nin geçmişinin çok kısa olmasına rağmen, demokratikleşme konusunda önemli adımları attığını söyledi.

Kıbrıs sorununun çözümünde diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi ABD'nin de yaklaşımını eleştiren Cumhuriyet Meclisi Başkanı Hasipoğlu, bu konuda ABD Başkanı Clinton'un Kıbrıs hakkında değerlendirme yaparken Türkiye'de ayrı, Yuna-

nistan'da ise ayrı konuştuğunu savundu.

Kıbrıs'da iki ayrı devlet temeline dayalı bir Kıbrıs oluşturulmasını teklif eden Hasipoğlu, "Ama benim devletimi yok sayamazsın beni bir daha öldüremezsin." dedi.

DYP Genel Başkanı Tansu ÇİLLER:

"Dünya'da Dengesizlik Hakim"

Dünya'da önümüzdeki bin yılda büyük bir teknolojik atılım yaşanacağını ifade eden DYP Genel Başkanı Tansu Çiller, teknolojiye sahip olan zengin ülkelerin yanında dünya nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturan fakir halkların bulunacağına işaret ederek dengesizliğe işaret etti. "Türkiye Dünya'nın en hızlı küçülen ülkesi"

Bu denli dengesiz bir ekonomi tarifi Türkiye'nin gittikçe küçülen bir yerde bulunduğuna işaret eden DYP Genel Başkanı Çiller, bu konuda şunları söyledi: "Türkiye bugün giderek küçülen bir ülkedir evet küçülen

Oğlan
Genel
Kurul

bir ülke. Hem de o kadar ki IMF'nin bundan iki üç hafta önceki The Economist denen son derece önde gelen bir dergisinde açıklanmış ve Türkiye dünyanın en hızlı küçülen ve en fazla enflasyonuna sahip ülkesi ilan edilmiştir.

Bu, giderek küçülen Türkiye'nin başlangıçta bu Ana-Sol iktidarı ile birlikte enflasyonu düşürmek için küçüleceğiz modeline işaret etmek istiyorum. Bundan üç yıl önce açık bir biçimde yüzde 7-8 civarında olan büyümeyi bir kararla yüzde 3-4'e küçültmeyi bir hedef olarak almış bir modeldir bu. Niçin bu yapıldı. Enflasyon böyle düşecek. Ne çıktı ortaya? En hızlı enflasyon çıktı ortaya."dedi. **"IMF dayatmasında çalışanlar gözardı ediliyor"**

Çiller, Türkiye bütçesinin hazırlanmasında IMF müdahaleleri iddi-

asını şu şekilde özetledi: "IMF üç yıl önce de söylediğini söylüyor. Diyor ki: içeride hiçbir kesime vermeyeceksin. Neye vermeyeceksin çiftçiye vermeyeceksin. Çiftçiye yüzde 25'in altında destekleme vereceksin. Başka napacaksın, işçiye vermeyeceksin, memura vermeyeceksin, emekliye vermeyeceksin, daha da önemlisi KO-Bİ'lere de vermeyeceksin. Hiç kimseye vermeyeceksin. Peki nasıl büyüme olacak? Böyle bir ortamda iş talebi olmayacağına göre üretim elbette düşecek. Peki dışarı satalım ihracat yapalım. Hayır onu da yapmayacaksın. Neye kur politikasını bağlayacaksın, beklenen enflasyona yüzde 25'e inecek. O zaman ne olacak? Her yıl, her ay yüzde 1,8 kur politikasını değiştireceksin."

Ülke nüfus yapısına bakıldığında daha çok genç ve yakın bir zamanda iş talep edecek bir sosyal yapı ile karşı karşıya bulunduğumuzu ifade eden DYP Genel Başkanı, böyle bir ortamda yatırım yapıp, iş alanları açmanın mümkün olamayacağı gerçeğine dikkat çekti.

Türkiye'nin hiçbir dönemde bu dönemdeki kadar vahşi kapitalizmle yönetilmediğini savunan Çiller, yeni vergilerle toplanması planlanan 24 katrilyon liralık verginin 21 katrilyon lirasının hemen faize gideceğini söyledi. Çiller bu durumu şu sözleriyle tanımladı: "24 katrilyonu bütün ülkeden toplayacaksınız 65 milyondan toplayacaksınız. O vergiden herkese pay düşmesi lazım ama ondan fazlasını 30 bin veya 100 bin veya 300 bin deyim -yok ya- kişiye faiz ödeyeceksiniz."dedi

FP Genel Başkanı Recai KUTAN;

"Sosyal Devlet Halkın Refahını Düşünmeli"

Sözlerine Hak-İş'in Genel Kurulunu kutlayarak başlayan FP Genel Başkanı Recai Kutan, 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerindeki depreslerde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet diledi.

İşçi, memur ve esnaf gruplarının çeşitli toplantılarına katıldıklarını ifade eden Kutan, bulundukları her toplantıda ilgili kesimlerin çok büyük sıkıntı içerisinde olduklarını söyledi.

Anayasamızda da tanımını bulan sosyal devlet anlayışlarını da ifade eden Kutan bu konuda şunları söyledi: "Sosyal devletten bizim anladığımız şu: yapılan bütün faaliyetlerin hedefi insandır, insan olmalıdır, insanların mutluluğu ve refahı olmalıdır. Ekonomik faaliyetlerde mi bulacaksınız? Efendim benim kalkınma hızım yüzde 7'ye ulaştı, milli gelirim şu kadar arttı bu yetmez. Eğer vatandaşlarımızın önemli bir kısmı hala açlık sınırında dolaşıyor ise, hala memura yüzde 15 zam veriliyor ise, işsizlik, hala yüzde 20'ler seviyesinde ise yaptığınız bu ekonomik faaliyetlerin ve gelişmenin bizim gözümüzde hiçbir değeri yoktur. Herkes mutlu olacak, herkes müreffeh olacak sosyal devletten anladığımız bu."

FP lideri Kutan, ülkemizde küçük bir azınlığın Avrupa ve ABD standartlarının üzerinde hayat standartlarına sahip olduklarını, ancak, halkın büyük bir bölümünün de açlık sınırında

olduğunu ileri sürdü.

Hükümetin memur ve işçi kesimine vermeyi planladığı zam oranı ve enflasyon karşılaştırmasını yapan Kutun şunları söyledi: "Diyorlar ki, efendim enflasyon yüzde 25 olacak, o halde yüzde 25 olarsa biz şimdi yüzde 15 bir zam veririz, onun ardından ikinci altı ayda yüzde 10 bir zam daha veririz, böylece işçimizi, memurumuzu, emeklimizi enflasyonun altında ezdirmeyiz. Bir kere bunların hepsi hayaldir muhterem kardeşlerim."

Hükümetin borçlanması ve bankalardaki mevduatların seyrini Kayseri'deki meşhur bir değişle ifade eden Kutun şöyle konuştu: "Kayserililerin meşhur bir lafı diyorlarki: 'Çayın taşı, çayın kuşu' bunlar sizlerin bizlerin bankalardaki tasarruflarını alıyorlar, devlete borç olarak veriyorlar, devlet tekrar onu kendilerine iade ediyor dolayısıyla devletle bankalar arasında bu paralar gidip geldiği için esnafa para yok, çiftçiye para yok, işçiye para yok, memura para yok."

Ülke sorunlarının çözümü konusunda ümitsiz olmadığını ifade eden Kutun, Türkiye'de sivil toplum örgütlerinin yönetime ortak olma gayretlerini demokrasinin gelişmesi olarak yorumladı.

Yahnici ve Meral Konuşma haklarını delegelere devrettiler

MHP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Bülent Yahnici, Genel Kuruluma gelip, bir süre kalmasına rağmen kürsüye konuşma davetine vaktinin darlığı gerekcesiyle cevap vermedi.

Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral, genel kurulumuza katıldı. Ancak konuşma hakkını delegelere devrettiğini ifade etti.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Cevdet SELVİ:

"İktidar partileri, halkı uyutup, rantiyeye para aktarmada uyumlu"

CHP Genel Başkan Yardımcısı Cevdet Selvi, çalışmalarında Hak-İş ve bağlı sendikaların çalışma ve dokümanlarından çok yararlandığını söyledi.

57. hükümetin bugüne kadar halkın yaşamına yansımış her hangi bir uygulamasına ratlamadıklarını söyleyen Selvi, hükümeti oluşturan partilerin uyumlu bir hükümet olduklarını ifade ettiklerine dikkat çekerken, sözlerine şu şekilde devam etti: "Uyum-

luydular. İstenen olmuştu ama halkın hiçbir sorununa dönüp bakan yoktu. Uyumlu olduklarını sık sık vurguluyorlar. Halkı unutup emeğiyle geçinenleri ikinci sınıf bir yere koyup rantiyeye para aktarmada uyumluydu demek ki uyumlu bir hükümet istemek, uyumlu bir sonuç elde etmek yeterli değil. Hangi konuda uyumlu, nerede uyumlu bakmak lazım."

Türkiye'de bu hükümetten memnun olan kesimi göremediklerini ifade eden Selvi, bu konuda şunları söyledi: "Namuslu sanayici, üreten sanayici de memnun değil. Sadece bir avuç rantiyeye para kazandıran, üreten değil tüketip de üretenleri küçük görenler ön plana çıktığı için bu noktaya geldik."

Şu andaki hükümetin ve meclisin en kavgasız, en uyumlu meclis oldu-

ğunu savunan Selvi, "Buna rağmen en dertli olan millettir. Yönetenlerin kavgası yok ama, aşağıdakilerin ekmek kavgası vardır." dedi.

Parti yöneticisi olarak bu genel kurula katılarak çok faydalandığını ifade eden Selvi, hükümetten herhangi bir yetkilinin katılmamasına dikkat çekti: "Ancak ya Başbakanın ya birin-

ci dereceden sorumlu olan Çalışma Bakanının da azıcıkda olsa yararlanma ihtiyacı duysaydı da bu genel kurula katılsaydı, bundan memnun olurdum gurur duyardım. Onun için değerli arkadaşlarım çok uyumlu istikrarlı olduklarını söyleyen bu hükümetin halkla uyumu kalmamış kopmuştur. Halkın gündemi farklı, meclisin gündemi farklı, iktidarın gündemi farklı. Bu bizi üzen rahatsız eden bir olay.”

Devletin küçülmesi gerektiği şeklindeki görüşlere katılmadıklarını ifade eden Selvi, “Bizim devlet anlayışımız ise, elbet devlet olmanın gereklerini yerine getirilirken halkın eğitimiyle, yurttaşın sağlığıyla, sosyal güvenliğiyle, karşılaştığı olumsuzluklarla ilgilenen devlet anlayışı. Önlem alan, hazırlık yapan bir devlet anlayışı. Sosyal devleti, hukuk devletini, demokratik bir yapıyı hep birlikte kurmak zorundayız.” dedi.

TİSK Genel Başkanı Refik Baydur;

“İşçiyle işveren etle tırnak gibidir”

Türkiye İşverenler Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı Refik Baydur, ülkenin hangi rejimle ve nasıl yönetilirse yönetilsin, işletmeyle, işverenle işçiyi kimsenin ayıramayacağını söyledi. Bu gerçekten hareketle, işçi ile işveren temsilcilerinin daima uzlaşma niyeti ve gayreti içerisinde olması gerektiğine işaret eden Baydur, “İşçim gülerse benim gülebilece-

ğim, işçim refah içerisindeyse işletmenin ayakta kalabileceği, işçi ve çalışan insanlar memuru ile esnafı ile geleceğe mutlu bakıyor ise tüm Türkiye’nin geleceğe mutlu bakacağına inanıyorum. Büyük Amerikalı araştırmacı ve yazar Willeam Croke diyor ki: 21. asır bize yepyeni şeyler getiriyor. Bunların başında birkaç unsuru sayıyor ve arada sendikalar yok olacak diyor. Ben bu görüşe kesinlikle katılmıyorum. Sendikalar ister işçi ister işveren zaten birinin yokluğunda diğeri de yok.” dedi.

Demokrasi ve özgürlüklerin sağlanması için illa da anayasa değişikliğine gidilmesinin gerekmediğini ifade eden Baydur, ABD’nin 220 yıllık Anayasa ile idare edildiğine işaret etti. Baydur, “Demekki olan, anayasayla da bağlı değil, olay yüreklerimizde beyinlerimizde ve bedenlerimizde. Ha bunu becerbiliyor muyuz? Bana sorsanız tam beceremiyoruz. Sayın Uslu gayet dürüst ve mert bir ifadeyle ‘bugüne kadar beceremedik ama aklımız başımıza geldi sivil toplum örgütleri biraraya gelerek bazı şeyleri başarağımıza inanıyorum’ dediler. En doğru teşhis budur bana göre. Sivil toplum örgütleri derken ben işçi, işveren, esnaf diye ayırmıyorum, tarımcı

diye ayırmıyorum.” dedi.

Baydur, Uslu’yu beşli oluşuma davet etti

Genel Başkanımız Salim Uslu’nun sağduyusuna, uzlaşma gayretine ve araştırmacılığına güvendiğini ifade eden TİSK Başkanı Baydur, Uslu’yu daha önce kurdıkları beşli oluşuma katılmaya davet etti. Baydur bu konudaki görüşlerini şöyle açıkladı: “Sayın Salim Uslu’ya iki defa gittim

bir üçüncü defa da huzurunuzda geliyorum. Sayın Salim Uslu bu birlikteliğin içine girmelidir çünkü ben onun sağduyusuna inanıyorum, ben onun insan yapısına inanıyorum, ben onun araştırmacılığına inanıyorum. Lütfen eğer yeniden seçilecekse ümidim odur. Siz de kendisine bunu böyle teyid ediniz. Bu memlekette hepimiz bir araya gelmek zorundayız. İşçinin işverenin bir ayrıcalığı yoktur.”

Diyalog Çağrısı

İşçi ve işveren çevrelerinin birbirleriyle doğrudan diyalog içerisinde olması gerektiğine işaret eden Baydur, bu düşüncesini bir Karadeniz fıkrasıyla ifade etti: “Karadenizli askere gidiyormuş. Hani girerken soruyorlar babanın adı, ananın adı, yaşı, kilonereye bağlısın? ‘Hamsi Köylüyüm’ demiş. ‘Oğlum Hamsi Köy olmaz, Hamsi Köy nereye bağlı, vilayetin ne, kazan ne? itiraz etmişler. Demiş ki: ‘ben doğrudan Allah’a bağlıyım.’ Şimdi müsaade edin de biz doğrudan Allah’a bağlı olan elimizin bir tanesi ile de devletten turalım. Beraberce bağlıyalım”.

Kafkas, “Umarız ki sivil inisiyatif daha sivil durur”

TİSK Başkanı Baydur’un Genel Başkan Uslu’yu beşli oluşuma davet etmesi üzerine Genel Kurul Divan Başkanı ve Öz Gıda-İş Sendikası Genel Sekreteri Agah Kafkas, sivil inisiyatif hakkında şu temennilerde bulundu: “Evet Sayın Baydur’a her zamanki gibi bu yapıcı, yol gösterici konuşması için teşekkür ediyoruz. Umarız ki bu sivil inisiyatif baştan çok sivilmiş gibi durmadığı için belki biraz ayrıştık, umarımki biraz daha sivil inisiyatif daha sivil durur da o sivil duruşun içerisinde Hak-İş de onurlu yerini alır.”

DİSK Genel Başkanı Vahdettin KARABAY;

“Çalışanlar Emek Platformundan Çok Ders Çıkardı”

“İktidardayken başka, muhalefet-
teyken başka konuşan sayın parti yö-
neticileri aramızdan ayrıldılar. Biz bi-
zeyiz. Belki daha iyi konuşma fırsatı
bulacağız” şeklinde sözlerine başla-
yan DİSK Genel Başkanı Vahdettin
Karabay, çalışanların ağır yükler al-
tında ezildiğini, bu durumun Türki-
ye’de olduğu gibi, tüm Dünya’da ay-
nı durumla karşılaşıldığına dikkat
çekerek başladığı konuşmasında, ka-
muoyunda deprem vergisi olarak bili-
nen verginin halkı çileden çıkardığını,
ücretlilerin, kazanımlarının 1993 yılı-
nın altına düştüğünü ileri sürdü. Kara-
bay, bu konuda şöyle konuştu: “Bu ül-
kenin kaç vergi mükellefi var, kaçın-

dan vergi alabiliyorlar? Otursunlar
bunun hesabını yapsınlar. Ortaya çı-
kan tabloyu ‘onlardan neyimiz eksik’
dedikleri Avrupa ülkeleriyle karşıla-
ştırsınlar, yanlışlığın çarpıklığını ve
boyutunu görsünler. Aslında neyin
yanlış olduğunu gayet iyi biliyorlar,
ama doğruyu, olması gerekeni değil
çıkarlarının gereğini yapıyorlar. Hal-
kın ülkenin çıkarına olmayan bu çark
dönüyorsa tek sorumlusu da iktidarı
elinde tutanlar, bunun başka bir izahı
olmaz, olamaz da.

Herşeyden önce bu konu artık tar-
tışılmaz biçimde ağırlığını önümüze
koymuştur. Karşımıza çıkan sorunları
tek tek sendikalar olarak aşmamız
mümkün değildir. Daha da ötesi tek
tek konfederasyonlar olarak da aşma-
mız mümkün değildir. Bu nedenle ül-
kemizdeki tüm emek örgütlerinin bir-
likte hareketi ortak programlarda ve
eylemde buluşmaları artık bir zorun-
luluk halini almıştır. Sorunu tek başı-
na ulusal boyutuyla da göremeyiz.
Sermaye hareketlerindeki hızlanma

ve sınır ötesine taşınma yeteneği,
emek dayanışmasının uluslararası bo-
yutta ne kadar önem kazandığını gös-
termektedir. Bu bizlerin niyetlerinin
ötesinde yaşamın dayattığı ve hiçbir-
imizin de gözardı edemeyeceği bir
gerçektir. Gerek ulusal gerekse ulus-
lararası düzeyde taşların yeniden di-
zildiği bu süreçte emekçiler olarak bi-
zi ilgilendiren her konuda oluşan ku-
rallarda belirleyici olmalıyız. Bu an-
lamda uluslararası düzlemde emekçi
dayanışmasının öneminin yadsına-
mayacağı gelişmeler yaşanmaktadır.
Ancak bunun tesbiti yeterli değildir.
Ülkemizde bu alanda yürünmesi gere-
ken çok yol var.”

Çalışanların Emek Platformu olu-
şumundan çok dersler çıkarttığını ifa-
de eden Karabay, “Bu olayın ardından
tüm kesimler ne yapabileceklerini iyi
düşünmüşler, eksikliklerini görme fir-
satını bulmuşlardır” dedi.

Karabay sözlerini şöyle tamamladı:
“İlk etapta sendikalara, emekçi
konfederasyonlarına bu gelişmeler,
yaşadığımız felaketler ulusal düzeyde
olsun ve uluslararası düzeyde olsun
daha etkin bir mücadele ve dayanışma
örgütlenmesinin gerekliliğini göster-
miştir. Birçok sendikamız onca dene-
yimlerine rağmen yaşanan böylesi bü-
yük bir felaket karşısında kendi üye-
lerine bile ulaşmakta zorluk çekmiştir.
Ama daha da önemlisi mevcut devlet
anlayışının vatandaşına yaklaşımı ba-
kımından da çok da öğretici olmuştur.
Görülmüştür ki bugün sahip olunan
devlet işleyişi vatandaşını felaketler
karşısında korumaktan, kurtarmaktan
yarasına merhem olmaktan uzaktır.”

Demokrat Türkiye Partisi Genel Başkan Yardımcısı Yılmaz HASTÜRK:

“İşçi-İşveren arasında çalışma barışı istiyoruz”

Konfederasyonumuzun 9. Olağan
Genel Kurulu’nu kutlayan DTP Genel

Başkan Yardımcısı Yılmaz Hastürk,
parti olarak çalışma hayatına bakış
açılarını şu sözleriyle özetledi: “De-
mokrat Türkiye Partisi’nin çalışma
hayatı bakışından temel odak, işçi ve
işveren arasında çalışma barışıdır. Öz-
lemimiz çalışanın emeği ve alınteri-
nin karşılığının insanca yaşama ve ge-
leceğe güvenle bakmaya yeterli düze-
ye getirilmesidir. Günümüzde asgari
ücret sefaletle dahi yeterli değildir.”

Toplu sözleşmeleri hür demokra-
tik rejimin gereği ve teminatı olarak
gördüklerini ifade eden Hastürk,
“Sendikal haklar çağdaş düzeyde de-
ğerlendirilmeli yasalardan doğan aş-
mazlar gidirilmelidir. Memurların
sendikal haklarının teminat altında
alınmasında evrensel ölçüler ve uygu-
lamalar esas teşkil etmelidir. İşçinin
kıdem tazminatının şirketlerin iflasın-
da tahsil edilebilmesi imtiyazlı ala-
caklı haline getirilmesinden yanayız.
Grev ve lokavt halinde işyerinin iyi
muhafazasının yanında grev kırıcılı-
ğına karşıyız. Asgari ücretin altında
ücret ödemek için kaçak işçi çalıştır-
ılmasının yanında çocuk işçi çalıştır-
ılmasını çağ dışı kabul ediyoruz.
Türk işçi hareketinin ülke çıkarlarının
ön planda tutan fedakar kanaatkar sa-
mimi onurlu uzlaşmacı bir gelişim
göstermesini, inanıyor ve savunuyo-
ruz.” dedi.

İşçi hareketinin birlikte hareket
edip, neler kazandığının Türkiye’de
ispatlandığını belirten Hastürk, parti-
sinin bu gelişmeyi desteklediğini de
ayrıca söyledi.

Hastürk, “200 yılı aşkın mücade-
leden sonra işçi taleplerinin hala yerli
yerine oturmaması, toplumun da hala
buna suskun kalışı temel noksanlıktır.
Sendikal mücadelelerin ve genel de-
ğerlendirmelerin toplum yargı değ-
lerlerine tarihsel toplum yapımıza gele-
nek ve göreneklerimize uygun bir ya-
pıda olmasına önem vermekteyiz.

Hak-İş’in böyle bir yapıda daha da
etkin bir konum kazanacağı inancıyla
partim adına heyetinizi saygıyla kar-
şılayıyor 9. Olağan Genel Kurulumuz
hayırlara vesile olmasını diliyorum”
dedi.

Genel Kurul Birinci Gün, İkinci Oturum

Maden İşçilerine Hak-İş'ten Şükran Plaketi

9. Olağan Genel Kurulumuzun ilk gün ikinci oturumu öncesinde Hak-İş bir kadirşinaslık örneği daha gösterdi. 17 Ağustos 1999 Marmara 12 Kasım 1999 Düzce'de yaşanan büyük deprem felaketinde kurtarma ve enkaz kaldırma çalışmalarında gösterdikleri üstün gayretlerden dolayı Armutçuk, Amasra, Kozlu ve Üzülmaz Maden Bölgelerinde çalışan 10 maden işçisine şükran plaketi verdi.

Divan Başkanı Öz Gıda-İş Sendikası Genel Sekreteri Agah Kafkas, plaket töreni öncesinde 'maden işçilerine tüm Türkiye olarak müteşekkirdi. Kafkas ayrıca büyük deprem felaketinde arama ve kurtarma çalışması yürüten cesur maden işçilerinin medya gündemine girememiş olmasından dolayı da sitemde bulundu. Kafkas, konuşmasında ayrıca Genel Maden-İş Sendikası eski Genel Başkan-ı Şemsi Denizer'i de anarak bir suikastte öldürülmesini tel'in etti.

Uslu, "Arkadaşlarımız bizlere birbirimizi sevmeyi öğrettiler"

10 maden işçilerine plaket vermek üzere kürsüye davet edilen Genel Başkanımız Salim Uslu, kamuoyunun maden işçilerini daha önce Ankara'ya yürürken tanıdığını, bu depremle de madencileri yüzlerindeki siyahın aksine yüreklerindeki beyazlığın tertemizliğini gördüğünü, gördüğümüzü söyledi. Uslu konuşmasında depremde arama ve kurtarma yapan madencilerin tüm Türkiye'ye hayat kurtarmanın ulvililiğini öğretirken, aynı zamanda iki günlük dünyada birbirimizi

sevmemiz gerektiğini öğrettiklerinin de altını çizdi.

Uslu bu konuna özetle şunları söyledi: "Hak-İş olarak, yönetim kurulu olarak düşündük, Türkiye hızlı bir değişim ve dönüşüm yaşıyor. Çok şey değişiyor ama bazı şeylerin değişmesi gerekiyor. Atatürk değişmez, bayrak değişmez, din değişmez bunlar bizim değerlerimiz. Tarihde yaşayan gerçekler değişmez. Ama bir değişmez daha var. Vefanın, kadirşinaslığın, kadirbilirliğin değişmezliği. İnsanların yozlaşarak bu değerlerin kaybetmemesi lazım.

Yönetim kurulu olarak düşündük bir kadirşinaslık örneği olarak bu arkadaşlarımızı hem kamuoyu gündemine taşımak hem de olara olan teşekkür borcumuzu yerine getirmenin bir nişanesi olarak birer plakette ödüllendirmek istedik. Bu plaketleri de Hak-İş'e bağlı sendikaların deprem bölgelerindeki şube başkanları vereceklerdir. Plaket alacak sevgili madencilerimizi ve plakette kendilerine takdim edecek sayın şube başkanlarımızı huzurlarınıza davet ediyorum..

Maden Mühendisi

Salih ATMACA

"Depremzedeler Adına Hak-İş'e teşekkür ederim"

Plaket alan maden işçileri adına konuşan Maden Mühendisi Salih Atmaca, Hak-İş'e verdiği plaketten dolayı depremde zarar görenler adına teşekkür etti. Atmaca bu konudaki dü-

şüncelerini şöyle açıkladı: "Bir noktayı vurgulamak isterim. Madenciler olarak özellikle böyle bir acılı güne isimimizi duyurmamalıyız isterdik. Böyle şeyler de bir daha hiç olmasın isterdik. Madenciler böyle de duyulmasını. Hepiniz emekçileri temsil ediyorsunuz. Bizler emekçiyiz. İste-

rdim ki maden sektörünün son yıllardaki geriletilmesini daha olumlu pozitif şeylerle hep beraber ülkeyi ayağa kaldırarak duyuralım. Gönümüz bundan yana. Allah bir daha böyle acıları Türk milletine ve hiç birimize göstermesin. Saygılar sunarım."

Kamu Emeklileri Derneği Genel Başkanı Hulusi GÜNEŞ

"Elele verin ki daha büyöyesiniz"

Hak-İş'in kuruluş yıllarında kuruluş aşamasında karşılaşılan idari, hukuki ve ekonomik zorluklar dan haberdar olduğuna işaret eden Hulusi GÜNEŞ geline aşamada Hak-İş'in ülke sınırlarını aşan ve bir dünya kon-

federasyonu olmasını görmekten dolayı memnuniyetini ifade etti.

Kamu emeklilerinin karşılaştıkları ekonomik sıkıntıları da ifade eden Hulusi GÜNEŞ Sosyal Güvenlik Yasasındaki son değişiklikler ile emeklilik yaşının yükseltilmesini de sert bir dille eleştirdi. Güneş, delegelere hitaben yaptığı konuşmada: "Kıymetli delegelerden sendikalarına, konfederasyonlarına ve yöneticilerine dört elle sarılmalarını, bırakmamalarını, onları desteklemelerini istiyorum hepimizin gözlerinizden öpüyorum" dedi.

Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bil. Fak. Dekanı Prof. Dr. Kamil Turan;

"Hak-İş, bu çağın idrakindedir"

Hak-İş'i bütün müesseseleri ile beraber bu çağın idraki içinde olarak gördüğünü ifade eden Prof. Dr. Kamil Turan, Hak-İş'in çalışmaları ile kültürel faaliyetleri bu çağın farkında olduğuna ve yarınların organizasyonu üzerinde yöneticilerimizin düşündüğüne dikkat çeken bir konuşma yaptı.

Turan: "Türk sendikal hareketi adına büyük mutluluk duyuyorum. Değerli arkadaşlarım biz hocalar yıllardır gününün her mevsiminde sizlerin zamanlarını işgal ettik, konuştuk. Bugün sizin gününüz. Bu bakımdan ben konuşmamı uzatmak istemiyorum. Bugün konuşma hakkı sizin hakkınız. Ben bu genel kurulun bütün faaliyetlerinin, bütün sonuçları ile camiamıza ve Türk milletine hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Hepinizi saygı ve sevgi ile selamlıyorum."

YABANCI KONUKLARIN KONUŞMALARI

ETUC Genel Sekreter Yardımcısı Jean LAPEYRE;

"Türkiye'nin AB'ye alınmasını istiyoruz"

ETUC Genel Sekreter Yardımcısı Jean Lapeyre, konuşmasının başında ülkemizde yaşanan depremlerden dolayı üzüntümüzü paylaştıklarını belirtti. Lapeyre, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun Türkiye'nin AB'ye kabul edilmesi için gayret ettiğini söyledi. Avrupa'da Türkiye'nin insan hakları ve demokrasi uygulamalarının Avrupa normlarına uygun olmadığı şeklindeki eleştirilere de katılmadığını ifade eden Lapeyre, "Avrupa Sendikalar Konfederasyonu birçok kez devreye girdi ve sendikal haklar konusunda Türk sendikal hareketini destekledi, gerektiğinde bunu gündemde tuttu. Bu bağlamda demokratikleşme Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne kabul edilmesi ile daha iyi geleceği inancındayız." dedi.

Türkiye'nin hak ettiği siyasi konumu kendisine verilmesini istediklerini ifade eden Lapeyre, son dönemdeki Türk-Yunan yakınlaşmasından memnun olduklarını söyledi. Lapeyre, konuşmasına şu şekilde devam etti: "Türk ve Yunan sendika teşkilatları uzun zamandan beri Türk-Yunan yakınlaşmasına katkıda bulundular. Helsinki zirvesinde Türkiye'nin adaylığının kabul edilmesini istiyoruz. Ancak, Türkiye'nin de bundan sonra Kopenhag kriterlerine uyum içinde

olması gerekiyor ve ölüm cezasını uygulamaması gerekiyor. Tüm sendika hareketi kendi bütünlüğü içinde Avrupa katılma süreci içinde kendi yerini almalı, almak için seferber olmalıdır."

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun AB'nin şubesi olmadığını ifade eden Lapeyre, "Avrupa Sendikalar Konfederasyonu her zaman bağımsız bir sendika teşkilatı olacaktır amacı da Avrupa ile bütünleşmek içinde işçilerin hakkını korumaktır. Bu nedenle ulusal çerçeveyi aşan endüstriyel sistemi ilişkilerini kurmak ve toplumsal gelişmeyi sağlamak için elimizden gelen her şeyi yapacağız. Küreselleşmeye ve ekonomik bölgecilığe karşı cevabımız budur. İşte bu anlayış içerisinde hareket eden bağımsız bir sendika örgütüyüz. Sizinle birlikte Avrupa Sendikalar Konfederasyonu olarak bunu paylaşıyoruz" dedi.

IMF'nin ülke ekonomileri üzerindeki etkileri hakkında görüşlerini de açıklayan Lapeyre, şunları söyledi: "IMF tarafından benimsenen politikalar, yürütülen ülke ekonomileri bugün işçiler için bir çıkmazı oluşturmaktadır ve bunların çarelerinin bulunması gerekiyor. Sendikal haklar, insan hakları her tarafa saldırı altında bulunmaktadır. Bu bakımdan, sendikal hareketlerin gelişmesi ve konulara karşı duyarlı olması gerekiyor. Arkadaşlar Salim Uslu Beyefendiye şükranlarımızı arz ediyoruz kendisi bu konuda düşünceleriyle bizim düşüncelerimiz arasındaki bir farklılık olmadığını ortaya koydu. Teşekkür ederiz"

Olağan
Genel
Kurul

Bağımsız Devletler Topluluğu Genel Sendikalar Topluluğu Genel Başkan Yardımcısı Ermek Jakselekov;

"Yaşanan süreçten tüm dünya işçileri etkileniyor"

Bağımsız Devletler Topluluğu Genel Sendikalar Topluluğu Genel Başkan Yardımcısı Ermek Jakselekov ülkemizde yaşanan iki büyük depremden dolayı üzüntülerini ifade ile başlayan konuşmasında bu genel kurulda Hak-İş'in genel ilkelerini öğrenme fırsatını daha fazla bulduğunu ifade etti.

Türkiye'de olduğu gibi tüm Dünya'daki çalışanların yaşanan süreçten olumsuz etkilendiklerini söyleyen Ermek Jakselekov: "Ülkemizde düşüncesiz ve acil bir şekilde yapılmış reformlar nedeniyle yaşam şartlarını da-

ha da kötüleşmesi bağımsız devletler topluluğu ülkeleri işçileri çok ağır bir duruma düşmüştür. Bu şartlarda sendikalar ve işçi haklarına karşı olan hücum daha da artmaktadır.

BDT Genel Sendikalar Konfederasyonunun 90 milyon üyesi ile bağımsız devletlerde mevcut bulunan

bütün sendikalar arasında çok yakın bir işbirliği kurarak, konfederasyonumuz üyelerinin sorunları çözmek amacıyla bir araya gelmiştir. Yeni bir yılda bütün sendikalar mücadelelerini birlikte yürütmelidirler. Fakat bunun için sendikaların eşit haklarını, bağımsızlıklarını kabul etmek gerekmektedir. Birkaç gün önce İstanbul'daki zirvede kabul edilen Avrupa sözleşmesi yeni siyasi ilişkilere yol açıyor, bu ilişkilerde sadece hükümetler değil sendikalar da yerlerini alacaktır. Son olarak Hak-İş Konfederasyonuna kongre çalışmalarına başarılar diliyorum" dedi.

OATUU Genel Sekreter Yardımcısı Demba DIOP;

"IMF Politikalarını benimsiyen ülkelerde çalışanlar çıkmazdır".

Yeni bir çağın eşiğinde binlerce işçinin yeni bir sefaletin eşiğinde olduğunu ifade eden Demba Diop, Afrika'da işsizliğin çok yoğun olarak yaşandığını söyledi. OATUU Genel Sekreter Yardımcısı Diop: "Şu anda ekonomik iktidar, siyasi iktidarın iletim gücünü artırmasıyla artma durumuna karşı bulunmaktadır. Bu durumdan piyasa etkilemiştir. Avrupa işçi hareketlerini etkilemiştir ve Afrika sendikal hareketin gelişmesinde katkıda bulunmuştur. Bu ticari kuruluşların korunması ve bunların Afrika büyük bir dengesizliği yol açmıştır büyük yollar geçmiştir. Acilen dünya sendika hareketlerinin bu işi düzenli şekilde yürütmesi için gereken katkıyı yapmasını istiyorum.

Ülke varlıklarının çalışanların lehine ve insanların lehine karşı yönlendirilmesi gerekiyor. Sermaye büyümek yerine insanların yaşamı için insanların ücretlerinin artırılması için bu lazım. Bu birleşmiş milletlere bağlı olarak Kopenhag da toplanan kongre sırasında bütün işin boyutlarının ele alınması gerekiyor. Öte yandan uygulaması gereken boyutları biraraya getirdim. Dünya sendikal Hak Birliği'nin bu Kopenhag sonuçlarına ülkeye uyarlanması için acilen davet ediyoruz.

IMF tarafından benimsenen politikalar yürütülen ülke ekonomileri bugün işçiler için bir çıkmazı oluşturmaktadır. Bunların çarelerinin bulunması gerekiyor. Sendikal haklar, insan hakları her tarafa saldırı bulunmaktadır"

CGIL (İtalya Genel Sendikalar Konfederasyonu) Dış İlişkiler Müdürü Bruno ROSSI;

"Türkiye ve İtalya Akdeniz Ülkesidir, işbirliği ümit ediyoruz"

Türkiye ve İtalya'nın durumlarının birbirinden farklı olmakla birlikte iki ülkede de çalışanların zorluk içerisinde olduğuna dikkat çeken Rossi, İtalya'da da Türkiye'de olduğu gibi sık sık depremler yaşandığını, bu

konuda iki ülkenin daha yoğun işbirliğine girme ihtiyacının bulunduğunu söyledi.

Her iki ülkenin de bir Akdeniz ülkesi olduğunu ifade eden Rossi, bu konu ile birlikte Türkiye'nin AB'ye girmesi konusundaki görüşlerini şu şekilde ifade etti: "Bu konuda iki ülke sendikaları arasında çok somut bir işbirliği olabilir. Avrupa Birliği'nin yanı sıra, Avrupa Akdeniz Bölgesi'nde de işbirliği içerisindeyiz. Burda da Türkiye'nin Avrupalı olma konusunun altını çizmek istiyorum. Türkiye'nin ortadoğu'da da çok büyük rolü vardır. Avrupa sendikaları ve İtalya olarak Türkiye'nin katılımına büyük ihtiyaç duyuyoruz. Birlikte geliştirmemiz gereken birçok proje vardır. Size kongrenizde başarılar diliyorum. Hak-İş'e gelecekteki faaliyetlerinde büyük başarılar diliyorum. Umarım yeni yüzyıl Türk işçileri, demokrasisi ve Türkiye'nin gelişmesi için hayırlı olur, çok teşekkür ederim."

AHİK'ten Deprem Yardımı

Azerbaycan İşçi Sendikaları Konfederasyonu AHİK Genel Başkanı Settar Mehbalıyev, Türkiye'nin yaşadığı deprem felaketinden Azerbaycan halkı olarak büyük bir üzüntü duyduklarını ifade ederken, üye işçilerden temin ettikleri 3 bin doları Hak-İş'e verdi.

Mehbalıyev, bu konuda şunları söyledi: "Bilirsiniz ki bu zelzele o belalar o dertler bizim derdimizdir. Biz Azerbaycan halkı çocuktan okuldan okuyanlardan Türk kardeşlerine cömertlik gösterirler. Bugün biz konfe-

derasyon olarak yıkımlara ve yardımlara yüksek seviyede iştirak etmişik. Bugün de Azerbaycan konfederasyonu tarafından 3000 \$ Dolar takdim ederim. Bizim yaralılara derman çadır problemleri var. Ben eminim ki sizin delegeler bir manalı şekilde Salim ve Hüseyin Bey verecekler yüzde yüz faiz alacaklar onlar öyle temiz insanlar ki ben bu insanlar çok temiz adamlardı sizin delegelerde bizim kardeşlere ses vereceklerdir. Azerbaycandan getirdiğimiz bir tasvir ince sanat var size takdim ediyorum size uğurlar diliyorum."

AHİK Genel Başkanı Settar Mehbalıyev, AGİT İstanbul zirvesinin ardından imzalanan Bakü-Ceyhan Boru hattı anlaşmasından duydukları memnuniyeti ifade etti.

GSEE (Yunanistan Genel İşçi Sendikaları Konfederasyonu) Yönetim Kurulu Üyesi Angelos Fragopoulos;

"Avrupa Birliği sürecinde Türk-Yunan işçi diyaloguna ihtiyacımız var"

Yunanistan Sendikalar Konfederasyonu (GSEE) Yönetim Kurulu Üyesi Angelos Fragopoulos, Türkiye'deki büyük depremin hemen ardından Yunanistan'da da depremin yaşanması sonrasında iki ülkenin işçi konfederasyonlarının Atina ve İstanbul'da düzenledikleri ortak yardım konserleri girişiminden dolayı çok mutlu olduklarını söyledi.

GSEE Yönetim Kurulu Üyesi Angelos Fragopoulos, genel kurulda

GSEE Genel Başkanı'nın da mesajını okudu.

Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecine girmesiyle birlikte ekonomide yaşanması muhtemel sıkıntıların çalışanları olumsuz etkilediklerini düşündüklerini ifade eden Fragopoulos, bu konuda şunları söyledi: "AB'ye girişimizle birlikte ekonominin yeniden yapılanmasını, emek ilişkilerini, maaşlar ve çalışma zamanını büyük ölçüde etkiledi. Ancak başlıca etki işsizliğin artması oldu. Bu yüzden işbirliği yapmak her zamankinden daha gerekli hale gelmiştir. Türkiye'deki emekçi kardeşlerimiz gibi birçok ortak sorunumuzun ve amacımızın olduğu mesajını vermemiz lazım. İşbirliği ve ilerleme konusunda bu fırsatı kaçırmayalım. Bu vesileyle Türkiye'de ve Yunanistan'da depreme maruz kalanlar için en derin üzüntülerimi belirtirken GSEE ve Türk sendikalarını, depremden zarar gören insanları için dayanma girişimlerinden dolayı tebrik etmek istiyorum. Birkez daha sonuçları bizi çok ilgilendiren kongrenizde size yeniden başarılar dilerim, teşekkür ederim."

CFDT (Fransa Sendikalar Konfederasyonu) Genel Sekreter Yardımcısı Michel MARTI;

Fransız Sendikalar Konfederasyonu (CFDT) Konfederal Sekreteri Michel MARTI, Fransa hükümetinin, Türkiye'nin Avrupa Birliğine aday kabul edilmesi konusunda gayretlerinin olduğunu belirterek, bu konuyu Fransa Cumhurbaşkanı'nın Türkiye Başbakanı Bülent Ecevit'e açık olarak ifade ettiğini söyledi. Marti, kongreye başarı dileklerini sundu.

Olağan
Genel
Kurul

**FITUR (Rusya Bağımsız
Sendikalar Federasyonu)
Dış İlişkiler Müdürü
Guennady SOVETOV;**

“İşbirliği yapmalıyız”

Rusya bağımsız sendikalar federasyonu (FITUR/FNPR) Dış İlişkiler Müdürü Guennady SOVETOV, Türkiye’deki depremde dolayı Rus işçisinin büyük bir üzüntü içerisinde olduğunu söyledi.

Rusya’daki çalışanların hayat standartlarının çok kötü olduğuna işaret eden Guennady SOVETOV, işçilerin hayat standartlarını yükseltmek için eğitim düzeylerini yükseltme gayretinde olduklarını ifade etti.

Hak-İş’in ülkenin ekonomik-sosyal durumu ile ilgili olarak çok yerinde ve bilimsel tespitlerde bulunduğunu ifade eden konuk sendikacı Guennady SOVETOV, ülkesindeki işçilerin sorunlarını şu cümlelerle tanımladı: “Rusya bağımsız sendikalar federasyonu son 15 sene içerisinde Gorbocav döneminden başlayarak çok zor şartlar altında çalışmaktadır. Hayat standartları daha da düşmüştür.

Federasyon olarak işçilerin maaşı ile ortaya çıkan sorunlara dikkat ediyoruz. Ayrıca şunu çok iyi şekilde biliyoruz manevi krizi aşamadan zengin ve güçlü Rusya olamaz onun için çalışmalarımızda eğitim faktörüne de önem veriyoruz. Son olarak Hakiş genel başkanına yönetim kuruluna bizi davet ettiği için teşekkür ediyoruz ve Hak-İş’in kongre çalışmalarında başarılar diliyoruz.”

**FRATIA (Romanya İşçi
Sendikaları Konfederasyonu) Genel Başkan
Yardımcısı Liviu LUCA;**

“Yeni bir Avrupa oluşturmak istiyorsak, bunu Türkiyeyle yapmalıyız”

Romanya İşçi Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi Liviu LUCA, Genel Kurulumuzu kutladıktan sonra, deprem dolayısıyla ülkesi adına taziyelerini iletti.

Avrupa’daki oluşumda Türkiye’nin rolünün inkar edilemeyeceğine işaret eden LUCA, bu konudaki görüşlerini şu cümlelerle ifade etti: “Türk işçilerinin haklarını ve özgürlüklerini savunan Hak-İş’in yanında bütün Türk sendikalarının bu yolda çaba sarfettiğini görmek bizi çok memnun etti. Konfederasyonum adına çok mutlu olduğumu söylemek isterim. Ayrıca ülkenizde meydana gelen çok yıkıcı ve bizi çok üzen depremde dolayı duyduğumuz üzüntüyü bilmenizi isterim. Bunun yanında yapabileceğimiz katkı olursa konfederasyonumuz adına yapmaya hazır olduğumuzu bilmenizi isterim. Çok önemli noktayı vurgulamak istiyorum. Eğer daha iyi bir dünya istiyorsak daha iyi şartlarla yaşamak istiyorsak bunu hep beraber yapmalıyız.

Eğer Avrupada da daha iyi bir sendikal hareket oluşturulmasını istiyorsak buna Türkiye’yi ve Hak-İş ‘i de katmak zorundayız. Eğer daha iyi bir Avrupa oluşturmak istiyorsak yine bunu Türkiyeyle yapmak zorundayız. Bu duygularla birlikte size yeniden kongrenizde bütün kalbimle başarılar diliyorum, gelecekteki faaliyetlerinizde başarılar diliyorum. Konfederasyonuzdan Salim Uslu’ya küçük bir armağanımız olacak bunu da sunmak istiyorum. İlişkilerimizde bu kadar açık ve içten olsun.”

**KTUF (Kazakistan Sendikalar Konfederasyonu)
Genel Başkan Yardımcısı
Nimet ZHOTABAEYEV;**

“Deprem acınızı yürekten paylaşıyoruz”

Kazakistan KTUF Genel Başkan Yardımcısı Nimet ZHOTABAEYEV, Kazak halkı olarak ülkemizin yaşadığı doğal afetten dolayı büyük bir üzüntü duyduklarını ifade etti.

KTUF Genel Başkan Yardımcısı Nimet Zhotabaeyev, bu konudaki düşüncelerini şu şekilde açıkladı: “Sayın Kongre delegeleri sevgili Türk kardeşlerim uçaktan indim ve buraya geldim ve sizlere Kazakistan’dan selamlar getirdim. Sizlere bu davet için teşekkür ediyorum. Mükemmel bir şekilde donanmış ve gerçekten iyi organize edilmiş bir kongrede olmaktan çok mutluyum. Sevgili dostlarım. Ülkenizde büyük afetler oldu ülkenize büyük zararlar verdi. Bu zor saatler ve bu zor günlerde her zaman sizin yanındayız, acınıza ortağız. Salim Uslu Bey’e özel olarak bir Kilim hediye etmek istiyoruz.”

**MTUF (Moskova Sendikalar Federasyonu)
Oley Viktoroviç;**

“Dostluk ve işbirliğine ihtiyacımız var”

Rusya’daki çalışanların büyük ekonomik sıkıntı çektiklerini ifade eden Viktoroviç, “Rusya’da 50 milyon kişi yani nüfusun % 35’i fakirlik grubuna dahil olmaktadır. Bu ne demek

diye sorarsanız, bu demektir ki, halkımızdan her işçiden biri hükümetin defalarca söylemesine rağmen tekel mallarının başta fiyatlarının artması dolayı otomatikman başta gelen mal

ve sigara sevkیاتları sendikalar birliği siyasi teşkilat ve kuruluş değil ama sadece ekonomik alanda faaliyet göstererek emekçilerin haklarını korumak bizce mümkün değildir.

Sözüme son verirken Hak-İş genel Kurul Başkanına başarılar dilerim. Eminim ki yeni bir yıldada Hak-İş ve Moskova sendika federasyonunun arasındaki dostluk ve işbirliği sendikalarımızın ve haklarımızın yararına olacaktır. Herşey için teşekkür ediyorum. Sayın Başkan sayın delegeler Rusya konfederasyonu adına bu küçük hediye kabul etmesini rica ediyorum.”

PTUF Genel Sekreter Yardımcısı Salih NAARANI;

“Filistinde hem özgürlük, hem sendikal mücadele veriyoruz”

Türkiye’de yaşanan depremden dolayı Filistin Kızılay’ının tıbbi malzeme ve insani yardımda bulunduğu ifade eden Salih Naarani, basın-ya-

yın organlarının Arap Dünyası’ndan gelen yardımları geri plana ittiğini savundu.

Filistin’de sendikal mücadele ile birlikte bağımsızlık savaşını da sürdürdüklerini ifade eden Salih Naarani, Osmanlı Devleti’nin Filistin’de siyonist yayılmasına rıza göstermediğini hatırlatırken, bugünkü durumda İsrail yayılmacılığına birçok ülkenin ses çıkarmadığını söyledi.

Filistindeki işsizliğin dünyanın en yüksek seviyede olduğunu ifade eden Filistin Temsilcisi Naarani, “Filistin İşçi Birliği özgür bir sendika gücüdür. İsrail işçi sendikası işçilerimize karşıma eylemlerine rağmen güçlük ve kararlı bir şekilde işçilerimizin ve halkımızın haklarını savunmak ve Aksa Camii başta olmak üzere, mukaddes eserlerin korunması yahudi yerleşim bölgelerini kurulmasını engellemek İbrahim Camii mübarek Aksa Camii ve ağlama duvarına yönelik katliamlara ve saldırılara karşı koyarak baş kaldırarak halkımızı korumaktayız.

Kongerimizce Türk halkına başarılar dilerim hepinizi selamlarım. Sayın delegeler şu anda Kudüs’lü işçilerimiz kendi elleriyle Mescid-i Aksa adına bu hediye veriyorum” dedi.

STUF (Sudan İşçi Sendikaları Konfederasyonu) Dış İlişkiler Müdür Yardımcısı Sıddıg M. Mustafa;

“İşbirliğine İhtiyacımız Var”

Sudan İşçi Sendikaları Konfederasyonu) Dış İlişkiler Müdür Yardımcısı Sıddıg M. Mustafa, Türkiye ve Türk sendikal mücadelenin diğer ülkeler için önder olabileceğini söyledi.

Sıddıg M. Mustafa, konfederasyonlararası işbirliği konusunda şunları söyledi: “Temennimiz bundan sonraki bütün dallarda fikir ve tecrübe alış veriş için bir araya gelip birbirimizden istifade etmektir. Bu haberleşmeye ve sömürmeye karşı birtek ceset olabiliriz, Temennimiz: yapılan bu 9. Genel Kurul toplantısından Hak-İş işçi sendikaları istekleri doğrultusunda tavsiyelerinizin ve kararlarınızın hayırla çıkmasıdır. Türkiye’nin Marmara bölgesinde meydana gelen zelzele-

den dolayı taziyelerimizi kabul ediniz. Son olarak, saygı ve selamlarımı sizleri Sudan’a davet ederek sözleri aramızda görmek dileğiyle kongrenize başarılar dilerim.”

Konfederasyonumuz Genel Kurulunun birinci gününde, 3 ayrı komisyon kuruldu. Tüzük Tadil, Hesap Tetkik ve Tahmini Bütçe ve Kararlar Komisyonuna seçilen isimler şunlar:

TTUF (Türkmenistan İşçi Sendikaları Konfederasyonu) Genel Başkan Yardımcısı Enemjan ORAZOVA;

“İşbirliğimizi geliştirmeliyiz”

Türkmenistan temsilcisi Bayan Enemjan Orazova, Genel Kurulumuzda yaptığı konuşmada deprem felaketinden dolayı Türkmen Halkı’nın başsağlığı dileklerini ilettili. Türkiye’deki sendikal çalışmalardan hareketlerden tecrübe anlamında faydalanmak istediklerini ifade eden Orazova, işbirliğimizin daha da artırmak gerektiğine işaret etti.

Genel Kurul Komisyonları

Konfederasyonumuz Genel Kurulunun birinci gününde, 3 ayrı komisyon kuruldu. Tüzük Tadil, Hesap Tetkik ve Tahmini Bütçe ve Kararlar Komisyonuna seçilen isimler şunlar;

Tüzük Tanzim Komisyonu üyeliklerine

Halil Süngü,
Mualla Oğuz,
Muhammed Özgürbüz

Hesap Tetkik ve Tahmini Bütçe Komisyonuna:

Emin sürücü,
Bünyamin Kahveci,
Nihat Kıymacı

Kararlar Komisyonuna

Zekai İlkdoğan
Mustafa Paçal,
Şerafettin Koç,
Hasan Altun,
Mehmet Özkardeş seçildiler.

DELEGE KONUŞMALARI

İkinci Gün:

27 Kasım 1999 Cumartesi

Genel Kurulumuzun ikinci günü delegelerimizin dilek, temenni ve görüşlerini ifade etti. Konfederal bazda sorunlarımızın masaya yatırıldığı ikinci günde, birçok konuşmacı söz aldı.

Hizmet-İş Sendikası Kocaeli Şube Mustafa TAŞDİKEN

"Daha koordineli çalışmalıyız"

Genel kurul delegelerimizden Hizmet-İş Sendikası Kocaeli Şube Yönetiminden Mustafa Taşdiken, Genel Kurulun yapıldığı salona girişte yeteri kadar teşri-fatçının bulunmaması gibi garip bir iddiayı dillendirdiyse de Genel Kurul salonunda tasvipkar bir tepki alamadı.

Ayrıca Marmara depremi ile ilgili olarak diğer konfederasyonlarla birlikte Hak-İş çalışmalarını daha koordineli ve gayretli yapması gerektiğini ifade eden Taşdiken, Konfederasyon yetkililerince daha önce Erzincan Depreminde olduğu gibi depremzedelerin zorunlu tasarruflarının hak

sahiplerine ödenmesi için hükümet nezdinde girişimde bulunulmasını istedi.

Mustafa Taşdiken, belediye işçisinin alacaklarının hat safhaya ulaştığına dikkat çektiği konuşmasında Kocaeli'nin Bekirpaşa Belediyesi'nde yaptıkları 2 gün iş bırakma eyleminden dolayı 22 işçinin iş akitlerinin feshedildiğinin haberini verdi. Mağdur işçiler için destek istedi.

Öz-İplik İş Sendikası Genel Mali Sekreteri Murat İnanç;

"Türkiye'de tesadüfen yaşıyoruz"

Öz-İplik İş Sendikasının Genel Mali Sekreteri Murat İnanç, Ülkemizde yaşanan depremde mağdur olan vatandaşlarımızla devletin yeteri kadar ilgilenmediğini ileri sürdüğü konuşmasında: "Türkiye'nin bir bölgesinde insanlarda arkadaşlarımız dostlarımız veya bu ülkelerin insanları deprem altında kaldı. Daha sonra Türkiye'de çalışan insanlar, sizler bizler hepimiz bir devamlı göçük altında kaldık. Evet. Biz çalışanlar Türkiye'nin tamamına Sosyal Güvenlik Reformu göçüğünün altında kaldı. Ve çalışanlar olarak bizim hem bu ülkede iş güvenliğimiz yok" dedi.

Türkiye'de çalışanların baskı altında bulunduğunu ifade eden İnanç, sendikaların da, işveren ve hükümetin baskısı altında olduğunu söyledi.

Türkiye'de insanların tesadüfen yaşadığını söyleyen Murat İnanç, yaşanan sıkıntıları sıralarken, Kızılay'ın ihmalkarlığını, Bolu Valisi'nin depremzedelere tutumunu, ülkede yaşanan işkenceleri örnek olarak gösterdi.

Hak-İş'in ülkede önemli tabuları yıktığını ifade eden Öz İplik -İş sendikası Ge-

nel Mali Sekreteri İnanç, bu konuda şunları söyledi: "Bugüne kadar çalışma yapan arkadaşlarımıza değerli yöneticilerimize teşekkür ediyoruz. Ama bundan sonra görev alacak arkadaşlarımızdanda isteklerimiz var. Hak-İş yöneticeleri bundan sonra da çalışan insanlar için hertürlü baskıya maruz kalanlar için mücadele edeceklerdir. Her ne şartta olursa olsun gerekirse bu insanlar için hapse girmeyi de göze alsınlar veya aday olmasınlar. Biliyonsunuz ülkemizde fikirlerin suç sayılması ve konuşanların mahkum edilmesi gibi bir hadise var." dedi.

Emeklilik yaşının 60'a çıkartılmasını eleştiren İnanç bu konuda şunları söyledi: "Türkiye'de yaş ortalaması yükselmiştir. Onun için insanların 60 yaşında emekli olmasına gereklilik teşkil eden bir neden olarak düşünülmüştür. Ama tekstil sektöründe 35 yaşında insanlar işinden oluyor ve bir daha iş bulamıyorlar. Bu adam nasıl emeklilik için ön görülen çalışılmış iş günü sayısını dolduracak?" dedi.

DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'in genel kurulun birinci gününde yaptığı konuşmayı eleştiren İnanç, bu konuda şunları söyledi: "Sayın Yaşar Okuyan bunu bilmiyor veya TBMM bunu bilmiyor. Dün Tansu Çilleri burda dinledik IMF'de Tansu Çiller döneminde Hak-İş Konfederasyonu Mezarına Emekliliğe Hayır mitingi düzenlemedi mi? Düzenledi. Sebep neydi? Tansu Çiller'in açıklaması şuydu. "Ben IMF'ye söz verdim, bu böyle olacak" demişti. Olmadı. Bugün de Bu hükümet IMF'ye söz verdiği için böyle oldu. İki başbakanın matığına değişen ne? Me-sele muhalefetteyken karşı olmak değil sorunu sağlıklı olarak çözmektir. Malesef o çözemedi, bunlar da böyle yaptı" diye-reksözlerini bitirdi.

Konfederasyonumuz Genel Sekreteri Recai BAŞKAN;

"Hak-İş olarak, yeni yüzyılda daha büyümeliyiz"

Konfederasyonumuz Genel Sekreteri ve Öz Çelik-İş Sendikası Genel Başkanı Recai Başkan, hızlı teknolojik gelişmelerle dünyanın süratle globalleşmeye doğru gittiğini söyledi. Başkan, özellikle iletişim teknolojisinin başdöndürü hızıyla dünyanın adeta avuç içerisine girdiğine işaret etti.

Genel Sekreter Recai Başkan, yeni yüzyılda demokrasinin yükselişini görürken, gelişmiş ülkelerin, geri kalmış bölgelerdeki insan hakları ihlalleri karşısında yapmacık üzüntü içinde olduklarına dikkat çekerken Türkiye'nin de Atatürk'ün işaret ettiği muassır medeniyet düzeyine çıkamadığını ifade etti.

Clinton'un TBMM'deki konuşmasına eleştiri

Genel Sekreter Başkan, ABD Başkanı Clinton'un TBMM'deki bütçe yasası ile ilgili olarak söylediklerini şu şekilde eleştirdi: "Sayın Clinton'ın bütçe yasasıyla ilgili söylemek istediği memura ilk 6 ay %15 zam yatırımların sağlık ve sosyal harcamaların kısıldığı bir bütçe arzusudur. Bu Clinton'un ülkemiz için oluşturduğu ve Meclis'in alkışladığı vizyondur.

Değerli arkadaşlarım. Fakat bu tarz vizyonların ne anlama geldiğini yıllardır yaşayarak hep birlikte öğrendik. Bunlar kesinlikle bizim düşlediğimiz vizyon değildir."

Atatürk'ün muassır medeniyet seviyesine ulaştırmak istediği seviye Türkiye'nin ulaşamadığını yineleyen Genel Sekreter Başkan, Türkiye'nin Dünya'da Afrika kıtasındaki bir ülke gibi görüldüğünü üzümlere belirtti.

Türkiye'deki uygulamaları demokrasi süzgecinden geçiren Başkan ayrıca şunla-

rı söyledi: "Dünya'da demokrasi katılımcı demokrasi yol alırken, biz de neler oluyor? Antidemokratik yasaların varlığı devam ediyor. Demokrasi ceketinin bu ülke bedenine büyük geleceği düşünüyor. Fakat ülkemiz kuraları olan, hoşgörüyü bir kültür olarak benimsemiş farklılıkları zenginlik olarak algılayan katılımcı demokrasi istiyor. Adalet istiyor. Çifte standarta hayır diyor. İnsan onuruna yaraşır yaşam istiyor."

"Küreselleşme çalışanları ciddi bir şekilde tehdit ediyor"

Dünya'da bir çok şey, küreselleşmenin değişimlerine, teknolojik buluşların, yenilenmesine, piyasa ekonomisinin yapısına, modern işletmelerin ve işyerlerinin geleceğine bağlı olduğunu ifade eden Genel Sekreter Recai Başkan, küreselleşme konusundaki çekincesini şu ifadelerle dile getirdi: "Küreselleşme bir taraftan olumlu fırsatları önümüze koyarken, diğer taraftan çalışma yaşamı üzerinde ciddi

Olağan Genel Kurul

olumsuz etkilere sahiptir. Küreselleşme sürecinin çalışma yaşamına olumsuz etkileri son derece ciddi boyutlardadır. Ücretler gerçek olarak sürekli gerilemekte işsizlik artmaktadır, kayıt dışı çalışma artmakta, bu kişiler sosyal güvencesiz kalmakta ve yeterli sosyal güvenlik primleri toplanamamaktadır.

İstihdam giderek kısa süreli sözleşmelerle olmaktadır. Taşeronlaşma ile kısa süreli düşük ücretli istihdam yapılmaktadır. Çalışanlar örgütlenememekte, emek açıkça köleleştirilmektedir. Çalışanların sendikal örgütlenmesi giderek zayıflamaktadır. Oysa işveren örgütleri sendikal güçlerini ve dayanışmalarını artırmaktadırlar. Şirket evlilikleri ile daha da güçlenmektedirler. Gelir dağılımı sürekli olarak en son derece tehlikeli düzeylerde bozulmaktadır.” Başkan, bütün bu oluşumlar karşısında Dünya’da sendikasızlaşmanın çok hızlı bir şekilde arttığına dikkat edilmesi gerektiğini belirtti.

“Siyasal kimlik, sendikal kimliğin önüne çıkmakta”

Konuşmasında sendika-siyaset ilişkilerine değinen Genel Sekreter Recai Başkan, sendikaları siyasetin yumuşak karnı olarak tanımladı. Başkan siyasallaşan sendikacılığı bekleyen tehlikeyi şöyle izah etti: Sendikacılar bir siyasi partinin sendikaları ele geçirmelerine olanak tanır ve belli bir siyasette yenik düşerlerse, çalışanların hak arama aracı değil, o siyasetin maşası durumuna düşerler” dedi.

Sendikaların siyasi partiler karşısında bağımsızlıklarını korumalarının gereğine işaret eden Başkan, “Sendika üyelerinin belli bir parti üyesi olması o partide seçimle iş başına gelebilecek yerlere aday olması normaldir. Normal olduğu kadar sendikanın partiyi kendi inançları ve çıkarları doğrultusunda yönlendirmesi açıısından önemlidir” dedi.

“Hak-İş’i bir siyasi partinin yürüncesindeymiş gibi göstermeye kimsenin hakkı yok”

Genel Sekreterimiz Başkan, ‘Hak-İş’in Fazilet Partisi’nin yürüncesinde’ şeklindeki değerlendirmeye katılmadıkla-

rını ifade ederken, 24 Temmuz 1999’da Kızılalay Meydanı’ndaki büyük miting de FP’li milletvekilleriyle olduğu gibi diğer partili milletvekilleriyle kol kola yürüdüklerini belirtirken, “İsterdik ki o meydanda iktidara mensup milletvekilleriyle de yürüyalım” dedi. Başkan ayrıca Sosyal Güvenlik Yasası hakkında DYP ve FP’nin Anayasa Mahkemesi’ne dava açmalarını da gönülden desteklediklerini söyledi.

Başkan, bu konuda, “Hiç kimsenin Hak-İş Konfederasyonu’nu bir siyasi partinin yürüncesindeymiş gibi göstermeye hakkı yoktur. Biz buna şiddetli bir şekilde karşı çıkarız. Üyelerimizin siyasi bir partiye eğilimlerinin olması son derece doğaldır, fakat bu konfederasyon altında aslolan çalışanların birliği ve bütünlüğüdür, bunun için oluşturulan politikalar ve eylemliliktir” şeklinde konuştu.

“Hak-İş’in büyümeye ihtiyacı var”

Genel Sekreter Başkan, Hak-İş’in önümüzdeki hedefini şu şekilde açıkladı: “Hak-İş’in büyümeye ihtiyacı vardır. Bunun için de net olmamız ve en geniş kitleleri kucaklayan vizyonu kamuoyuna vermemiz gerekmektedir. Hak-İş bağlı sendika yöneticileri ve tüm arkadaşlarımızca da bu yaklaşım kabul görmüş ve farklı olmayacağı dile getirilmiştir. Dolayısıyla önümüzdeki 4 yıl diğer alanlarda olduğu gibi kimliğimiz ve ne olduğumuz muammaya neden olmayan yöntemlerle kamuoyuna yansıtılmalı ve bu yönde çalışılmalıdır. Buradan hiçbir siyasi parti ayrımı gözetmeksizin siyasi partileri uyarıyorum. Çalışanların yararına emekten dolayı politikamızdan dolayı sonuna kadar arkanızdayız. Fakat çalışanların çıkarına olmayan politikalarınızdan dolayı bütün gücümüzle karşıңызdayız”

Öz Gıda İş Sendikası Delegesi Süleyman KAYA;

“Ekonomimize IMF Müdahale Ediyor”

Öz Gıda İş Sendikası İstanbul 1 nolu şube Yönetim Kurulu üyesi Süleyman Kaya, kendisinden önce konuşan delege Mustafa Taşdiken’in deprem bölgesindeki çalışmaları dolayısıyla Hak-İş’e yönelttiği eleştiriye katılmadığını ifade etti. Kaya, deprem bölgesinde Hak-İş’ten çok bağlı sendikaların ve şube başkanlarının gayretlerinin daha ön planda olması gerektiğini söyledi.

Türk ekonomisine IMF’in yoğun bir müdahalesinin olduğunu ileri süren Kaya, buna da Sosyal Güvenlik Reform Yasası, yeni vergiler ve özelleştirmenin yeniden hızlanmasını örnek olarak gösterdi. Kaya bu konuda iktidar milletvekillerinin kaba-hatlı olduğunu ifade etti.

Öz Çelik Sendikası’nın eski Genel Başkanı Metin Türker’i de hayırla yadeden Süleyman Kaya, Hak-İş’in bu duruma getirilmesinde emeği olanlarla birlikte halen yönetimde bulunanlara şükranlarını iletti.

Öz Çelik İş Sendikası Delegesi Fen İş İşçisi Fırat GÜNEŞ;

“Örgütlenmemizi Hızlandırmalıyız”

Türkiye’deki aktif çalışanlarının büyük bir bölümünün halen örgütlenemediğine dikkat çeken Fırat Güneş, bu konuda Hak-İş ve bağlı sendikalara büyük görev düştüğünü ifade etti.

Güneş, 12 Eylül yasalarıyla sendikacılık yapmanın gücüne işaret ederken, mevcut yasaların taşeronlaşma ve kaçak

işçi çalıştırmaya müsait olduğuna dikkat çekti. Deprem bölgesinde daha enkaz altında canlı veya ceset ararken TBMM'de jet hızıyla yasalaşan Sosyal Güvenlik Reformu Yasasını da eleştiren Güneş bu konuya özetle şunları söyledi: "Sosyal Güvenlik Yasası ile ilgili eylemlerinden dolayı ben sevgili başkanlarımıza şükranlarımı sunuyorum, güzel çalışmalar yaptılar. Ama Türk işçi sınıfı da bu konuda sınıfta kalmıştır. Hiç bir şekilde gücümüzü küçümseyerek Türk-İş'in o bildik bahanelerini ileri sürerek hiçbir şeyin arkasına sığınamayız. Eğer bu ülkede Vallase yaratmamız gerekiyorsa, bizim Vallasamız var. Dolayısıyla hiçbir bahanenin bu ülkede kabul edilmemesi lazımdır. Biz, bu aşamada özellikle içimiz yaralı.

Gebze Bölgesi Kocaeli Bölgesi'nde, İzmit'te Gölçük'te Yalova'da biz insanlara yardım eli uzatıyor, cenazelerimizi çıkarmaya çalışıyoruz. Öbür taraftan düzen sahipleri utanmadan, pişkin bir şekilde emeklilik yasasını çıkarıyorlar. Bu ülkede yaşama ortalaması 60 ve biz 60 yaşına kadar çalışacağız. Kendileri için 24 saatte bir araya gelip kıyak emeklilik yapanlar utanmadan yüzümüze bakıp bunu bize reform olarak sunuyorlar" Güneş ayrıca yeni yapılacak yasal düzenleme ile SSK pirim oranlarının iki kat artılacağı endişelerini de dile getirdi.

Güneş sözlerinin sonunda banka faizlerinin % 80-90 oranlarında seyrederken, SSK'da biriken fonların % 17 gibi oranlarla değerlendirilmesini de 'peşkeş çekilmesi' olarak değerlendirdi.

Öz Gıda İş Sendikası Genel Teşkilat Sekreteri Abdülbaki GÜLBABA;

"İşçi sınıfının bir numarası olmalıyız"

Hak-İş'in geride bıraktığı dört yılı değerlendiren Öz Gıda-İş Sendikası Genel Teşkilat Sekreteri A. Baki Gülbaba, geride kalan dönemde ke Hak-İş yöneticileri ve Genel Başkanı Salim Uslu'yu yürekten desteklediklerini ifade etti.

Türk sendikal hayatında 1980 yılının milat olarak kabul edilmesi halinde yaşanan 19 yılın hep işçiler aleyhine işlediğine dikkat çeken A. Baki Gülbaba, bu konuda özetle şunları söyledi: "Son 19 yıldır süreç hep aleyhimize gelişmiştir. Emegün milli gelirden aldığı pay hep düşmüştür. Sendikalar sürekli küçülmüştür, örgütlü işçi sayısı sürekli azalmıştır. İşsizlik korkunç boyutlara ulaşmıştır. Kayıtdışı istihdam bir büyük kambur olmuştur. Özelleştirme, uygulama ve sonuçları bir büyük kambur olmuştur. Asgari ücret hepimizin kamburudur. Dahası ve en kötü olanı, sendikal hareket yozlaşmış, sonra içi boşalmış, daha sonra işlevsiz kalmış ve en nihayet, satma noktasına gelmiştir

Süreç ve koşullar, işçiyi, işçinin tehdidi haline getirmiştir. Milyonlarca işsiz bir şekilde iş bulan herkesin tehdidir. Sigortalı işçiler, sigortasız işçilerin tehdidir, örgütsüz işçiler, örgütlü işçilerin tehdidir. Asgari ücret, sözleşmeleri tehdit etmektedir, taşeron işçiliği sendika üyelerini tehdit etmektedir. Hepimiz toplu sözleşmeler yapan kimseleriz. Masalara oturan kimseleriz ve hepimiz bu salonda ve bu salonda bulunmayan herkes ama bu işi yapan herkes toplu sözleşme masalarında ölüp ölüp dirilmekteyiz.

Bugün 100 kişinin çalıştığı bir fabrikada Türkiye koşullarında örgütlemek belki de bir devleti savaşarak teslim almaktan çok daha zor hale gelmiştir."

Hak-İş'in yaşadığı dört yıl ile, önündeki dört yıl hakkında da değerlendirmelerde bulunan Gülbaba şunları söyledi: "Hak-İş, onurlu duruşuyla hepimizin tesellisi umudu ve onuru

olarak işçi sınıfının ve Türkiye'nin önünde dim dik ayakta durmaktadır ve Hak-İş insan- emek -demokrasi eksenli sendikal söylemi ile tüm emekçilerin beyinleri yürekleri ufukları ve gelecekleri olmak konumuyla hepimizi kendisine çağırılmaktadır."

"Türk işçi hareketinin temsil sorunu vardır"

Türkiye'deki çalışanların temsil sorununun olduğunu ileri süren Gülbaba bu konudaki tespit ve tekliflerini şöyle açıkladı: "Bu anlamda emegün savunucuları ya da sendikacılığı bir ideal olarak alanlar, ilkeli onurlu ve sorumlu davrananlar, sahte ve yapay süreçlerin getirip önümüze koyduğu baskı ve dayatma ortamını kendilerine referans alamazlar diye düşünüyorum. Buna asla hakları yoktur diye düşünüyorum. Genel bir yaklaşımla söylemek gerekirse Türk-İş Sendikal hareketini de, işçi sınıfını da temsil edememektedir ve bu anlayışla devam etmemelidir. Hak-İş, Türkiye sendikal hareketinin bir numaralı ve birinci örgütü artık olmalıdır"

Sendikacılığın ilkelilik, kararlılık, onurluluk, yoğun çalışma ve dinçlik gerektiğine işaret eden Gülbaba, bütün bu özelliklere sahip olamayanın sendikacı değil, sendika bürokrati olacağını söyledi. Gülbaba konuşmasının sonunda sözlerine denk düşen bir de şiir okudu.

Olağan
Genel
Kurul

**Öz Gıda İş Sendikası
İstanbul 1 nolu Şube
Eğitim Sekreteri
Erdoğan SATILMIŞ;**

**"Ekonomik kriz bizi
kıskaç aldı"**

Hak-İş'in ulusal ve uluslararası bazdaki çalışmalarını büyük bir gururla takip ettiklerini ifade eden Erdoğan Satılmış, Marmara Depreminde hayatını kaybedenlere rahmet diledi.

Kızılay ile birlikte sistemin bu depremde ne kadar başarısız olduğunu gördüklerini ifade eden Satılmış, bu konuda şunları söyledi: "Kızılay gibi kurumlar tartışılır hale gelmiştir. Kızılay'ın mazlum ve müstezaf halktan aldığı kurban derilerini ranta dönüştürüp, en lüks otellerde son model arabalarla gününü gün etmesi yardıma muhtaç insanlara yardımdan uzak işlerle uğraşması yeni yapılan Genel Kurulunda apaçık gördük. Adeta bu imkanlara sahip olmanın kavgası veriliyordu. Biz son kullanma tarihi geçmiş yöneticilerin bu kurumlardan el çekmesini istiyoruz ve Marmara depreminde Hak-İş Konfederasyonu ve sendikamızın üzerine düşen görevi yaptığını inanıyorum. Çünkü, depremin akabinde oraya gerekli ihtiyaç

maddelerini gerek maddi gerekse manevi noktada desteğini ve desteklerini genel merkez yöneticilerimiz esirgememektedir.

Dünya'da yaşanan ekonomik kriz savaşlar zulümler insanımızı kıskaç almıştır. Siyasilerin vurdu duymaz tavrı insanımızı yokluğa sefalet ve açlığı mahkum etmiştir. Bütün bunlara rağmen çıkarılan Sosyal Güvenlik Yasası ile tüm antipatilerini üzerine toplayan Çalışma Bakanı çıkıp kardeş aile kampanyası ile gündeme oturma çalışmıştır. Oysaki sivil toplum örgütünün önünün kesilmesini kendisinin bunu unutturmak çabaları olarak değerlendiriyorum.

Özelleştirme ile yapılan soygun ve talanlar IMF'nin hazırladığı Stand-By anlaşması ile sosyal patlamalara adeta zemin hazırlamış oluyor. Ülkemizde yapılan AGİT zirvesinin temel oluşturulan demokratik eşitlikçi adalet ve hakkaniyeti gözardıeden temel hak ve özgürlüklerin evrensel ahlak ilkelerine dayanan sosyal hukuk devleti anlayışını ön plana çıkaran insan merkezli temel ilke ve prensiplerine imza konulmasına rağmen, üniversitelerde de yaşanan başörtüsü zulmu, gazeteci ve yazarların anlamsız yere tutuklanmaları, işkenceler hala ülkemizde devam etmektedir. Dün Bosna ve Kosova'da bir tarihin izlerini silmek gayretiyle, bugün Çeçenistan'da bağımsızlık mücadelesi yapan mazlum ve müstezaf insanların yok edilme çabalarını, terörist muamelesine tabi tutulmalarını buradan kınıyorum. Bu bağlamda Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve bildirilerde yer alan insan hak ve özgürlüklerine titizlikle uyulmalıdır diye düşünüyorum. Sözlerime burada son verirken hepimizi zi saygıyla selamlıyorum."

**Hizmet-İş Sendikası
Genel Sekreteri
Mahmut ASLAN;**

**"Hak-İş'e Dışarıdan rol
biçmelere aldirmayalım"**

Hak-İş'in geride bıraktığı dört yılın genel bir özetini yapan Hizmet-İş Sendikası Genel Sekreteri Mahmut ASLAN, eski genel başkanlardan Necati Çelik'e Hak-İş'e katkılarından dolayı teşekkür etti.

Hak-İş üyelerinin herhangi bir partiye üye olmalarını bir handikap olarak görmemek gerektiğini savunan Aslan, sendikalarının toplantılarında üyelerine hangi parti tercihinde bulunurlarsa bulunsunlar, siyasal güce katılmaları, bu güçte denge unsuru olmaları gerektiğini söylediklerini ifade etti. Bu konuda Hak-İş hakkında dışarıdan ne söylendiğinin çok önemli olmadığını savundu.

Aslan, bu konuda şöyle konuştu: "Sendikaların içerisinde siyasi partilerin adamları olmak yerine, sendikalarımızın siyasi partilerin içerisinde adamları olmasının daha doğru olduğunu düşünüyoruz. O nedenle sendika siyaset ilişkilerinde sadece bir nokta üzerinde yoğunlaşıp diğer noktaları biraz ıskalamamız gerekiyor. Bütün siyasi partilerle ilişkilerimizde bu çizgi üzerinde durmak lazım. O nedenle resmi ideolojinin ve devleti elinde bulunduran bir kısım güç odaklarının izniyle referansıya veya icazetiyle kurulmuş kurulacak veya desteklenecek siyasal, partilerde görev alıp almamak veya da halkın talepleri doğrultusunda kurulmuş siyasi partilerde görev alıp almama özgürlüğü bu işçilerde bu delegelerde olması gerekiyor.

Hak-İş'in geride kalan dört yılda demokratikleşme konusundaki ilkeli tavrını 28 Şubat süreci karşısında duruşuyla gösterdiğini ifade eden Mahmut Aslan, TİSK Başkanı Refik Baydur'un Genel Başkanı Salim Uslu'yu 5'li sivil inisiyatifte davet etmesi konusunda şunları söyledi:

"Dün Sayın Baydur burada bir ifade bulundu Sayın Uslu için dedi ki: Sayın Başkan ben sizi tanıyorum seviyorum size de güveniyorum ama lütfen bu beşli çetenin içerisinde yer

alsanız iyi olur. Çete demedi de ben öyle diyorum, şimdi bu ısrarın anlamı ne bu kaygının anlamı ne eğer. Hak-İş 28 Şubat sürecinde erkekçe ve yürekli bir şekilde Türkiye'ye dayatılmak istenen demokrasi dışı temel hak ve özgürlüklerimizi elimizden almaya çalışanlara, insanlara ne giyeceğini, ne yiyeceğini, nasıl konuşacağını nasıl yürüyeceğini talimatlandıran bir anlayışa karşı Hak-İş yürekli bir şekilde tavır almamış olsaydı bugün başımız eğik olacaktı. 28 Şubat'a alkış tutan şakşakçıların bir kısmının bugün mahkeme önlerinde yargılandıklarını görüyorsunuz. İşte o korku o telaş 28 Şubat sürecine alkışlayan, sırf günü kurtarmak için, sırf bize dokunmasınlar endişesiyle, korkusuyla inandıklarını söylemekten korkanlar bugün Hak-İş'in doğru yerde durduğunu daha iyi görüyorlar."

Türkiye'de 20 siyasi parti bulunduğu dikkat çeken Aslan, bu partilerin uymak zorunda oldukları ortak zorunluluklarını bulduğuna, bu şekilde çoğulculuğun sağlanamayacağına işaret etti.

Aslan, Hak-İş'in özgürlükleri arenasındaki duruşile ilgili olarak da şünlürü söyledi:

"Hak-İş'in ne kendisi ne mensupları ne yöneticilerinin bir ideoloji dayatmadığı ortada. Ama devletin de resmi ideolojisinin olmaması gerektiğini söylüyor. Bunun anlamı çok önemlidir. Neden? Fikret Başkaya cezaevinde yatıyor. Hak-İş Fikret Başka-

ya'yı ziyaret ediyor, edecek. Nurettin Şirin de cezaevinde yatıyor, onuda ziyaret edecek. Resmi ideolojinin tanımlamalarıyla insanları ben yargılayamam. Bir suç varsa bu devletin hukukçularının görevidir".

Hak-İş'in üniversitelerdeki başörtüsü konusuna

temel hak ve özgürlükler ve eğitim hakkı olarak baktığını ifade eden Aslan: "Hak-İş eğitim özgürlüğü önündeki bütün engellerin kaldırılmasını savunuyor. Yani burada bugün başörtüsü sorunu varsa yarın belki İran'da olduğu gibi başı örtme sorunu olacak. Bu gün başörtüsü ile üniversiteye giremiyorsunuz. İran'da da başı açık hiçbir yere gidemiyorsunuz. İki zıtlık. Ama ikiside birbirine çok benzeyen bir mantalite. Dolayısıyla Hak-İş hem İran'daki herkese başını örtme zorunluluğu getirilmesini sorguluyor karşı çıkıyor, hem de burada başörtüsüyle üniversiteye giremeyenlerin mağduriyetini Hem de kadın hakları çerçevesinde sorguluyor. Buda bir sivil toplum örgütü olarak görevidir.

Hak-İş'e dışardan yapılan rol biçmeler karşısında yüreklice ve yiğitçe doğruların anlatması gereğine işaret eden Mahmut Aslan, "Türkiye'deki güç odaklarının arzu ettiği, bize biçti-

ği rolü o rolü oynamaya kalkarsak bu Hak-İş'e en büyük haksızlık olur" şeklinde konuştu.

Hak-İş'in Emek Platformu oluşumundaki gösterdiği performans ve öncü rolüne değinen Aslan, bu konudaki mücadelede Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral'in Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan ile yaptığı diğer üyelerin bilgisi dışındaki görüşmeleri yadırgadıklarını ifade etti.

Mahmut Aslan, Emek Platformundaki performansın ardından Hak-İş'in Türkiye'deki saygınlığını şu sözlerle ifade etti: "Hak-İş şimdi Ziraat ve Veteriner Odasından tutun Mimar Mühendisler Odasına kadar, Türkiye Kamu-Sen'e Memur-Sen'e kadar herkes diyorki Hak-İş'le beraber olalım. Hak-İş'i de aramıza alalım. Demek ki Hak-İş burada Türkiye de ki bu sivil toplum örgütleri içerisinde kendi ilkelerinin her kesim tarafından kabul görüyor, ciddiye alınıyor, değerlendiriliyor. Ve Hak-İş'in bu ilkelerine kimse'nin itirazı yok bunu da çok önemli buluyorum"

Hizmet-İş Genel Sekreteri Mahmut Aslan, konuşmasının sonunda özgürlüklerin kullanılması ve baskı uygulamaları ile ilgili olarak, Şair Eşref'in bir değişini nakletti: "Devr-i istitbatlarda adamlar konuşmazlardı diyor, devr-i hürriyette önce konuştu-rurlar sonra bellerler ananı diyor" diye yazıyor.

Olağan
Genel
Kurul

KKTC Kamu-Sen Genel Başkanı Ahmet ÖTÜKEN;

"Hak-İş'e daha çok katkı sağlamak istiyoruz"

Ülkemizin yaşadığı deprem felaketinden dolayı KKTC halkı adına üzüntülerini ifade eden KKTC Kamu-Sen Genel Başkanı Ahmet Ötüken, sendikasının bu yeni dönemde Hak-İş bünyesinde daha etkin bir görev yapacağı temennilerini dile getirdi.

Kıbrısta yaptıkları sendikal mücadeleye de değinen Ötüken, bu konuda şunları söyledi: "KKTC henüz oturmamış bir devlet olması nedeniyle Kıbrıs'ta devletin niteliğinden çok, devletin varlığı tartışılmaktadır. Dolayısıyla Kıbrıs'taki Kamu-Sen, Hak-İş'in bir üyesi olarak, Kıbrıs'ta devleti sahiplenene, devleti savunan ve KKTC ikinci bir Türk Cumhuriyeti olarak yaşaması kavgasını veren bir sendikal örgüttür. Kamu-Sen'in bir elinde emek bir elinde devlet vardır. Biz bunu da çok doğal karşılıyoruz" dedi.

Hak-İş'in Kıbrıs davasına gösterdiği desteklerden dolayı minnettar olduklarını ifade eden Ötüken, "Ancak açıkça ve doğrusunu söylemek gerekirse, Hak-İş'imizin Kamu-Sen boyutu içerisinde KKTC tanınmasına mutlaka daha fazla katkılar yapabileceğine ve o potansiyelinin, o imkanlarının olduğuna ben inanıyorum" dedi.

Hak-İş'in Türkiye'de gündeminde yer oluşturduğuna dikkat çeken Ötüken, KKTC Kamu-Sen'in Türkiye'deki memur örgütlenmelerine katkı sağlayabileceğini ifade etti. KKTC Kamu-Sen Genel Başkanı Ötüken, bu konuda Hak-İş'in kendilerine fırsat yaratmasını beklediklerini sözlerine ekledi.

Öz-İplik İş Genel Sekreteri Bayram ERDOĞAN;

"Ezilenler adına yönetenlere saygı duymuyorum"

Türkiye'nin yıllardır yönetilme adına ezildiğinin altını çizerek söz alan Öz-İplik İş Sendikası Genel Sekreteri Bayram Erdoğan, "Bu ülkede solcu iktidarlara sömürüldük. Sağcı iktidarlara sömürüldük. Nihayetinde bu ülkenin solcu egemen güçleri de sağcı egemen güçleri de bu ülkenin kaymağında yediler. Cumhuriyet tarihinden bu yana bugün de yemeğe devam ediyorlar. Ama öyle bir oyun oynuyorlar ki, biz nerdeyse birbirimizin gırtlayını sıkacak kadar geride kaldığımızı düşünüyorum. Gelin bu ülkede, bizim de bu ülkede yaşama hakkımız olduğunu düşünerek, bizim de bu ülkede insan olduğumuzu hatırlatma mücadelesi verelim. Eğer bu ülkede solculuk sağcılıktan birbirlerini öldürmek gerekirse, Demirel, Türkeş, Ecevit, Erbakan birbirlerini öldürmesi gerekirdi" dedi.

Erdoğan ülkedeki emekçiler, işsizler yoksullar, dilenmek zorunda bırakılanlar adına yönetenlere saygı duymadığını söyledi. Erdoğan ayrıca ülkeyi yönetenlerin ABD Başkanı Clinton karşısındaki tutumlarını da sert bir şekilde eleştirdi.

Hak-İş Genel Kuruluna iktidar temsilcilerinin gelmeyişi eleştiren Bayram Erdoğan, MHP Genel Baş-

kan Yardımcısı Yahnici'nin konuşma yapmadan gitmesini protesto etti.

Türkiye'de sendikacılık yapmanın zorluğuna işaret eden Erdoğan, Sosyal Güvenlik Reformu Yasası'nın çıkarılmasındaki tavırlarından dolayı milletvekillerini de eleştirdi.

"Türkiye'de olmayan şu ana kadar olmayan demokrasiyi, insan haklarını, özgürlükleri ve kalkınmışlığın mücadelesini yeniden düşünelim. Bu ülkede ne zaman demokrasi yerleşirse, ne zaman insana saygı duyulursa ne zaman özgürlükler gelirse o zaman bizim de yüzümüzün güleceğine inanıyorum. Şu ana kadar Türkiye'de siyaset yapanların hiçbirinin demokrat olmadığını, 1982 Anayasası'na sığın-

diğını ve bunlardan da bize fayda gelmeyeceğini düşünüyorum. Bu meclisteki milletvekillerinin hiçbirine ama hiçbirine saygı duymuyorum. Sosyal Güvenliyiababını yeni şekliyle çıkarılara saygı duymuyorum. İktidardakilere ve muhalefettekilerine saygı duymuyorum. dedi.

Ülkedeki 30 milyon seçmenden 25 milyona yakınının yoksulluk içerisinde olduğuna dikkat çeken Erdoğan, Sosyal Güvenlik Reformu Yasası konusunda sendikal mücadeleyi de eleştirdi.

**Öz Çelik İş Sendikası
Genel Sekreteri
Mustafa ATLI;**

“Hepimiz Teşkilat Sekreteri gibi çalışmalıyız”

Öz Çelik İş Sendikası Genel Sekreteri Mustafa ATLI, Dünya’da hızla yaşanan küreselleşmeden kaçınılamayacağına dikkat çekti. Son günlerde ülke gündemine getirilen esnek çalışma, part-time çalışma gibi kavramların dünya işçilerini yakından ilgilendirdiğine dikkat çekti. Atli esnek çalışmanın uygulanmasında Türkiye’nin sermaye birikiminin buna yeterli olmadığını savundu.

Mustafa Atli, yabancı sermayenin Türkiye’ye geliş hakkındaki düşüncelerini şöyle açıkladı: “Değerli arkadaşlarım biz hiçbir zaman için yabancı sermayelerin Türkiye’ye gelmemesi noktasında bir düşüncemiz yok. Yabancı sermaye Türkiye’ye gelmelidir. Türkiye’nin sermaye birikimi yeterli değildir elbette, gelmelidir. Ama ülkeyi yönetecek tarzda veya kısa süreli faizlerle veya borsada oynayarak gelip Türkiye’yi allak bullak edecek bir yapılanma ile Türkiye gelmesine karşıyız.

Arkadaşlarım, ben şahsım itibariyle söylüyorum yatırım için geliyorsa istihdam için geliyorsa yabancı sermaye Türkiye’ye gelsin, teşvik edelim. Ama gelirken ulusal sermayemizden ona da kat kat da paye vermeyelim. Ulusal sermaye bizim kendi öz sermayemizdir. Yarın onlar gidebilirler. Ama bizim ulusal sermayemizin gideceği bir yer yoktur. Onlar gel-

di diye altlarına hahlar sermayelim, ama gelmesi içinde aynı ülkemizdeki sermaye tanınan hakları biraz daha geliştirerek onlara da sunalım. Çünkü değerli arkadaşlarım artık dünya bu küreselleşme ile bir köy olma yoluna gidiyor”

Hak-İş yönetiminin geçtiğimiz dört yılda konfederasyonu dünyaya açtıklarını, birçok önemli uluslararası kuruluşlara Hak-İş’i saygın bir üye yaptıklarını ifade etti. Sendikal çalışmaların eleştirilmesini doğru bulduklarını söyleyen Atli, “Ancak bu konuda önce iğneyi kendimize, ardından çıvaldızı da başkasına batıralım” atasözünü de hatırlattı.

Hak-İş’in üye sayısının artırılması konusundaki temennilerini de açıklayan Atli, bu konuda şunları söyledi: “Herkes Hak-İş Konfederasyonu büyümesi için kendini teşkilat sekreteri mesabesinde görmelidir. Herkes birşeyler üretmek için kendisini vazifeli addetmelidir. Çünkü bu üye sayısı Hak-İş’e yakışmıyor. Hak-İş’in etkinliği ile orantılı bir sayı değil. Onun içindeğerli arkadaşlarım önce kendi içimizde birlik, sonra ülkede birlik. İşte şu resim çoğaltılmalı. Konfederasyonumuzun bundan sonraki dönemde özellikle kendi içimizdeki ülke sorunları ile ilgilenecektir. Elbette onlar bizim için müteberdir ve onlar için gerçekten mücadele edilmelidir”

Öz Gıda İş Sendikasının Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa PAÇAL;

“Emek Platformuna daha işlerlik kazandırmalıyız”

Öz Gıda İş Sendikasının Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa Paçal, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de uluslararası sermaye girişlerinin yaşandığını, küreselleşme ve MAI aleyhine hepten ret anlamındaki çıkışlar yerine bu oluşumların ülke çalışanları ve ekonomisi açısından nasıl halledilirliği şeklindeki sorulara cevap aranması gerektiğini söyledi.

Paçal konuşmasına şöyle devam etti: “Diğer bir anatrend demokrasi ve insan hakları boyutudur. İster istemez bugün antidemokratik rejimler insan haklarına saygı göstermeyen düzenler, işkence ve terörden beslenen sistemlerin hepsi, önümüzdeki yüzyılda yapabiliyorsa,

kendi iç siyasi düzenleyicilikleri ile yapamıyorsa dışındaki siyasi ve sosyal güçlerin baskısıyla ister istemez kendi devlet yapılarını, kendi anayasa yapılarını, kendi toplumsal düzenlerini dünyada normatiflerine, gelişen demokrasi ve insan hakları standartlarına getirmek durumuyla karşı karşıya kalacaklardır.”

Mustafa Paçal, Bakü-Ceyhan Petrol Boru Hattı anlaşması hakkındaki görüşlerini de şöyle açıkladı: “Bakü-Ceyhan Petrol Boru Hattı’nın imzalanması Mavi Akım Projesinin imzalanması da bölgesel enerjilerin Türkiye üzerinden dünyaya açılması gibi süreçlerde Türkiye’nin rolünü önemli hale getirmiştir. Türkiye hükümetleri ve partileri bu süreçte hesaplarını bu bölgesel düzeydeki güç açısından ele almak durumundadırlar. Türkiye iki küresel boyutta. Türkiye’nin rolü olarak önümüzdeki siyasi programlarına daha geniş bir biçimde alacakları kaçınılmaz olacaktır. Şunu görmekte büyük fayda varki küreselleşme süreci içerisinde bazı ilkel tartışmalar Türkiye şartlarında devam ede dursun, bazı sektör ve alanlarda bu küreselleşme süreci tamamlandı”

Türk sendikal yaşamında Emek Platformunun işelvine de değinen Paçal, Emek Platformunun genel olarak karşılaşılan her konuda toplanabilip, uygulama alanı bulan işlevsel kararları almasının gerektiğine işaret etti. Paçal ayrıca Konfederasyonumuz içerisindeki görüş farklılıklarının da bir güç haline getirilip, çalışanların lehine işletilebileceğini savundu.

Olağan
Genel
Kurul

**Öz İplik-İş Sendikası
Yalova Şube Başkanı
Muhammed ÖZGÜRBÜZ;**

"Deprem Bölgesi'nde Hak-İş'i gördük"

Öz İplik-İş Sendikası Yalova Şube Başkanı Muhammed ÖZGÜRBÜZ, depremde enkaz altında sağ veya ceset çıkaran birisi olarak, Hak-İş'in ve Öz İplik-İş Sendikası ile birlikte diğer bağlı sendikaların gayretlerinden dolayı çok memnun kaldığını söyledi. Özgürbüz Hak-İş'in deprem bölgesine 100 milyar TL'ye yakın para yardımında bulunduğunu söyledi.

Türkiye'de sağ ve sol sendikaların farklı gayretler için yönlendirilen halk kesimlerini aldattıklarını söyleyen Özgürbüz, bu konuda şöyle konuştu: "Siyasetin sağı solu çok tartışıldı bu kongremizde ben genç yaşımda sağcı sendikacıların dini istismar ederek işçilerin sattığını gördüm. Solcu sendikaların sol ayaklar yapıp işçi sattığını da gördüm. Ben sendikacının sağına soluna bakmıyorum bir kardeşiniz olarak adam gibi adam olmasına bakıyorum"

Özgürbüz Hak-İş'in Yalova'da deprem sonrasında düzenlediği panelin ardından 100'ü aşkın çocuğu giydirdiğini de bundan dolayıda şükran ve mutluluk içinde olduğunu sözlerine ekledi.

Öz Gıda İş Sendikası İstanbul Ülker baş temsilcisi Murat OĞUZ;

"Kurumları değil insanları yargılayalım"

Öz Gıda İş Sendikası İstanbul Ülker baş temsilcisi Murat Oğuz, depremde zarar gören kardeşlerine sendikasının İstanbul çalışanları olarak her zaman destek olduklarını ifade ederken, Beyşap kooperatifinde tamamlanan dairelerin bir bölümünü depremzedelere tahsis ettiklerini söyledi.

Depremle birlikte Kızılay ve Türk Hava Kurumu gibi kuruluşların eleştirildiğini ifade eden Oğuz, "Bizler kurumları değil, kurumları yönetenleri eleştirmeliyiz" dedi.

Oğuz, depremin hemen ardından emeklilik yaşının yükseltilmesini de şöyle eleştirdi: "Devlet her zaman şunu söylemektedir: 'Devlette devamlılık esastır' Devlette devamlılık esassa devlette birbirini tamamlayıcı unsurlar devamlılık göstermesi gerekiyorsa o zaman şunu sormak hakkımız değil mi? Ben 1977 yılında sigorta hayatına başladım. Devlet benimle bir anlaşma yaptı. 25 yıl çalış ve emekli ol diye. Ve ben devletle yapmış olduğum akte bu sözleşmeğe bağlı kalarak kendimi programlamıştım. ama birileri çıkıp yolun ortasında 25 yılı 3 yıl sonra doldurmak üzere olduğum akit gereği için Halil kardeşim sen 25 yıl değil 32 yıl çalışacaksın dedi ve reform adı altında buna önce Atatürk ilke ve inkılaplarını karıştırdılar, ondan sonra çağdaş ulusal güvenliği karıştırdılar, ondan sonra insanların olmazsa olmaz şartı olarak öne sürdüler. Bunu kabul etmek bunu anlamak bunu sindireilmek mümkün değil.

Bir de ifade etmek istediğim bir şey

var. çok fazla konuşmak istemiyorum Hak-İş kurulduğundaki mana ve önemden ruhdan hiç bir zaman taviz vermemiş, kuruluşundaki ruhu redetmemiştir."

Öz İplik İş Sendikası Van İplik Baş Temsilcisi Ethem ALTIN;

"Hak-İş'e gelmekten memnunluk duyuyorum"

Daha önce Türk-İş'e bağlı bir sendikada üye olduğunu ifade eden Ethem Altın, bağlı bulunduğu sendika ve konfederasyonda işçilere yönelik uygulamaları eleştirirken, bu konfederasyonla Hak-İş arasında da kıyas yaptı.

Hak-İş ve Öz İplik-İş üyesi olmaktan gurur duyduğunu ifade eden Ethem Altın, bu konudaki görüşlerini özetle şöyle aktardı: "Hak-İş camiasından bu sendikaların başı olduğu için gurur duyuyorum. Salim Uslu Bey bu konfederasyonun başı olduğundan dolayı gurur duyuyorum. Çünkü değerli kardeşimiz bazen depremden bahsediyorlar. Bir Van çocuğu olarak ben de deprem bölgesine gittim. O bölgeyi görmek için Öz İplik-İş Sendikamızın kendi üyelerine hazırlatmış olduğu battaniye yardımını götürdüm. Gerçekten oradaki ızdırabı gördüm. Gözlerim yaşardı. Ama elimizde ne geliyor? Sadece bunu demek istiyorum. Sayın Genel Başkanla-

rımız bize bir yol gösterebilirler. Oradaki insanlarımızı bizim üyemiz olup olmadığına hiç o şekilde bakmamak lazım. Oradaki hasar gören oradaki vefat eden ve sağ kalan ailelere yardım için bize bir yol gösterirler. Karınca kararınca bizde bu imkanları sağlamak istiyoruz. Biz de elimizden ne gelirse bir katkıda bulunmak istiyoruz."

Konfederasyonumuzun geçtiğimiz dönemde Genel Mali Sekreterliğini yürüten ve aynı zamanda Öz Ağaç-İş Sendikası Genel Başkanı olan Abidin Özkaraaslan, aktif sendikacılığı en sonunda Öz Ağaç-İş Sendikası'nın geçtiğimiz son olağan genel kurulunda bırakmıştı. Özkaraaslan, Hak-İş'in 9. Genel Kurulu'nda da herhangi bir göreve talip olmadı. Özkaraaslan'ın bu genel kurulda yaptığı konuşması şöyle:

"Sayın başkan,

Hak-İş Konfederasyonumuzun 9. Olağan Genel Kurulunun değerli delegeleri,

Hepinizi şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Tabii bendeniz çok karmaşık duygular içerisindeyim. Geriye dönüp 20 yılı düşündüm ve bu 20 yılda yaşananları... Hak-İş'in bu çalışma hayatındaki mücadelesinde ortaya koyduğu eylemler gayretler ve çabalar... Bugün geldiği 9. Genel Kurul'da ve son yıllarda ortaya koyduğu performansı, azmi ve dik duruşu, onurla ve kıvançla yaşadık.

Sevgili delegeler, hepiniz, bir çoğunuz biliyorsunuz. Kendi teşkilatımda aday olmadım. Veya sendikamdaki sendikal çalışmalarımı noktaladım. Ve yine birçok arkadaşım bili-

Hak-İş Genel Mali Sekreteri Abidin ÖZKARASLAN; "Allahaismarladık"

yor ki, Hak-İş Konfederasyonundaki görevimide yarın oy kullanma saatinde noktalayacağım. Ve dediğim gibi. 20 yıl çeyrek asra yaklaşan bir dönem ve gençliğimizin önemli bir bölümünü Hak-İş'lilerle birlikte geçirmenin kıvanç ve onuru. Bu az bir şey değil, diye düşünüyorum bizden sonrakilere bırakacağımız en onurlu miras olarak bunu düşünüyorum. Ve yine Hak-İş'li olmanın bahtıyarlığı ve Hak-İş'lilerle birarada olmanın mutluluğunu yaşadım. Karmaşık duygular içerisindeyim ve 20 yılın en karmaşık en sıkıntılı hitabı ile huzurlarınıza geldim.

Sevgili dostlarım, çalışma hayatı ile ilgili sıkıntılar tartışıldığı ben sosyal anlamda siyasal anlamda veya kültürel anlamda bir konuşma yapacak değilim. Bu bir veda konuşması. Ama hukuken aranızdan ayrılmayla ilgili bir veda konuşması olarak kabul ediniz. Ve ben bu 2000 yılına 34 gün kala bu Genel Kurul böyle bir Genel Kurulda veda konuşması yapmak inanın hüznün veriyor. Ama beni gururlandıran bizi gururlandıran bizden öncekileride gururlandıran bir olay ki

Hak-İş 21 yüzyıla onurlu, ilkeli ve kararlı hizmetleri ile giriyor ve damga vurmaya devam edecek.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizden özellikle hepinizden helalleşmek istiyorum. İnsanız. Acımız, kederimiz, tatlımız, birlikte geçirdiğimiz sıkıntılı günler, sıkıntılı anlar, mutluluklar. Hep bunlar oldu. Bu duygularla hepinizden helallik diliyorum ve yeni deprem bölgesinden gelmiş bir arkadaşınız, depremi o bölgede yaşamış bir arkadaşınız olarak, her arkadaşım gibi, depremde hayatını kaybeden bu ülkenin güzel insanlarına rahmetler diliyorum, hastanede şifa bekleyen insanlara, dua bekleyen hastalara şifa dua diliyorum. Ve söz arasından söylendi. O bölgede yaşayan bir kardeşiniz, çadır kentlilerde yaşamı bizzat gören yaşayan kardeşiniz olarak diyorum ki, deprem bölgesindeki insanlar sizin bir tebesünüzü, bir sıcak kucaklayışınızı, bir ziyaretinizi beklediklerini biliyorum bu duygu ve düşüncelerle Hak-İş'in önümüzdeki dönemde çok daha ciddi çok daha güzel çok daha yararlı hizmetler yapacağını görüyorum. Seçilecek arkadaşlara şimdiden başarılar diliyorum. Bu birlikteliğin devamını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum. Allahaismarladık."

Karaaslan'a Şükran Plaketi

Konfederasyonumuz Genel Başkanı Salim Uslu, Hak-İş'in Genel Mali Sekreterliği'ni yapan Abidin Özkaraaslan'an hizmetlerinden dolaşı şükran plaketi verdi. Uslu, Özkaraaslan'ın hizmet yaptığı dönemde konfederasyondan hiç maaş almadığını, büyük bir azim ve gayret ile hizmet verdiğini söyledi.

Hak-İş Yönetimi Adına Konuşan Genel Başkan Salim USLU: "Hak-İş'in varolması çalışma hayatı için bir şanstır"

*Genel Başkanımız Salim USLU, delegelerin konuşmalarının ardından Hak-İş Yönetimi adına yaptığı cevapla-
ma ve değerlendirme konuşmasında şunları söyledi;*

"Sayın Divan başkanımızı ve Di-
van'da yer alan üyeleri, sendikalarımı-
zın çok değerli başkanlarını, yönetim
kurulu üyelerini, şube başkanlarını, iş
yeri temsilcilerini, şube yönetim kurulu
üyelerini, bölge temsilcilerini ve de tüm
delegeleri, sevgiyle saygıyla selamlıyo-
rum.

Başka sendikaların kongerelerinde
ayak oyunlarını az çok -sendikacısın-
hepiniz biliyorsunuz, duyuyorsunuz.
Hatta bugünlerden sonra biraz daha çok
duyacaksınız. Ama bizim sendikaları-
mızda bizim sendikacılık anlayışımızda
açık yürekli tartışmaların olmamasına
rağmen ayak oyunlarına yer olmadığını,
ayak oyunlarının yapılmadığını, bundan
öncede görmüştüzdür bu Genel Kurulda
da görmeye devam ediyoruz.

Ben doğrusu benden önceki konu-
şan arkadaşlarımın tamamının tesbitle-
rinden eleştirilerinden kendi adıma yar-
arlandığımı, istifade ettiğimi itiraf edi-
yorum. Ve arkadaşlarımın söyledikleri-
ne katıldığım-katılmadığım yanlar ve
yönler olmasına rağmen, orada tesbit et-
tiğim bir hususu, katılmadığım yönleri
cevaplamaktan çok daha önemli ve an-
lamlı buluyorum. O da şu: Hak-İş ger-

çekten kişilere bağlı olmaktan çıkmıştır.
Hak-İş gerçekten kurumlaşmış bir ör-
güttür ve Hak-İş'in sahibi çoktur. Hepi-
niz Hak-İş'in sahibisiniz. Her konuşan
Hak-İş'in sahibidir. Üslupları farklı da-
hi olsa, kullandıkları sözcükleri ayrı da-
hi olsa, Hak-İş'e sahip çıkmak, Hak-İş'i
geliştirmek, güçlendirmek, büyütmek
gibi, Hak-İş'in hassasiyetlerine dikkat
etmek gibi, kırmadan ama inandığı doğ-
ruları söylemek gibi, bir medeni cesare-
ti ortaya koymuşlardır. Bir samimiyet
ortaya koymuşlardır. Doğrusu nasıl söy-
lediklerinden çok arkadaşların söyle-
diklerine baktığımızda Hak-İş'in sahi-
siz olmadığını, bu duygunun, bu düşün-
cenin, bu heyecanın, bu coşkunun Hak-
İş'i önümüzdeki dönemde dahada güç-
lendireceğini ve hepimizin üyesi ol-
maktan onur duyduğu ve duyacağı bir
örgüt haline getireceğini bu konuşma-
larda açıkça tesbit etmiş bulunuyorum.

Abidin Beyin ayrılması elbette ken-
di tercihidir. Buna saygı gösteriyoruz
Ama birşey daha biliyoruz ki, Abidin
Bey bu konfederasyonda görev yaptığı
süre içerisinde diğer arkadaşlarımız gibi
hiçbir kuruluş maaş almadan, hiçbir ücret
almadan, sadece Hak-İş'in dün konu-
şmamda ifade ettiğim demokrasi temel
hak ve özgürlükler ve sosyal adalet kav-
ramlarından oluşan mücadelesine, da-
vasına katkı vermek gibi bir amacı yü-
reğinde taşımıştır. Bunun heyecanını

duymuştur ve dolayısıyla böyle bir ar-
kadaşımız, böyle içtenlikli bir arkadaşı-
mız, bugün sendikacılığına hukuken
nokta koymaktadır. Agah Beyinde ifade
ettiği gibi biz Abidin beyi her zaman bu
heyecanla, coşkulu, disiplinli emek ça-
lışmalarından ve en önemlisi her türlü
ekonomik sıkıntıya rağmen fedakarlıkla,
ısrarla ve inatla sendikasını biryerle-
re taşıma arzusu ile, kararlılığı ile tanıya-
cağız, hatırlayacağız. Kendisine huzu-
runuzda teşekkür ediyorum ve bundan-
sonraki hayatında başarılar diliyorum.
İnanıyorum ki kendisi kalben yine ara-
mızda olmaya devam edecektir.

Hak-İş Konfederasyonunun dep-
remde takdir edilen başarıları olmuşsa,
başarılı çalışmaları olmuşsa bu yönetim
kurulunun ortak kararı ile alınmıştır.
Tenkid edilen eksikleri varsa ya da ek-
sik gibi görülen tenkide layık durumları
varsa o da yine Hak-İş'in yönetim kuru-
lunda kararlaştırılmıştır

Hak-İş Konfederasyonunda deprem
de yaşanan acıyı unutmamak ve unut-
turmamak üzere politikalar üretmesi ge-
rekiyordu. Bize böyle bir görev düştü.
Ve nitekim arkadaşlarımızda bunu bili-
yorlar. Yerine göre diğer konfederasyon
başkanlarıyla İzmit'te toplantı yaptık.
Yerine göre şahsen ve arkadaşlarımızla
deprem bölgesine gittik, gezdik. Hak-
İş'e bağlı sendikaların aynı veya maddi
olarak yapmış oldukları yardımların

toplamı beşyüz milyon üzerindedir. Arkadaşlar, basınla paylaşmadık. Ben buradan huzurlarınızda sendikalarımızın açtığı kampanyalara destek veren bütün üyelerimize teşekkür etmek istiyorum. Onlara en kalbi takdirlerimi, selamlarımı götürmenizi rica ediyorum

Bizim tenkit ettiğimiz Bayram Bey'in söylediği, saygı duymadığımız şey siyaset anlayışıdır. Siyaset kültürüdür. Muhalefetyken muhalefete, iktidardayken iktidara endekli bir siyaset anlayışı var ya, iki yüzlü bir siyaset anlayışı. Bizim itirazımız saygı duymamamız bunadır. Bu günkü iyasi partilerdeki bireyi, bireyin özgür düşüncesini red eden, yok sayan katı hiyerarşik disiplin yapıyadır. Parti içindeki antidemokratik yapıyadır.

Bu anlamda sendika olarak, partilerde demokrasi konusunda, sendika içi demokrasi ile parti içi demokrasiyi yan yana koyun biz daha ilerdeyiz, hemde çok ilerdeyiz. En tenkit ettiğimiz sendikalar için dahi geçerlidir bu. O açıdan burada şunun altını çiziyorum. Sendikalar güveneceğimiz örgütlerdir.

Örgütlerimize güvenelim, örgütlerimizi güçlendirelim. Bu ülkede sosyal adaleti sağlamanın yoludur, adresidir. Siyasetçimize güvenelim. Çünkü demokrasilerde siyasetin alternatifi diktadır. Onun için siyasete ve siyasetçiye güvenelim, ama siyasetin eksiklerini de söyleyelim. Çünkü sorunları çözmenin yegane yolu aracı siyaset ve siyasi kurumlardır. Hangisi milletin teveccühüne, ilgisine, alakasına, takdirene mazhar olmuşsa bizim başımızın tacıdır. Ama bu yanlış yapmalarına izin vermemiz ses çıkarmamız anlamına gelmemektedir.

Geçmişteki saplantılarda kalmamamız görüşüne aynen katılıyorum. Ama vehimlerde, korkularda da kalmayalım. Acaba niye düşünceler öyle midir, böyle midir? Çünkü birbirimizi tanıyoruz birbirimizi biliyoruz. Ve birbirini tanıyan bilen insanların diğerleri hakkında, ya da herhangi bir olayla bağlantı kurarak yorum yapmaları, buradaki birliğe zarar verir. Bu konuda arkadaşlarımızın herbirisinin, birbirini anlamak için, önce birbiriyle konuşmak, sonra birbirini konuşurken anlamak, anladıktan sonrada denemek mecburiyeti vardır. O zaman bu uzlaşma olur. Yok eğer sadece karşılıklı konuşursanız bu diyalog ve uzlaşma olmaz bunun adına monolog derler oysa bu boş lakırtıdır ve hiç bir faydası yoktur.

Hak-İş'in çalışma hayatında bulunması çalışma hayatı ve emek hareketi için bir şansıdır. Çünkü, gerçekten inanarak söylüyorum. Bizim yapımızda bu mozaik bu çok kültürlü çok kimlikli bir yapıyı başka örgütlerde bulmak çok kolay değildir.

Bütün Hak-İş'liler, ister işyerinde isterde alış veriş yaptıkları manavda, bakkalda, kasapda isterse diğer işyerlerinde başka örgütlü sendikaların bulunduğu işyerlerinde, hangi ortamda olursa olsunlar buralarda başı dik gezmelidirler.

Hak-İş'lileri bir arada tutan aynı siyasi görüşe, aynı düşünceye, aynı dünya görüşüne, aynı mezhebe, aynı partiye, aynı ideolojiye sahip olmak inanmak değildir. Bizi bir arada tutan ortak çöşkularımızdır, ortak heyecanlarımızdır, ortak hayallerimizdir, ortak umutlarımızdır. Bizi bir arada tutan değerler bunlardır.

Yeni yüzyıla girerken gelenekselleşmiş, kalıplaşmış, hantallaşmış, bütün anlayışları red ediyoruz. Bunun anlamı şudur: Özgür birey. Bu özgür birey herkesin özgürce düşüncesini, inancını fikrini, yaşayabildiği yaşatabildiği ve özgürce üretebildiği kişilikli insanı temsil ediyor. Kişiliği baskı altında alınmamış, kişiliği hırpalanmamış insanı temsil ediyor. Özgür birey yanında örgütlü toplumla, demokratik mücadelenin olmazsa olmazını demokratik dengeleri ifade ediyor. Yani sosyal adaletin sağlanmasının, yani bütçenin emeğe ve emekçiye karşı oluşmamasının, yani uluslararası sermayenin -adına ne derseviz- MAI'nın ya da bir başka tahkimin getirdiği ve getireceği dayatmaları aşmanın yolunu ya da demokrasi dışı dayatmaların aşılmasının yolunu bu özgür birey, örgütlü toplum anahtarı açıyor.

Sivil ve demokratik anayasa ise hem özgür bireyi hem örgütlü toplumu güçlendirecek, hem devletin tanımını yeniden yapacak, ki özellikle sosyal devlet tanımını yeniden yapacak bir talebi ortaya koyuyor. Demokratik devlet tanımını yapacak bir tanımı ortaya koyuyor. Hukuk devletinin tanımını yapacak bir talebi ortaya koyuyor. Laik devletin tanımını ortaya koyuyor. Böyle bir anayasaya ihtiyacımız var. Bu devlet sosyal bir devlet, anayasada öyle yazılı. Ama değil. Mesele sosyal devlet anlayışındaki mantalite sorunudur. Yoksa tartıştığımız devlet değildir.

9. Olağan Genel Kurul

Biz devlete ait yanlışları tenkit ederek devlete iyilik yapıyoruz, sahip çıkıyoruz, böyle anlaşılmalıdır, herkes bunu böyle bilmelidir.

Oysa sosyal devlete devlet, polisine köpek vermeyi düşündüğü kadar, enkazın altında canlı aramak ve canlı kurtarmak içinde köpek yetiştirir. Var mı böyle bir politika? Yok.

Şimdi bu nasıl devlet anlayışı, bu nasıl işveren anlayışı ile karşı karşıya olduğumuza bakalım. İşveren diyor ki: "Arkadaş 'Nerden buldun?' dersin küserim, değiştir yasanı. Vergini daha fazla istersen kaçarım, değiştir yasanı." Devlet de diyor ki: "Arkadaş fazla beni tenkit edersen kızarım, bana karşı çıkıp bana rağmen bu yanlış diye itiraz edersen, ısrar edersen döverim." bu iki anlayışın birbirinden ne farkı var.

Efendim siyaset yapıyorsunuz. Elbette. Bence bundan sonra daha çok siyaset yapmamız lazım. Az önce söylediğim nedenden dolayı yani işverenler ve devletle ilgili söylediğim nedenlerden dolayı daha çok siyaset yapmamız lazım. Niye yapmamız lazım. Dün kelle vergisi geldi. 960 trilyon lira devlet depremzedelere katkı sağlayacakmış da işte herkesten her kullananın gücüne, ücretine, ailesine, sayıya, oturduğu konuta bakılmaksızın ya da okuttuğu öğrenci bakılmaksızın herkesten kelle vergisi alınacak. Örgütlü toplum onun için diyoruz. İngiltere'de buna isyan ettiler.

Ama biz edemiyoruz başka şeyler tartışıyoruz. Yarın ne gelecek? Yarın arkadaş size gerçekleşen enflasyonu değil beklenen enflasyona göre vereceğiz diyecekler. Beklenen enflasyonun arkasındaki niyet inanın ücretleri dondurmaktır. Ücretleri dondurmamak gelecek, arkasından bu ekonomik rasyonun derinleşmesi demektir. Yani durgunluk demektir, yani talep daralması demektir. Talep daralması demek de çalıştığımız işyerlerindeki kapasitenin daralması demektir.

Hazreti Alinin sözünü her fırsatta söylüyorum: 'Haksızlıklar karşısında eğilmeyin, eğilirseniz hakkınızla birlikte şerefınızı de kaybedersiniz' diyor. Biz burada hak mücadelesi veriyorsak, haksızlık yapanın kişiliği kimliği rozeti beni hiçmi hiç ilgilendirmiyor. Beni sizin önünüze çıkıp başı dik alını açık olarak bu hizmet verdiğim dört yılda sizi mahcup etmemek ilgilendiriyor. Ben sizin başınızı öne eğmedim. Ben bundan sorumluyum.

"Efendim siyasetle iyi geçinelim, iktidarla iyi geçinelim, filan..." dediniz mi inanın kimse sizi ciddiye almıyor. Eğer iktidarla iyi geçinmenin bedeli şayet ödüllendirmek olsaydı Türk-İş'in ricalarından dolayı Sosyal Güvenlik Yalarını çıkartmazlardı.

Oysa vurup tozlarını almak lazım,

dik durmak lazım. İşte biz bunu yaptık, koç gibi dim dik durduk. İnanın bundan dolayı hiç mi hiç zarar görmedik, tam tersine saygınlığımız arttı.

Hak-İş'in çalışma hayatında bulunması çalışma hayatı ve emek hareketi için bir şansıdır. Çünkü, gerçekten inanarak söylüyorum. Bizim yapımızda bu mozaik bu çok kültürlü çok kimlikli bir yapıyı başka örgütlerde bulmak çok kolay değildir. Bazı siyasi hareketler de olmuştur. Bu amaçla çok kültürlü çok kimlikli yapıyı demokratik yapıyı sürdürmek amacıyla siyasi hareketler yola çıkmış, ama yarı yolda kalmışlardır.

Şöyle düşünelim: her sendikanın ane baba ve çocuklarından oluşan bir aile düşünelim. Bu bir çekirdek aile. Ama bu ailenin bir de büyük ailesi vardır. Yani dedenin, halaların, amcaların, dayıların, teyzelerin bulunduğu bir aile düşünelim işte Hak-İş böyle büyük bir ailedir.

'Hak-İş' soyadını taşıyan bir Hak-İş ailesiyiz. Meseleye böyle baktığımız zaman, kendi ailelerimizde, diğer kardeşlerimiz arasında -mesela söz gelimi mirasta veya bayramda- ben büyüğüm benim eve geleceksiniz sonra oraya gideceğiz gibi filan. Neyse var olan çekişmelerin bu bizde kalmak kaydıyla, ama dışarıya karşı ailenin şerefine haysiyeti korumakla birlikte farklı davranmak, yine de birlikte mücadele vermek gibi ortak gibi bir sorumluluğu vardır ve Hak-İş'lilerde bunun farkındadırlar.

HAK-İŞ 9. OLAĞAN GENEL KURUL TÜZÜK DEĞİŞİKLİKLERİ

Yönetim Kurulu Üyelikleri altıya çıkarıldı

Tüzük Tadil Komisyonunda yönetimin kaç kişi olacağı konusu ile onların görevlerinin paylaşılması ile ilgili düzenleme yapıldı. 12 ncü Madde'de yapılan değişiklikle Yönetim Kurulu Üye sayısı 5'den 6'ya çıkarıldı.

Değişiklik aynen şu şekilde gerçekleşti;

Madde 12 Yönetim Kurulu Seçimi

a- Hak-İş'in tüzel kişiliği temsil ve yönetmekte görevli olan yönetim kurulu genel başkan, genel başkan yardımcısı, genel sekreteri, genel eğitim sekreteri, genel mali sekreter ve genel teşkilatlandırma sekreterinden oluşur”.

Ayrıca konfederasyonumuz tüzüğünün üçüncü maddesi Hak-İş'in amaçlarını ilgilendiriyor. Söz konusu 3. madde şu şekilde değiştirildi.

Hak-İş'in patonsiyelini enerjisini kendi iç sorunlarımızla tartışmalarımızla didişmelerimizle harcamaya hakkımız yoktur. Madem demokrasinin temeli hoşgördür önce hoşgörüş gerekir, arkasından güçlerimizi birleştirmek gerekir.

Elbette bu konfederasyonda herkesin daha aktif rol alması gerektiği talebini saygıyla karşılıyorum. Bu Hak-İş'e daha büyük hizmet etmek için bir heyecandır, coşkudur. Ama bunun koşulları da vardır. Bu koşulları ve bu koşullarda kimi mevzuatta kimi başka şeyler de bilinmektedir. Bilinmelidir.”

Genel Başkanımız Salim Uslu KKTC Kamu-Sen Genel Başkanı Ahmet Ötügen'in 'Hak-İş'in uluslararası ilişkilerinde Kıbrıs Kamu-Sen'i de yanında bulundurması gerektiği konusundaki temennisi üzerine şunları söyledi; “Gerektiğinde Hak-İş Kıbrıs'a giderek orada eylemler yaparak faaliyetler yapmaktadır. Genel Kurulumuzda da Sayın Kamu-Sen Genel Başkanı Ötügen'i yabancı misafirlerimiz arasında değil, kendi ailemiz çerçevesinde değerlendirdik” dedi. Uslu, Kıbrıs Kamu-Sen'in tanınma diye bir sıkıntısının da kalmadığının sözlerine ekledi.

Uslu konuşmasını şu şekilde sürdürdü;

Hak-İş Konfederasyonu yönetimden ibaret değildir. Hak-İş Konfederasyonu başkanlar kurulundan ibaret değildir. Hak-İş Konfederasyonu şube başkanlarından ibaret değildir. Bunlarla beraber burada bulunan ya da bulunmayan en sade üyemize kadar herkes Hak-İş Konfederasyonumuzun kendisidir, sahibidir. Büyümesinden, güçlenmesinden, geleceğinden ve tabii hiçbir şekilde zarar görmemesinden, tartışılmamasından aynı oranda sorumludur. Çünkü Hak-İş hepimizindir. Hak-İş yaşmalıdır, büyümelidir. Yeni yüzyılda yeni Türkiye'de Hak-İş'in anlayışına büyük ihtiyaç vardır.

Aşağı yukarı 16 17 arkadaşımız konuştu. Ben katkıda bulunan her arkadaşımıza teşekkür ediyorum. Her arkadaşımızdan yararlandığımı ifade ediyorum ve vereceğiniz kararların, -sloganlar ya da kongre kararları dahil- hayırlı olmasını diliyorum. Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.”

MADDE 3- AMAÇ

“HAK-İŞ Konfederasyonu, insan haklarına, evrensel ilkelere, Anayasa ve Tabii hukuk kurallarına saygıyı esas alır. İnsan haklarına, temel hak ve hürriyetlere dayalı demokratik değerlere, laiklik ve sosyal hukuk devletine ve ülke bütünlüğüne içtenlikle inanır. Çalışanların hak ve menfaatlerini çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi anlayışı içinde en etkin bir şekilde korumayı ve geliştirmeyi ilke olarak benimser. İnsanı ve emeği yüce bir değer olarak kabul eder. Bu amaca ulaşmak için yenilikçi, ilkeli, sorumlu ve kararlı mücadeleyi kendisine temel görev sayar.”

Olağan
Genel
Kurul

GENEL KURUL KARARLARI

1- KÜRESELLEŞME ve HAK-İŞ'in GÖRÜŞÜ

HAK-İŞ, tartışmasız bir küreselleşme sürecinin yaşandığını görmekte ve bu sürecin bir tanım, takvim ve programdan kaynaklanmadığını bilerek bu süreçte ulusal ve uluslararası sendikal yapıların kendi rollerini tarif etmelerini, yaşamsal bir gerçek olarak kabul etmektedir.

HAK-İŞ, küreselleşmenin, çağımızın bir realitesi olduğu gerçeğinden hareketle bu süreçte ortaya çıkacak fırsat, avantaj ve imkanların herkes tarafından eşit olarak elde edilmesini sağlayarak refahın yaygınlaşması için mücadele edecektir.

Bu nedenle;

HAK-İŞ, işsizliğin küreselleşmesi tehdidine dikkat çekerek, işsizliğin önlenmesi ve tam istihdamın sağlanmasında küreselleşmeyi istiyor.

HAK-İŞ, sosyal eşitsizliğin ve dışlanmanın küreselleşmesine karşı çıkarak, sosyal adaletin, fırsat eşitsizliğinin küreselleşmesi için mücadele edecektir.

HAK-İŞ, emekçilerin sendikasıylaştırılmasına, örgütsüzleştirilmesine yolaçan bir küreselleşmeye karşı çıkmakta, aksine küreselleşmenin başta ILO'nun temel sözleşmelerinin ve sendikal hak ve özgürlüklerin doğrultusunda olması için mücadele edecektir.

HAK-İŞ olarak, yoksulluğun ve açlığın küreselleşmesine karşı çıkarak, herkese iş ve insanca bir yaşamı sağlayacak gelir adaletinin ve sosyal adaletin küreselleşmesini istiyoruz.

HAK-İŞ, insan hakları ihlallerinin, işkencenin, terörün anti-demokratik uygulamaların küreselleşmesine karşı çıkıyor ve Demokrasi, insan hakları ve barışın küreselleşmesini istiyor.

2- HAK-İŞ'İN TÜRKİYE'Nİ AVRUPA BİRLİĞİ ÜYELİĞİ ve DIŞ POLİTİKADAKİ GÖRÜŞLERİ

HAK-İŞ, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üye olmasını istemekte ve bu yöndeki siyasi çabaları desteklemektedir.

HAK-İŞ, bu süreçte, hem Türkiye ve hem de Avrupa Birliğine karşılıklı sorumluluk düştüğünü vurgular.

HAK-İŞ, Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye karşı çifte standart uygulamasını istemediği gibi, Türkiye'nin de özellikle "Kopenhag Kriterleri"ne uyum sağlamasını karşılıklı sorumluluğun bir gereği olarak sayar.

HAK-İŞ, Aralık 1999 tarihinde toplanacak AB Helsinki Zirvesi'nde Türkiye'ye tam üyelik yolunu açacak olan üyelik kararının kabul edilmesini talep etmekte ve istemektedir.

HAK-İŞ, yeni yüzyıla bu hedeflerle giren Türkiye'nin, uluslararası ilişkilerde karşılıklı çıkarlara dayalı barışçı bir yol izlemesini, bunun için, başta Avrupa Sosyal Şartı ve AGİT Sözleşmeleri olmak üzere, uluslararası hukukun ve anlaşmaların paralelinde bir dış politika izlemesini talep etmekte; kendi Anayasal rejimini buna uygun düzenleyerek, demokratik değerlere, insan hakları ve düşünce özgürlüğüne saygılı bir devlet olarak uluslararası ilişkilerdeki saygınlığını yükseltmesini beklemektedir.

3- HAK-İŞ'İN KIBRIS SORUNUNA BAKIŞI

HAK-İŞ, Kıbrıs konusunda her iki toplum tarafından kabul edilebilecek adil ve kalıcı bir barışa ulaşmak için, her iki halkın eşit siyasi kimliğinin kabulü, Türkiye'nin etkin ve fiili garantisini, her iki toplumda egemenlik haklarının tanındığı siyasi bir çözüm için çaba sarfedilmesi yolunda yapılacak

bütün girişimleri destekleyecektir.

HAK-İŞ, Kıbrıs sorusunda bir çözüme varılmadan Rum kesiminin tek yanlı olarak AB üyeliğine alınması kabul edilebilir görmemekte ve bu durumun, başlamakta olan toplumlara karşı görüşmeleri olumsuz yönde etkileyeceğine inanmaktadır.

HAK-İŞ'e göre Rum kesiminin AB üyeliğine tek yanlı kabul edilmesi adadaki mevcut statükonun devam ve tescili anlamına gelecektir.

4- HAK-İŞ, DEMOKRASİ ve ANAYASA

HAK-İŞ; ülke yönetiminde Özgürlükçü Demokrasinin, işyerlerinde Endüstriyel Demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla yerleşmesi için verdiği mücadeleye devam edecektir.

HAK-İŞ; demokratik, laik, liberal ve cumhuriyet değerlerinin birbirini tamamlayan çağdaş değerler olduğunu, ve bu nedenle hepsinin birlikte güçlenmesini savunur.

Demokrasi, toplumu birbirine bağlayan bir unsur olarak hayata geçirilmelidir. Siyasette demokrasi, Toplumda demokrasi ve işyerinde demokrasi güçlendirilmelidir. Bu durum demokrasiyi, formal olduğu kadar informal olarak da güçlendirir. Bireylere sağlanacak demokratik imkanlarla, bireyin güçlenmesi yanında yönetimlerin etkinliği, meşruluğu ve gücü artar.

Sendikalara da bu yönde büyük sorumluluk düşmektedir.

Sendikalar, demokrasiyi, işyerlerinde bütün toplumun en ucra noktaların taşıyan önemli demokratik unsur niteliğini taşımaktadır.

HAK-İŞ, Toplumumuzun tarihsel birikimini ve kimliğini yansıtacak, ekonomik, sosyal, siyasi ve kültürel gelişmesini sağlayacak bir Yeniden Yapılanma için çalışmalarını sürdürecektir.

Yeniden yapılanmanın temelinde demokratikleşme, özgürlükler, örgütlülük esas olmalıdır.

Ülke İnsanımızın, dini, dili, etnik kökeni, inanç ve düşüncesiyle özgürce

ve barış içinde yaşamasını istemekteyiz.

Ülkenin kalkınması, demokrasinin güçlenmesi, hak ve özgürlüklerin yaygınlaşması ancak herkesin daha çok özgürlükleri ve demokratik hakları kullanması ile mümkün olabilir.

Çalışanların temsilcileri bizler başta olmak üzere ülkedeki herkesin, yaygın özgürlüklere, kökleşmiş demokrasiye ve kalkınmışlığı büyük ihtiyacı ve özlemi vardır. Çalışanlar olarak kararlılığımız ve duyarlılığımız bu yöndedir.

Demokrasinin temeli, Halk İradesi, ilkesi ise Katılımcılıktır. Katılımı ve Halk İradesini kısıtlayan düzenlemelere ve dayatmalara karşı olan HAK-İŞ; Demokratik Kitle örgütü olmanın kendisine yüklediği sorumluluk ve bilinci;

Başta Anayasa olmak üzere devletin milletle uzlaşarak, buna göre yeniden yapılanmasını ve toplumda buna uygun bir Demokrasi Kültürü ve barış ortamının sağlanmasını savunmaktadır.

HAK-İŞ, toplumsal uzlaşmaya dayalı, demokratik ve sivil bir Anayasa'nın hazırlanarak 2000'ne girerken insanımızın hizmetine sunulmasının acil bir ihtiyaç olduğunu vurgular.

5- HAK-İŞ ve SİYASET

Yaşadığımız toplumsal çevre ile ilişkilerin geliştirilmesi, sendikal etkinliklerin işyeri sınırlarını aşarak tüm toplumu ve toplumsal sorunları kuşatması, tüm Sivil Toplum Örgütleriyle ortak hedefler için güçbirliği imkanlarının geliştirilmesi, temel hedeflerimizdendir.

HAK-İŞ; Siyasal partileri, demokrasinin vazgeçilmez kurumları olarak kabul etmektedir.

HAK-İŞ; Demokratik bir Kitle Örgütü olarak tüm siyasal partilere eşit yakınlıktadır.

HAK-İŞ; siyasi partileri değil, siyasi partilerin:

Sömürü, soygun, vurgun ve haksızlığın; cehalet, sefalet, yoksulluk ve işsizliğin son bulması için yapacakları çalışmalarla;

Özgürlük, demokrasi, İnsan ve

Emek'ten yana olan düşünce, program ve eylemlerini desteklemektedir.

Siyasetin ve politik çalışmaların onurlu bir toplumsal hizmet ve görev olduğuna inanmakla birlikte, ülkemiz politik yaşamındaki kirlenmenin; siyasete ve politik çalışmalara halkın katılımının sağlanması ile önleneceğini düşünmektedir.

Partilerden, Türkiye'nin bütününe ilişkin program hazırlamalarını, sorunlara çözüm üretmelerini, teknik liyakatlarını ortaya koymalarını, ülkenin ve ülke insanlarının bütününe caklamalarını istemektedir

HAK-İŞ, siyasi partilerle ilişkilerini bu anlayış ve sorumlulukla sürdürmektedir.

HAK-İŞ, parlamentonun acil çözüm bekleyen iç ve dış sorunlar açısından halkımızın güvenini kazanacak önemli fırsat ve imkan sağlamasını talep etmektedir.

HAK-İŞ, başta çalışanlar olmak üzere bütün toplumsal kesimlerle ve yine başta sendikalar olmak üzere tüm Sivil toplum Kuruluşlarının siyasetle olan ilişkilerini yasaklayan ve kısıtlayan yasal dayatmaların kaldırılmasını istemektedir.

Devletin rolünün yeniden belirlenmesi ihtiyacı ciddi bir şekilde görülmektedir. Devlet idaresinde buyurgan devlet yerine, hizmet anlayışının öne çıkarılması gerekmektedir. Halk, çoğulcu sivil toplum yapısına dayanan ve ülkenin ideallerinde herkesi buluşturan bir devlet yapısı istemektedir.

2000'e girerken Türkiye artık darbe ve muhtıra tartışmalarını geride bırakmış olmalıdır.

6- HAK-İŞ, SENDİKAL DAYANIŞMA ve İŞBİRLİĞİ

Demokrasinin vazgeçilmez şartı olarak. Ülkemizde tüm çalışanların sorumluluk ve örgütlülük bilinciyle çağdaş sendikal haklara kavuşturulması, sendikal hareketin güçlenip geliştirilmesi, Dünya'daki işçi hareketinin ve sendikaların kazandığı bilgi ve birikimlerden yararlanılması en temel tercihimizdir.

HAK-İŞ; çalışanların ekonomik, sosyal ve demokratik hak ve çıkarları ile Demokrasi ve insan haklarının ko-

runup geliştirilmesi için örgütlülük ve gönüllülük esasında ve kurumsal temelinde sendikalar arası güç ve eylem birliğinin ulusal ve uluslararası düzeyde sağlanmasını istemektedir.

Bu nedenle, sendikalararası diyalogun ve işbirliğinin sağlanması yönünde yapıcı çabalarda bulunmayı Sendikal anlayışının gereği ve önceliği saymaktadır.

7- HAK-İŞ ve YENİ SENDİKAL ANLAYIŞ

HAK-İŞ ekonominin ve üretimin değişen koşullarının endüstriyel yaşamda ve çalışanların profilinde köklü değişiklikler oluşturduğu gerçeğini görmektedir.

Türkiye sendikal hareketi, Dünya'da ve Avrupa'da olduğu gibi, ekonominin globalleşmesi, hızlı teknolojik gelişme ve bilgi toplumundan doğan yeni şartlara uyum ve değişen iş koşulları ihtiyaçlarını ve meydan okumalarını karşılayabilmek amacıyla politikalarını ve örgütsel yapısını değiştirme ve geliştirme gereği ile karşı karşıyadır. Ancak bunu yaparken, demokrasi, barış, sosyal adalet, tam istihdam ve dayanışma gibi temel sendikal değerler ve amaçlar asla gözardı edilemez.

Sendikaların ve İşletmelerin geleceksel politikalarla böyle bir süreçte başarılı olmaları imkansız gözükmemektedir.

Yeni bir sendikal anlayış ve işletme politikalarına ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç güçlü, rekabet edebilir bir Türkiye ekonomisi için yaşamsal bir önem taşımaktadır.

HAK-İŞ; çalışanların refah düzeyi ve iş güvencesi ile işletmenin ve ekonominin gerçekleri arasında çıkar çatışması yerine çıkarlar paralellliğini esas alan, adaletli bir uzlaşmaya dayalı açık, katılımcı bir endüstriyel demokrasi ilkesinin, çalışma yaşamının yeni kültürü haline gelmesini istemektedir.

HAK-İŞ sendikal yapılanmasının buna göre düzenleyerek, sendika içi demokrasiyi güçlendirecek, bu anlayışın sağlanması için mücadele edecektir.

8- HAK-İŞ, VERİMLİLİK ve KALİTE

HAK-İŞ, Dünya'da artan rekabet, teknolojik gelişmelere bağlı olarak, değişen iş koşulları karşısında verimlilik ve kalitenin çalışma hayatı ve endüstriyel ilişkiler sistemi için artan önemini vurgular.

Bu nedenle, Hak-İş, yaşamın her alanında verimlilik ve kaliteden vazgeçilemez görüşünü benimsemektedir. Hak-İş, üretim süreçlerindeki verimliliğin ve kalitenin artırılması için sendika içi ve işletmelerdeki eğitimin artırılması için gerekli girişimler-i destekleyecektir.

HAK-İŞ, çalışanlar için, işletmelerde verimliliğin ve kalitenin yükseltilmesini, hem iş güvencesi ve iyi gelir elde etmenin önemli bir dayanağı hem de işletmelerin rekabet gücünün yükseltilmesine yaşamsal destek sağlayan bir güç olarak görmekte, hem de Türkiye'yi uluslararası rekabette güçlü bir konuma getirmekteki etkisine inanmaktadır.

HAK-İŞ, bu anlayışın temelinde endüstriyel ilişkilere yaklaşacaktır.

9- HAK-İŞ ve ÖZELLEŞTİRME

HAK-İŞ, Ekonomide serbest girişimciliği ve piyasa ekonomisinin gelişmesini devletin ekonomide dengeli bir şekilde küçültülmesini ilke olarak kabul etmektedir.

Ancak bugüne kadar sürdürülen özelleştirme uygulamalarının böyle bir amacı hedeflemediğini üzümlere görmek ve böyle uygulamayı protesto etmektedir. Özelleştirmenin yapılmasında kullanılan blok satış yöntemi de özelleştirme ile ilgili kaygılarımızı artırmaktadır. Çalışanları ve yöre halkını içine alan başarılı özelleştirme uygulamaları örnek alınmalıdır.

Özelleştirme, ekonominin tahrip edilmesi, çalışanların mağdur edilmesi sonucunu doğurmamalıdır.

Özelleştirme, Sendikalar ve çalışanlar ile uzlaşılarak açıklık yöntemi izlenerek yapılmalıdır.

HAK-İŞ, ekonomide olduğu kadar

toplumsal yaşamda da düzenleyici, denetleyici, demokratik bir sosyal, hukuk devleti yapısını istemektedir.

Bu bağlamda, Genel Kurulumuz, Konfederasyonumuzun bugüne kadar izlediği Özelleştirme Politikalarını doğru bulmakta verilen mücadeleyi selamlamaktadır.

10- HAK-İŞ'İN BİR SOSYAL MODEL OLARAK REFAH DEVLETİ ÖNERİSİ

HAK-İŞ, fakirliğin Türkiye'de temel bir sorun olduğunu ve insanlarımızın önemli bir kısmının fakirlik çizgisinin altında bulunmasına rağmen sosyal korunmadan yoksun olduğu gerçeğine dikkat çeker.

Halbuki gelişmiş ülkelerdeki yaygın ve etkin bir pratik olan refah devleti, fakirliğin karşıtı ve panzehiridir.

Refah Devleti, temelde bireylere günlük yaşamlarında duydukları ihtiyaçların karşılanmasını ve bireylere özlü bir güvenliğin sağlanması anlamına gelir.

Refah devleti, Avrupa Sosyal Model gibi sosyal modellerle bir bütünlük arzeder. Sosyal modelin temelini, herkes için sosyal güven, demokratik etkinlik ve eşit fırsatlardan yararlanma, çalışanların sosyal ve örgütlenme hakları ile sendikaların rollerinin kabulü ve sosyal koruma sisteminin kabulü gibi elementleri içerir.

Hak-İş, Batı ülkelerinin uygulamalarındaki tecrübe ve başarılarından yola çıkarak Refah Devletinin temel unsurları şunlar olması gerektiğini savunur;

- Bireylerin demokratik etkisi ve etkinliği güçlendirilmelidir.

- Emek pazarı ile siyasi sistem arasındaki güçlü bir işbirliği olmalıdır.

- Kamu hizmetleri etkin, verimli ve kaliteli hale getirilmelidir.

- İş ve çalışma koşullarının caziyesi yükseltilmelidir.

- Eğitim, toplumun gelişmesi ve bireysel gelişim için anahtar rolündedir.

- Ailelere özel bir önem ve ağırlık verilmelidir.

- Toplumdaki sosyo-ekonomik uçurumlar giderilmelidir.

- Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, yerinden yönetimin yaygınlaştırılması

ve etkin duruma getirilmesi.

Bu bağlamda,

Sosyal güvenlik, öncelikli ve vazgeçilmez olanıdır. İşsizliğin artması yanında her geçen gün iş yaratma imkanları daha da azalmaktadır. Bu açıdan sosyal güvenlik ile desteklenmeyen durumlarda toplumsal denge barış bozulmaktadır.

HAK-İŞ Genel Kurulu böylesi bir refah devletinde yaşamının bütün insanların hakkı olduğuna inanmakta ve bu amaç uğrunda sendikal mücadelesini sürdürecektir.

11- HAK-İŞ ve ÇEVRE

HAK-İŞ, çevre problemlerinin temelinde, insanı dışlayan ve, doğaya saygılı olmayan hayat tarzının, tabiatı kemiren ve tüketen bir üretim ve tüketim alışkanlığının, üstünlükçü, ve hencil anlayışın yattığı gerçeğinin altını çizer.

Çevre sorununun sonuçları insanlık için dayanılmaz ve katlanılmaz düzeydedir. Çevre sorunu, basit bir kirlenme ve kirlenme ve düzensizlikten öte, insanlığın geleceğini tehkileye atan ekolojik dengelerin bozulmasına dönüşmüştür.

Çevre probleminin bir diğer kötü boyutu ise, kaynakların yenilenmesini engellemesidir.

HAK-İŞ, insanın ve üretimin çevre ile dost olarak yaşamasını istemektedir.

Doğal çevrenin korunması ve geliştirilmesinin hasta devlet olmak üzere işletmelerin, toplumun ve üyelerimizin temel görevi olduğuna inanmaktadır.

Örgütlü olduğumuz iş yerlerinde çevresiyle uyumlu bir hale getirilmesi için mücadele eden Konfederasyonumuz, bundan böyle de çevre konusunda duyarlı olmaya devam edecektir. Bu alandaki gönüllü kuruluşlar ile işbirliği yapacaktır.

Temiz bir çevre için verilecek mücadelelere destek vermeyi insan olmanın gereği kabul eden HAK-İŞ, çocuklarımıza yaşanabilir temiz bir dünya bırakmak istemektedir.

Bu çerçevede HAK-İŞ, herkesi, her türlü çevresel bozulmaları önleyici bir yapılanmanın temel alındığı bir yaşam tarzının benimsenmesi gerektiğini savunur.

HAK-İŞ İŞ KONFEDERASYONU

9. OLAĞAN GENEL KURULU SONUÇ BİLDİRİSİ

26-28 Kasım 1999 - Ankara

Hak-İş 9. Olağan Genel Kurulu, 26-28 Kasım 1999 tarihlerinde 3 gün süre ile Ankara'da yapılmıştır.

Hak-İş'i 2000'lere taşıyacak olan Genel Kurul, Hak-İş'e yaraşır bir olgunlukta ve sendikal, ekonomik ve sosyal sorunların tartışılmasında büyük bir verimlilik düzeyinde gerçekleştirilmiştir.

Genel Kurulumuz, Özgür Birey, Örgütlü Toplum ve Demokratik ve Sivil bir Anayasa, ana temalarını dile getirilerek bunların gerçekleştirilmesi uğrunda mücadeleye devam etmeye karar vermiştir.

9. Genel Kurulumuz, 11 ana başlık altında toplanan Genel Kurul Kararlarının yanı sıra çalışma hayatının güncel sorunları ile dış politikadaki gelişmelere ilişkin bir dizi öncelikli konuları da karar altına almıştır.

Bu çerçevede, sonuç bildirisinde toplanan kararlar aşağıya çıkarılmıştır;

- İş güvencesi ve sendikal güvence sağlanması,
- Kamu çalışanlarının sendika yasasının çağdaş sendikal normlara uygun olarak derhal çıkartılması,
- Deprem bölgesine dayanışmanın artması ve bölge halkına desteğin güçlü bir şekilde sürdürülmesi,
- Belediye işçilerinin toplam 60 trilyon T.L.'ye varan maaş ve sosyal yardım alacakları ile sendikaların belediyelerde var olan toplam 6 trilyon T.L.'ye varan aidat alacaklarının derhal ödenmesi.
- Genel Kurulumuz, bu durumun sendikaları zayıflatarak sendikal mücadeleye vurduğu darbeye dikkat çekmektedir. Ayrıca Hükümetin gündeminde olan Yerel Yönetimler Yasası'nın reform niteliğinde bir an evvel çıkarılarak çalışanların maduriyeti giderilmeli, halkın beklediği hizmetler gerçekleştirilmeli ve gerçek demokrasinin yerleşmesine katkı sağlanmalıdır.

- Bugüne kadar yarısı özelleştirilen ve özelleştirilmesi yapılan kombinaları üretim dışı kalan E.B.K.'nın, geriye kalan diğer kombinalarının bir oldu bitti ile özelleştirilmesinin durdurulması,

EBK'nın özelleştirilmesi, ülkemiz hayvancılığına ve besiciliğine büyük bir darbe vuracaktır. Hak-İş Genel Kurulu, EBK'nın özelleştirilmesine karşıdır. Hak-İş, hayvancılığın ve besiciliğin gelişmesi ve piyasadaki et fiyatları raiclerinin dengelenmesi ve halkımızın et ihtiyacının daha sağlıklı bir şekilde karşılanmasına katkıda bulunacağına inanmaktadır.

EBK kombinaları, rasyonel duruma getirildikten sonra özelleştirilme kapsamından çıkartılarak Tarım Bakanlığı'na bağlanmalıdır.

- Ulusal demir-çelik sanayinin ve entegre tesislerinin dünyadaki örneklerle benzer şekilde hükümetler tarafından özel bir şekilde korunmasının sağlanması.

- Ülkemizde istihdam ve ihracatta ilk sırada yer alan tekstil sektörünün istihdam, hammadde ve enerji konusunda teşvik edici politikalarla güçlendirilmesi,

- Tarım işçilerinin iş kanunu kapsamına alınması ve işkolunda vahidi ücret uygulamasına son verilmesi,

- Dünyada ve özellikle de içinde bulunduğumuz geniş coğrafyada cereyan eden çatışmalara ve savaş durumlarına son verilmesi ve akan kanın durdurulması.

Genel Kurulumuz, bu anlayışla, özellikle Çeçenistan'da giderek daha da şiddetlenen çatışmanın, 18-19 Kasım 1999 tarihlerinde İstanbul'da toplanan AĞİT Zirvesi'nde imzalanan 'İstanbul Şartı' çerçevesinde kabul edilen kararların biran önce hayata geçirilmesi ile sorunun insani ve barışçıl bir yolla çözülmesini istemektedir.

- Genel Kurulumuz, 1-5 Aralık 1999 tarihlerinde Ankara'da toplanacak olan 18. Olağan Genel Kurulunda kardeş emek örgütü Türk-İş Konfederasyonu'na başarılı çalışmalar dilerken, ekonomik, sosyal ve demokratik sorunlarımızın çözümünde acilen konfederasyonların genel kurulları sonrasında, emek örgütleri arasında gerçekleştirilmekte olan işbirliğinin gönüllülük ve kurumsal bazda daha da güçlendirilmesini temenni etmektedir.

9. Genel Kurulumuz, Hak-İş Yönetim Kurulu'ndan, bu kararların hayata geçirilmesi doğrultusunda bir eylem planı ve programı hazırlamasını istemektedir.

Genel Kurulumuz, Hak-İş Yönetiminin eylem planının hayata geçirilmesi için bütün üyelerimiz ve sendikalarımızla dayanışma içerisinde mücadele vermeyi kararlaştırır.

SEÇİMLER

Yönetim Kurulu Asil Üyeleri;

Salim Uslu
Genel Başkan

Hüseyin Tanrıverdi
Genel Başkan Yardımcısı

Recai Başkan
Genel Sekreter

Yusuf Engin
Genel Eğitim Sekreteri

Feridun Tankut
Genel Mali Sekreter

Mahmut Aslan
Genel Teşkilatlandırma Sekreteri

Yönetim Kurulu

Yedek Üyeleri:

Bayram Erdoğan

Mustafa Toruntay

Agah Kafkas

Eyüp Karadereli

Şerif Akyol

Ahmet Ötüken

Denetim Kurulu Asil Üyeleri:

Settar Aslan

Murat İnanc

Metin Eser

Denetim Kurulu Yedek Üyeleri:

Zekai İlkdoğan

Harun Arslan

Aydın İbrahimağaoğlu

Disiplin Kurulu Asil Üyeleri:

Mustafa Atlı,

Musa İpekçi

A. Baki Gülbaba

Disiplin Kurulu Yedek Üyeleri:

Mustafa İnceoğlu

Muharrem Şahin

Bünyamin Kahveci

Konfederasyonumuz Genel Eğitim Sekreteri Yusuf Engin, Genel Kurul'un üçüncü gününden seçim sonuçlarının açıklanmasının ardından yaptığı konuşmada Hak-İş delegelerini tebrik etti. Genel Eğitim Sekreterimiz Engin, Hak-İş'in yeni yönetim ile birlikte Genel Başkanımız Salim USLU'yu delegelerimizi selamlamak ve kapanış konuşması yapmak üzere kürsüye davet etti.

Genel Başkanlığa yeniden seçilen Salim USLU'nun GENEL YÖNETİM KURULU ADINA TEŞEKKÜR KONUŞMASI

9. Olağan Genel Kurulumuzun sevgili delegeleri.

Gösterdiğiniz ilgiye, alakaya, teveccühe, coşkuya, birliğe, beraberliğe ve dayanışmaya teşekkür ediyorum. Hak-İş bu kongereden daha da güçlenerek daha da hız alarak çıkmıştır. Sorunların üzerine bundan böyle daha bir cesaretle daha iyi bir heyecanla gidiceğiz, ama hep beraber gidiceğiz. Birlikte kavga vereceğiz. İyi günde birlikte güleceğiz, kötü günde birlikte ağlayacağız. Ama sömürüye, yalana, talana, baskıya ve dayatmaya karşı birlikte direneceğiz.

Hizmetlerimizi onayladınız, bizleri akladınız, teşekkür ediyorum. Ve tabii bizlere yeni sorumluluklar yüklediniz. Bunu biliyorum, ancak sorumluluklarla beraber bizlere yeniden güç ve güven ver-

diniz buna da teşekkür ediyorum.

Düzeyle ve olgun bir genel kurul oldu ve aynı zamanda bütün kalbimle inanıyorum ki örnek bir genel kurul oldu. Siyasi bir partide aynı görüşleri paylaşanların bile sandalyelerin havada uçtuğunu yaşıyan bir ülkede böylesine çeşitli anlayışlara, tercihlere sahip çoğulcu bir yapıyı tercih eden bu konfederasyonda ve bu genel kurulda herkes, ama herkes, yarınki Hak-İş'in yarınki Türkiye'nin düşünü kurduğu düşlediği kararlarını aldı. Şimdi yoluna devam edecek.

İşte böyle yapıda böyle bir birliktelik çok anlamlı çok saygı değerdir. Esas alkışlanması gereken biz değil, sizin ortaya koyduğunuz bu asil tavidir. Sizleri alkışlıyorum kutluyorum.

Dünü yaşadık, dün zaten geçti. Bugün

de geçti. şimdi yarınlara bakacağız, birlikte yarınları düşlüyeceğiz. Yarınki Türkiye'yi düşleyeceğiz ve önce düşleyip bunu kurgulamanın, bunu gerçekleştirmenin kavgasını yine birlikte vereceğiz. Modern açık bir sendikal anlayış sergileyeceğiz. Yürekli bir duruş göstereceğiz. İstikrarlı bir mücadele çizgimiz olacak. Bilgiyi ve hizmeti önemseyen, öne çıkartan bir sendikal yapımız olacak. Dayanışmayı, sendikal birliği önemseyen, öncü roller üstlenen duyarlılıklarımızı göstermeye devam edeceğiz.

Sendikaların içişlerine karışmamaya özen göstereceğiz. Ancak Hak-İş'in genel politikalarının uygulanması, savunulması konusunda da elbette takipçi olacağız, duyarlı olacağız. Sendikaların yapması gereken hizmetleri elbette biz yapmayacağız,

Olağan Genel Kurul

ancak etkin ve verimli çalışmanın sendika-üye bütünleşmesinin kucaklaşmasının da takipçisi olacağız.

Biz Hak-İş olarak, politika oluşturacağız, biz Hak-İş olarak kamuoyu oluşturacağız ve yine Hak-İş olarak sendikal dayanışmayı güçlendireceğiz. Sadece üyelerimiz arasında değil, emek hareketinin dayanışmasını ve yarınlara birlikte omuz omuza mücadeleler vererek yürümesini sağlayacağız.

Her zaman emek örgütleriyle işbirliğinde yapıcı, özendirici, yüreklendirici ve öncü olmaya devam edeceğiz. Sivil toplum örgüt olma özelliğimizi, sendika özelliğimizin yanında ve daima üzerinde tutacağız. Çünkü Türkiye’de biliyoruz ki sadece iyi toplu sözleşme yaparak, sadece sendikal örgütlenmeyi sağlayarak sorunlar çözülüyor. Çağdaş Türkiye’nin ayıpsız, defosuz, kambursuz, gölgesiz bir Türkiye’nin onurlu yurttaşları olmak için sivil toplum örgütü olma özelliğimizi, cesaretini, yürekliliğini her zaman göstermeye özen göstereceğiz gayret edeceğiz.

Dayanımcı demokrat ve özgürlükçü

bir anlayışla ufuk açmaya umutları yaşatmaya örgütlü yapımızı daha da güçlendirmeye bundan böyle de devam edeceğiz.

Tüm sivil toplum örgütleriyle hiçbir ideolojik ya da siyasi ayrım yapmadan komplekslere kapılmadan Türkiye toplumu ve emek adına ortak mücadele hattında birlikte olmaya birlikte kavga vermeye yine özen göstereceğiz. Demokrasi temel hak ve özgürlükler mücadelesinde öncü olmaya devam edeceğiz. Nerede bir hak ihlali varsa, nerede bir haksızlık varsa, nerede bir yalan ve talan varsa orada, yalana talana karşı, haksızlığa karşı yerimizi almaya, safımızı tutmaya, her zaman özen göstereceğiz önem vereceğiz. Ve bütün bunlarda ölçümüz hareket noktamız hak ve adalet anlayışımız demokrasi olacak ve özgürlükçülük olacaktır.

Vurguna, soyguna, yalana, talana, bas-kıya, sömürüye karşı onurlu bir şekilde başı dik durarak daima direnmeye ve haksızlıklar karşısında eğilmemeye, bel vermemeye devam edeceğiz. İnançlı, ahlaklı ilkeli, kararlı ve de bilgili bir sendikal mücadeleyi onurla ve istikrarla sürdürmeye devam edeceğiz.

Bundan böyle Hak-İş’i birlikte yöneteceğiz sizlerle ve Hak-İş’i birlikte yücelteceğiz birlikte yürüyecek birlikte direne-

ceğiz. Ülkemizin barışı huzuru ve esenliği insanımızın refahı hakları ve özgürlükleri için yeni yüzyılda yeni Türkiye kavgamızı hep birlikte vereceğiz. Ve inanıyorum ki bu kavgada da elbette başaracağız. Yarın elbet bizim olacak ve birlikte mücadele vererek mutlu Türkiye’ye çağdaş Türkiye’ye birlikte ulaşacağız. Hepinizi gösterdiğiniz duyarlılık ilgi alaka ve teveccüh nedeniyle, bize yenilediğiniz güven nedeniyle teşekkür ediyorum, var olun diyorum. İş yerlerindeki arkadaşlarıma sizler aracılığıyla selamlarımı ve dayanışma duygularımızı iletmek istiyorum yolunuz açık olsun arkadaşlar diyorum.

Bu arada baştan beri kongrenin çok başarılı bir şekilde sonuçlanmasına katkı sağlayan Divan Başkanımıza ve divan başkan yardımcılara ve üyelerine yine seçim kurulumuza, seçim kurulumuzda görev yapan arkadaşlarımıza, sandık kurullarında görev yapan arkadaşlarıma, komisyon başkanları ve üyelerine, tüm delegelere ve sendikamızın uzmanlarına ve personeline, medyaya ve tabii hükümet görevlilerine teşekkür ediyorum. Yeni büyük mücadelelerde, büyük başarılarda, büyük kazanımlarda buluşmak üzere hepimize hayırlı yolculuklar diliyorum arkadaşlar.

Hak-İş
9. Olağan Genel
Kurulundan
güçlenerek çıktı.
Salim USLU
başkanlığında
yeni ekibin
21. yüzyıl
sendikacılığında
yeni açılımlar
yapacağına
inanıyoruz.

Evet
Yeni
ufuklara
doğru...

SALİM USLU

(HAK-İŞ ve Öz Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı)

1955 yılında Çorum'un Alaca İlçesi'nde doğdu. İlk, orta ve lise tahsil hayatının hemen ardından özel sektör ve kamu kuruluşlarına ait çeşitli işlerde çalıştı. 1976 yılında vatani görevini tamamladı.

HAK-İŞ'e bağlı çeşitli işkollarındaki bazı sendikaların şubelerde görev alan USLU, 1981 yılında Öz Gıda-İş Sendikası Genel Sekreterliğine seçildi. Bu görevini 4.5.6.7. ve 8. Olağan Genel Kurullarında yineleyerek sürdürdü. 1983 yılında beri HAK-İŞ Genel Eğitim Sekreterliği görevini de üstlenen Salim Uslu, HAK-İŞ'in 8. Olağan Genel Kurulu'nda Hak-İş'e Genel Başkan oldu. Hak-İŞ'in 9. Olağan Genel Kurulu'nda yeniden Genel Başkanlığa seçilen Uslu, Evli ve 3 çocuk babasıdır.

**Olağan
Genel
Kurul**

HAK-İŞ'İN 9. OLAĞAN GENEL KURULU SONUND

GENEL YÖNETİM KURULU

SALİM USLU

(HAK-İŞ ve Öz Gıda-İş
Sendikası Genel Başkanı)

(Özgeçmiş 51. sayfadadır)

HÜSEYİN TANRIVERDİ

(HAK-İŞ Genel Başkan
Yardımcısı ve Hizmet-İş
Sendikası Genel Başkanı)

1956 yılında Manisa'ya bağlı Kula İlçesi'nde dünyaya geldi. İlkokulu Kula'da, Ortaöğretimini Uşak'ta, Yüksek Öğrenimini ise Gaziantep'te tamamladı.

Adıyaman Belediyesi'nde işçi olarak çalışırken bir grup arkadaşıyla birlikte Hizmet-İş Sendikası'nı kurup sendikal mücadeleye başladı. Bir süre sonra Hak-İş Konfederasyonu'nun Genel Yönetim Kurulu üyeliğine, 1981 yılında Genel Teşkilatlanma Sekreterliği'ne, 1983'te Genel Sekreterliğe, 1992 yılında da Genel Başkan Yardımcılığı'na seçildi.

Hak-İş'in 9. Olağan Genel Kurulu'nda tekrar aynı göreve seçildi

Halen Hizmet-İş Sendikası'nın Genel Başkanlığıyla birlikte Hak-İş Konfederasyonu Genel Başkan Yardımcılığı görevini yürütüyor. Hüseyin Tanrıverdi evli ve iki çocuk babasıdır.

RECAİ BAŞKAN

(HAK-İŞ Genel Sekreteri ve Öz
Çelik-İş Sendikası Genel Başkanı)

1953 yılında Çankırı ili Kurşunlu ilçesinde doğdu. 1970-71 Döneminde Karabük Sanat Enstitüsü Elektrik bölümünden mezun oldu. KDZ. Ereğli D.Ç. Fabrikalarında kısa süre çalıştıktan sonra Nazilli S.S.K. Hastahanesinde Elektrik Teknisyeni olarak görev yaptı.

1975 yılında askerliğinin bitiminden sonra İstanbul'da bir yıl mesleği ile ilgili çalıştı.

1976 yılında Karabük D.Ç. işletmelerinde göreve başladı. O tarihten bu yana yapılan tüm sendika kongrelerine delege olarak katıldı. 1984 yılında Merkez İşyeri Baştemsilciliği görevine getirildi. 1988 yılında yapılan Şube Olağanüstü Genel Kurul sonunda Şube Teşkilatlandırma

Sekreterliğine seçildi. 1989 yılında yapılan Olağanüstü Genel Kurul sonunda aynı görevi tekrar üstlendi.

1991 yılında gerçekleşen Çelik-İş Özdemir-İş birleşmesinden sonra Karabük Şube Başkanı olarak görev aldı. Aynı yılın Ekim ayında yapılan Şube Genel Kurul'unun sonunda Şube Başkanlığına, 1992 yılı Ekim ayında yapılan Genel Kurulunda Sendika Genel Araştırma Sekreterliğine, 24-25 Nisan 1993 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel kurulda Öz Çelik-İş Sendikası'nın Genel Sekreterlik görevine müteakiben de 8. hak-İş Genel kurulunda Hak-İş Genel Sekreterliğine seçildi.

9-11 Ekim 1995 tarihlerinde yapılan 8. Olağan Genel Kurulda yeniden aynı göreve seçilen Recai Başkan, 6 Aralık 1997 tarihinde yapılan görev dağılımında Yönetim Kurulu Kararı ile Genel Başkanlık görevine getirildi. 5-7 Mart 1999 tarihlerinde yapılan 9. Olağan Genel kurulda Genel Başkanlık görevine, Hak-İş'in 9. Olağan Genel Kurulu'nda Genel Sekreterliğe yeniden seçildi. Recai Başkan evli ve 2 çocuk babası.

YUSUF ENGİN

(HAK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri
ve Öz İplik-İş Sendikası Genel Başkanı)

1954 yılında Malatya'da doğdu. Öğrenim döneminden sonra, iş hayatının çeşitli alanlarında çalışan ENGİN, 1976 yılında askerlik dönüşü Malatya'da kurulu İPAŞ-Malatya İplik ve Dokuma Fabrikası A.Ş. işyerinde çalışmaya başladı.

Sendikacılık hayatına ise 1979 yılında Öz İplik-İş Sendikası Malatya Şubesi kurucu sekreterliği ile başladı 1981 yılında yeniden Şube Sekreterliği'ne, 1983 yılında ise Şube Başkanlığı'na seçildi.

Genel Merkez Yöneticiliğine 1982 yılında Öz İplik-İş Sendikası Genel Sekreter Yardımcılığı ile başladı. Bu görevini 1986 yılına kadar sürdürdü. 1986 yılında Genel Mali Sekreterliği, 1987 yılında Genel Sekreterliğe, 1988 yılında Olağanüstü Genel Kurulda Genel Başkanlığa, 1989, 1992, 1995 ve 1999 yıllarında yeniden Genel Başkanlığa seçilen Engin, Konfederasyon Yöneticiliğine de 1986 yılında Hak-İş Konfederasyonu Genel mevzuat Sekreterliğine seçilerek başladı. Bu görevini 1992'ye kadar sürdürdü. 1992'de Konfederasyon Genel Teşkilat Sekreterliğine, 1995'te ve 1999'da yapılan Genel Kurullarında Konfederasyon Genel eğitim Sekreterliğine seçildi.

Halen, Öz İplik-İş Sendikası Genel Başkanlığı ve Hak-İş Konfederasyonu Genel Eğitim Sekreterliği görevlerini sürdüren Engin, lise mezunu olup, evli ve 7 çocuk babasıdır.

H. FERİDUN TANKUT

(HAK-İŞ Genel Mali Sekreteri ve
Öz Çelik-İş Sendikası Genel Mali Sekreteri)

1951 yılında Adıyaman'da doğdu. İlk ve Ortaokulu E.S.E. Torna Tesfiye bölümünde Adıyaman'da okudu. 1968-1973 yılları arasında Ankara'da bir özel teşebbüste tornacı olarak çalıştı. 1973-1974 yıllarında Ankara'da askerliğini ifa etti.

İ.D.Ç. Fabrikaları Haddehaneler kısmında stajyer işçi olarak işbaşı yaptı. 2 ay Karabük D.Ç. Fabrikasında çalışırken, kurumca Sovyetler Birliği'nde altı ay staja gönderilerek tamamladı.

1976 yılında yapılan kadro ilerleme imtihanında ustabaşı oldu. 1976 yılında Çelik-İş Sendikası İskenderun Şubesine Mali Sekreter oldu. 1981 yılında yapılan Olağan Kongrede aynı göreve tekrar seçildi.

1982 Aralık ayındaki Kongrede görevden ayrılıp İ.D.Ç. Fabrikalarında işine tekrar döndü.

21 Aralık 1986 yılındaki Çelik-İş'in 9. Olağan kongresinde Genel Mali Sekreterliğine seçildi. 22-23 Aralık 1989'da Çelik-İş Özdemir-İş birleşmesinden sonra halen bu görevini sürdürmektedir. 22-23 Şubat 1991 tarihlerinde Çelik-İş Sendikası'nın Özdemir-İş Sendikası'na ihtihakı ile yapılan kongrede yeniden Öz Çelik-İş Sendikası Genel Mali Sekreterliğine seçildi.

9 Haziran 1995 tarihlerinde yapılan 8. Olağan ve 5 Mart 1999 tarihlerinde yapılan 9. Olağan Genel Kurullarda tekrar Genel Mali Sekreterlik görevlerine seçilerek, aynı görevi sürdürme başarısını gösterdi.

Hak-İş'in 9. Olağan Genel Kurulu'nda da Hak-İş Genel Mali Sekreterliğine seçildi. Evli ve iki çocuk babasıdır.

MAHMUT ARSLAN

(HAK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri
ve Hizmet-İş Sendikası Genel Sekreteri)

1955 yılında, Karaman'a bağlı Ermenek İlçesi'nde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Ermenek'te, lise öğrenimini Konya'da tamamladı. Konya Belediyesi'nde

URULLARA SEÇİLENLERİN ÖZGEÇMİŞLERİ

işçi olarak çalışırken, sendikal mücadeleye başlayan Arslan, Hizmet-İş Sendikası'nın 1983 yılındaki 3. Olağan Genel Kurulu'nda Genel Sekreterliğe seçildi.

Mahmut Arslan, 1999 yılında Hizmet-İş Sendikası'nın 8. Olağan Genel Kurulu'nda da aynı göreve aynı zamanda Hak-İş Konfederasyonu'nun 9. Olağan Genel Kurulu'nda da konfederasyon Genel Teşkilatlandırma Sekreterliğine seçildi.

Mahmut Arslan, evli ve üç çocuk babasıdır.

SETTAR ASLAN (Öz Gıda-İş Sendikası Genel Mali Sekreteri)

1950 yılında Yozgat'ın merkezine bağlı Görgeli Köyü'nde doğdu. İlkokul tahsilini Sekili İlkokulunda bitirdi. Köyünde çiftçilikle uğraştı, 1970 yılında askere alındı, jandarma çavuşu olarak askerliğini bitirdi.

Askerlik dönüşü bir müddet özel sektörde çalıştı. Daha sonra 1974 yılında PTT'de göreve başladı, 1976 yılında ayrıldı. Et ve Balık Kurumu'nda işe başladı, bu esnada akşam sanat okulunu bitirdi.

1985 yılında EBK'dan ayrılarak profesyonel sendikacılığa başladı. Öz Gıda-İş Sendikası'nın şube ve bölge başkanlıklarını yaptı. Halen Genel Mali Sekreterlik görevini yürütüyor. Settar Aslan evli ve 7 çocuk babasıdır.

MURAT İNANÇ (Öz İplik-İş Sendikası Genel Mali Sekreteri)

1961 yılında Malatya'da doğdu. 1977-1978 dönemi lise mezunu. 1976-1980 yılları arası İstanbul'da işçi olarak çalıştı. Askerlik görevini 1982 yılında bitirdi.

1989 yılında Öz İplik-İş Sendikası'nın Malatya Şubesi'nin 4. Olağan Genel Kurulu'nda şube sekreterliğine seçildi. 05.01.1992 yılında yapılan şube 5. Olağan Genel Kurulu'nda şube başkanlığına, 21-22 Ekim tarihlerinde yapılan Öz İplik-İş Sendikası 7. Olağan Genel Kurulu'nda, Genel Yönetim Kurulu üyeliğine seçilerek Genel Mali Sekreter olarak görev yaptı. 02-03 Ekim 1999 tarihlerinde yapılan Öz İplik-İş

Sendikası 8. Olağan Genel Kurulu'nda yeniden aynı göreve seçilerek, Genel Mali Sekreterlik görevini sürdürmektedir. İnanç, evli ve dört çocuk babasıdır.

METİN ESER (Hizmet-İş Sendikası Genel Mali Sekreteri)

1952 yılında Manisa'nın Salihli İlçesi'nde doğdu. İlk öğrenimini Salihli'de, orta ve lise öğrenimini İstanbul, Bolu ve Afyon'da yaptı. Metin Eser, yüksek öğrenimini Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde 1978 yılında tamamladı.

İşçi olarak çalışırken sendikal mücadeleye başlayan Eser, 1989 yılında Hizmet-İş Sendikası'nın Genel Eğitim Sekreterliğine, 1992 yılında da Genel Mali Sekreterliğine seçildi.

Metin Eser, halen Hizmet-İş Sendikası'nın Genel Mali Sekreterliği görevini yürütmektedir. Eser, evli ve üç çocuk babasıdır.

MUSTAFA ATLI (Öz Çelik-İş Sendikası Genel Sekreteri)

1952 yılında Niğde/Fertek'de doğdu. İlk, Orta ve Lise öğrenimini Ankara'da tamamladı.

1973 yılında askerliğini yaptı. 1975 yılında Sengeller Mak. A.Ş.'de veznedar muhasip olarak görev yaptı. 1978 yılında İskenderun D.Ç. Fabrikalarında Spektral Analiz Lab. Spektral Operatörü olarak işe başladı.

1979 yılında Özdemir-İş Sendikası İskenderun Şube Başkanı oldu. 1983 yılından itibaren önce Özdemir-İş daha sonra Öz Çelik-İş Sendikası Genel Teşkilatlandırma Sekreterliğini yaptı.

24-25 Nisan 1993 Olağanüstü Genel Kurulda tekrar Genel Teşkilatlandırma Sekreterliği görevine seçilen Mustafa Atlı, 9-11 Haziran 1995 tarihlerinde yapılan 8. Olağan Genel Kurulda Genel Teşkilatlandırma Sekreterliği görevine yeniden seçildi.

6 Aralık 1997 tarihinde Genel Başkan Metin Türker'in vefatı dolayısıyla yapılan görev dağılımında Genel Sekreterlik görevine getirildi.

5-7 Mart 1999 tarihinde yapılan 9. Olağan Genel kurulda yeniden Genel Sekreterliğe seçilerek aynı görevi sürdüren Atlı, evli ve 5 çocuk babasıdır.

MUSA İPEKÇİ (Öz İplik-İş Sendikası Genel Teşkilat Sekreteri)

1953 yılında Yalova'da doğdu. İlk öğrenimini bitirdikten sonra, çeşitli mesleklerde çalıştı. 1975 yılında vatani görevini tamamladıktan sonra 1976 yılında Yalova Elyaf ve İplik San. Tic. A.Ş. işlerinde işçi olarak çalışmaya başladı. 1984-1992 yılları arasında Öz İplik-İş Sendikası Yalova Şube Başkanı olarak görev yaptı. 06-07 Kasım 1992 tarihlerinde yapılan Öz İplik-İş Sendikası'nın 6. Olağan Genel Kurulu'nda Genel Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi. Görev dağılımı sonucu Genel Teşkilatlandırma Sekreterliği görevine getirildi.

1995'de yapılan Öz İplik-İş Sendikası 7. ve 8. Olağan Genel Kurulu'nda tekrar Genel Yönetim Kurulu üyeliğine seçilerek, Genel Teşkilatlandırma Sekreterliği görevini aldı. Halen aynı görevini yürütmektedir. İpekçi, evli ve iki çocuk babasıdır.

A. BAKİ GÜLBABA (Öz Gıda-İş Sendikası Genel Teşkilat Sekreteri)

1962 yılında Kars/Sarıkamış'ta dünyaya geldi. İlköğrenimini Ankara Talpaşa İlkokulu'nda, orta ve lise öğrenimini ise Sarıkamış Lisesi'nde tamamladı.

Liseden sonra çeşitli işyerlerinde çalıştı. Daha sonra 1980 yılında İstanbul'da özel sektörde başlayan çalışması 1984 yılında askerliğe kadar devam etti. 1985 yılında askerlik dönüşü tekrar eski işine geri döndü. 1989 yılında Öz Gıda-İş Sendikası'nın İstanbul 1 Nolu Şube Başkanlığına seçilerek bu görevi 1995 yılına kadar sürdürdü. 1995 yılında Öz Gıda-İş sendikası 8. Olağan Genel Kurulu'nda Yönetim Kurulu'na seçilerek, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri oldu. Son olarak 1999 tarihinde yapılan 9. Olağan Genel Kurulda sendikanın Yönetim Kurulu'na ve aynı göreve yeniden seçildi. Halen bu göreve devam etmektedir. Gülbaba evli ve 5 çocuk babasıdır.

10 ARALIK 1999 - İSTANBUL

İNSAN HAKLARI PANELİ

Konfederasyonumuz 10 Aralık 1999 tarihinde İstanbul'da düzenlediği İnsan Hakları Panelinde ülkemizde konularında söz sahibi akademisyenlerin görüşlerini harman etme imkanı buldu.

Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinde Dünyada ve Türkiye'deki insan hakları ihlallerinin gündeme getirildiği panelimizde ülkemizin bu konuda atması gereken adımlara dikkat çekildi.

Söz konusu paneli yayınlayarak siz okuyucularımızla paylaşmak istedik.

Açılış Konuşması:

Yusuf ENGİN
(Hak-İş Konfederasyonu Genel Eğitim Sekreteri)

Sayın basın mensupları,
Çok değerli katılımcılar,
Şube başkanlarımız,
Şube yöneticilerimiz,
İş yeri temsilcilerimiz.

Hepiniz hoşgeldiniz. Şeref verdiniz, katılmanızdan dolayı hepinize teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

Bu gün 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü.

Diğer bir ifade ile 10 Aralık 1948'de kabul edilen Dünya İnsan Hakları Ev-

rensel Bildirgesi'nin Birleşmiş Milletlerce kabul edilisinin 51. yıldönümü.

HAK-İŞ olarak her yıl olduğu gibi bu yılda, **10 Aralık İnsan Hakları günü**'nde 6 milyar insanın kaçının bu haklardan, yararlandığını bir kez daha konuşacağız. Burada hocalarımız bu konuyu en güzel bir şekilde sizlere anlatacaklar.

Ben programı kısaca hemen takdim edeyim. Konfederasyonumuzun değerli Sayın Başkanı Salim Uslu Bey bir konuşma yapacaklar. Hemen arkasından panelimiz, Sayın İlber Ortaylı'nın başkanlığında sürecek. Panel bitiminde, Otelin hemen girişindeki karşı salonda verilecek olan iftar yemeği ile program bitmiş olacak.

İnsan Hakları konusunda bir ilk metin kabul edilen Magna Carta'dan Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair sözleşmeye, Helsinki Sözleşmesi'nden Avrupa Sosyal şartına kadar birçok düzenleme ile teminat altına alınmasına rağmen bugünkü çağdaş dünyada hala insan haklarının gaspından bahsediyor olmamız, konuşuyor olmamız takdir edersiniz ki acı bir durumdur.

Değerli katılımcılar, Biz cinsiyet ve yaş ayrımı yapmaksızın insan haklarının bir bütün olduğuna inanıyoruz. Kadın, erkek, çocuk ayrımı yapmadan. İnsanların **haklarıyla insan** olduğunu düşünüyoruz, böyle biliyoruz. Bu bilinçle her zaman her yerde insan hakları üzerinde ciddi durulması gerektiğine inanıyoruz. Tabii bunları konuşmak elbette istemezdik ama maalesef konuşmak mecburiyetindeyiz. Bir düşünürün dediği gibi: "En çok konuşulan şey en fazla ihtiyaç duyulan şeydir"

İnsan Hakları, özgürlükler ve benzeri bir takım haklar Türkiye'de çok konuşuluyorsa, demek ki bahse konu haklar en az olan olduğundan kaynaklanıyor. Ve ne yazık ki gerek uluslararası gerekse ulusal ölçekte Türkiye'nin insan hakları kame notu giderek düze-

leceğine, birileri tarafından, sanki bilinçli olarak mahsus bilerek sürekli düşürülüyor, ülke küçük düşürülüyor, ülke uluslararası arenada yargılsın diye, gayret gösteriliyor. Özellikle de bu tepedeki yönetim kadrosu, seçkin kadro yani %3'ü geçmeyen kadro için geçerli bu.

Hak-İş olarak Türkiye üçüncü bin yıla insan hakları sancısı çeken bir ülke olarak değil, insan haklarıyla övünçlü bir ülke olarak girsin isterdik.. İnsan Hakları'nın özgürlüklerin ve demokrasinin geliştiği, herkese yaşama hakkının özgürce tanındığı, işkence, baskı gibi insanlık suçlarının ortadan kalktığı, insanların düşüncelerinden dolayı yargılanmadığı, düşünce özgürlüğünde evrensel standartların oluşturulduğu yani barışın teminat altında alındığı bir dünya ve Türkiye isterdik. Altını çizerek söylemek gerekiyor bunu.

Hepimiz, üzerimize düşen bu görevi, sivil katılımcı bir şekilde yerine mutlaka getirmeliyiz. Başka türlü toplumun kaymğını alıp götüren bu halkların oluşmamasından beslenen, kendisini -ne menem bir elitlikse- elit sayan bu kesimden değişimi, bize bu hakların verilmesini beklersek bir düş kırıklığına uğrarız. Bu hakları kimse bize kendi gönlüyle vermeyecektir. Biz o hakları mutlak bir mücadele sonunda alacağız.

İsterdik ki Avrupa Birliği kapılarında bekleyen bir Türkiye değil, insan haklarından diğer kriterlere kadar tüm değerlerin uygulandığı bir ülke olalım, Avrupa Birliği'nin vazgeçilmez bir üyesi olalım. Bunun için insanımızın insanca yaşaması için mücadele etmek mecburiyetinde olduğumuzu her fırsatta Hak-İş olarak dile getirmeye gayret ediyoruz ve edeceğiz de.

Şimdi bu kısa üç beş cümlelik sunuştan sonra Sayın Genel Başkanımızı konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum. Buyrun Sayın Başkanım, hepinize saygılar sunuyorum, sağolun, varolun.

Salim USLU
(Hak-İş Konfederasyonu
Genel Başkanı)

Çok saygıdeğer hocalarım,
Sendikalarımızın çok değerli yöneticileri,
Şube başkanlarımız yöneticilerimiz,
İş yeri temsilcilerimiz,
Ve değerli basın mensupları,
Bugün Yusuf Beyin de ifade ettiği gibi İnsan Hakları Beyannamesi'nin kabulünün 51. yıldönümü, Ve biz bir panelle bugünü anlamlandırmaya, bugüne ait düşüncelerimizi tartışmaya, açmağa ve bugüne ait bilgilerimizi yenilemeyi çalışıyoruz.

Aramızda çok değerli hocalarımız var. Bunlar sizlerin çoğunuzun ve bizim seminerlerimizden, panellerimizden ya da basından, televizyondan gazetelerden tanıdığımız çok değerli uzmanlar. Kendilerinin bize vereceği bilgiler bizim açımızdan çok önemli. Çünkü biz, sendika olarak sendikal anlayış olarak sadece toplu iş sözleşmesi yapan, ücretlerimizi

artıran bir anlayışın sendikacılığın sorunlarını çözmeye yetmeyeceğini biliyoruz.

Bilgi alanımızın genişlettikçe, faaliyet alanımızı genişlettikçe o zaman bizim etkinliğimizin ve saygınlığımızın artacağını biliyoruz. Tedbirliyiz ve saygınlığımız arttıkça, ülkenin her alandaki sorunlarına müdahale etmemizin, yani siyasi gündeme müdahale etmemizin, insan haklarına yok edenlere müdahale etmemizin, alınan ve bizi yakından ilgilendiren, ekonomik kararlara müdahale etmemizin çok daha kolay olduğunu, olacağını düşünüyorum. Bu nedenle etkin ve saygın bir sivil toplum örgütü olmanın yolu sivil toplum anlayışını ve geleneğini doğru anlamak ve doğru okumak ve gereğinin yerine getirmekten geçtiğini biliyoruz.

İşte bu anlayışla, bugün bir önemli panel yapıyoruz. Bu panelde bilgilerimizi tazelemek, yenilemekle kalmayacak yeni yüzyıla girerken sendikal perspektifimiz daha bir genişlemiş ve genişletilmiş olacak.

Yeni yüzyıla girmemize 20 gün kaldı. Ve -kaderimizin bize tatlı bir sürprizi herhalde- adeta nefesimizi tuttuk bugün, Helsinki'den gelecek haberi bekliyoruz. Bildiğiniz gibi Türkiye, insan hakları ve hukuk ihlalleri nedeniyle uluslararası mahkemelerde yargılanmış ve mahkum edilmiştir. En son Clinton'un Türkiye ziyaretinde Cumhurbaşkanımız da işkencenin varlığını kabul etmiştir. Ayrıca çeşitli vesilelerle düşünceye kelepçe vurul-

duğunu ve düşünce sahiplerinin zindanlara tıklandığını da biliyoruz. Yazdığı 36 kitaptan dolayı 100 yıl ceza giyen insanların bulunduğu bir ülkede yaşıyoruz. Okuduğu şiirden dolayı seçilmiş insanların görevlerinden alındığını ve siyaset yasağının getirildiğini biliyoruz. Böyle bir ülkede insan hakları paneli düzenliyoruz ve böyle bir ülkede insan hakları paneli düzenlediğimiz bir günde Avrupa Birliği'ne aday ülke statümüz tartışılıyor. Kaderin garip bir cilvesi hak ve hukuk ihlalleri nedeniyle mahkum edilmiş bir ülkenin Avrupa Birliğine aday adaylığı ve adaylığının tartışılması, insan hakları gününe denk düşüyor ya da rastlıyor. Garip bir rastlantı mıdır bilmiyorum ama ben sadece yüzyılın değil aynı zamanda kaderimizde dönemecinde olduğumuz-za inanmak istiyorum.

İnsan haklarının güvence altına alındığı hukuk devletine ulaşmak için elbette öncelikle devlet aygıtını ve devlet aygıtının işlerini ve sınırlarını iyi belirlemiş ve bu ayrıntıyı ideolojik tercihlerden arındırmış olmak gerekiyor. Elbette yine bu ayrıntının evrensel hukuk ilkelerine uygun bir şekilde çalışmasını temin etmek gerekiyor. Yani kaderimizin dönencesinde aynı zamanda

Panel

devleti de hak ve hukukdan yana dönüştürmek gerekiyor. Demokratikleşme ve özgürleşme taleplerinin engelini oluşturan

1982 Anayasası'ndan ve ondaki kimi kavramlar ki bunlar demokrasi, laiklik, hukuk devleti gibi insan hakları gibi kimi kavramlara bize özgü tanımlar yükledik. Bu tanımların yeni baştan sorgulanması ve dünyanın benimsediği, evrensel anlayışla yeniden tanımlanması gerekiyor. Yani burada yeni bir devlet, yenyüzyılda yeni Türkiye diyerek yeniden bir devlet tanımı yapmak ve yeniden bir yurttaş kalıbı oluşturmak gerekiyor. Aksi halde mevcut sistem mevcut anlayış, mevcut mantalite, insan haklarını korumak değil tam tersine sorun üretmekten başka ve Türkiye'yi sadece kendi içinde, kendi yurttaşına değil aynı zamanda dünya önünde de küçük düşürmekten başka bir işe yaramıyor.

İnsan Hakları ve Demokrasi adına olumlu bir adım atılmak isteniyorsa öncelikle 12 Eylül'ün hemen arkasından çıkartılmış olan 1982 Anayasası'ndan işe başlamak gerekiyor. Ondan sonraki tüm bir süreci sorgulamak gerekiyor. Ve tabii burada sendikalar ve sivil toplum örgütleri olarak, bizim de bir sivil kararlık içerisinde olmamız gerekiyor.

Hükümetler, bireylere ve topluma ve sivil toplum örgütlerine en azından kendi bürokratları kadar güven duymaları gerekmektedir. Bugün ülkemizde insan haklarından sorumlu bakanlık vardır. Mecliste yine komisyonlar vardır. Elbette bunlar önemli. Ancak bütün bu çabalar insan hakları anlayışına dayanıyorsa ve içtenlikle yürütülüyorsa anlamlı olabilir.

Devlet ve hükümetler nezdinde insan hakları nasıl algılanmaktadır. Dil, din, ırk ve başka herhangi bir ayırım gözetmeksizin hiçbir geleneğin düşüncesinden, inancından, giysisinden, kimliğinden dolayı suçlamayalım. Bunları evrensel geçerliliği olan bir kavram olarak mı anlıyoruz, yoksa iç ve dış düşman paranoyası içerisinde mi tasnife mi tabi tutu-

yoruz. Bu sorunun cevabı insan hakları konusundaki bizim tavrımızı ya da Yusuf Beyin ifade ettiği gibi karne notumuzu ortaya koyacaktır.

Artık insan haklarını, herkes için ve hepimiz için isteyen bir perspektifi genişlemek zorunda olduğumuzu biliyoruz. Ve insan haklarını her zaman her yerde ve herkes için savunabilmek gerekliliğine de inanıyoruz. Bunun için de, parti içi demokrasi ile oluşan özgür bir parlamento ile özgür bir yasama organından ve yine uluslararası ya da ulusal çıkar gruplarından bağımsız karar alabilme yeteneğine sahip, özgür bir yürütme organından yanayız. Hepimizin hak ve özgürlüklerini güvence altına alacak özgür bir parlamentoya, ve özgür bir yürütmeye ihtiyacımız var. Oysa çıkar ittifakları ile siyaseti kirlettiği gibi, siyaset dışı kurumların siyasi denklemde, belirleyici olma arzuları siyaseti etkisiz mekansız kararsız bırakıyor. Sorunları çözmesi gereken siyaset, kendi üzerinde kurumları aşmak yerine onlarla uzlaşmayı tercih ediyor ve bu uzlaşma ile de temel hak ve özgürlükler ikinci plana itiliyor.

Artık hiçbir ülkenin insan hakları sorunu o ülkenin iç sorunu olarak görülüyor. Bütün dünyada gelişen dünya yurttaşlığı kavramı, bütün dünya yurttaşlarının bir başka ülkenin içerisindeki hukuk

ihalleride, insan hak ve özgürlüklerinin gaspına karşı duyarlı bir kamuoyu oluşturuyor. Bu nedenle Sayın Cumhurbaşkanımızın da sık sık ifade ettiği gibi insan hakları özgürlüklerine ait ihlaller ülkelerin iç işi olarak algılanmamalıdır ve Türkiye kendi içerisinde yaşanan sorunlarında bu anlayışla çözme iradesini ortaya koymalıdır.

Üçüncü bin yıla girerken insan haklarının evrensel standartlarına kavuşmak, bizim ülkemizin ve bizim insanımızın en tabii hakkıdır. Bunu erteleyerek, bunu ıskalayarak sadece kendi kendimizi hırpalamaktan, kendimizi tüm dünyada küçük düşürmekten ve kendi potansiyelimizi, yeteneklerimizi, dinamiklerimizi yok etmekten başka bir sonuç elde edemeyiz. Onun için de kendi insanımıza, kendi insanımızın bilgisine, birikimine, heyecanına, coşkusuna, yeteneğine güvenmeye mecburuz.

1982 Anayasası, devlete öne çıkaran bireyin hak ve özgürlüklerini geri iten bir anlayışla hazırlanmıştır, ve adeta herkesin sık sık ifade ettiği bir tanımla söylemek gerekirse, adeta yurttaş devlet için vardır. Oysa devlet yurttaş için, birey için olmalıdır. Bunun aksine bir uygulama bireyle devlet arasında güven sorunu yaratmaktadır. Bireyle devlet arasındaki güven sorunu derinleştikçe toplumun gele-

çeğe ait inançları ve umutları sarsılmakta ve toplumun gelişmeye ve kalkınmaya, sorunların çözümlerine olan inancı ve beklentisi zayıflamaktadır. Ve üçüncü bin yılda, yılgın bir toplumla, umutsuz bir toplumla, Türkiye'nin bir dünya devleti olamayacağını artık herkes kabul etmek durumundadır.

Yasalarımızda, Anayasamız ve ilgili yasalarda evrenselleşmiş ve sürekli evrim geçiren kavramlara Türkiye'ye has özel anlamlar yüklenmekte ve asıl alan özgürlüklerin genel, kısıtlamaların ise istisnayı olduğu ilkesi, tersine işletilmektedir. Her düzenlemenin arkasından getirilen ancak diye başlayan düzenlemeler hakları ve özgürlükleri kısıtlamaktadır.

Mesela sendikal kurma hakkı serbesttir, ama sendika kurma hakkını kullanmak isteyenler birçok bürokratik prosedürü tamamlamak zorundadırlar. Çeşitli barajlar vardır, bunları aşmak zorundadırlar. Hele bir de bunlar içerisinde küçük ihmaller söz konusu ise o zaman sendika kurma hakkı sizin için barajlarla çevrilmiş, muhasara altına alınmış bir hak olmanın ötesinde riskli bir özgürlüğe dönüşebilir. Oysa bütün bunlar sivil toplumun yeteneğini, sivil toplumun bilgi ve birikiminin, ülkenin genel süreçlerini katılması katkısını engelleyen düzenlemelerdir ve mutlaka gözden geçirilmelidirler.

Sadece bunlar değil, bir Anayasa hukukçumuzun ifade ettiği gibi 1982 Anayasası, haklar sistemi açısından güvence-siz ama pratikte geliştirilmeye açık olan 1924 Anayasası'ndan bile daha geridir diye tanımlamaktadır. Hakikaten biz son 18-19 yıldır birlikte yaşamak zorunda olduğumuz 80 ihtilalinin Anayasası'nda açıkça bunu görüyoruz ki bu Anayasa, haklar ve özgürlükler bakımından, gelişme bakımından bize dar gelmektedir.

Sadece Anayasa değil Terörle Mücadele Yasası, Tevhid-i Tedrisat Kanunu, Türk Ceza Kanunu, Dernekler Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu veya bütün bir seçim mevzuatı, Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Yüksek Öğrenim Kanunu, Vatandaşlık Kanunu, Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu Hakkında Kanun, Belediye Kanunu, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu, Devlet Memurları Kanunu, İdari Yargılama Örgütü, Sıkı Yönetim Kanunu, Olağanüstü Hal Kanunu, Askeri yargıyla ilgili mevzuat ve RTÜK'e ait

düzenlemeler tümüyle 2821-22 sayılı Sendikalar Toplu Sözleşme Kanunu da bütünüyle mutlaka gözden geçirilmeli, bunlardan Türkiye'nin ayıbı ve kamburu olanlar ayıklanmalı, Türkiye'nin gelişmesine engel olanlar yeni baştan gözden geçirilmelidir.

Bu konuda sadece TBMM değil aynı zamanda bizlere, sivil toplum örgütlerine önemli görevler ve sorumluluklar düştüğüne inanıyoruz. Ben öyle zannediyorum ki, Hak-İş'in de içerisinde olduğu hatta çok önem verdiği devamına, etkinliğine katkı sağlamaya çalıştığı çeşitli platformlar -emek platformu dahildir- buna sivil toplum örgütlerinin oluşturduğu birlikler, mutlaka Türkiye'nin önünü açacak ufku açacak bir sivil ve demokratik anayasa yapılması konusunda önemli sorumluluklar üstlenmelidirler ve bu önemli sorunu gündemlerine almalıdırlar.

Hocalarımızın alanına girmemeye özen gösteriyorum, yasama faaliyetlerinde ve yargıda uluslararası hukukun, Türkiye'nin usulüne uygun onayladığı bildirge ve sözleşmelerin iç hukuka yansıtılması kaçınılmazdır. Ama şu ana kadar çeşitli aksaklıklar vardır, ya da çekincelerimiz vardır, ya da meclis kabul ettiği halde iç hukukta düzenleme yapılmadığı için Türkiye'nin kabul ettiği uluslararası sözleşmeler ile Türkiye'nin iç hukuku arasında bir boşluk vardır. Sözgelimi İş Güvencesiyle ilgili Türkiye uluslararası sözleşmeyi ILO Sözleşmesini imzaladığı halde iç hukukta gerekli düzenleme yapılmadığı için bir boşluk vardır. Meclis bu haliyle yani kabul ettiği sözleşmelerin gereğini yerine getirmediği için toplumdan kopmaktadır. Toplum arasında güven sorunları sadece devletle birey arasında değil toplumla siyaset arasında da aynı sorun yaşanmaktadır. Ve mutlaka 20. dönem TBMM gündemine bu konuyu almalıdır.

Özgürlüklerin korunmasında asıl görev yargıya düşmektedir. Ama yargı yolunun çeşitliliği, yargıç bağımsızlığı ve güvencesi, askeri yargı alanının sivil aleyhine genişlemesi önemli sorun olarak ortada durmakta ve tartışma yaratan konuların başında gelmektedir. Cezaevleri çok sorunlu kurumlar haline gelmiştir ve mutlaka temel hak ve özgürlükler çerçevesinde cezaevleri için bir paket program hazırlanması gerekmektedir. Güneydoğu da yaşanan insan hakları ih-

lalleri ve bunun hala doğru tanımlanamamış olması, din-toplum ilişkilerinde, din-devlet ilişkilerinde yaşanan ihlaller ve tartışmalar Türkiye'de hak ve özgürlüklerin tartışma odağını oluşturmaktadır. Bütün bunları aşabilme gücümüz, imkanımız, potansiyelimiz vardır. Ancak bütün bunları çok ciddi bir demokratikleşme sorunun bir parçası olarak görmekteyiz.

Ne yazık ki demokrasi söylemi ile demokratikleşme arasında ciddi bir boşluk vardır ve bu boşluğu yaşadığımız yüzyılın sonuna gelmiş olmamıza rağmen hala doldurabilmiş değiliz. Sivil toplum örgütlerinin demokrasi boşluğunu doldurmak, demokrasi açığını kapatmak konusunda önemli sorumlulukları olduğuna inanıyorum. Basın özgürlüğünün güvence altına alınması ancak bu özgürlüğü kişi özgürlüğü başta olmak üzere insan hakları ihlallerine aracılık etmemesi gerektiğini düşünüyoruz ve inanıyoruz.

Failli meçhuller bakımından son derece kötü bir noktadayız. TBMM tesbitlerine göre 908, İstanbul Barosu'nun tesbitlerine göre 1057 failli meçhul olayın hala aydınlatılamamış olması, Türkiye'nin sicilini bozmakta ve Türkiye'nin bir ayıbı olarak bilinmektedir. Mutlaka failli meçhul cinayetler, kayıplar, sistematik işkence uygulamaları gibi ihlallere karşı bir hukuk devleti olarak cesaretle gidilebilir. Şu anda 150 civarında düşünce suçlusu cezaevindedir ve ne yazık ki düşünce terörle mücadele yasası kapsamında. Dağdaki silahlı teröristler düşüncesini açıklayan düşünen, konuşan, okuyan, insanlar aynı yasa kapsamında değerlendirilmektedir. Ayrıca tutuklama bir önlem olmanın ötesinde bir cezalandırma yöntemi olarak kullanılmakta.

Ne yazık ki telefon dinlenmesi, -haberleşme özgürlüğünün yorumlanmasına rağmen- adeta yasalastırılarak meşrulaştırmaya çalışılmaktadır. Bütün bunlar Türkiye'yi Helsinki yolundan alıkoyan uygulamalardan bazılarıdır. İstisnasız tüm kamu görevlilerinin insan hakları eğitiminden geçirilmesi ve yurttaşın

bir tebaa gibi görölmekten vazgeçilmesi gerekmektedir.

Özellikle bu noktada milletvekilinin dokunulmazlığının tartışıldığı bir noktada esas tartışılması gereken bir başka noktaya dikkat çekmek istiyorum. Bütün bu söylediklerimizi gerçekleştirecek olan siyaset ve siyasi kurumlardır ama ne yazık ki milletvekillerinin dokunulmazlığını tartışırken esas tartışmamız gereken ihmal ettiğimiz bir başka konu var ki demokrasiyi ve meclisi dokunulmaz hale getirmemiz gerekiyor. Esas sorun burada meclisi ve demokrasiyi dokunulmaz hale getirttiğimizde öyle zannediyorum ki az önce saymaya çalıştığım bütün sonuçları ortadan kaldırma imkanımız olacaktır.

Şu anda cezavinde bulunan çok sayıda insan var son aylarda felsefesini, kanattını ifade ettiği için, düşüncesini açıkladığı için dışlanan sadece düşüncesi değil aynı zamanda aklı dışlanan birçok insan yargılanmakta ya da cezaevine sokulmaktadır. Mesela geçtiğimiz Mayıs ayı içerisinde, gazeteci olarak çalışan yayıncı-yazar Muzaffer İlhan Erdost, Hasan Celal Güzel bir halk düşmanı, oyunun yazarı ve oyuncular. Değişim Dergisi Genel Yayın Yönetmeni İhsan Eli-çık, Yalçın Küçük, Yeniasır Gazetesi yazarlarından Gülsüm Cengiz yine İzmir'de yayınlanan bir gazete Yazı İşleri Müdürü Aydın Korkmaz ve çok sayıda aydın, gazeteci, bilim adamı ve politikacı istenmeyen düşünceleri açıkladıkları için ya da istenmeyen düşüncelerini açıklama suçu işledikleri için yargılanmaktadırlar. Ve yine Gazeteci Fehmi Kuru'nun bir arkadaşıyla yaptığı telefon konuşması dinlenmiş ve daha sonra bir televizyonda yapacağı konuşma, hukuk dışı müdahalelerle engellenmiştir. Yine Zaman Gazetesi yazarlarından Nuh Gönül Taş ve Tamer Korkmaz'a Sabah gazetesinden de Cengiz Çandar'a uygulanan sansür zaman zaman bir çok gazetecinin başına gelmektedir. Hatta yaşadığımız süreçte bazı gazetecilerin telefon emriyle

işlerine son verildiğini hepimiz gördük, yaşadığımız bu yakın tarihe tanıklık ederek biliyoruz. Bazı gazetelerin OHAL bölgelerine sokulmaması, bazı gazetelere yapılan baskınlar ve toplatma kararları aslında Türkiye'yi üçüncü bin yıla giderken çağdaş muasır medeniyet seviyesine ulaşmaktan alıkoyan uygulamalardır ve kabul edilemez uygulamalardır.

Mahsurlu olan sadece düşünceler değil bazı kavramların, kelimelerin kullanmak bile mahsurlu sayılmakta ve TRT'ye Anadolu Ajansı'na hangi kelimeleri, kavramları kullanmalarının yasak olduğuna dair bol bol. çarşaf çarşaf listeler gönderilmektedir.

Türkiye geçici bir af yasasıyla insan hakları sorununu çözemez, Türkiye kalıcı, sağlıklı, demokratik insan haklarına uygun çözümler üretmek zorundadır. Yeni yüzyıla girerken daha fazla demokrasi, Türkiye için bir tehdit değildir fantazi değildir. Böyle anlayanlar ve algılayanlar demokrasinin sorun çözme ve istikrar sağlama yeteneğini görmezden gelenlerdir. Kurgu toplumu yaratarak, toplumu gelişme ve dönüşme dinamizmini yok etmeye, korku salarak, çağdaş demokratik cumhuriyet talebini bastırmaya çalışanlar Türkiye'yi sınırlı, sorumlu otoriter bir yönetimle çağdaş muasır medeniyet yolunda alıkoymaya ve saygın bir dünya devleti olma yarışından kopartmaya çalışanlardır. Bu kafa Türkiye'yi Helsinki'ye gideceğiz diye yola çıkartmış olsa bile bu yol Türkiye'yi ancak bir bataklığa götürebilir.

Ben aklımıza ve düşünceye kelepçe vurmak olarak anladığım, tanımladığım, düşünce suçları başta olmak üzere bizim alanımız sendikal haklardaki yasaklar ve daraltmalar ve hak ve özgürlükleri daraltan tüm düzenlemelerin Türkiye'yi dünya ülkeleri nezdinde, uluslararası toplantılar nezdinde çok zor duruma düşürdüğüne inanıyorum. Türkiye ve Türk toplumu hak etmediği bir ayıpla karşı karşıya bırakılmaktadır ve Türkiye hak etmediği şekilde mahkum edilmektedir. Bu anlayışın

ve bu uygulamaların sorumluları aslında, Türkiye'ye ve Türk toplumuna haksızlık yapmaktadır. Sendikalar olarak hepimiz ve biz Hak-İş olarak üyesi bulunduğumuz uluslararası sendikalar konfederasyonlarıyla birlikte Türkiye'nin hak etmediği insan hak ve hukukuna ait ihlallerde kurtulması için çabamızı, demokrasi mücadelemizi sonuna kadar kararlılıkla ve dik durarak sürdürmeye and içtik.

Hak-İş 9. Olağan Genel Kurulu, Hak-İş Konfederasyonu'na ve tüm Hak-İş'lilere böyle bir görev böyle bir sorumluluk vermiştir. Biz bu sorumlulukla bugün yaptığımız toplantıyla ve devam edecek eylem takvimimizdeki diğer programlarla Türkiye'nin önüne bir ufuk koymaya çalışacağız. Türkiye'nin sorunlarına çözümlerine katkı sağlamaya çalışacağız. Bu konuda bütün üyelerimizin aynı duyarlılığı ve aynı desteği göstereceklerine ve vereceklerine inanıyorum. Bu toplantının Türkiye için yararlı geçmesini diliyorum ve sizi, hocalarımızın çok değerli düşünceleriyle bilgileriyle baş başa bırakıyor ve hepinizi saygı ile selamlıyorum.

Yusuf ENGİN (Hak-İş Konfederasyonu Genel Eğitim Sekreteri)

Sayın Başkana çok teşekkür ederiz. Her zamanki güzel konuşmalarından birini daha yaptı. Şimdi geleneğe uygun bir takdim yapacağım size. Zira panelimizin isimleri yıldız isimler. Hepinizin tanıdığı isimler. Ama yine geleneğe uymak durumundayım.

Şimdi Hocalarımız size, tabii ki çok güzel bir bilgi ziyafeti çekecekler. Gerçekten ben şahsen bir çok program da kendilerini dinledim, Hepiniz dinlemişsinizdir. Çok güzel görüş ve düşünceleri var, değişik konularda çok güzel eserleri var, konuşmaları var. Panelimizi Prof. Dr. İlber Ortaylı Hocamız yönetecektir, yani başkanlığı yapacak. Hocamız Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesidir. Buyrun hocam, sizi

yerinize alalım. Ramazan günüdür, ama hocam esprileriyle sanıyorum epey sizi hareketlendirecektir. Ben öyle biliyorum. Konuşmaları genelde o minval üzere seyr eder, akışı öyledir.

Yine panelistlerimizden Prof. Dr. Coşkun Can Aktan Hocamız 9 Eylül Üniversitesi İktisadi İdari İlimler Fakültesi Öğretim Üyesidir. Buyrun hocam, yine bir yıldız isim Prof. Dr. Hüseyin Hatemi Üstadımız. Kendileri İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesidir. Buyrum hocam, şjz de yerinize alalım. Yine bir yıldız isim Dr. Vedat Bilgin Gazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Öğretim üyesi. Aranızda böyle zorunlu ihtiyaçlardan dolayı salonumuzdan çıkanlar olursa, birçok şeyi kaybedeceğini hatırlatıyorum. Sizinle panelistlerimizi başbaşa bırakıyor hocalarımıza tekrar tekrar saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. İlber ORTAYLI
(A.Ü. SBF Öğretim Üyesi)

Sayın Başkan, muhterem sendika temsilcileri.

Bu günkü seminerin panel konusu "Yüzyıl dönemecinde Türkiye'de İnsan Hakları" Aşağı yukarı panelin çerçevesi Hak-İş Konfederasyonu Genel Başkanı Salim Uslu tarafından ortaya konmuştur. Panelde tartışmalarımız bu düzenle gidecek ve bir soru cevap faslına tanıklık olacaktır. Aşağı yukarı saat dört civarında bitireceğiz. Yani 2 saat vaktimiz var. Konuları tartışırken not alınması bilahare soru cevap faslında değerlendirilmesi iyi olur. Soru-cevap faslına geçmeden önce bir ara vermek veya vermemek durumu olabilir, o benim taktidirime haizdir. Salonda sıcaklık hisserdesiniz ceketlerinizi çıkartınız lütfen.

Şimdi müsadenizle insan hakları nasıl bir çerçevededir? Bu bir hukuki olaydır. Hukuk fakültelerin ders programı olarak henüz yeni program altına almış, sahasının ne olduğunda bir takım belirsizlik var. Disiplinler arasında bir geçiş meselesi söz konusudur.

Bazıları zannediyor ki batıda polis çok daha sempatik. Öyle bir olay yok, adamlar psikolojik yöntemler geliştirmişler ki işkence yapmadan, falakaya yatırmadan pek bir farkı yok. Ne biçim uygulanacağını bilme meselesi. Maale-

sef bütün dünyada suç oldukça, suç ve suçlu oldukça kimsenin kimseye pek fazla öğreteceği pek fazla bir şey yok. Bu yüzden üzerinde açıkça durmak lazım. Meşhur Mac Carthy Amerika'da 2 Cihan harbi sonunda soğuk savaş yıllarında Amerikan toplumunu, komünistlerin ve anarşistlerin ve sovyet casuslarının istila ettiği efsanesi ile ortaya çıktı. Bu ciddi bir efsanedir.

Bu gün gülerек baktığımız o olaylar korkunçtu. Her büyük devlet öbürünün nezdinde gerçekten de bazı ajanlar kullanılır. Amerikan komünistleri 2. cihan harbin sonunda bugünkiler gibi değildi.

zülmedirler. Mac Carthy gibi taşralı bir senatör karşısında. Daha evvel bir selam vermeye, bir kahve bile içmeye tenezzül buyurmuyacak kadar uzak oldukları bir adam karşısında ağlamaklı olmaktadırlar, çözülmektedirler. Sanki elektriğe tutulup da çözülüyorlar ve çıkışta hezeyan halinde gazetelere ilanlar vermektedirler; "Ben komünist değilim, o komünisttir, böyle sapık fikirleri vardır, benim böyle işlerle ilgim yoktur. Ben falan yere kandırılarak çağrıldım" falan diye. Çünkü işkence büyük bir mekanizmadır. Yani adamlar bundan sonra iş yapamayacaklarını,

Gayet iyi kuvvetli adamlardı. Memleketlerinin seçkin profesörleri, ekonomistleri, sosyologlarıydı. Bu beynelmînel adamlar arasında Paul Garau, Paul Swan gibi bir takım adamlar var. Katil, değil, komünist de değil bunlar. Ama bir dalga başlattılar. Komisyonun önüne insanları getirdiler. O komisyonlara gelirken ve giderken veya komisyon nezdinde soruşturma yapılırken kimseyi elektriğe tutmuş değiller. Kimseyi falakaya tabii tutmadılar. Fakat yoğun bir şekilde hücum ettiler. İçlerinde bir iki kişi var. Sorulan sorulara anayasa diye cevap veriyorlar. Sadece "size ne?" diyorlar. "Seni ne alakadar eder?" Ama bu nasıl bir şeytanlık bu nasıl şirretlik ki komisyonun elinde işkence metodları falan yoktur. Fakat büyük büyük adamlar Arthur Miller gibi mesela Elia Kazan gibi. Buralarda fena halde çö-

kimsenin onların yüzüne bakmayacağını, hatta Holywood dünyasında edindikleri tatlı sevgililerini ve karılarını da bulamayacaklarını bütün dehşeti ile anlıyorlar. Parasız, pulsuz sokakta kalacaklar veya birikmiş paraları varsa bile yine itibarsız ve selamsız sokakta kalacaklarını öğrenmişlerdir. Yani bütün bir cemiyet, bütün bir sermaye sistemi onların üstünde bir işkence aleti olarak kullanılıyor. Onun içindir ki maalesef dünyada adaletin yerleşmesi yoktur.

İnsan haklarının pazarlık konusu yapılması son derece de ayıp bir şeydir. Eğer Türk

toplumu inanıyorsa ki bize bu sistem iyi, bu bize lazım. Yani isteyen etnik bölücülük yapamaz. isteyen cumhuriyetle laf etme hakkı yoktur veya dini duygularımızı rencide edecek neşriyatta bulunamaz. Bu da vardır, yani isteyen istediğini çevirsin mi çevirmesin mi? Veya o tip romanlar yazsın mı yazmasın mı? Hepsi çok ciddi meselelerdir. Yani falanın dini vicdani meselelerinde de hukuksa besleyen vardır. Oturup mesela bir kimsenin "İsa'nın son sabahı" diye bir film çevirme, roman yazma hakkı var mı? Bu tartışılıyor çünkü. Deniliyor ki: "Umudu Hazreti İsa olan insanı böyle zedelemeye senin ne hakkın var arkadaş?" Yani bu insan hukukuna giriyor mu? Biliyorsunuz bu film oynadığında, o filmi oynatan sinemanın önünde insanlar -sadece hristiyanlar değil, bir takım dini bütün müslümanlar da toplanıp ve protesto ettiler. Çünkü bizim sevgili peygamberlerimizden Resulü Ekrem Efendimizden evvelki Peygamber olan Hazreti İsa'nın ismet ve masumiyeti inandığımız bir meseledir. Bazı insanların roman yazacağım diye en mukaddes olayımız olan dini duygularımızı ve inançlarımızı rencide etme hakkı var mı? Bu tartışılıyor.

Böyle kolay değil bu işler. Dolayısıyla bunların üzerinde bu toplum karar verir. "Evet" der, veya "Hayır" der, Yani biz Türk cemiyeti olarak, birisi 30 tane bölücü kitap yazmış. Birileri "Varsın yazsın, sokakta dolaşsın" diyebilir, "nerede istiyorsa o parkta dolaşsın" diyebilir veya "hadi efendim içeri atalım" diyebilir. Buna toplum olarak siz kendiniz karar verirsiniz. "Biz Avrupa aday olacağız da mal satacağız falan." diye böyle bir şeye iştiaak duyulmaz. Bu iş gitmez. Maalesef bugün Türkiye'de insanlar Avrupa Birliği'ne girmek isterlerken, Avrupa Birliği'nin ne olduğunu, gelecek tarz-ı hayatı, medeniyeti kabul edecek mi, etmiyecekmi? Kendisi onun içinde nasıl dağılacak? Bunu tartışmış

değil, bunu düşünmüyor bile. İndi bir muhasebe ile sağını solunu, iş güçlerini bildikleri yok ya. "Biz oraya girersek iyi olacağız" diyorlar. Bir takım adamlar, kadınlar diyor ki "Biz oraya gittiğimiz zaman paşa paşa gümrüklerden geçeceğiz. gümrükcü bizi sorgulamayacak" diyor. Diplomatlar diyor ki "Biz gittiğimiz başkentlerde sıkılmayacağız, Avrupalı meslektaşlarımızın kulübünde olduğumuz için bizi çağıracaklar, dışlama düşüncesi kalkacak, bir grubun üyesi olacağız. İşte İngiliz, Alman sevgili-miz bize isimimizle hitap edecek, daha ilk günden buluşacağız. şimdi çok yalnızız. Çünkü Araplar birbirleriyle çember çeviriyorlar, topa çeviriyorlar, Avrupalılar birbirleriyle evcilik oynuyorlar. Biz ortada kalıyoruz. Bundan dolayı buraya gireriz biz. Girmemiz içinde işte böyle bir insan hakları falan gibi şeyler varmış, yasalarımızdan şunları acaba biraz ayıklasak mı?" diyorlar. Öbürü diyor ki "Ayıklanmaz" diyor, "Cumhuriyetin ilkeleri, bölünmez bütünlüğümüz daha mühim." diyor. Bir öbürü de diyor ki "Ama hiç değilse Helsinki'den karar çıkana kadar bazı adamları hapsedemeyelim, bırakalım, bazılarını sallandırmayalım"

Şimdi müsadenizle bu toplum büyük bir facia yaşamıştır. İnsanlar evlatlarını kaybetmiştir. Türkiye Cumhuriyeti ciddi bir iç harb sürecinden geçmiştir. Belki iç harbin getirdiği toplumun tamamı için değil ama ciddi bir kanayan yara sözkonusudur. Bu konuda nasıl bir karar vereceğiz? Adalet nasıl tecelli edecek? Buna bu toplumun karar vermesi gerekir, bu cemiyetin karar vermesi gerekir. Öyle bir kararın dahi pazarlık konusu yapılması sıhhatli değildir. Yani toplumdaki adalet anlayışının ne olduğunu bazı insanlar bilmektedir. Adaletin tecellisi, adalet duygularının tatmin edilmesi gerekir. Bu muhtemelen toplumda da fark edilmelidir. İlahi ve standard bir adalet ölçüsü olmayabilir. Bunlar tartışılıyor. Bunları

basit iktisadi ticari konular gibi bir araya getirmenin tartışma konusu yapmanın -takdir edersiniz ki- pek onurlu, pek dürüst, pek şerefli bir yanı yoktur. Onun için bugünkü tartışmamızda zannediyorum en fazla bunlar konuşulacak.

Sözde uzatamam Can Aktan hocadan işe başlayarak bu yüzyılımızda Türkiye'de insan hakları ne, bunun düzeyi ne, bunu biz nasıl tespit ederiz, kendi onurumuzu şerefimizi şeref ve iffet önceliklerimizi nasıl saptarız? Bu konu üzerinde durmak gerekir. Buyrun.

Prof. Dr. Can AKTAN
(Dokuz Eylül Üniversitesi
İ.İ.B.F. Öğretim üyesi)

Sayın Başkan.
Çok saygıdeğer hocalarım,
Çok kıymetli misafirler.

Konuşmama başlamadan önce hepinizi saygılarımla selamlıyorum ve Dünya İnsan Hakları münasebetiyle bu son derece anlamlı paneli tertip eden Hak-İş Konfederasyonu Yönetimini huzurlarınızda tebrik ediyorum.

Demokrasi konusunda hep Batı demokrasilerini örnek gösterir ve bu ülkelerde demokrasinin gerçekten işler olduğundan sözederiz. Türkiye'de ise demokrasinin olmadığını ya da demokrasinin en azından Batı'nın gelişmiş ülkelerine kıyasla yetersiz olduğunu söy-

leriz. Ancak bu değer yargılarımız çoğu kez bilimsel bilgiye dayanmaksızın ifade ettiğimiz görüşlerimizdir.

Dünyada ülkelerin demokrasi konumunu ya da başka bir ifadeyle demokratikleşme eğilimi ölçen Freedom House adlı uluslararası sivil toplum kuruluşunun her yıl yayınladığı Dünyada Siyasal ve Sivil Özgürlükler başlığını taşıyan araştırma içerisinde demokrasi yönünden daha bilimsel bilgiler elde etmek ve ülkelerarası karşılaştırmalar yapmak mümkün.

Freedom House adlı kuruluş demokrasi düzeyini geliştirdiği Siyasal Özgürlükler indeksi ile ölçülüyor. Demokrasi, siyasal özgürlüklerin mevcut olduğu bir yönetim olarak tanımlanıyor. Siyasal özgürlüklerin başlıcaları ise şunlar; seçme ve seçilme özgürlüğü, düşünce özgürlüğü, din ve vicdan özgürlüğü, basın özgürlüğü, toplantı, yürüyüş ve gösteri yapma özgürlüğü, keyfi gözaltı ve tutuklamalardan korunma özgürlüğü ve saire. Bu özgürlükler dışında ülkede siyasal rekabet ve siyasal katılım düzeyi, işkence ve sürgün, keyfi gözaltılar, faili meçhul cinayetler vs. faktörler de ülke içinde demokrasi-nin ne derece mevcut olduğunu tesbit etmede kullanılan kriterler. Freedom House araştırmalarını dünyanın çeşitli ülkelerinde bulunan gözlemcileri vasıtasıyla sürdürüyor. Ankete dayalı olarak tesbit edilen siyasal özgürlükler indeksi puanı, sözkonusu ülkenin demokrasi düzeyini ortaya koyuyor. İndeks, 1 ile 7 arasında değişen puanlardan oluşuyor. 1 ile 3 arasında puan alan ülkeler siyasal özgürlükler yönünden "özgür" olarak tanımlanıyor. 3 ile 5.5 arasında puan alan ülkeler "kısmen özgür"; 5.5 üzerinde puan alan ülkeler ise "özgür olmayan ülke" olarak tanımlanıyor.

Freedom House tarafından 1996 yılında yayınlanan Dünyada Siyasal ve Sivil Özgürlükler başlığını taşıyan raporda 191 ülkenin siyasal özgürlükler yönünden durumu incelenmiştir. Araştırmanın genel sonuçlarına göre dünyada 191 ülkeden 76'sı "özgür", 62'si "kısmen özgür", 53'ü "özgür olmayan" ülke kategorisinde yer almaktadır.

Freedom House'un 1996 yılında yayınlanan araştırmasına göre dünyada 191 ülkede yaşayan toplam 5.7 milyar

nüfus içerisinde yaklaşık 2.2 milyar insan siyasal özgürlüklere sahip olmayan ülkelerde yaşıyor. Yani neredeyse dünya nüfusunun yarısı evrensel ölçülerde demokrasi olarak adlandırılmayan yönetimler altında yaşamlarını sürdürüyorlar.

Spastik Demokrasi..

1995 yılında verilerine göre dünyada 191 ülke arasında Türkiye ve "kısmen özgür" ülkeler kategorisi içerisinde yer alıyor. Türkiye, demokrasi ve siyasal özgürlükler yönünden Tanzanya, Fas, Haiti, Uganda, Guatemala, Etyopya, Nikaragua, Hindistan, Zambia gibi ülkelerin daha gerisinde bulunuyor. Bu ilginç tesbit neticesinde Türkiye'deki demokrasiyi "spastik demokrasi" olarak adlandırmak sanırım yanlış olmaz.

Türkiye'de demokratikleşme alanında anayasal ve yasal düzenlemelerin mutlaka yapılması lazım. Sadece hukukla demokrasiyi kuramsallaştırmak da mümkün değil. Demokrasi kültürünün de toplumda oluşması için en başta toplumun eğitim düzeyinin yükseltilmesi şart.

Dünyada demokrasi haritasında en kötü durumda olan ülkeler ise şunlardır: Vietnam, Suriye, Sudan, Suudi Arabistan, Libya, Kuzey Kore, Irak, Küba, Çin, Afganistan gibi ülkeler. Demokrasi yönünden puanı kötü olan ülkelerin aynı zamanda sosyalist ekonomi ile yönetildikleri hemen dikkat çekiyor. Demokratikleşme yönünden en başlarda yeralan ülkelerde ise piyasa ekonomisi geçerli. Bu veriler demokrasi ile piyasa ekonomisi arasındaki yakın ilişkinin mevcut olduğunu gösteriyor.

Ortadoğu ve Afrika Demokrasi Fakiri..

Dünyada demokrasi ve siyasal özgürlükler yönünden en ileri ülkeler Batı Avrupa ve Amerika'da bulunuyor. Bunun böyle olması elbette tesadüf değil. İngiltere'de 1215 tarihinde Magna Carta ile başlayan demokrasi mücadeleleri önce Amerika kıtasına yayılmış, daha sonra ise Batı Avrupa'da ilerlemiştir. Bugün demokrasi tarihin en önemli belgeleri ve bildirgeleri önce İngiltere'de yayınlanmıştır. Leveller adı verilen bir grup insanın öncülüğünde 1640'lı yıllarda başlayan demokrasi mücadeleleri İngiltere'de genişlemiş ve zamanla in-

san hak ve özgürlükleri alanında anıt niteliğini taşıyan İngiliz Haklar Bildirgesi (Bill of Rights, 1628), İngiliz İnsan Hakları Bildirisi (Petition of Rights, 1689), Habeas Corpus Bildirileri (1679) gibi bildirgeler yayınlanmıştır. Ardından İngiliz aydınlanması ve devrimi Amerika'nın bağımsızlık mücadelesinde etkili rol oynamış ve 1776 yılında Amerika Bağımsızlık Bildirisi yayınlanmıştır. 1789 Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi ile de Fransız devrimi gerçekleşmiştir.

Özetle, bugün en demokratik ülkelerin Batı Avrupa'da ve Amerika'da olması tesadüf değil, verilen mücadelelerin bir sonucudur. Amerika kıtasında Latin Amerika ülkelerinin bir çoğu ise malesef uzun yıllar askeri cuntalar ve darbeler ile yönetilmiştir. Ancak son 10-156 yıl içerisinde Latin Amerika ülkelerinin bir çoğu demokratikleşme yönünde önemli başarılar elde etmişlerdir. Dünyada demokratikleşmeyi siyasal özgürlükler indeksi ile ölçen uluslararası sivil toplum kuruluşu Freedom House'un verilerine göre halen Amerika kıtasında siyasal özgürlükler yönünden en kötü durumda olan ülke Küba ve Haiti'dir.

Yine Freedom House adlı kuruluşun 1996 Dünyada Siyasal ve Sivil Özgürlükler araştırmasına göre Batı Avrupa'da Türkiye hariç tüm ülkelerde demokratikleşme ileri düzeydedir. Türkiye yapılan araştırmada Batı Avrupa'da siyasal özgürlükler yönünden "kısmen özgür" ülkeler kategorisinde yer almaktadır.

Afrika ve Orta Doğu ise dünyada demokrasi yönünden en geri durumda bulunuyor. Afrika'daki toplam 53 ülkenin sadece 18'inde siyasal özgürlükler yeterli düzeyde mevcut. Geri kalan ülkelerde ise temel siyasal hak ve özgürlükler önemli ölçüde devlet müdahalesi altındadır.

Orta Doğu'da İsrail dışında tüm ülkelerde demokrasi çok yetersiz düzeyde. Libya, İran, Irak, Suriye, Su-

udi Arabistan gibi ülkelerde insanların en temel siyasal ve sivil hakları mevcut değil veya bu haklar önemli ölçüde ihlal edilmekte.

Asya Pasifik bölgesi ise demokratikleşmede Orta Doğu ve Afrika'ya oranla çok daha iyi bir konumda bulunuyor. Bu bölgede insan haklarının en fazla ihlal edildiği ülkelerin başında Vietnam, Kuzey Kore, Çin, Burma, Kamboçya gibi ülkeler geliyor. Asya kıtasında demokrasi yönünden en ileri ülkeler Avustralya, Yeni Zelanda ve Japonya.

Merkezi ve Doğu Avrupa ile yeni oluşan bağımsız devletlerin bir kısmı ise demokratikleşme yönünde çok kısa zamanda çok önemli adımlar atmışlardır. Çek Cumhuriyeti ve Polonya demokrasiye geçiş yönünde başarı elde etmiş iki ülkedir. Halen eski Sovyet Rusya'da ayrılarak bağımsızlığını ilan eden ülkeler arasında demokrasi ve insan hakları karnesi en kötü olan ülkeler Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan ve Tacikistan'dır.

İslam Ülkelerinde Demokrasi..

Freedom House'un ilginç tesbitlerinden birini belirtmekte yarar var. Dünyada "özgür" olarak sınıflandırılan ülkeler içinde Demokratik Mali dışında başka bir İslam ülkesi bulunmuyor. Araştırmaya göre dünyada İslam ülkelerinin 13'ü "kısmen özgür", 29'u ise "özgür olmayan", ülke olarak sınıflandırılmıştır. Mali dışında resmi olarak demokrasiye sahip islam ülkeleri şunlar: Cezayir, Bangladeş, Kırgız Cumhuriyeti, Nijerya, Pakistan ve Türkiye.

Şüphesiz ne biz, ne de Freedom House bu tesbiti yaparken islam dininin demokrasi ile bağdaşmadığı düşüncesini ortaya atmıyoruz. Sadece mevcut islam ülkelerinin demokratikleşme yönünden dünyada geri planda olduğu tespitini yapıyoruz.

Sonsöz..

Burada siyasal özgürlükler ve de-

mokrazi yönünden dünyadaki yerimizi ve durumumuzu açıklamaya çalıştık. Freedom House, Merkezi New York'ta bulunan ve saygınlığı olan bir bağımsız sivil toplum kuruluşu. Şüphesiz, Freedom House'un yaptığı araştırmanın değer yargılarından tamamen arındırılmış pür objektif bir araştırma olduğu söylenemez. Bununla birlikte, Freedom House'un 1972 yılından bu yana her yıl yayınladığı araştırmasını yakından izleyenler bu kuruluşun yayınladığı araştırmanın ciddiyet taşıdığını hemen farkedebilirler. Uluslararası çevrelerde de Freedom House'un araştırması çok yakından izlenmektedir. Özetle, dışarıdan Türkiye'nin insan hakları ve demokrasi karnesi o kadar iyi değil. Dolayısıyla, demokratikleşme yolunda daha fazla çaba sarfetmemiz gerekiyor. Bunu başkaları bize iyi not versinler diye değil, insan olduğumuz ve evrensel "insan haklarına ve özgürlüklerine" diğer tüm insanlar kadar layık ve hak sahibi olduğumuz için yapmalıyız.

Yani birey haklarının etkin bir şekilde korunduğu ve aynı zamanda da devlet haklarının da aynı şekilde sınırlı olduğu bir düzen, böylesine bir düzen bizim ilerlediğimiz 20. yüzyılın döneminde bizim rotamız ve gitmekte olduğumuz yer orası. Çok teşekkür ederim sağolun.

Prof. Dr. İlber ORTAYLI

(A.Ü. SBF Öğretim Üyesi)

Şimdi bu haritada gördünüz değilmi Tayvan yeşil. Milliyetçi Çin. Mümkün değil Tayvan'ı komünistleri kovaladığı için ayıplamak aklınızdan geçmez. Çünkü dükkan öyle açılmış öyle hizmet vereceğiz diye. Ama şimdi komünizm yasak, o yasak bu yasak. Nasıl yeşile koyuyorlar. Parayı veren düdüğü çalar. Sonra burada bakıyorsunuz bütün eski komünist ülkelerin Beyaz Rusya hariç -en namusluları odur çünkü- hepsi yeşil-

de oldu. Şimdi bakın, burada bazı şeylere dikkat etmek lazım. Buralarda insanların siyasi fikirleri kınanmıyor, yasaklanmıyor. Kimse o ülkelerde ne Recep Tayyip Erdoğan'ı takip eder ne de Best Tv'yi. Ekmek derdi var. Böyle işlerle uğraşamazlar başka işlerle meşguller. Zaten polis de fuhuş işleriyle, kaçakçılıkla meşgul. Kimseyi dost tanıyamayaz. Onun için o yeşil kategoride komünistleri gösterebiliyor hoca. Tabii bu kıstaslara ne ölçüde sahibiz.maalesef yakından biliyorsunuz. Biz burada efendi gibi kırmızıdayız. Böyle diye de tabii haksızlık yapıldığı kanısında değiliz. Biz kırmızıda otururuz tabii.

Nedir özgürlük? Başka şeyler de var. Şimdi efendim. Derhal sorulara geçelim. Ben böyle bir yöntemi daha iyi buluyorum. Çünkü sonra karışıyor. Sorularınız varsa sorun. Çünkü müteakiben söz konusu olmayacak. Her konuşmacıya konuşmasına müteakip sorular sorulacakvecevapları hemen alınacaktır. Buyrun.

Ender Durmuş (Hizmet-İş Sendikası) Sorum Coşkun hocama. Türkiye'deki aydın kişiler ve dünyadaki aydınlar kişiler genelde hep Amerika'yı örnek alıyorlar. Ne hikmetse en büyük cürümü işleyen devlet de Amerika. şimdi bunun bir de ekonomik yönü var. Yani ekonomik yönden güçlü olduğu için mi bu devlet korunuyor, yoksa gerçekten bu devlet böyle mi? Ben baktığım zaman maalesef böyle göremiyorum. Çünkü yaptığı icraatlara bakıyorum. Bir Irak savaşı, bir Irak'ın bombalanması, bir Çeçenistan olayı, bir Kosova olayı. Maalesef söylediklerine hiç uyumuyor. Onun için sizden daha doğru bir biçimde anlatmanızı istiyorum. Sağolun.

Mahir Başkan (Hizmet-İş Sendikası) İnsan hakları ve özgürlük, çelişki

içerisinde. Bu konuda sizin görüşünüzü almak istiyorum. Sayın Coşkun Hoca- ma da çeşitli ülkelerin tarih içerisinde insan haklarıyla ilgili sözleşmeler, gö- rüşler hazırladığını, toplumsal anlaşma- lar hazırladığını anlattılar. Burada be- nim dikkatimi bir şey çekti. Bir ülke kendi toplumunun insanını dikkate al- madan diğer ülkelere rağmen insan hakları beyannamesine Uluslararası an-

geçeceğiz? Biz kendi sendikal hakları- mızı yani örgütlenmemezi iptal mi ede-

cesi mey- dana çıkar ve yürür- lüğe girer. Gelişme- miş top- lumlarda ise -bilhas- sa zamanı-

laşmalar olmadığı sürece de uymak mecburiyeti var mıdır? Yoksa devlet kendi insanların özgürlüğünü düşün- rek yaptığı bu anlaşmalardan sonramı hak sahibi söz sahibi olunuyor?

Veysel Cengiz (Hizmet-İş Sendi- kası-Esenler Belediyesi) Sorum Coş- kun Hocamız'ın söyledikleri ile ilgili. Türkiye'de gerçekten yüce olan bir me- sele var. Ekonomik özgürlük alanına girdiğini varsaydığımız bir konu var. İş- çilerin sendikal olup da memurların bu haklara sahip olamamasından kaynak- lanan bir durum. Türkiye'de biz kendi kurumumuzda ve diğer kurumlarda da hatta özel sektörde de bunları var oldu- ğunu duyuyoruz. Bu tür spekülasyonları işitiyoruz. İşçilerin memurlardan fazla ücret alma konusu. Memurlarda ve ka- yıt dışından kaynaklı bir çok özel sektör kurumu işçilerinde bu söz konusu ol- muyor. Memurların ücret bakımından sendikal ve örgütlenme bakımından on- lara erişime şansı da yok. Ayrıca Türki- ye'nin ekonomik sıkıntısıyla beraber - şunu anlasam noktalayacağım, kusura bakmayın- ekonomik sıkıntı adına ben, işverenlerin -genelde Avrupa durum ne- dir bilmiyoruz- aman işletmenin "işte memurlar şu kadar alıyor, siz bu kadar iki katı üç katı ücret alıyorsunuz" falan diyerek baskı kurmalarının önüne nasıl

ceğiz, yoksa me- murlara bir takım örgütlenme hakkı verip de işçilerin sahip oldukları hak- lara mı kavuşaca- ğız? Benim sorum bu şekilde teşekkür ederim.

Prof. Dr. İlber ORTAYLI
(A.Ü. SBF Öğretim Üyesi)

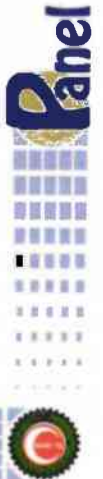
Bir soru soruldu insan hakları öz- gürlükleri çelişki içerisinde mi? Değil sınırlama içerisinde. "Tabanca atıyo- rum" diyemezsiniz. Çünkü başkasının güvenliğini tehdit altına alıyorsunuz- dur. "Ben de -böyle olmasa bile- efendim ben istediğim gibi Behiye Aksoy'u evimde müzik setimde bağırta bağırta çalamaz mıyım?" Çalamazsınız. Çünkü komşundan cenaze çıkmıştır mesela. Bu örf adetle sınırlanan bir özgürlüktür, istediğini yapamazsın. Mesela ciddi gördüğüm benim önem verdiğim verdi- ğim bir şey, Ataizm bir haktır. Fakat başkalarının inanç hakları da bir özgür- lüktür. İnanç haklarıyla sınırlamış. Tıp- kı sizin de onların da inanç özgürlüğü- nün vicdan özgürlüğünün Ataizm hak- kını gasp edememinizi ortaya koyduğu gibi. Yani "sen şuna niye inanmıyor- sun" diye kimsenin sana zulm etme hakkı yoktur. Bunlar toplumu yaratır. Toplum hayatı bir kontratlar sistemidir, devamlı kontrat yaparız. İlla bu noterde olacak değil. Devamlı bireyler arasında gelişmiş bir akit vardır. Gelişmiş olan toplumlarda bireyin hayatı bu eğitim- den geçer ve bununla da akitlerin dere-

mızda- gelenek, örf ve adet çerçevesi- nin kırıldığı yerlerde, şehirleşme falan hızlanan yerlerde, bizimki gibi ülkeler- de biraraya gelen insanlar, yeni akitleri ayarlayamazlar ve saçmalarlar. Bazı ül- kelerde olduğu gibi özgürlüğü oturmuş, akitler sisteminin cari olmaması bizde daha çok şaşkınlık meydana getiriyor. Bizde daha çok bir koşma, kaçma, karı- şıklık hali; izmihlal hali mevcuttur. Bu da oturur bir süre sonra.

Şimdi efendim biz hocayı dinleye- lim. Buyrun.

Prof. Dr. Can AKTAN

Şimdi efendim daha önce söyledi- ğim gibi burası akademik bir tartışma platformu olmadığı için çok ayrıntılı bilgilere gerek görmüyorum. Demokra- sinin ölçülmesi, hele insan haklarının ölçülmesi meselesi inanınız literatürde son derece önemli pek çok araştırmala- ra konu oluyor. Mesela önümdeki bir araştırma şöyle: Demokrasi teorisine çok önemli katkılarda bulun- muş olan Robert Dahl ki ay- rıntılarına yine gelmeyece- ğim bir anlamda örneğin şu elimdeki çalışma poligarşi diye tanımlanan demokrasi- nin daha çok siyasal katılım hak ve özgürlüklerinin ne öl- çüde varolduğunu ülkelerde ölçmeye çalışan bir ampirik çalışma. Hayli ilginç. Bu- nunla ilgili, ekonomik hak ve özgürlüklerle ilgili sayı-

sız ama sayısız çalışmalar var. Ekonomik hak ve özgürlüklerle siyasal hak ve özgürlükler arasındaki ilişki nedir? Acaba ekonomik özgürlükler olmadan siyasal özgürlükler olabilir mi? Demokrasi olmadan piyasa ekonomisi olabilir mi? Ya da piyasa ekonomisi kuralları olmaması o ülkede totaliter ve otoriter bir rejime doğru gidişatı zorunlu kılar mı? gibi pek çok sorular var. Foliarşizmin çalışmasına bir takım eleştiriler yönelmemiz pekala mümkün. Ancak biraz da genel olarak baktığımızda bugün dünya ülkeleri arasında insan hakları anlamında önemli mesafeler katetmiş ülkelere -şimdilerin ABD'sine- arkadaşımızın yönelttiği eleştiriler var. Tabii ki kabul ediyorum. Ama bu örnek için şöyle cevap vermek de daha doğru olur. Bugün ABD ve Batı ülkeleri insan haklarına -ben öyle inanıyorum enazından insan haklarına- insan hak ve özgürlüklerine son derece saygılı, önemli ölçüde saygılı ve uluslararası sözleşmelerde yer alan temel hak ve özgürlükleri, gerek anayasalarında gerekse ilgili sözleşme gereği yasalarda güvence altına almış ülkeler. Şimdi bunun ötesinde tabii sizin sorunuza bir cevap verilmesi lazım. Burada ben şöyle cevap verirsem bilmiyorum daha tatmin edici olabilir mi?

Şimdi efendim, güç, doğası gereği kimin elindeyse o bunu kendine göre kullanır. Hatta şöyle bir söz biliyorum. Liod Acton'un -özgürlük üzerine çok büyük yazılar yazmış büyük tarihçilerden birisi- çok bildiğimiz bir sözü var; "Güç yozlaştırır, mutlak güç mutlak yozlaştırır". Yine bir başka düşünürlerden, Edwin Burke hatırladığım önemli bir sözü var çok güzel bir sözü var; "Sınırsız güç yozlaşmaya eğilimlidir" şimdi buradan gelince Türkiye'ye bakın efendim, bırakın ABD'yi Türkiye'ye bakın. Türkiye'de -Tansu Çiller terminolojisiyle- güç odakları, siyasal güç adı üzerinde siyasal iktidar demek, güç demektir. Bunun dışında bir başka siyasi ikti-

dar bir güçtür. Mutlak güç ve yetkileri kullanma bu günkü demokrasilerle ilgili en önemli ciddi sorunlardan bir tanesi. Siyasal iktidarların sahip oldukları güç ve yetkileri hukuk kuralları dışında keyfince kullanmaları ciddi sorundur. Öyledir. Eğer zaman gelirse tekrar söz sahibi olabilirim daha detaylarını anlatabilirim. Yani siyasal iktidar adı üzerinde güç. Bir başka güç odağı olarak askeri güç; adı üzerinde silahlı kuvvetler, güç odağıdır, elinde güç vardır. Bir başka güç odağı, parasal güç odağı, yani burjuvazi. Türkiye'yi kim yönetiyor? Tabii ki siyasal güç odağı. Güya temsil ve oylama, temsili demokrasi dediğimiz seçim ve oylama mekanizması sonucunda bir yöneten siyasal iktidar var. Ama bunun arkasındaki güç odakları kimler? Parasal güç yani burjuvazi, enformatik güç odağı yani medya. O da bir güç odağıdır. Hem de çok önemli bir güç odağıdır. Bilgi iletişim bilgi çağından söz ederken enformatik güç. Demek ki enformatik güç odağı, silahlı güç odağı, parasal güç odağı, yasal güç odağı bütün bunlar bizim ciddi anlamda cevaplamamız gereken sorularıdır.

Bundan dolayı ABD güçlü bir ülkedir. Ama bu demek değildir ki ABD'de bütün insan hakları ihlal edilmez. Asla. Pek çok kez bulunduğum bu yerde insan haklarına son derece saygılı olan bir ülkede benim izlenimim vardır. İnsan hakları ilalleriyle ilgili pekala pek çok örnekler de bulabilirsiniz. Ama tekrar söylüyorum, bu sizi o ülkenin de tüm insan hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğini sonucunu çıkartmanız için gerekçe değildir. Bunun son derece yanlış olduğunu düşünüyorum.

Şimdi Sayın Mahir Beyin sorusuna sadece bir cümle ile cevap vereyim, Zamanımız sınırlı. Tabii var efendim. Bu adı üzerinde evrensel hak ve özgürlük-

lerdir. Bugün ben öyle düşünüyorum belki. Bu anlamda çok saygıdeğer hocamın geçen gün Şahin Alpay'la konuşmasını dikkatle

izlerken, böyle biraz katılmadığım pek çok noktalar vardı. Tabii haddimi aşarak değil ama burada da ifade edeceğiz. Kendi düşüncelerimi ifade ediyorum, çok güzel bir söyleşi, dolu dolu keyifle izlediğim ifadelerdi. Ama bunu söylerken tabii ki bazı yönlerden katılmadığım noktalar oldu. Bunlardan bir tanesi de -hayır onlar bizim içimizde kalsın da- "eğer onlar çok mu iyiler?" Hayır. Ben böyle düşünmüyorum. asla böyle düşünmüyorum. Bizim insan haklarının evrensel olduğunu düşünmemiz lazım. Diğer ülkelerde de insan hakları ihlalleri söz konusuysa bizim de bu konuda duyarlı olmamız lazım. Yani Sayın Başkan Salim Uslunun dediği gibi biz sadece, sendikal hak ve özgürlükler için mücadele eden bir sendika olamayız, konfederasyon olamayız. Burası Türkiye'dir ve bu Türkiye'de bizim genel anlamda insan hakları için, daha geniş çerçevede insan hakları ihlallerine karşı mücadele etmemiz zorunluluğumuz vardır.

Prof. Dr. İlber ORTAYLI

Yalnız tabii, "tencere dibin kara" hikayesini sevmemde fakat kıstaslarımızın başkaları tarafından tesbit edilmesine müsaade etmemeniz lazım. Üstelik bunlar umumi felsefi kıstaslar değildir de. Bizim tarz-ı hayatınızla yaşantınızla ilgili bir ihlal: "suyu niye böyle döküyorsun?" veya "bunu niye böyle kaynatıyorsun?" yani kaynana gelin kavgası. "Bunu niye böyle karıştırıyorsun? Mesela onun niye öyle karıştırıldığını ben biliyorum. İhtiyaç gerektiriyordur. Mesela şöyle bir soruya muhatap olmamalıdır. -Türkler bunu çok ciddiye alıyor- Bakıyorum. muhafazar kesimde şöyle bir eğilim var. Tabii yani adam size ge-

lip mesela köşe başında niye porno dükkanını açmıyorsun dese, ona da beynelmilel standard diyecek misiniz? diyemezseniz. O zaman düşünün. Bu bir bütündür. Niye karılarınız, kızlarınız böyle gezmiyor? Efendime söyleyeyim. Niye baloya gitmiyorsunuz? Baloda yanınızdaki hatunu dansa kaldırırsalar ne olurmuş? Bu da bir haklıdır. saçmalamıyalım. Mesela adamın birinden porno bir sanayi dalıdır. Bu burada porno sanayiinden bahsederken bir şeyi açığa çıkarmak gerek. Bir gün porno sanayii ili ilgili bir talep gelir. Bunun arkasından başka şeyler için de gelir. Parnoya hayır diyorsanız başka şeylere de hayır derken düşünmeniz gerekir.

Maalesef hakları kalite, renk yönünden ayırmak o kadar kolay değildir, ama lazımdır. Kendiniz yapacaksınız. Bunun üzerinde durmak gerekiyor. Bu tartışılacak bir konudur. Mesela şimdi adam diyor ki: "İdam cezasını taşıyan bir ülke buraya giremez" Böyle bir kıstas koymuş. Bu, bu kadar kolay mı? İdam cezası hep tartışılacak bir cezadır. "Kalsın" veya "olsun" olsun demek, o da o kadar kolay değil. Bu işler zor. Mesela cellatlar Avrupa kültüründe -biz de incelenmedi malesef- o insanlar çok da dindar olan kimselerin oluşturduğu ayrı bir tarikatıdır. Yani Allah'ın verdiği canı aldıkları için böyle garip bir hayatları ve ibadet biçimleri vardır. Edebiyatta da vardır, okumak lazım bunu. İdam evet çok yanlışlıklara adaletin yanlış tecellisine tecellisizliğine sebep olan bir müessesedir. Fakat aksini de düşünün. Diyor ki burada yanlışlık oluyor diyor. O yanlışlıkla adam beraat da ettiriliyor. O daha feci bir olay değil mi, yani bilgisiz adalet yüzünden rezil bir adam beraat ediyorsa, o daha kötü bir olay. Dolayısıyla siz müesseseleri tartışırken ciddi olmanız lazım. Avrupa idamı kaldırıyor? Batı Avrupalılar gelene kadar bu beşeriyet yaşadığı onbin sene de öyle geri zekalıydı ki Allahtan bunları ulaştılar da. Neden bahsediliyor bunlar. Böylesi olur mu?

Şimdi bu toplumlarda 150 sene önce ekmek çalıyor diye adam astıran insanlar. İngiltere üstelik bu- birden bire bu kadar büyük aşamayı bunlar nereden nasıl yapıyorlar, bakalım yapmışlar mı? Bu su götürür mesele. Niçin bazı şeyleri tartışmak gerekiyor diyoruz? Anlaşıyor tabii. Şimdi daha dikkatli olmak gerekiyor.

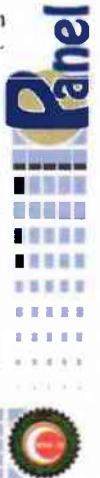
Prof. Dr. Hüseyin HATEMİ

Sayın dinleyenler. İftarda yaklaşıyor. Konuşan için de dinleyen içinde zor. Ama birkez de kabul ettik. Artık bunu yerine getirmek zorundayız. Ben kısa konuşmak istiyorum ki Vedat Bey de haksızlık etmeyelim, yoksa ona zaman kalmayacak, Ama sözümde durup duramayacağımı bilmiyorum, eğer kendimi kaptırırsam lütfen ikaz edin.

Kardeşim benim için hep şöyle der; "sen lafa yekün tutmasını bilmiyorsun". Konuşmaya başlayınca susmam kolay değil. Belki de doğru. Onun için başkalarına güveniyorum. Vedat Bey adaletsizlik etmeyelim. İnsan haklarına, düşünce açıklama özgürlüğüne fiili bir müdahale teşkil etmeyecek şekilde ve beni uyarın lütfen.

Şimdi bu insan hakları konusunu kanaatimce, gene çok özet olarak söyleyeceğim. her zaman da söylüyorum. her zaman da umumiyetle hemen hemen şu tepkiyle karşılaşıyorum konuşmamın sonunda: "Sultan Ahmet Camii'nde vaaz verdin" gibi bir tepki. Ama ne yapayım ki vaaz vermek zorundayım. Çünkü, insan hakları, hukuk devleti, demokrasi, bence bütün bunlar demokratik-hukuk devletinin temel ilkesi olan adalet ilkesi, demokratik-hukuk devletinin dayanacağı insan hakları düzeni, bütün bunlar tanrının, Al-

lah'ın bağıdır. Yoksa insanların icadı değildir. İnsanlar kaybediklerideşği buluyorlar. Eşek öyle kötü görülecek bir varlık değil, tam aksine Almanya'da bir kitap görmüştüm "Tanrının en sevdiği hayvan" diye. Hazreti İsa'nın eşeğine ima ediyordu galiba. Eşek için böyle bir kitabı vardı. Nasreddin Hoca'nın eşeği kutsaldır. Neyse. Hani fukara kısmı kaybetmiş olduğu eşeğini bulunca sevinirmiş. Allah fukarıyı sevindirmek isterse önce eşeğini kaybettirir sonra bulunca sevindirirmiş. Zaman zaman insanlar eşeklerini kaybedip sonra tekrar bulup sevinirler. İnsanlar da zaman zaman tanrının bu bağışını kendi irade özgürlükleri ile kötüyü seçerek veya kötünün iktidara gelmesine sessiz kalarak veya kötüye boyun eğerek, zillete boyun eğerek bahse konu insan haklarını kaybederler. Sonra bir kıpırdanma olur yeryüzünün bir bölgesinde. Vahiy artı tamamlanmıştır. İnsan hakları tekrar elde etme hareket vakti olur başlarız. Meselemiz olur insan hakları. Hattı bir ara müslümanlar daha 20 sene kadar önceye kadar in-

san haklarından ne zaman bahsetseler belirli gazetelerle de bilhassa belirli yazarlarca: "Yahu müslümanların insan haklarından bahsetmeye hakkı mı var? İnsan hakları Kur'an'ın neresinde diye garip yazılar yazılmıştır. Hatta bunlardan birisi bana isim vermeden hitap ettiği için, ben de o zaman ona isim vererek yani bu yazının bana yöneldiğini belirterek şöyle bir cevap verdim.

Bir zamanlar bir köy halkının bir imama ihtiyacı olmuş. Köy ihtiyar heyetinin okuma yazması da yokmuş. 2 aday başvurmuş. imam alınmak imam olmak imam tayin edilmek üzere. Bunların da akıllarına bir imtihan yapmak gelmiş. Bir kağıt uzatmışlar. İkisine de "Şuraya bir öküz yazda görelim" demişler. İmamlardan birisi okuma-yazma biliyormuş o güzel Elif'i ile Kefi ili Zeyn'i ile öküzü yazıp önlerine koymuş. Diğer okuma yazma bilmediği için boynuzlu falan bir öküz resmi yapıp koymuş. İhtiyar heyeti de okuma yazma bilmediği için "bak senin yazından hiç bir şey anlaşılmıyor, ama bu adamcağız ne güzel yazdı. Öküz olduğunu görüyoruz." demişler."

Şimdi ilahi, tabii hukuku okumayanlar, okumasını bilmeyenler, fazilet gözünü kapatanlar, tabii ki "öküzü ne güzel yazdı"ğı mantığıyla böyle konuşurlar. İslam'da daha doğrusu ilahi vahiyde bu haklar evrenseldir. Çünkü İslam'da olması demek son ilahi vahiyde, yani ilahi vahyin son şeklinde, artık ilahi vahiy kapatılırken tafrif edilmeyecek kurallar söylenmesi zaten Kur'an zikrindendir. Kur'an bu alem için, bütün insanlar için bir beyanname, evrenseldir. Ve bu evrensellik gene bazılarının zannettiği gibi Kur'an'la başlamış ve bitmiş değildir. Gene Kur'an-ı Kerim'e bakarsak, yeryüzünde ilk Birleşmiş Milletler binası, ilk insanlık mabedi, insanlık için tesis edilen ev Kabe'dir ve Hz.Adem tarafından ilk defa tesis edilmiştir. Yani ilahi vahiyin gözönün-

de belirdiği andan, tebliğ edildiği andan beri vardır.

İnsan saygın ve insanlık onuruna sahip varlıktır. Sorumluluğu, ahlaki sorumluluğu olan varlıktır. İnsan ahlaki sorumluluğu olan bir varlık olarak yalnız insana değil, çevresinden de, hayvanlardan da sorumludur. Hayvanlara da zulm etmeyecektir. çevresini de tahrip etmeyecektir. Hazreti Ali ilk biat edildikten sonra kendisine ilk hutbesinde -yani diyelim ki seçim programında- çok dikkate değer şu ilkeyi söylüyor. "Şüphesiz yalnız insanlardan değil çevreden de sorumlusunuz, hayvanlardan da sorumlusunuz, canlılardan sorumlusunuz."

Hak zaten Allah'ın ismidir, "insan hakkı" terimini kullanıyoruz. Bu bile göstermeye yeterli insan hakkının kaynağı Tanrıdır, Allah'dır. Allah bağışlamıştır ve dil, din, cins, ırk farkı gözetmeden bağışladığını gene zaten kendisi belirtiyor: "Biz sizi kavimlere, kabilelere, milletlere anlaşırsınız diye ayırdık fakat Allah katında üstünlük başka konudur. O takvayladır. Siz hesabına bakamazsınız"

Dünyada insanlık onuru bakımından bütün insanlar eşittir. Bu çeşitli hadislerle bu çok çeşitli rivayetlerle de desteklenmiş hiç tereddütsüz bir tabii hukuk ilkesidir. Hazreti İsa'da aynı şeyi söylemiştir. Ve bu anlamda tabii hukukun temel ilkelerinin değişmeyeceği, değiştirilemeyeceği anlamında şöyle buyurmuştur:"Bu şeriatın yani bu temel ilkelerin insan hakları adalet demokra-

tik hukuk devleti ilkesi dediğimiz ilkelerin bir noktasını bile bozamazsınız, bozarsanız sorumlusunuz, Bende bozmaya değil bozulmuşları tekrar düzeltmeye tamam etmeye geldim." Nitekim Kur'an vaktide tamamlandığı zaman: "Bugün size dininizi tamamladım, üzerinizdeki nimeti tamamladım ve size dininizi artık bu anlamda dininizi de en mükemmel nihai din olarak tebliğ ettim. Artık bozulmayacaktır".

Ama insanlar bu tebliğ bozulmamasına rağmen yine eşşeklerini kaybedebilirler. Çünkü sorumludurlar, kötüyü seçebilirler. Kötüyü seçenlerin yabancılaştırma oyunlarına gerekli bilinci gösteremeyen kişiler uyar. Mesela Hz. Peygamber'e "bugün size dininizi tamamladım" emri tebliğ edildiğinden 48 sene sonra Yezid'e riayet ederler, Yezid'i emir-ül müminin kabul edip Hz.Hüseyin'in şehit edilmesine razı olurlar. Ama insanın kusuru, insanın sorumluluğunu yerine getirmemesi, yükümlüklerini yerine getirilmemesi neticesini vermez. İlahi vahiyde Adem'den kıyamete kadar en küçük bir tenkit edilecek şey yok. Peki diyeceksiniz ki mesele insan haklarına aykırı cezalar filan var? Onlar da yok ama -o konuya girmeyelim- bütün bunlar insanların yanlış yorumları, tarihi birikimin sapma açısının büyümesinin sonucu. Gene Kur'an-ı Kerim'e bakarsak, sosyal devlet hukuk devletinden ayrılmaz. Sosyal adalet klasik adaletten, sosyal haklar klasik insan haklarından ayrılmaz. Bu da insanların yaptığı ayırımdır.

Kuran-ı Kerim'e bakarsak insana iki ödev yüklenmiştir. Bu anlamda bu ayırma vardır. İki nazari görünüşte iki ayırma vardır. Fakat ikisi birleşiktir, birisinden biri olmazsa hukuk devleti olmaz. İnsana iki sarp yokuş gösterilmiştir. Yeryüzünde ki hilafet görevinizi yerine getirmek istiyorsanız, bu iki sarp yokuşu çıkabilmeniz lazımdır. Nedir? Birincisi yani klasik anlamda insan haklarının mutlak olarak temini, köleli-

ği gölgesinin bile kaldırılması, boyundurukların çözülmesidir. İkincisi de ya içinde geçici durum dolayısıyla ihtiyaç olan sonradan çıtıp kendi kazancını sağlayabilecek olan gözetime muhtaç olan kişilere devletin tabii toplumla işbirliği yaparak -yani bugünkü deyimle sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yaparak- bunlara ihtiyaçlarının verilmesidir. Mesela deprem bölgesinde biran önce ihtiyaç sahiplerine ihtiyaçlarının verilmesidir. Birincisi demek ki klasik insan haklarıdır. İkincisi de sosyal devlet ilkesidir. Ve bu Kur'an'da (Maun) suresinde çok kesin olarak ,çok açık olarak belirtilmiştir. Ki yani içtimai yardımlaşmayı, bu dayanışmayı, sosyal devlet düzenini men edenler dini tekzip edenlerdir. Dini yalanlayanlardır, münafıklardır, mürayilerdir.

İşte bundan ala temelde insan hakları olmaz hukuk devletin temeli ilahi, tabii hukuktur. Çok fazla örnek vermek istemiyorum ama bir örnek vereyim. Mesela Kur'an-ı Kerim'de Hz. İsa "Ben o anlamda tabii hukukun temel ilkelereğini değıştirmeye gelmedim, kimse de değıştiremez" der. Ve işte burada da Hz. Peygamber'e de şöyle emredilir. Tabii Hz. Peygamber'e bu emir olmazsaydı da zaten böyle davranacaktı, masum olarak. Ama başka devlet reislerine hitab eden bu ayet emirde, "sana verilen şeriata uy." Hukukun üstünlüğü ilkesili hareket eden hukuk devletinde idare, hukuk kuralları ile bağlıdır. Ama bizim bugünkü Anayasamız iyiyle kötüyü birbirine karıştırmıştır. Hem adalet

ilkesine yer vermiştir, hem istisnasız eşitlik ilkesine yer vermiştir, hem de demokratiktir. Üstelik sosyal hukuk devletinden bahsetmiştir. Keşke belgelenmeden bunlardan bahsetseydi. Avrupa'ya karşı teftiş fırçası gibi görünmeseydi de bunlar ciddiye alınsaydı da ve ben bulanık derelele karşılaşmasaydım.

Mesela girişinde birden bire hiç bir şey Türk'ün milli menfaatlerine karşı bir uygulamaya yol açamaz, yani bundan daha üstün olamaz gibi bir şey konuşmuş. İşte o zaman tabii hukuk mu üstün, yoksa kimin takdir edeceği bilinmeyen milli menfaatler mi üstün? Menfaat bu işe karışmaz.

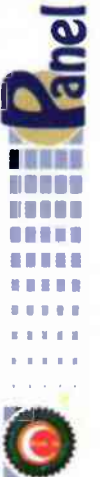
Bir de affınıza sığınarak Sayın Can Aktan size bir şey söylemek istiyorum. Herhalde sürçü lisan oldu. (Huntington için saygın isim dediniz. Türkçe de bir sövüp saymak deyimi vardır. Ben onun için sövgün anlamında saygın ismi kastettiğinizi zannediyorum. Huntington ve benzerleri asla saygın isim değıldirler.

(Çünkü bilhassa Hristiyan dünyasındaki daha çok ilahi tabii hukuk taraftarlarıyla Hz. İsa'nın adalet özlemi çekenlere "ne mutlu" dediğı gibi adalet özlemi çekenlerle, bizim işbirliği yapmamızı, dünya sulhü için, hilafet vazifesini yerine getirmek için yeryüzünde her tarafa yaygın bir hukuk devleti, demokratik hukuk devleti, adalet dayanan bir demokratik hukuk devleti düzenini kurmak için beraberliğimiz söz konusudur.) Huntington onlardan birisi

değildir.

Zaten İslam'da şu simge vardır. Hz. Mehdi'nin Hz. Mesih ile işbirliği yaparak yeryüzünde adaleti sağlaması yeryüzünü cennet kılması, hilafet vazifesinin yerine gelmesidir. Çocukların eğri büğrü yaptığı ödevler gibi sizin notunuz bir kenara konacak, biraz sonra ,kıyametten sonra Mahkeme-yi Kübrada listeler asılacak. Siz şimdi onları bir kenara bırakın da, biz size nasıl olmuşt gösterelim diye Hz. İsa ile Mehdi'nin işbirliğiyle yeryüzünde adaletin kurulması.. bunda çok değerli bir simge var. (Bir yeryüzünde adalet özlemcileri ile hakimleri ile tabii hukukçuları birleşmek isterken) araya kitab-ı mukaddesin tahrifi ile sokulan bir armagedon fitnesi var. Huntington da bunun sözcüsü. Bu bazı fitne odakları tarafından sokuluyor ve şey deniliyor:"nihayi bir savaş olacak önce bu Sovyetlerdir. Sovyetler Kuzeyden hücum edecek ama halk bu perişan edilecek ona yardım eden İsmailoğulları da mahfu perişan edilecek, çölün bozkırlarına sokulacak Sovyetler yıkılınca arkadan bu İran oldu, Libya oldu. Bir müddet hadi savaş diye görevlendirilen Irak. Arkadan kuzeyden gelen ordu oldu. Bunlar şer ocaklarının araya soktukları fitnelerdir.

Demekki biz yeryüzünde

yurdumuzda (bu tabii hukuk öğretisinin zevkine varıp bilinçlenmedikçe) Hz. İsa'nın da dediği gibi biz binayı sağlam temeller üzerine kurmadıkça bu iş olmayacak (idari hukuk devleti) gerçekleşmeyecek. Teşekkür ederim.

Mustafa Söylemez (Öz Gıda-İş Sendikası İstanbul 1 Nolu Şube Başkanı) Özellikle 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü. Böyle bir panelin düzenlenmesinden dolayı konfederasyonumuz yöneticilerine teşekkür ediyorum. Tabii ki en fazla Türkiye'de konuşmamız gereken insan hakları. Benim Hatemi hocama kısa bir sorum olacak. Ama öncesinde çok kısa bir katkıda bulunmak istiyorum. Elbetteki insan hakları meselesi. Dünya çerçevesinde baktığımız zaman bütün sıkıntılı konular tavır koyarak aşılmıştır. Bu 1 Mayıs da 1800'li yılların sonunda çalışma saatlerinin aşağıya indirilmesi gibi. Amerika'da zencilerin beyazlarla ortak platformda olmalarının sağlanması gibi. Bütün bunlar tamamen bir tavırla bir dik duruşla olmuştur. Dolayısıyla Türkiye'ye geldiğimiz zaman elbetteki insan haklarının en fazla ihlal edildiği, belki -nezaketen Afrika ülkelerinin statüsüne konmadığı- orta bir yolda ya da ortanın altında tutulduğu biraz önce hocamızın raporlarında ifade edildi. Görülüyor ki -Hatemi hocamızın ifade ettiği gibi, Yunus'un dediği gibi "yaratılanı severiz yaratandan ötürü" espirisi çerçevesinde - insan olarak eğer şayet işin kaynağına inmediğimiz müddetçe insan haklarının kabulü ve uygulamasının zor olduğunu görüyoruz.

Bu çerçevede ben şunu söylemek istiyorum. Elbetteki Türkiye'de çalışma sahasında sendikal örgütlenmelerde insan hakları ihlal ediliyor. İş yerlerinde insanlar işlerinden olurken büyük bir şekilde insan hakları ihlal edilmekle kalmıyor o insanın caddeye konulup yarılması, yok edilmesi. imha edilmesi ne kadar varabiliyor ve toplumsal bir

cinnet haline dönüşüyor. Bu noktada çözüm yolları görünmüyor. Öbür tarafta elbetteki üniversitelerde bir takım baskılardan dolayı inanç özgürlüğü, okuma ifade hürriyetleri yok. Benim sorum şu; Birinci planda insan hakları bildirgesinin kabulünün 52. yıl dönümündeyiz. Veda hütbesi ile bir bağlantı kurabilir miyiz? Sayın Hatemi hocamıza soruyorum. Ordan bir alıntı var mı, insan hakları ordan bir kopyamıdır yoksa ne kadar alıntı vardır? İkincisi de elbetteki toplumların dönüşümü sağlıklı aydınlarla mümkündür, aydınların dik durmasıyla mümkündür, aydınlar bu ülkede dik durabilirler mi?

Yani aydınlar, insan haklarını ihlal eden üniversitelerde kendilerinin kışlada olmadıklarını rektörlere de YÖK başkanına da karşı "bu yapılan insanlık ölçülerine aykırıdır" diye tavır koyamazlar mı? Yoksa devlet güçlerinin dayatmasıyla cübbelerini giyip belli zamanlarda belli dönemlerde ideolojik devletin savunucuları mı olurlar? Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Hüseyin HATEMİ

Önce ikinci sorudan başlamak istiyorum. Hani malum bir fıkra, hikaye vardır. Osmanlı devrinde geçtiği söylenir. Gerçek olduğu söylenir. Ama ben uydurma mı, gerçek mi? Bilmiyorum.

Bir Yeniçeri Ağası, sokakta birisini gece yarısı yakalamış. Fena halde dövüyor. Adamcağız da etrafta karanlıkta kimseyi göremiyor. Evlerin perdeleri indirilmiş, ışıklar mumlar söndürülmüş ki "aman bize de birşey olmasın" diye. Adam: "Ümmeti Muhammed'den bir müslüman yok mu? Gelsin. beni bu adamdan kurtarsın." diye feryat etmiş. İçerde olan adamın birisi artık kendine yedirememiş, pencereyi açıp perdeyi aralamış "Var ama gelemez". deyip perdeyi kapatmış.

Kendi hesabıma durumu aşağı yukarı böyle. Fıkradaki adam gibi "gelemez" diyen bir grup var ama dik durma bilinci falan yok. Ruku etmekle meşguller.

Gelin, hayvan çiftliğini hatırlayalım. Oradaki koyunları hatırlatan bir grup kötü bir şey olduğundan haberi bile yok. Hatta bunlarla çok defa konuşursanız -bir çok toplantıda karşılaştım, hatta panellerde söylendi, hatta televizyonda söylendi- şöyle konuşacak bunlar: "Eh insan hakları konusu, demokrasi konusu bir eğitim işidir" Ama eğitimden de neyi kastetdiklerini söylemezler. Öyle zannederlerki, mesela işletme bir iktisadi eğitimidir, bu bör ekonomi eğitimidir. Halbuki zillate boyun eğmeme, herkesin insan haklarının insanlık değerinin bilincinde olması Allah'a bağlı olmaktır. Bu iş de Yunus Emre'den zikrettiğiniz sözün özüne varma eğitimidir. Yoksa başka eğitimlerin insan haklarına yararı yoktur.

(İnsan çok becerikli bir köle olabilir) Eskiden de böyle köleleler yetiştirilirdi. Çok becerikli teknolojiye çok becerikli bir köle olabilir.

Üçüncü grup da maalesef gözlerini kapatıp şöyle konuşanlar grubudur. Türkiye'nin durumu gayet iyidir, hatta geçenlerde üniversite mensubu birisi, bir panelde bunu açıkça söyledi. Bilmem. Tahran'dan bakarsanız Ürdün'den bakarsanız, Amman'dan bakarsanız. Kahire'den bakarsanız İstanbul, Ankara Paris gibi. New York gibi görünmektedir. Sen sağ ben selamet.

Şimdi birinci soru neydi? Orasının doğru olduğundan emin değilim, Çünkü mesela Kahire'de yaşayanlar da hiç değilse şu yok ama şu var diyebiliyorlar. Biz de bir sefer şu var diyemiyoruz. Onun için ilahi yekün çizgisini Allah çizer.

Sizinde söylediğiniz gibi tencere di-

bin kara metoduna girmemek lazım. İnsan hakları alanında her yerde muhtemel ilkeler gerçekleşmelidir. Benim kanaatimce zor olmaması gereken bir şey vardır. Ahlak ve hukuk, bunlar evrenseldir. Ama değişebilen izafi olan kurallar veya yargılar daha doğrusu zevke hisse dayanan." Yargılar, giyimin rengine, özelliklerine, kravat takıp takmama ya dayalı yargılar evrensel olmayan yargılardır. Ahlak ve hukukun özellikle mecburi kuralları ilahi, tabii hukukta uyulması gereken kurallar bunlar evrenseldir. Bunlar değişmezdir. Lafızlarla, böyle tesellilerle avunmamalıyız. Bir de sorumluluğumuzu yerine getirmeyip bu avantajlarla daha çok insan hakları ve demokrasi düzeni bekleriz.

(İlahi tabii hukuk Veda Hutbesi'nden doğrudan doğruya "alıntıdır" diyemem. Ama ilahi vahiyden alınması demek - zaten Veda Hutbesi de o kaynağı temsil ettiği için- aynı kaynaktan alınmıştır demektir. Biz de dikkat edelim. Bir de tarih bilincine varalım. Tarihi süreç içinde bizden önceki nesiller sorumluluklarını tam yerine getirmemişler. Veda Hutbesinde tam olarak koruyamamışlar. Veda hutbesini şimdi Avrupa'lılara gösterirseniz itebilir. Çünkü çok güzel başlıklardan sonra birden bire gelir ki hele bizim bir tercüme görürse, bizim parantezli bir beyanı falan görürse, bir de bakar ki kadınlarınızı yararlamanamak şartıyla hafifçe dövebilirsiniz cümlesiyle karşılaşır. Haşa Aziz Peygamber'in ağzından iki mübarek dudağı arasından hiç bir zaman "kadınlarınızı dövebilirsiniz" sözü ne veda hutbesinde, ne daha önce asla çıkmadığı gibi tam aksine (reyhan bitkisinin sapı ile bile vurmaya hakkınız yok) bu yurmuştur. Bir de ikinci olarak "kaçan köleyi Allah lanet etsin köleler efendilerine sadık olmalıdırlar." dediğini okur. Veda Hutbesi'nde yeri var mı? Haşa. Bu da köle tacirlerinin sömürücülerin sonradan ekledikleri bir şey. O halde Veda Hutbesi'ni de ilk şekliyle Hz. Peygamber'in mübarek dudaklarından çıktığı şekilde muhafaza etmek lazım. Ona uymayan şeylerin uydurma olduğunu bilmek lazım.

Nitekim ben Veda Hutbesi'nin güvenirilir bir metninde hiç böyle bir hususa rastlamadım notu bile geçmediğini, bu rezaletlerin olmadığını gördüm. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. İlber ORTAYLI

Son konuşmaya geçelim Vedat Beyi. Buyrunuz ondan sonrada kısa bir soru cevap faslı herhalde kendisi 15-20 dakika kadar konuşur. soruları cevaplar. Daha sonra iftar salonuna geçeriz.

Dr. Vedat BİLGİN

(G.Ü. İ.İ.B.F.

Öğretim Üyesi)

Teşekkür ederim. Sayın Hocama ve hepimize saygılar sunmak istiyorum.

Eski ve yeni çağın krizi,

Yüzyıl dönemecinde Türkiye'de İnsan Hakları konulu bir tartışmada, bir panelde birlikteyiz. Yüzyıl dönemecinde derken, bu yüzyılda çok önemli bir şeyi yaşadık. Çağ kavramı genellikle yüzyıla isabet eder. Zaman olarak bir yüzyılın içerisinde farklı çağlar da olabilir. Yüzyıl tamamlanmadan aslında bir çağ kapandı. Bu yüzyıl dolmadan "Hangi çağ kapandı?" dediğimiz zaman soğuk savaşın yaşandığı, iki büyük dünya savaşının yaşandığı, ırkçılığın, baskıların yaşandığı çağ, hepsi geride kaldı. Bunun yerine şimdi bugün bizim tartıştığımız konuştuğumuz insan hakları, özgürlükler, demokrasi, serbes piyasa gibi değerlerin üzerinde insanların mutabakata vardığı bir yeniçağ başladı.

Türkiye bu çağın neresinde? Türkiye bu çağı ne kadar yakalayabilmiş veya Türkiye'de bu çağı yakalayabilenler var mı? Bu açıdan baktığımız zaman çağdaş lafının çok sık kullanıldığı bir ülkenin esasen bu kavramların çok uzatıldığı olduğunun yanında, zihin olarak üretilmesinde katkıda bulunmakta olan, ve bu değerleri paylaşan insanlar ve kurumlar da yok değil. Belki de bunların varlığı ki bizi geleceğe daha ümitle bakmamızı sağlıyor. Nelerdir bunlar? Mesela hepimiz, çoğumuz izlemiştir. Galatasaray aslında çağdaş diyebilece-

ğimiz kurumlarımızdan bir tanesi ve umut. Dünyanın meşhur takımlarından ulvi takımlarıyla aşağılık duygusuna kapılmadan mücadele eden bir Galatasarayla bu anlamda gurur duyduk. Çünkü çağın tekniğini, çağın bilgisini, çağın cesaretini ve çağın oyun disiplini sağlayan bir Galatasaraydır. (Galatasaray bizim çağda boyutumuzu temsil ediyor. Beşiktaş'da bizim devletçi hantal tarafımızı temsil ediyor.)

Dünyanın, bu çağdaş boyutunu yakalayan, Türkiye'nin başka kurumları da var. Bu başka kurumlardan birtanesi benim yazarları arasında olduğum, hocamın da yazarları arasında olduğu "Türkiye Günlüğü"ndeyiz. Türkiye Günlüğü Dergisi aşağı yukarı 10 küsur senedir, Türkiye'de bu çağdaş birikimleri kendi tarihi bilgilerimizle, kendi inanç kaynaklarımızla bütünleştirecek çağdaş yorumlar yapan bir dergidir. Ve bunun yanında bir de Hak-İş Konfederasyonu var. Sendikacılığı ücret pazarlığından ve iş meselelerinden ibaret görmeyen, onlarda Türkiye'nin bütünüyle çağdaş değerleriyle yani biraz önce anlattığım birey, özgürlük, demokrasi, piyasa özgürlüğü vs. gibi çağdaş değerlerle bütünleştiren bir kurum haline gelmiş bir yapısı var, bir anlayışı var. Bizim bazı bu çağın içinde olan boyutlarımızda var ama çağın gerisinde olan boyutlarımız da var. Kim bunlar? Bu çağın dışında kalanlarımız kim? Bence bu çağın dışında olan taraflarımız toplumumuzda egemen olduğu için biz o yönden karamsar bakıyoruz. Türkiye'ye Türkiye'nin problemlerine karamsar bakıyoruz.

Bunlar ben bir grup altında toplamak istiyorum. Bunlar çağdaş lafını çok sık kullandıkları halde çağdaş lafını aslında bu yüzyılın başında anladıkları tarzda kullanıyorlar, algılayabildikleri o yerde duruyorlar. Yani 19. yüzyıl pozitivizmin yükseldiği bir yüzyıldır. Bunlardaki çağdaşlık 19. yüzyılda kalan ilkel bir pozitif tarennedir. Ne insan özgürlüğüne ve inanç özgürlüklerine, ne düşünce özgür-

Panel

2003

lüğüne, ne de örgütlenme özgürlüğüne sıcak bakmıyorlar. Herkesi düşman görüyorlar. Sadece dış düşmanla yetinmiyorlar içerde de düşman yaratıyorlar.

Bu kafa, kapalı bir toplum projesi içinde olan kafadır ve bu çağın reddettiği bir kafadır. En çağdaş bilinen belki de bu boyutumuz, belki de bu zihniyet yapısında düğümleniyor.

Değerli arkadaşlar, muhterem hocalarım,

Burada insan haklarının temellerinden bir kavram olarak düşünce hürriyetini, düşünce özgürlüğünü ve ifade hakkını diğer hakları temellendiren bir nitelikte görüyorum. İnsan diğer canlılardan, diğer varlıklardan, düşünen bir varlık ve düşüncesini ifade eden bir varlık olarak ayrılır, dolayısıyla insanlaşma sürecimiz, bizim beşeriyetimiz, bizim düşüncemizle başlıyor. Düşünceye konulan bir sınır, düşünceye getirilen bir engelleme aslında bizim insanlığımıza ve bizim insanlaşmamıza konulan bir engeldir.

"Biz düşünelim ama düşüncelerimizi ifade etmeyelim (zararlı düşüncelerimizi ifade etmeyelim) tarzında yapılan itirazlar, bizim ifade özgürlüğümüzü ifade hakkımızı düşüncelerimizi bizden alan, almaya yönelik sınırlandırmalardır. Aslında düşüncenin kendi içerisinde zenginleşmesini, dolayısıyla değerli olandan değersiz olanı, kendi toplumun kendi süzgeçlerinden geçerek seçmesini ve zenginleşmesini engelleyen bir yaklaşımı ortaya çıkarıyor.

Düşünce özgürlüğünün önündeki en önemli engeller bizim biraz önce çağ dışı nitelendirdiğimiz siyasal tortulardan gelen, tarihsel tortulardan gelen çağların yapısından kaynaklanıyor. Biliyoruz ki; devlet şiddet kullanan, meşru bir şekilde şiddet kullanan yegane organdır. Toplum içerisinde devlete şiddet kullanma hakkını veren hukuk, aslında bu şiddet kullanma hakkını meşru bir temele dayandırmıştır. Siz bir kurumsal yapı olarak verilen şiddet araçlarına sahip olabilirsiniz. Ama bu şiddet kullanması ancak temel evrensel norma

bağlı olduğu zaman meşrudur. Bunun dışında meşru değildir. Bunu temel haklar ve özgürlükler karşısında kullanamazsınız. Dolayısıyla devletin şiddet kullanması şiddet araçlarının kullanılması ancak hak ve özgürlükleri sağlamak amacı ile olabilir. Bunları ortadan kaldırma amacıyla kullanamaz. Kullandığı andan itibaren tıpkı diğer şiddet örgütleri gibi şiddete başvuran unsurlar gibi kendi meşrutiyetini tartışılmalı hale getirir.

Bunun için çağdaş devlet hukukun üstünlüğüne dayalı olan devlettir. Hukukun üstünlüğü kavramını biraz önce hocam irdeledi, bu bakımdan hukuk devletinin sınırlarını belirleyen şey evrensel hak ve özgürlüklerdir. Devlet, düşünce özgürlüğünün bekçisi olduğu ölçüde meşruluğunu sağlar. O halde düşünce özgürlüğüyle devlet arasında, demokratik devlet arasında, zorunlu bir geçişgenlik vardır.

Devlet demokratik bir devletse, demokratik ilkelere sahipse, bunun öngöreceği en özgür alan düşünce boyutudur, düşünce özgürlüğü ile ilgili alandır. İnsanların düşüncelerinin de, bu düşünceleri ile ilgili kanatlarının de, inançlarını ifade etme hakkının da ortadan kaldırıldığı bir yerde devlet şiddet uygulayan bir zorba olur. Şiddeti meşru bir tarzda uygulamada hataya düşmüştür. Bunun içindir ki bu toplumda bu yapıya sahip olan devletlerde bu bağlamda geri kalan toplumlardadır. Geri kalmışlığın ortadan kalkması, toplumsal gelişme dediğimiz şey ancak tanımlamaya çalıştığımız insanla olabilir.

İnsanın düşünce zenginliğiyle yaratılışıyla olan bir şeydir. Tıpkı tanrı gibi insanın da tanrıdan aldığı en önemli özellik, onun yaratıcılığıdır. Bunu da düşünceleri vasıtasıyla ortaya koyar. Düşünce özgürlüğü olmayan toplumlar düşünce yaratamazlar. Düşünce yaratamayan toplumlar tarih yaratamazlar, değişim yaratamazlar, bulundukları yerlerde kalırlar. O zaman da başka toplumlara, bu imkanı kullanan toplumlara muhtaç olurlar. Onlara ulaşmak için Avrupa kapılarında beklerler. Bizi de alsınlar elimizden tutsunlar götürsünler

diye.

[Her toplum kendi çağını yaratır.] Kendi çağını yaratamayacak donanım-daki toplumlar başkalarının desteğiyle fazla bir yere gidemezler. Bunun farkında olmamız lazım. Günümüzün önemli bir düşünürü "düşünce özgürlüğünün ahlaki temelleri çoğulculukta" diyor. Çoğulcu olmayan bir toplum ahlaken zaaf halinde olan bir toplumdur. Çünkü çoğulculuğu meşru hale getirmeyen ülkelerde ancak egemenlerin doğrusu zorbalıkla, baskıyla topluma kabul ettirmeye çalışılan bir konumdur. Oysa beşeri planda insanların hiçbir düşüncesi, ürettikleri hiçbir düşünce sistemi diğerlerinden daha üstün değildir. Onun için bir düşüncenin mutlak olarak geçerliliğini savunan bir devlet, sistemi meşru olamaz, bir siyasal sistem meşru olamaz. Bu bakımdan siyasal sistemin meşruluğunun çoğulculukla temellendirmek gerekir. Çağdaş demokrasilerin belkide birinci vasfı onların çoğulcu karakteridir.

Buradan hareket edersek düşünce özgürlüğü insan hak ve özgürlüklerinin temelini oluşturur ve diğer özgürlüklerinin de beslenebileceği bir düzey oluşur. Bu bakımdan Türkiye'de bütün problemlerin üstünde bütün hak ve ideallerin üstünde, düşünce özgürlüğüne karşı öngörülen saldırılara, düşünce özgürlüğü ihallerine karşı duyarlı olmak mecburiyetindeyiz.

Düşünceyi özgür hale getirdiğimiz ölçüde Türkiye'de insanlığımızı gerçekleştirme imkanları bulabiliriz. İnsanlığımızı gerçekleştirme imkanı bulamadığımız zaman hiçbir şeyi başaramıyacağımızı bilmemiz lazım. Bu çerçevede son olarak şunu söylemek istiyorum. Türkiye'de düşünce özgürlüğünün önemini farkedenden, düşünce özgürlüğünün insani bir boyut olduğunun bilincinde olan kurumlar var. Çağdaş dünya bu düşünce özgürlüğü üzerinde üretilmiş zenginliklere doğru gidiyor. Bunun için Türkiye'yi içine kapatmak isteyenler, Türkiye'yi 1930'lu yıllara tek doğrulu rejimlere mahkum etmek isteyenler, artık bütünüyle çağ dışı kaldı.

Birileri Kısmi başarılı olsalar'da

“durum bizim kontrolümüzde” deseler-
de, bu özgürlüklerin önünde hele hele
düşünce özgürlüğünün önünde yeryü-
zünde evrensel planda kazandığı üstün-
lük kazandığı konumlar da fazla söyle-
yecekleri bir şey olmasa gerek.

Bu bakımdan Türkiye'nin önünün
ben çok aydınlık olduğunu düşünüyö-
rum. [Düşünce özgürlüğünü farket-
tikten sonra insanlar, özgürlüğün zıddına
hiçbir zaman mahkum olmayı kabul
edemezler] diye düşünüyorum ve hepi-
nize saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. İlber ORTAYLI

Sağolun Vedat Bey. Konuşmanın en
güzeli en kısa olanı ve hakikaten önem-
li mesajlar verilebiliyor demek ki. So-
rularsa efendim bir iki soru dinleyelim.
Vedat Beyin Galatasaray konusundaki
görüşlerine büyük bir ölçüde katılıyo-
rum. Arkadan bir arkadaşımız var buy-
run.

Mustafa Paçal (Öz Gıda İş Sendi-
kası Genel Sekreter yardımcısı). Şimdi
efendim ben küçük bir katkı yapaca-
ğım, bir de genel bir düşüncemi söyle-
mek isteyeceğim.

İnsanlık alemi içerisinde dinler ve
ideolojiler daha genel anlamda insan
haklarını oluşturmaları, manipilasyonu
toplumsal mühendislik gibi projeler
içinde yer almıştır. İnsanların bu baskı-
lardan bu yönlendirmelerden ayrıldığı
noktalarda, hak ve özgürlüklerin tartış-
ması ortaya çıkmıştır.

Engizisyon mahkemelerinde bilim
adamları, “dünya yuvarlak değildir” di-
yenlere karşı “dünya yuvarlaktır” dedi-
ği zaman büyük cezalar almıştır. Ondan
sonra hak ortaya çıkmıştır. Bir başka
boyut bütün bu alemin içerisinde yine
insanların bilgi edinme hakları. Ama bu
gün geldiğimiz toplumda yeni yüzyılın
eşiğinde en önemli sorun bence modern
hukukun, beşeri hukukun içerisinde in-

san haklarının yeni düzenlemelerini
saklayan, gizliyen fırsatlar vardır. Yeni
çağda hem bugünkü insan hakları bo-
yutuyla hem de geçmişten bugüne ge-
len insan haklarının bir sentezine ihti-
yacımız vardır. Yoksa bunun tek yönlü
yönlendirilmesi illa bir tanesini doğru
olarak alıp bir kenara koyduğumuzda,
birtanesini de başka bir tarafa karşı ola-
rak aldığımızda bir fırsatı bize herhalde
kaçırtacağımızı düşünüyorum. O nedenle
önümüzdeki yüzyılda insanlar devlete
karşı, para gücüne karşı, sömürüye kar-
şı olmaktadır. İnsanlar önümüzdeki
yüzyılda şiddete karşı, teröre karşı ken-
di düşüncelerini, kendi inançlarını, ken-
di sosyal alışkanlıklarını ve kültürel öz-
gürlüklerini yaşayabilecekleri, daha de-
mokratik özgür ortamlar istiyorlar. Bu-
nları en iyi yapan ülkelerden birtane-
si Türkiye'dir. Hem bir yüzüyle İslam'a
bir yüzüyle batıya dönüktür. Farklı kül-
türlerden etkilenmiş bir ülkedir. Farklı
kültürlerin bulunduğu özgürlükler içe-
risinde insan haklarında çok daha geli-
şkin fırsatlar yaratabiliriz.

Sorum Vedat Hocama olacak. Be-
şiktaşın durumu, Galatasarayın duru-
mu. Bu konuda kendisine teşekkür edi-
yorum. Sorum şu: Sistemin içerisinde
Türkiye açısından söylüyorum.

Acaba Avrupa Birliği sürecinde ba-
kıldığı zaman insan haklarının kutlan-
dığı bu günde özgürlüklerin geliştiril-
mesi konusunda siyasi açıdan, sosyal
açıdan ne tür müdahaleler yapılmasını
tavsiye ediyorsunuz teşekkür ediyorum.

Dr. Vedat BİLGİN

Teşekkür
ederim. Tabii
benim burada
ne türlü dü-
zenlemeler
yapılması ko-
nusunda bir-
şeyler söyle-
mem zor.
Ama ben sa-
dece şunu
vurgulamak
istiyorum.

(Türkiye
herşeyden
önce devlet
ve toplum arasında gerilime kendi dev-
let ve toplum faktörlerinin bilincine va-

ran, devletin sınırlandırılması, bütün bu
hak ve özgürlükler dediğimiz aslında
bireysel planda devlete karşı kazanılan
hak ve özgürlüklerdir. Devlete karşı in-
sanların donatılmasıdır. Bu bakımdan
herşeyden önce insanların devlete karşı
bireyi koruyacak bir hukuku gerçekle-
ştirmekte sorumlulukları vardır. Bu tek
tarafı olarak, devletin gönüllü olarak
bağışlayacağı birşey değildir. Bunun
için sivil toplum burada devreye girme-
si lazım.) Fakat şimdi Türkiye'de bir
problem var. Sivil toplum 1970'li yıl-
larda demokratik kitle kuruluşları diye
üç beş tane tarafları olan bir grup adam
çıkardı. Kendilerini demokratik kitle
kuruluşu diye takdim ederlerdi ama
hiçkimsenin hak ve özgürlüğünde say-
gıyla bakmazlardı.

Şimdilerde de birkaç dernek görü-
yorum. Kendilerini sivil toplum kurulu-
şu ilan ediyorlar. Sivil toplum kuruluşu
demek dernek değil, sendika demek de-
ğil. Ne zaman sivil toplum kuruluşu
olunabilir? Sivil kültürü, sivil hakları
savunduğu zaman, devletin resmi ide-
olojisine karşı sivil bir ideoloji üretme-
ye başladığı zaman olabilir. Yoksa ken-
diliğinden hiçbir dernek değildir. Tam
tersine bunlar da bir anlamda devletin
ideolojik aygıtları haline gelebilir.
Çogu da böyledir zaten. Onun için Tür-
kiye'de sivil alanın kendisini yeniden
tanımlanması lazım. Sivil alanın güç-
lenmesi lazım ki bu bireysel hak ve öz-
gürlükleri teminat altına alacak bir
dönüşümü, siyasal yapıda gerçekle-
ştirebilelim. Teşekkür ediyorum.

Gök
Aralı

Panel

Öziplik-İş Sendikası Genel Merkezince 1999 yılına ait bir değerlendirme metnini aşağıya aldığımız şekliyle yeni yıl olan 2000 yılının başlangıcında yazılı ve görsel yayın organlarına gönderilerek duyurulmuştur. Hak-İş Konfederasyonu Genel Eğitim Sekreteri ve Öziplik-İş Sendikası Genel Başkanı Yusuf ENGİN imzasını taşıyan ve yazılı medyada yoğun olarak yer alan bu bilimsel çalışmayı sizlerle paylaşıyoruz.-----

Ülkelerin toplumsal yapı ve düzeylerini gösterebilecek temel sorulardan birisi olan "enerjilerini nereye harcadıkları?" sorusunu Türkiye'nin siyasi, sosyal ve ekonomik alanlarına indirgediğimizde ve bu temel soruya cevap aradığımızda; Türkiye'nin bir "bünye felci" içerisinde olduğu, neredeyse tüm "damarlarının tıkanıdığı" ve "bitkisel hayata girdiği" gerçeğiyle karşılaşılıyor.

Bu bitkisel hayat karşısında "Yaşama ümidi"ni kamçılarlamak isteyen ne söylenirse söylensin, bünyenin "söylemlere" değil, "operasyonel önlemlere" ihtiyacı olduğu kaçınılmazdır.

Türkiye; 1998 yılında olduğu gibi 1999 yılında da "enerjisini toprağa" vermiş yani "boşa harcamıştır".

1999 yılı:

- Ekonomi; IMF-Enflasyon-Borç-faiz, kamu açıklarıyla,
- Siyaset; Yozlaşma, Çözümle, Çürüme tartışmalarıyla,
- İnsan Hakları ve Demokratikleşme; (Söylemlerin aksine) Hak ihlalleri, özgürlüklerin daraltılması ve dayatmalarla,
- Hukuk ve Yargı; siyasallaşma kuşaklarıyla,

- Dış Politika; Avrupa Birliği'ne "aday adaylığı" yapay sevinçleriyle,
- Diğer Toplumsal alanlar ise; işsizlik, yoksulluk, sefalet, gerginlik, güven bunalımı'yla yüklü, bütünüyle bir "tedirginlik, bunalım ve gerginlik yılı" olmuştur.

Bu toplumsal gerçekler karşısında Sivil Toplum Örgütlerinin görevi; Türkiye'nin fiili gerçeklerini soyut tartışmalara taşımamak olmalıdır.

Bu temel tesbitlerden sonra, 1999 yılını temel sosyo-ekonomik kriterlerle "sorumlu bir sivil toplum örgütü" olarak değerlendirdiğimizde yukarıda "hakim rengi"ni verdiğimiz tablonun veri ve göstergeleriyle karşılaşmış oluruz.

Türkiye; 1999 yılı içerisinde bir genel seçim (18 Nisan 1999) ve 55, 56 ve 57. Olmak üzere 3 hükümet görmüştür. Halen 57. Hükümet devam etmektedir. Bu üç hükümetin temel özelliği aynı politikaları sürdürüyor olmalarıdır.

Türkiye'nin tıkanan siyasi, sosyal ve ekonomik kanallarını açmak için yapılan 18 Nisan 1999 seçimleri; (yoğun dayatmalar, şaşırtmalar ve yönlendirmelerle Halkın siyasi tercihlerinin netleşememesi sonucu) sandıktan tek partili bir iktidar çıkarmamış, ülke gene koalisyonlara bırakılmıştır.

1999 yılı değerlendirmesi bir ölçüde de 57. Hükümetin (DSP-MHP-ANAP) karnesi olacaktır. Bu karneyi mukayeseli olarak karşımıza aldığımızda şunları görüyoruz:

Temel Sosyo-Ekonomik Göstergeler

- Enflasyon oranı 1998 yıl sonu itibarıyla

riyle % 69,7 iken, (Hükümet'in 1999 yılsonu hedefi % 35 olmasına rağmen) Aralık-1999 itibarıyla % 68,8 olarak gerçekleşmiştir. Fiili enflasyon ise % 100'lerin üzerindedir.

- Temel İhtiyaç maddelerine yapılan zamlar (Akaryakıt % 163, Doğalgaz % 71, Zeytin % 80, Tüpgaz % 80, Otobüs ücretleri % 101) yüzde 100'lerin üzerine çıkmıştır.
- İç Borçlar 1998 yıl sonunda 11,6 katrilyon iken, yüzde % 95,2'lik bir olağanüstü artışla Kasım-1999 itibarıyla 22,6 katrilyona ulaşmıştır.
- Kişi başına toplam borç 1998 sonu itibarıyla 2.150 dolar iken, Kasım-1999 itibarıyla 2.243 dolara yükselmiştir.
- Dolar (Merkez Bankası kurları) 1998 yıl sonunda 313.707 TL. iken 28 Aralık 1999 itibarıyla % 72'lik artışla 539.033 TL olmuştur.
- Mark (Merkez Bankası kurları) 1998 sonunda 187.203 TL. iken, 27 Aralık 1999 itibarıyla % 49'lik artışla 278.938 TL. olmuştur.
- 1998'de % 3,9 olan GSMH büyüme hızı 1999 Eylül ayı itibarıyla % -6,1'dir. Yani ekonomimiz % -6,1 küçülmüştür.
- Sanayi Üretimi 1998'de % 0,9 iken, giderek düşmüş ve 1999 Ekim ayı itibarıyla % -6,3'e gerilemiştir.
- 1998 yılı Aralık ayında İmalat Sanayii'nde kapasite kullanım oranı % 74,4 iken, 1999 Kasım ayı itibarıyla % 71'e düşmüştür.
- Dış Ticaret açıkları sür-

Enerjisini Boşa Harcadı

mektedir. Eylül 1999 itibariyle açık 9.9 milyar dolardır.

- Bir yandan SSK'nın batışta olduğu, nasıl kurtarılacağına ilişkin tartışmalar sürerken diğer yanda SSK prim alacaklarını tahsil edememektedir. SSK'nın Kamu ve Özel Sektör'den prim alacakları 1998 sonunda 400 trilyon iken Aralık 1999 ayı itibariyle 739 trilyona yükselmiştir.
- Bütçe açıkları giderek büyümüştür. 1999 Kasım ayı itibariyle bütçe açığı 8,7 katrilyona çıkmıştır.
- 1999 Kasım ayı itibariyle Toplam Yatırımlar için harcanan rakam: 1.1 katrilyon iken. İç ve Dış Borç faizlerine ödenen rakam 10.8 katrilyon lirayı, toplam transfer harcamaları (Faizler, KİT, Sosyal Güvenlik) ise 15,1 katrilyon lirayı bulmuştur.
- Dört kişilik bir ailenin sadece mutfak masrafları 1998 yıl sonu itibariyle 91,2 milyon TL., Yoksulluk sınırını 256 milyon iken; 1999 Aralık ayı itibariyle mutfak masrafları 146 milyon TL.'ye, yoksulluk sınırı ise 415 milyona yükselmiştir.
- Dengeli ve Adil bir Gelir Dağılımı, Bölgelerarası yatırım dengesizli-

ğinin giderilmesine yönelik "fiili" uygulamalara 1999 yılı içerisinde şahit olamadık. Kişi başına düşen milli gelir bir ilimizde 7 bin dolar iken, diğer bir ilimizde 600 dolardır. Toplumun en yoksul yüzde 20'lik kesimi milli gelirden yüzde 5 pay alırken, en zengin yüzde 20'lik kesim yüzde 55 pay almaya devam etmektedir. Bölgelerin milli gelirden aldıkları pay Marmara'da yüzde 36,6 iken Güneydoğu'da sadece yüzde 5,3'tür. Bu temel dengesizlik ve adaletsizlikler 1999 yılı içerisinde de sürmüştür.

- Bir tarafta dünya ile entegrasyon ve Serbest Piyasa ekonomisinin geliştirileceği söylenirken diğer taraftan Aralık 1999 ayı içerisinde piyasaya peşpeşe müdahaleler yapılmıştır ve yapılmaktadır. (Döviz kurları, kira artışları'nın dondurulması, vs..)

Bu uygulamalar, serbest piyasa kurallarına aykırı girişimlerdir. Fiyatlar, siyasi ve müdahaleci kararlarla değil, ekonominin doğal dengesiyle oluşur.

- IMF'nin Türkiye Ekonomisi üzerindeki denetimi bu yıl içerisinde kemaline ulaşmıştır. Sosyal Güvenlik Yasası'ndan Tahkim'e, Bankacılık Yasası'na kadar olumsuz sonuçları

daha sonraki yıllarda görülecek yasalar kamuoyuna rağmen çıkarılmıştır.

- 1999 yılı Özelleştirme Uygulamaları için şaibeli bir yıl olmuştur. (Petrol Ofisi'nin özelleştirilmesi yargı kararı gereğince iptal edilmiştir.)

Yolsuzluklar

- Kamu'daki yolsuzluklar, Kızılay, Türk Hava Kurumu gibi "Devlet" kaynaklı kuruluşlardaki çıkar ilişkileri bu yılda çirkin yüzünü göstermiştir.
- Çeteler-Siyasetçi-İş Adanı-Devlet ilişkileri, menfaat hesaplaşmaları 1999'un da değişmeyen gündem maddelerindendi.

Çalışma Hayatı

- "Sosyal Güvenlik Reformu" adıyla sunulan ve İşçi-İşveren Konfederasyonlarının yoğun muhalefetine rağmen ve Türkiye gerçekleri gözardı edilerek ısrarla (Deprem felaketi de fırsat bilinerek) TBMM'de görüşülerek yasalaraşan yeni Sosyal Güvenlik mevzuatı, çalışanları mezarda emekliliğe mahkum etmiştir. 57. Hükümetin Demokratikleşme, Örgütlenme özgürlüğü ve Sivil Toplum anlayışını Sosyal Güvenlik

Yasası süreci'ndeki tutumu ve Sivil Toplum Örgütleri'ni hiçe sayışın-
dan okumak pekala mümkündür.

- 1999 yılı Çalışanlar için; Ücretler, Sendikal Örgütlenme ve Toplu Sözleşme Hukuku açısından "kısıtlanmalar, engellenmeler, sınırlamalar" yani "kayıplar" yılı olmuştur. Genelde Toplum, özelde de Sendikal örgütlenmede durgunluk hatta gerileme süreci yaşanmıştır. Bir yanda AB ile bütünleşme'nin "olmazsa olmaz" şartı olan "Örgütlü Toplum"un önü dayatmalar ve sınırlamalarla engellenmiş ve engellenmektedir. Resmi istatistikler ne gösterirse gösterebilir. Fiilen alan çalışmalarının ortaya koyduğu gerçek Sendikal Örgütlenme'nin %15- % 18'ler civarında olduğudur.

- "Enflasyonu önleme, Gelir dağılımını düzenleme, Düşük İşsizlik ile Maksimum ve Sürdürülebilir büyüme" ihtiyacı için öncelikle tüm kesimlerin külfet-nimet dengesi içerisinde adil bir "vergi ve gelir bölüşümü", Güven ve İstikrar arayışı yerine;

- ✓ Yeni çözümler değil yeni sorunlar getiren programlar,
- ✓ IMF'ye sunulan mektuplar,
- ✓ Paketler,
- ✓ Stand-By anlaşmaları

tercih edilmiş, bu tercihler sonucu ekonominin yükü dar gelirli ve çalışanların sırtına yüklenmiştir. "Çalışanların ücretlerini sınırlama" uygulamaları da bu anlayışın ürünüdür.

- Büyük Holding Patronları'nın ve İşveren Kuruluşlarının "Hükümetin Ekonomik Reformlarına Destek" amacıyla kamuoyuna açıkladıkları ve 2000 yılının ilk krizlerinin işareti sayabileceğimiz; "2000'de işçilere yüzde 20'nin üzerinde zam yapılmaması" teklifini daha da ileri götürerek

"İşçisine yüzde 20'nin üzerinde zam yapanlara, işçi ücretlerini vergiden düşme yasağı getirilmesi"ni isteyen TİSK Bşk. Refik Baydur'un.

"2000 yılında % 20'den fazla zam yapmayacağız" diyen Koç'un,

"Bu programa elimizden gelen tüm katkırı yapacağız. Hükümet yüzde 20'lerde konuşuyor, ben yüzde 30'a da razıyım.." diyen Sabancı'nın.

"Bu iş artık namus meselesi, kut-sal bir dava haline geldi. Tüm Türkiye'yi bu konuda toplum sözleşmesi yapmaya çağırıyorum. Enflasyonu yenmek için bu son şans" açıklamasını yapan ATO Bşk. Sinan Aygün'ün beyanatları aslında yıllardır bilinçaltında yatan "Çalışanların hukukunu yok etme", "çalışanları parya ve maraba görme" anlayışının su yüzüne çık-an belirtileri olmuştur.

Şunu öneriyoruz: Genel repo faizlerinin % 150'lerde, bir gecelik Repo faizlerinin (28 Aralık 1999) % 440'larda, Hazine borçlanma faiz oranlarının da % 100-160'larda dolaştığı Türkiye'de faiz oranlarını da % 20'lerde sabitlemeyi niçin düşünmüyorsunuz?

- Hükümetin Enflasyon politikası gerekçe gösterilerek Kamu Çalışanlarının ücretlerine zammın % 15 + % 10'da dondurulması da Çalışanlar için 2000 yılının 1999'dan daha "çetin" geçeceğini göstermektedir.
- Çalışma Hayatının temel sorunları olan İş Güvencesi, Sendikalaşma, İşsizlik ve Toplu Pazarlık, konularında "kronik ısrar" sürdürülmüş ve "Örgütlü Toplum-Çalışma Barışı-Diyalog" sürecinde herhangi bir adım atılmamış, aksine adımlar atılmıştır.

- 5 milyon çalışanı doğrudan etkileyen Asgari Ücret; "yoksulluk ve sefalet" ücreti (68,6 milyon TL.) ol-

maya devam etmiş, 2000 yılı için uygulanacak Asgari ücret (80,8 milyon TL.) de gene "sefalet ücreti" niteliğini sürdürmüştür.

- 1999 yılı içerisinde de Ücretlilere yönelik "Vergi iyileştirme" politikaları geliştirilmemiştir. Ücretlilerin üzerlerindeki "vergi yükü yüzde 51 iken, milli gelirden aldıkları pay yüzde 24" adaletsizliği sürmektedir.

- İstihdam Politikalarında, "Kayıtdışı" kimi sektörler ve İşverenler için "avantajlı"lığını sürdürmüş, Merkezi Yönetim "4.5 milyon kayıtdışı çalışanı kayıt altına almaya çalışıyoruz" söylemini devam ettirmiş, Uygulaması henüz meğhul fakat "yeni kayıtdışılıklara neden olacağı" endişelerini taşıdığımız Yeni Sosyal Güvenlik Yasası'ndaki bir "düzenleme" ile Sendikaların bu konudaki yoğun eleştiri ve tepkileri topraklanmış, geçiştirilmiştir.

- Gelişmiş Ülkelerde uzlaşma-diyalog ve istikrar organları olan Ekonomik ve Sosyal Konsey'ler 1999 yılında da Hükümet uygulamalarında "yok" sayılmıştır. Kaldı ki; ESK bugünkü "devletçi" yapısıyla hiçbir sorunu çözemeyen ve tıkanıklıkların aşılmasını değil daha da kronikleşmesini sağlayan bir organizasyondur.

- Çalışanların kurumu olmaktan çıkıp hantal "istihdam ve rant kapısı" haline gelip, kendini taşıyamaz durumda olan SSK'daki yolsuzluklar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bizzat Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan'ın ifadesiyle: "SSK'daki suistimal ve yolsuzlukların tutarı 1 katrilyon lirayı bulmuştur".

Deprem

- Ülkemiz 1999 yılı içerisinde yüzyılımızın en büyük felaketlerinden olan 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde 20 bin civarında ölü, 50

bin civarında yaralı ve 43 bin civarında da yıkık-hasarlı işyeri ve konut bırakan iki deprem yaşamıştır. Elbette ki depremler önceden bilinmeyen olağanüstü felaketlerdir. Ancak her iki depremde de (önceden hiçbir hazırlığı olmadığı ortaya çıkan) Devlet aciz kalmış, devletin kurumları bir kez daha "devasa hantallıkları"yla Ankara'dan deprem bölgesine ulaşamamışlardır. Deprem felaketi göstermiştir ki; Devlet, cesametine uygun adımlarla yürüme kabiliyetini kaybetmiştir.

- Dünyada; "Merkezi Planlama"ların "sorun çözme"de tıkanması sonucu "yerinden yönetim" politikalarının öne çıkması ve Türkiye'nin de yoğun olarak "yerinden yönetim"i konuşmasına, tartışmasına rağmen, Deprem felaketiyle ortaya çıkan problemler (güya yanlış yapılanmaları önlemek amacıyla) yeniden genelgelerle "Ankara"ya taşınmıştır. Bu anlayış; Devletin, Merkezi bürokrasinin tıkandığı yönetim siste-

mimizde hala "yapısal kapalılığın" sürdüğünü göstermektedir.

B a n k a l a r Operasyonu

- 1999 Aralık ayı içerisinde Hükümet, "Banka kaynaklarını kendi lehlerine kullandıkları" yani "bankaların içini boşalttıkları" gerekçesiyle 5 bankaya (Egebank, Sümerbank, Esbank, Yaşarbank, Yurtbank) el koymuş, bu bankaları Merkez Bankası Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na almıştır. Hükümetin Mali Sektör ve Finans Politikalarındaki yanlışlarından ve zamanında "gö-

zetim ve denetim" görevini yapmamasından kaynaklanan bu operasyonun Devlete yükü 5 milyar dolar (2,6 katrilyon)'dır. Hükümet ve bazı çevreler bu operasyonu büyük bir başarıymış gibi sunmaktadır. Ama gerçek şudur: İçi boşaltılan bankaların 2,5 katrilyon civarındaki yükü Merkez Bankası'nın üzerine yıkılmıştır. 5 milyar dolarlık faturanın da gene sabit dar gelirli, çalışan kesime yükletileceğinden kuşku yoktur.

Vergiler:

- 1999 yılı içerisinde Hükümetlerin tek politikası: "katı bir mültezim" tavrıyla hangi şartlar altında olursa olsun VERGİ SALMA olmuştur.
- KDV oranları % 15 ve % 23'den % 17 ve % 25'e çıkmıştır. Yani 2 puan artmıştır. Bu artışların ağır yükü gene geniş halk kesimlerine, çalışan kesimin üzerine bırakılmıştır.

- Çalışanların ve emeklilerin bir nebze olsun nefes almasını sağlayan vergi iadesi oranları % 8 - 14'den % 4 - 6'ya çekilerek Çalışanlara ve Emeklilere bir darbe daha indirilmiştir.

- Deprem yardımı olarak toplanan paralar açlık, sefalet ve soğukla pençeleyen (Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı Recep Önal'ın ifadesiyle) depremzedelere değil memur maaşlarını ödemede kullanılmıştır.

- Çıraklık fonu için toplanan 46,8 trilyon lira para da Sanayide çırak eğitilmesinde kullanılması gerekirken bütçe açıklarının kapatılmasına aktarılmıştır.

Dış Politika

- 1999 yılında bol miktarda "global laf"lar edildi: Dünyanın küreselleşmesinden, sınırların ortadan kalktığına, Bilgi Devriminden Millenni-uma. Ulus-Devlet'in yok oluşundan Uluslararası Toplumla bütünleşmeye kadar..
- 1999 yılı Dış Politika tam bir "söylem" yılı olmuştur. Birçok belirsizlikler ve spekülasyonları da beraberinde taşıyan Bakü-Ceyhan Boru Hattı, Mavi Akım Projeleri yoğun olarak gündemimizi işgal etmiştir.
- Kafkaslar'da Türkiye'nin "tarafsız kalamayacağı" hassas bir bölge olan Çeçenistan'ın Rus işgaline uğraması sırasında bütün uyarılara rağmen Rusya'yı ziyaret eden Başbakan Bülent Ecevit'in söylediği "Çeçenistan Rusya'nın iç meselesidir" sözü Türkiye'nin Kafkas politikasını daha doğrusu politikasızlığını ifade etmektedir.

- 1999 yılında Türkiye için en önemli olay: Türkiye'nin Cumhuriyetle birlikte kimliğini oluşturmaya çalıştığı fakat bir türlü içine alınmadığı (En son 1997'de Lüksemburg'da reddedildiği) Avrupa Birliği'ne; 10-11 Aralık 1999 tarihinde "Avrupa

Konseyi Helsinki Zirvesi'nde "aday ülke"liği kabul edilmesidir.

Medyada ve Siyaset kulislerinde "kurtuluş zaferi" şeklinde yankılansa da Avrupa Birliği'nin bu kararı; Türkiye'den bazı tavizleri almasından sonra verdiğine ilişkin tesbit ve yorumlar da yapılmaktadır. Helsinki Sonuç Bildirgesi'nde de; Kıbrıs ve Ege Denizi sorunu altı çizilerek belirtilmektedir. Yani Türkiye Kıbrıs ve Ege Denizindeki haklarından tek taraflı olarak vazgeçip, Batının ve (özellikle) Yunanistan'ın Dış Politikadaki yayılmacılığını kabul edecektir.

Ayrıca Avrupa Birliği'ne aday ülkelerin yerine getirmeleri gereken şartlar için bir "uyum süreci"nin gerçekleşmesi gerekiyor. Türkiye için bu süreç 20 yıl yani 2020 yılı olarak tahmin edilmektedir. Bu süreçte; Türkiye'nin yerine getirmesi gereken yükümlülükler Kopenhag Kriterleri (İnsan Hakları, Demokratikleşme, Siyasi Katılım, Azınlık Hakları, İstikrarlı serbet Piyasa Ekonomisi, Uluslar arası sorunlarda Hakemlik...) olarak ifade edilmektedir.

Avrupa Birliği'nin bugüne kadar Türkiye'ye yönelik tavrı gösteriyor ki Türkiye hala "dışarıdaki" ve "öteki"dir.

Kopenhag kriterlerine göre; 1839'da ilan edilen Gülhane Hattı Humayunu ile başlayan ve 1856 İslahat Fermanı ve Cumhuriyetle devam eden "batıya dönük yeni yapılanma

programı"nın bir devamı olan Avrupa Birliği'ne girme macerasında, Türkiye'nin mevcut yapısını tümüyle radikal bir reforma tabi tutması gerekmektedir.

İnsan Hakları ve Özgürlükler-Terör

- 1999 yılı İnsan Hakları ve Özgürlükler açısından Türkiye için gene "hak ihlalleri", "düşünce suçları", "özgürlüklerin daraltılması"yla dolu bir yıl olmuştur. Hiçbir gelişmiş toplumda görülmeyen sadece Türkiye'ye özgü bir abes olan "düşünce suçu"ndan dolayı insanlar yargılanmış ve mahkum edilmiştir.
- 1999'un İnsan Hakları, Demokrasi, Özgürlükler, Devletin yeniden yapılandırılması gibi temel konularda en önemli olayı kuşkusuz Yargıtay Başkanı'nın yeni Yargı yılını açış konuşması'ydı. Bu konuda bir manifesto niteliğinde olan konuşma, ne yazık ki resmi çevreler ve sivil dayatmacılarca hala "içine kapanmış, betonlaşmış" bir yapıyı sürdürme "kararlıları"na "kulakların tıkılığı" olduğunu ortaya çıkarmıştır. Türkiye, bu yüzüyle Uluslar arası toplumla arasındaki mesafeleri yok edeceğine bu mesafe açılmaktadır.

- Dünyanın İnsan Hakları, Demokrasi ve Özgürlükleri içeren "yükselen değerleri", tüm toplum'larca kabul görürken Türkiye'de bazı seçkin çevrelerin hala "birey hak ve özgürlükleri" söylemine bile tahammül edememeleri, 2000'li yılların dünyasına Türkiye'nin ne kadar uzakta olduğunu göstermektedir.

- Başta YÖK olmak üzere bir kısım Üniversiteler demokratik-özzerk bir kurum olmaktan çıkıp baskıcı-dayatmacı tutumlara bürünmüşlerdir.
- 15 yıldır Güneydoğu'da süren ve 100 milyar dolar mali kayba, 30 bin insan kaybına yol açan terör, Abdullah Öcalan'ın yakalanmasıyla durgunluk sürecine girmiştir. Bu süreç uluslararası dayatmalarla "siyasi ihlal"e dönüşmemelidir.
- Demokrasi literatürümüze giren "28 Şubat Süreci" bu yıl içerisinde de yoğun olarak tartışılmış, Başbakan'ın "28 Şubat Süreci'nin bittiği"ni, Cumhurbaşkanı'nın 28 Şubat Süreci'nin sürdüğünü, Parlamentodaki muhalefetin bir kesimi'nin ise "Dar anlamda bittiği ancak geniş olarak sürdüğünü" ifadeleri siyasi hayatımızın hala "28 Şubat sendromu"ndan kurtulmadığını göstermektedir. 28 Şubat adeta bir "rant kaptısı" haline getirilmiştir.

Özet olarak sıralamış olduğumuz yukarıdaki veri, gösterge ve tesbitlerimiz 1999'un "her açıdan tedirginlik, gerginlik, bunalım yılı olduğunu ortaya koymaktadır

2000 yılı Bütçesi

Bu tablolara bakarak 2000 yılının da "acı" geçeceğini söylemek pek de kehanet sayılmaz.

Bütçelerin bir yılın "sosyo-ekonomik fotoğraf"ı olduğu gerçeğinden hareketle 2000 yılı bütçesine baktığı-

mızda; bu bütçe de Üretim-Yatırım ve İstihdam bütçesi olmaktan çıkmış, şimdiden "Vergi-Borç-Faiz" sarmalının sürdüğü bir "rant bütçe"si haline gelmiştir.

Bütçe'nin bazı ana kalemleri bu gerçeği ortaya koymaya yeter:

Toplam Bütçe Büyüklüğü: 46,9 katrilyondur.

Bunun;
21,1 katrilyonu borç faizlerine,
10 katrilyonu personel ödemelerine,

3,6 katrilyonu Sosyal Güvenlik ödemelerine gitmekte.

Yatırımlara ise sadece 2,3 katrilyon lira ayrılmaktadır.

Bütçe açığı ise 14,3 katrilyondur.

Bu bütçe gözönüne alındığında Hükümetin 2000 yılı hedeflerini Enflasyon % 20, Büyüme % 5,5, GSMH 218,1 milyar \$) tutturması mümkün görünmemektedir.

Bütün bu gerçeklerle birlikte 1999'da unutamadığımız "toplumsal tablolar"dan bazıları da;

Gidercek "Sosyal Devlet" kimliğinden sapmalar, Hapishanelerin Durumu, Siyasi Cinayetler, Devletin bir yanda israfları diğer yandan tasarruf

genelgeleri, Yargının siyasallaşması, İşsizler Ordusu, Baklava çalan çocuklara verilen mahkumiyet ve okullarına öğretmen isteyen çocukların yargılanması, Emniyet'teki Skandallar, Fail-i Meçhuller, Çadırkentler, Üniversite Sınav Skandalı, Üniversitelerde başörtüsü sorunu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde Türkiye'nin mahkumiyetleri, Susurluk, Tekstil Krizi, Satanistler, Çakıcı, Apo, Galatasaray, Trafik Canavarı, Çalışan Çocuklar, Kadınlar, Özürlüler... vs..

Sıralamış olduğumuz bu veri, gösterge ve tablolar "Türkiye'nin enerjisini nereye harcadığı"nı ve 2000'li yıllara nasıl girdiğini göstermeye yeter sanıyoruz.

Sonuç

Tekrar ediyoruz: 1999 yılı özelde "çalışanlar" genelde de tüm toplumuz için bütünüyle bir "kayıplar yılı" olmuştur.

Ülkelerin sosyo-ekonomik düzeylerinin göstergesi olan "Üretim-Yatırım-İstihdam"ın hızla daraldığı fakat barındırmak zorunda olduğu nüfusun ise arttığı Türkiye 2000'li yıllara maalesef bu ana "organizma kamburları"yla girmektedir.

Çalışanların ve örgütlü toplumun üzerinde kara bulutlar dolaştığı bir ortamda tek kazanç sayabileceğimiz girişim: 15 İşçi ve Memur Sendikaları Konfederasyonları ile Sivil Toplum Örgütlerinin oluşturduğu "Emek Platformu"dur. Sorunlarına sahip çıkan kendiliğinden bir "Sivil inisiyatif" olarak oluşan Emek Platformu'nun 2000 yılında da birlikteliğini sürdürmesini bekliyoruz.

Bir Ülkenin ve toplumun "neleri konuştuğu ve tartıştığı" o ülkenin ve toplumun barometresi'dir. Türkiye'nin de sürekli "kötü, yanlış ve çirkin"i konuşmayı ve tartışmayı değil "iyi, güzel ve doğru"ları yaşaması, hem devlet hem de sivil toplum örgütlerinin "sorumluluklarının sınırlarını ihlal etmeden" alanlarında gösterecekleri çabalarla mümkün olacaktır.

"Örgütlü Toplum" olma bilincinin gelişmesi,

Örgütlenme katsayımızın yükselmesi,

İnsan hakları ve özgürlükler karnemizin iyileşmesi,

İnsan kaynakları ve kurumsallaşmada "Kalite" nin öncelikli olması, İnsanımızı ve Ülkemizi 2000'li yılların "Refah Toplumlari" arasına sokacaktır.

BAZI SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	1998 SONU	1999 SONU
Enflasyon	% 69.7	% 64.6 (Kasım)
İç Borçlar	11.6 Katrilyon	22.6 Katrilyon (Aralık)
Dış Borçlar	103.9 milyar \$	100.1 milyar \$ (Ekim)
Kişi Başına Toplam Borç	2.150 dolar	2.243 dolar
Dolar	313.707	539.033 (29.12.1999)
Mark	187.203	278.938 (29.12.1999)
GSMH	204.6 milyar \$	199.1 milyar \$
GSMH büyüme Hızı	% 3.9	- 6.1
Sanayi Üretimi	% 0.9	% -6.3
İmalat San. Kapasite Kullanım Oranı	% 74.4	% 71
Dış Ticaret Açığı (Eylül)		9.9 milyar \$
SSK'nın prim alacakları	400 trilyon	739 trilyon
Bütçe Açığı (Kasım)	3.1 katrilyon	8.7 katrilyon
Borç Faizleri (Kasım)	5.7 katrilyon	10.8 katrilyon
4 kişilik ailenin yoksulluk sınırı	91.2 milyon TL.	146 milyon T.L.

YÜZYILIN SON BÜYÜK ZİRVESİ İSTANBUL'DA YAPILDI; AGİT

20. Yüzyılın son büyük zirvesi 18-19 Kasım 1999 tarihlerinde İstanbul'da yapıldı. Zirveye AGİT üyesi 54 ülkenin devlet veya hükümet başkanlarıyla, Dışişleri Bakanları ve diplomatlar katıldı. Zirvenin ünlü simaları arasında ABD Başkanı Bill Clinton, Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin, Almanya Başbakanı Gerhard Schröder, Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac, İngiltere Dışişleri Bakanı Robin Cook ve Yunanistan Başbakanı Constantine Simitis sayılabilir.

AGİT Zirvesine bu yıl ilk defa NGO (Sivil Toplum Kuruluşları) da katıldılar. Zirveyi dünyanın dört bir yanından gelen 250 kadar sivil toplum örgütü izlerken, katılan NGO temsilcisi sayısı bini aştı. Ne var ki zirveyi izleyen Türkiye'den tek sendikal kuruluş Hak-İş oldu. Hak-İş adına Genel Başkan Salim Uslu, Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Tanrıverdi, Genel Başkan Danışmanı Osman Yıldız ve Dış İlişkiler Uzmanı Numan Özcan takip ettiler. Hak-İş heyeti zirve boyunca çeşitli yerli ve yabancı sivil toplum örgütleriyle görüşmelerde bulunarak, düzenlenen brifing ve konferanslara katıldılar.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı AGİT. 1973 Helsinki Zirvesiyle başlamış ve 1975'de hayata geçmiştir.

AGİT, Avrupa'da Soğuk Savaş döneminde iki karşıt blok arasında bir diyalog forumu oluşturmak amacıyla kurulmuştur.

AGİT, Soğuk Savaş döneminde Batı ve Doğu'nun ideolojik nedenlerle derin bir kamplaşma yaşadığı bir süreçte, Doğu ve Batı kampına ait ülkeleri tek bir çatı altında biraraya getiren tek örgüt olma özelliğini taşıyor. Üstelik güvenlik ve işbirliği gibi kamplaşmayı derinleştiren önemli iki konuda işbirliğini öngörmektedir.

AGİT, bugün, 54 üye ülkeye sahiptir. Üye ülkeler, Avrupa ülkelerinin yanı sıra, Bağımsız Devletler Topluluğuna bağlı ül-

keler, Baltık Cumhuriyetleri; ABD ve Kanada'dan oluşmaktadır.

AGİT'in adı, 1994 yılı sonuna kadar AGİK (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı) idi. 1994 Aralık ayında Viyana'daki Zirvede AGİK (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı-CSCE), örgüte dönüştürülerek Avrupa Güvenlik İşbirliği Teşkilatı (AGİK-OSCE) adını almıştır. Adıyla beraber kurumun işlevi de köklü değişime uğramıştır.

Bu durum, AGİT'in güçlendirilmesi yönünde önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir. Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle ilk hedefini başarıyla sonuçlandıran örgüt, şimdi özellikle Doğu Avrupa ve Kafkaslardaki uyuşmazlıkları çözüme kavuşturmak ve sayıları halihazırda 54 olan üyeleri arasındaki işbirliğini pekiştirmek gibi görkemli olduğu kadar güç bir işlevi üstlenmiş bulunmaktadır.

İlk AGİT Zirvesi, AGİT'in 1994 yılında kurumsallaşmasını müteakip 2-3 Aralık 1996 tarihlerinde Lizbon'da yapılmıştır. AGİT'in bu yüzyıldaki son büyük zirvesi ise 18-19 Kasım 1999 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilecektir. İstanbul Zirvesi'nde, üzerinde çalışmaların sürdüğü Avrupa Güvenlik Şartı'nın ve Avrupa Konvansiyonel Kuvvetler Anlaşması'nın (AKKA) adaptasyonunun tamalanarak imzalanmaları beklenmektedir.

AGİT'in İstanbul Zirvesinin ana gündem maddeleri şu konulardan oluştu:

1. Avrupa Güvenlik Şartı

AGİT'in, norm belirleme otoritesini güçlendiren AGŞ, erken uyarı, çatışma ve savaşlar önleme ile demokrasi inşası konusunda karşılaşılan durumlara karşı kullanılacak araçları belirleme şansını elde ediyor.

AGŞ ile üye ülkeler, AGİT bölgesi

içinde yeni risk ve meydan okumalara karşı daha çok kaynak ayıracak ve ilgisini artıracak.

2. Akka (Avrupa Konvansiyonel Kuvvetler Anlaşması)

Bu anlaşma, Avrupa güvenliğinin temel taşı oluşturuyor. Bu anlaşma zaten yürürlüktedir. Bu anlaşmanın uygulanması, Rusya tarafından özellikle Kafkasya'da sorun haline getiriliyor. Sürekli tartışma konusu oluyor. Rusyanın Kafkaslarda bulundurabileceği silah limitleri bu ülkenin isteğiyle artırılmıştır. Ancak Rusya son zamanlarda, özellikle de Çeçenistan olayı nedeniyle bu limitlerin üzerine çıktığı için ciddi bir biçimde eleştiriliyor.

Buna göre üye ülkeler, konvansiyonel silahlarını belli bir limitte tutmak zorundadırlar. Anlaşmayı imzalayan 30 üye ülke, bu silahlarda önemli sınırlama yapmışlardır.

3. İstanbul Deklarasyonu

AGİT'in, bugün karşılaştığı önemli ve güncel sorunları ile geleceğine ilişkin konuları işleyecektir.

4. Viyana Dokümanı

Viyana'da imzalanan Askeri Güvenlik Anlaşmasının geliştirilmesi. Bu anlaşma, üye ülkeler için güven tesisi ve güvenlik inşası için önlemleri belirliyor.

Beklendiği gibi AGİT Zirvesinin en önemli konusunu Çeçenistan sorunu oluşturdu. Başta ABD olmak üzere hemen hemen bütün devletlerin tepkisini çeken Rusya Federasyonu, Yeltsin'in zirveyi erken terketmesine rağmen, İstanbul Deklarasyonuna imza koymak zorunda kaldı.

Türkiye açısından zirvenin en önemli olayı ise Bakü-Ceyhan Petrol Boru Hattı Anlaşmasının imzalanması oldu.

Böylece Türkiye AGİT Zirvesinden yüzünün akıyla ve birçok kazanım elde etmiş olarak çıktı.

ICATU 10. KONGRESİ YAPILDI

ICATU (Uluslararası Arap Sendikalar Konfederasyonu)'nun 10. Kongresi 29 Kasım-2 Aralık 1999 tarihlerinde Suriye'nin başkenti Şam'da yapıldı. Kongreye Hak-İş adına Genel Eğitim Sekreteri ve Dış İlişkiler Uzmanı Numan Özcan katıldılar.

Ertesi gün (29 Kasım 1999 Pazarı) kongre, Arap İşçi Marşı ve hayatını kaybetmiş Arap işçileri için saygı duruşu ile açıldı.

Kongrenin divan başkanlığını Suriye İşçi Sendikaları Federasyonu Genel Sekreteri İzzeddin Nasır yaptı. Nasır'ın açılış ve hoşgeldiniz konuşmasından sonra kürsüye gelen ICATU Genel Sekreteri Hasan Cemmam, siyasi, ekonomik ve sosyal olarak bir çok sorunlarla karşılaşan Arap milletinin, özellikle de Arap işçilerinin, yeni yüzyılda ancak birlik içinde olur-

larsa bu sorunların üstesinden geleceklerini belirtti. Cemmam konuşmasında, Kongrenin de sloganı olan "Günümüz ve geleceğin sorunlarına karşı Arap işçilerinin birliği" konusu üzerinde durdu ve Arap işçilerinin gücünün, birlikte hareket etmekten geldiğini vurguladı.

Protokol konuşmalarının sonunda kürsüye çıkan Cumhurbaşkanı Hafız Esad'ın temsilcisi, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Ahmet Al-Ahmer, tüm konuklara Suriye hükümeti adına hoşgeldiniz dedikten sonra, konuşmasında, Arap halkının tarihine bakıldığında, Arapların ancak birlikte hareket ettikleri takdirde başarılı olduklarını belirterek, Arap halkının gelecek yüzyıldaki kaderinin de buna bağlı olduğunu altını çizdi.

Bu konuşmayla kapanan birinci oturumun ardından, delegeler ve yabancı konuklar Arap İşçi Eğitim Enstitüsü'nün açılışı yapıldı. Cumhurbaşkanı Hafız Esad'ın himayesinde yaptırılan Enstitü bütün Arap işçilerine başta mesleki konularda olmak üzere eğitim verilmesini amaçlıyor.

Kongrenin ikinci günü yabancı ko-

nuklar ve ICATU üyesi Arap ülkelerinin sendikal kuruluşları başkanları kongreye hitap ettiler. Arap ülkeleri konfederasyonlarının temsilcilerinin konuşmalarının ana temasını, Arap ülkelerine dışarıdan yapılan saldırılar ve özellikle İsrail'in kınanması ve Arap işçileri ve halkının birliği oluşturdu.

Yabancı delegasyonların konuşmaları sırasında Türkiye adına söz alan HAK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Yusuf Engin, bir konuşma yaparak Hak-İş Konfederasyonu ve tüm Türk işçi hareketi adına kongreyi selamladı. Engin, konuşmasında Türkiye'de meydana gelen deprem felaketine değinerek Türk halkına dayanışmasını ileten tüm dünya işçi hareketine teşekkür etti. Engin ayrıca küreselleşme sürecinde sendikal hareketin durumundan bahsetti ve bu süreçte işbirliğinin altını çizdi.

Kongre Genel Sekreter ve Merkez Konseyi üyelerinin seçimiyle son buldu.

Heyetimiz, kongre süresince, diğer yabancı delegasyonlarla ikili görüşmeler yaparak, ilişkilerin geliştirilmesi için temaslarda bulundu.

"21. YÜZYILDA İŞÇİLER ve EMEK HAREKETİ" KONFERANSI PAKİSTAN'DA YAPILDI

Pakistan Milli Emek Federasyonu (NLF)'nin 30. Kuruluş yıldönümü etkinlikleri çerçevesinde Pakistan'ın başkenti İslamabadda 23-24 Kasım 1999 tarihleri arasında "21. Yüzyılda İşçiler ve Emek Hareketi" konulu bir uluslararası konferans düzenlendi. Konferans Pakistan Milli Emek Federasyonu ile Merkezi Almanyada bulunan Friederich Ebert Vakfının İslamabad Şubesinin işbirliği ile gerçekleştirildi. Toplantıya altı kadar ülkeden 36 delege katıldı. Konferansa Türkiye'den, Hak-İş Konfederasyonu adına akademisyen ve yazar Prof. Ali Şafak katıldı.

Konferansın açılış konuşmasını yapan NLF Genel Başkanı Prof. Muhammed Shafi Malik neden böyle bir seminer düzenlediklerinin önemi üzerinde durarak kuruluşlarının 30. yılında katılan topluluğa teşekkür etmiştir.

Konferansın mali desteğini sağlayan Alman Friederich Ebert Vakfı İslamabad şubesi başkanı Gunter Walpuski, bir konuşma yaparak Globalleşme sürecinde işçi-işveren ilişkileri üzerinde durdu. Walpuski, insan kaynaklarının bugün artık paradan daha önemli olduğunu ve bunu sendikaların çok iyi kavraması gerektiğini, aksi halde emeğin globalleşme sürecinde paranın ve teknolojilerin rehinesi durumuna düşeceğini vurguladı.

Konferansa bir tebliğ sunan Prof. Ali Şafak 21. Yüzyıla girerken küreselleşmenin çok önemli bir olgu olarak karşımıza çıktığını belirterek, buna karşı çalışma hayatında dayanışmanın gereği ve önemi üzerinde durdu. Şafak ayrıca komisyon toplantılarına ve müzakerelere katılarak Hak-İş'in görüş ve tecrübelerini katılımcılara anlattı.

Konferans, 24 Kasım günü çalışmadan sorumlu Devlet Bakanı Dr. Ömer Asghar Khan'ın kapanış konuşmasıyla son buldu.

HAK-İŞ'E ZİYARETLER

Bulgaristan Eogenia Koseva Genel Başkanımız Salim USLU'yu ziyaret ederek yeniden seçilmesinden dolayı kutladılar.

Yunanistan Genel İşçi Sendikaları Konederasyonu Genel başkanı Christos Polyzogopoulos ve eşi ile Yunanistan Basın İşçileri Sendikası Genel Başkan Yardımcısı Lanara Zoe Genel Başkanımız Salim USLU'yu ziyaret ederek bir süre görüştü.

ETUC İCRA KURULU YAPILDI

2-3 Aralık 1999 tarihlerinde Brüksel'de yapılan ETUC İcra Kurulu'na Genel Başkan Danışmanı Osman Yıldız katıldı.

ETUC İcra Kurulu'nda Helsinki Zirvesi öncesi olması nedeniyle Zirveyi etkilemeye yönelik kararlar alındı. Bu kararların birini de Genişleme Raporu oluşturdu. Raporda Türkiye'nin AB üyeliği desteklenerek Zirve'de Türkiye'nin aday statüsünün açıklanması istendi. Raporda şöyle dendi:

"Türkiye'nin de üyelik için bir aday olduğu ilan edilmelidir. AB'nin bütün adayları için geçerli olan, Kopenhag'da belirtilen siyasi ve ekonomik kriterleri sağlayabilmesi için bu ülkeye yardım etmeyi öngören bir strateji belirlenmelidir."

Bu bağlamda bütün aday ülkelere yönelik olarak da aday ülkelerden kısaca şu talepte bulunuldu.

"Üyelik süreci sosyal boyutun dikkat alınmasını gerektirmektedir. Ve bu genişleme sürecinde, sendikalar ve sosyal taraflar geniş bir şekilde yer almalıdırlar. ETUC, ancak bu şekilde sürecin başarılı olacağına inanmaktadır."

Diğer taraftan Türkiye konusu görüşülürken yukarıdaki ifade ile yetinmeyen başta İsveçli sendikacılar olmak üzere bazı sendikacılar Türkiye ile ilgili sorunların sıralanmasını istediler.

Bu konuda söz alan Yıldız, metnin güzel hazırlandığını, bu aşamada, adaylığı ilan edilmeyen bir ülkeden taleplerde bulunulduğunu bunun da hiç bir anlam ifade etmediğini vurguladı. Gelinek noktada önemli olan adaylık statüsünün kazanılması olduğunu, Türkiye'nin hiçbir sorunun tabu olmadığını ve bu sorunların açıklıkla tartışılabileceğini çözüme kavuşturulacağını belirtti.

Türkiye konusu gündeme geldiğinde Avrupalıların sorunları sıralama yarışında olduğu görülmekte ve bu da Türk kamuoyu tarafından son derece negatif değerlendirilmekte ve Avrupa-

lıların üyeliği-mizle ilgili rezerv koyduğu düşünülmektedir.

Oysa metinde yer alan Kopenhag kriterleri ifadesi bir çok hususu içermekte ve amacına uygun net bir ifade olarak önümüzde durmaktadır.

Daha sonra metnin ilk haliyle üyeliğimizi destekleyici nitelikte sulandırılmadan kalmasına karar verildi.

Nitekim, Helsinki Zirvesi sonunda Türkiye'nin adaylığının açıklanması üzerine ETUC Genel Sekreteri Emilio Gabaglio HAK-İŞ'e gönderdiği kutlama mektubunda şöyle demiştir;

"AB Konseyi'nin, diğer adaylarla eşit statüde Türkiye'ye adaylık statüsünü açıklaması memnuniyetle karşılamayı sizinle paylaşmak istiyorum."

Bildiğiniz gibi, ETUC İcra Kurulu 2-3 Aralık'ta Helsinki Zirvesi öncesinde yaptığı toplantıda bunu karar altına almıştır.

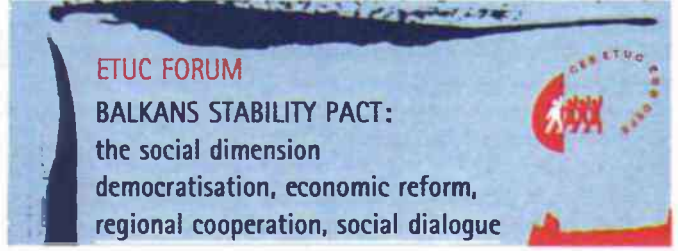
Şu andan itibaren başlatılan üyelik stratejinde Türk sendikalarının bu sürece katılmaları ve etkin rol almalarını sağlama yönünde işbirliğimizin artacağını umuyorum."

İcra kurulunda ayrıca ETUC 2000 Kampanyası adlı bir program da kabul edildi. Bu programın amacı 2000 yılında başta birliğin yapısı ve reformların görüşüleceği AB Hükümetlerarası zirvesinin yapılacak olması nedeniyle sosyal politikalar oluşturmak ve bu yönde Birliğe baskı yapmaktır.

ETUC BALKAN İSTİKRAR FORUMU

ETUC İcra Kurulu'nun ardından 3 gün süren Balkan İstikrar Forumu düzenlendi.

Forumun açılışını ETUC Genel Sekreteri Emilio Gabaglio yaptı. Konferansa Balkan ülkelerinden gelen sendika temsilcileri konuşmacı olarak

katıldı. Diğer katılımcılar Balkan ülkelerinin yanı sıra ETUC üyesi bütün sendika temsilcileri olmuştur.

Ancak konferansta yeni bir Balkan teriminin yapıldığı ve bu tanımın eski sosyalist blok ülkeleriyle sınırlı tutulduğu görülmüştür. Bu ise forumun temel eksikliğini oluşturmaktadır.

Formda şu temel konular tartışılmıştır;

- Sosyal Boyut
- Demokratikleşme
- Ekonomik Reform
- Bölgesel İşbirliği ve
- Sosyal Diyalog.

Forumda eski sosyalist blok ülkelerinden (Sırbistan, Arnavutluk, Kosova, Romanya, Karabağ, Bosna-Hersek gibi) gelen sendikacılar bu konulara ilişkin ülkelerinde yaşanan gelişmeleri anlattılar.

Bilindiği gibi AB bir süreden beri Balkanlara yönelik politikalar geliştirmekte ve buradaki değişim için bir bütçe ayırmaktadır. ETUC Balkan İstikrar Paketi Formu da bu bağlamda gerçekleştirilmiş ve ileriye yönelik olarak da bir görev timi oluşturularak çalışmaların devamı planlanmıştır.

Diğer taraftan ILO da bu bölgeye eğilmektedir. ILO, 29 Ekim tarihinde Türkiye dahil bütün Balkan ülkelerinin Çalışma Bakanları, işçi ve işveren temsilcilerinin 3'lü bir yapıda katıldığı Balkanlar Sosyal Diyalog Zirvesi'ni Bulgaristan'da gerçekleştirmiştir.

Dış İlişkiler

HAK-İŞ MOSKOVA'DAKİ MODÜLER TEKNİK EĞİTİM MERKEZİNDE

Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun Moskova'daki "Modüler Meslek Eğitimi Programının Daha Fazla Geliştirilmesi" uygulamaları, Türkiye'den giden bir heyet tarafından incelendi. ILO Türkiye Temsilcisi Gülay Aslantepe başkanlığında ve konfederasyonumuz Araştırma Uzmanı Şahin Serim'in de yer aldığı heyet, incelemeleri sonunda hazırladığı raporda, sözkonusu uygulamanın biran önce Türkiye'de de gerçekleşmesi konusunda görüş belirtildi.

Moskova'da uygulanan Modüler Eğitim Programında şimdiye kadar 52 ayrı meslek dalında iki binin üzerinde işsiz Rus, mesleki eğitimden geçirildi.

Ülkemizde kamu ve özel kesimde gerçekleşen mesleki eğitim çalışmalarının birbirinden farklı, habersiz ve koordinasyonsuz gerçekleşmesi nedeniyle büyük bir kaynak israfı olduğu belirtilen raporda sözkonusu sistemin Ülkemizde de bir an önce uygulamaya konulmasının önemine işaret edildi. Gezi grubunun ra-

porunda, AB sürecine giren ülkemizde kalifiye elaman ihtiyacına ancak bu yolla cevap verileceği ifade edildi.

9 Aralık 1999

HAK-İŞ HEYETİ, İSTİHDAM KONFERANSI ve CGTP-IN 9. KONGRESİ için PORTEKİZ'de

CGTP-IN (Portekiz Genel İşçi Sendikaları Konfederasyonu) tarafından 9 Aralık günü Lizbon'da "Küresel Bir Dünyada İstihdam Politikaları" konulu

bir konferans düzenlendi. Konferansa Hak-İş adına Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Tanrıverdi ve Dış İlişkiler Uzmanı Numan Özcan katıldılar.

Konferansın açılışı, CGTP-IN Yönetim Kurulu Üyesi ve Araştırma ve Eğitim Sekreteri Ulisses Garrido tarafından yapıldı. Konferansa, İstihdam ve Mesleki Eğitim Enstitüsü Müdürü Francisco Madelino, ETUC Konfederasyon Sekreteri Maria Helena Andre, Alman Ekonomist Claus Schafer, Portekiz Cumhurbaşkanı Danışmanı Prof. Joao Ferreira do Amaral, Portekiz Çalışma ve Eğitim Bakanlığı Temsilcisi Dr. Paulo Pedrosa gibi isimler konuşmacı olarak katıldılar.

Konferansta daha çok, Avrupa ve Portekiz'de istihdam yapısı üzerinde bir değerlendirme yapılarak, istihdam artırıcı önlemler üzerinde duruldu. Bunun dışında, çalışma saatleri, işsizlik, insan kaynakları, verimlilik, işsizliğin sosyal zararları gibi konular konferansın ana başlıklarını oluşturdular.

CGTP-IN (Portekiz Genel İşçi Sendikaları Konfederasyonu)'nun 9. Kongresi 10-11 Aralık günleri Lizbon'da gerçekleştirildi. Kongreye 40'a yakın ülkeden 100 kadar yabancı konuk katıldı.

Kongrenin açılışında bir konuşma yapan Genel Koordinatör Manuel Carvalho Da Silva, geçtiğimiz dönemde yapılan faaliyetler ve mücadeleler hakkında geniş bilgi vererek, gelecek dönemdeki projelerinden bahsetti.

Hak-İş heyeti ve yabancı delegasyon öğleden sonra yabancı misafirler "İstihdam ve Mesleki Eğitim Enstitüsü"ne giderek burada incelemelerde bulundular ve enstitünün çalışmaları hakkında aldılar. Heyet, daha sonra Lizbon Şehir Konseyi tarafından verilen yemeğe katıldı.

Ertesi gün kongreye hitap eden Genel Başkan Yardımcımız Hüseyin Tanrıverdi Türkiye'deki deprem felaketi ve küreselleşme sürecinde sendikal hareketin karşılaştığı zorluklara değindi.

İkinci öğleden sonra yapılan seçimlerin sonunda eski yönetim büyük ölçüde yeniden seçilirken, bazı yeni ve genç isimler de yönetime seçildi. CGTP-IN tüzüğüne göre Kongre, 130

kişilik Genel Konseyi seçmekte, her 3 ayda bir toplanan bu Genel Konsey, diğer kongreye kadar Konfederasyonun en geniş kurulunu oluşturmaktadır. Genel Konsey kendi içerisinde 23 kişilik bir icra kurulu, 6 tane departman sekreteri ve bir Genel Sekreter seçmektedir. Genel Sekreter, departmanlararası ve Genel Konsey üyeleri arasında koordinasyonu sağlamakla görevlidir.

Eskiden Genel Koordinatör adı verilen, ancak bu kongreden sonra Genel Sekreter olarak anılacak olan görevi Manuel Carvalho Da Silva yeniden getirildi.

Kongre süresince ayrıca Çin, Bulgaristan, Yunanistan, Fransa, Fas, Tunus, Filistin, Güney Afrika Cumhuriyeti, Rusya gibi ülkelerden gelen meslektaşlarla görüşmelerde bulunarak ikili ilişkilerin geliştirilmesi konusunda görüş alış-verişinde bulunuldu.

POLITICAL
DE EMPREGO
NUM MUNDO
GLOBAL

YUSUF ENGİN, SOSYAL GÜVENLİK REFORM KANUNU SOSYAL SİGORTALAR KANUNU UYGULAMASI SEMİNERİNE KATILDI...

Hak-İş Genel Eğitim Sekreteri ve Öz İplik-İş Sendikası Genel Başkanı Yusuf ENGİN, Sendika Genel Sekre-

teri Bayram Erdoğan, Genel Mali Sekreter Murat İnanç, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Musa İpekçi, Hukuk Müşaviri Av. Mustafa Avcı ve Adana Şube Başkanı Mustafa Sarıgün ile Öz Gıda-İş Sendikası Genel Sekreteri Agah Kafkas ve Genel Mali Sekreteri Settar Aslan, 5-8 Kasım 1999 tarihleri arasında Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı'nın K.K.T.C. Girne-Dome Otelinde düzenlediği "Sosyal Güvenlik Reform Kanunu-Sosyal Sigortalar Kanunu" konulu seminere katıldılar. Hak-İş Genel Eğitim Sekreteri ve Öz İplik-İş Genel Başkanı Yusuf Engin, seminerde yaptığı konuşmada, Ulusal Güvenliği-

mizin önemli bir parçası durumunda olan Sosyal Güvenliğin temel İnsan Hakları'ndan olan 'yaşama hakkı'na sahip olan insanın; 'sosyal bir varlık' oluşu, bu hakkın 'korunması'nı da gerekli kıldığını söyledi.

Hükümet programlarında sürekli 'sosyal güvenlik ağının genişletilmesi'nden bahsedilmesine rağmen, yapılanların sadece 'sosyal güvenlik ağını daraltmak' ta olduğunu belirten Engin, "Türkiye'nin her alanda geniş bir uzlaşma platformu aradığı bir süreçte; üstelik toplumsal uzlaşmaya en çok muhtaç bir konuda, deprem felaketini de adeta fırsat bilerek bir oldu-bittiye getirilerek yasalaştırılan bu 'düzenlemeler'i, 54 milyon adına hazmedemiyor, sık sık dile getirilen 'çalışma hayatının taraflarının uzlaşması'ndan ne kastedildiğini anlamakta doğrusu güçlük çekiyoruz" dedi.

Konuşmasında SSK'nın sorunlarına yer veren Yusuf Engin, özetle şunları söyledi. "SSK'nın dış etkilere açık hantal yapısı sorunların içinden çıkılmaz hale gelmesinde ana etkenidir. Yönetimde özerklik gerçek anlamda bulunmamaktadır. Siyasi iktidarlar kuruma müdahale etmektedir. Yönetim gereken esnekliğe sahip değildir. Bu durum fonların kullanımı ve

değerlendirilmesi, yatırımların gerçekleştirilmesinde ve idari kararların uygulanmasında yanlışlara neden olmuştur ve olmaktadır. Prim ödeme süreleri ve emeklilik yaşı Türkiye gerçeklerine endekslenmeli, SSK'nın aktüeryal dengeleri düzenli olarak izlenmelidir. Sosyal Güvenliğin finansmanında başlıca sorunlardan biri Kayıtdışı İstihdamdır. Kayıtlı istihdam içinde bile prim kaybına yol açan, çalışan günlerin ve gerçek ücretlerin kuruma eksik bildirilmesi söz konusudur. SSK Kurumun aktüeryal dengesini bozan diğer önemli bir husus popülist yaklaşımlardır. Prim oranları adil bir şekilde düşürülmelidir. Sosyal Güvenlik Kuruluşları arasında bir "norm ve standart birliği" sağlanmalıdır. SSK'da Sağlık Yönetimi de iflas etmiş durumdadır. Yeni bir personel ve sağlık rejimiyle sistem yeniden kurulmalıdır."

Diğer İşçi ve Memur Konfederasyonları ve bağlı Sendikalarının da katıldığı seminerde yaptığı konuşmada Engin, hangi konuda olursa olsun, yapılacak düzenlemelerin ve alınacak önlemlerin; toplum kesimleri arasında varolan bu dengesizlikleri düzeltecek, adil hale getirecek bir anlayışla gerçekleştirilmesi gerektiğini ifade etti.

16 Kasım 1999

HİZMET-İŞ'TEN KAHRAMAN'A PLAKET

Hak-İş Genel Başkan Yardımcısı ve Hizmet-İş Sendikası Genel Başkanı Hüseyin Tanrıverdi, Altındağ Belediye Başkanı M. Ziya Kahraman'ı makamında ziyaret ederek, bugüne kadar halkın ve çalışanların yanında olduğu ve Hizmet-İş Genel Kurulu'na gösterdiği yakın ilgiden ve çalışmalarından dolayı şükran plaketi verdi. Hak-İş Genel Başkan Yardımcısı ve Hizmet-İş Sendikası Genel Başkanı Hüseyin Tanrıverdi, "Yerel Yönetimler Yasası" gerçekten reform adı altında gerçekleşir, öyle bir sonuç alınırsa bu durum hem çalışanlar açısından

hem de işveren açısından rahatlık sağlayacaktır. İş barışını tesis edecektir. Aynı zamanda halkın beklediği hizmetler zamanında ve gerçek anlamda sunulmuş olacaktır," dedi.

Altındağ Belediye Başkanı Ziya Kahraman, Hizmet-İş Sendikası'na kayıtlı bin 400'e yakın işçilerinin bulunduğunu söyleyerek, "Bu dönemde işçilerimizle, personelimiz-

le ve sendikamızla ahenkli, uyumlu bir dönem yaşarız" şeklinde konuştu.

ÖZ ÇELİK-İŞ SENDİKASI BAŞKANLAR KURULU KIRIM'DA TOPLANDI

Konfederasyonumuza bağlı Öz Çelik-İş Sendikası 5-8 Kasım 1999 tarihlerinde gündemindeki konuları görüşmek üzere Ukrayna-Kırım'da toplandı. Toplantıya Hak-İş Genel Sekreteri ve Öz Çelik-İş Sendikası Genel Başkanı Recai Başkan, Genel Sekreteri Mustafa Atlı, Genel Mali Sekreteri H. Feridun Tankut, Genel Teşkilatlanma Sekreteri M. Kemal Can, Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Toruntay, TİS ve Araştırma Daire Başkanı Hayati Körpe ve Şube Başkanları katıldılar.

Başkanlar Kurulu, toplantının gündeminde yer alan Kırıkkale Toplu İş Sözleşmesi, Eğitim Çalışmaları, Teşkilatlanma Çalışmaları, Mali Konular ve 26-28 Kasım 1999 tarihleri arasında yapılan Hak-İş 9. Genel Kurulu'nu değerlendirdi. Başkanlar Kurulu'nda bir açılış konuşması yapan Öz Çelik-İş Sendikası Genel Başkanı Recai Başkan, "Ülkemiz ekonomisi görece geri bir düzeyde olup birçok sorunu vardır. Yığınlarla ekonomik sorun çözüm beklerken, parlamento çoğunluğunu almış iktidar halkı fazlasıyla da ilgilendirmeyen konularda yasalar çıkarma eğilimine girmiştir. Bunların en belirginini af yasasıdır. Toplumun hiçbir kesimi bu affı savu-

namamaktadır. Bu tür yasaların gündeme getirilmesi iktidar ortaklarının uyum içinde çalışmasını zorlaştırmaktadır. İktidarın bu tür yapay sorunlarla uğraşmaktan vazgeçerek, halkın gerçek sorunlarına eğilecek projeler üretmelidir" dedi.

Başkan, konuşmasında MKEK örgütlenmesiyle Öz Çelik-İş Sendikası'nın bir çıkış immesi yakaladığına değinerek, Sendika'nın olumlu bir rüzgarı arkasına aldığına ve bu rüzgar ile örgütlenme çalışmalarını yoğunlaştırarak sektörde en büyük sendika olma hedefini güçlendireceğine dikkat çekti. Hak-İş Genel Sekreteri ve Öz Çelik-İş Sendikası Genel Başkanı Recai Başkan'ın

konuşmasının ardından Başkanlar Kurulu gündem maddelerini görüştü.

Öz Çelik-İş Sendikası Başkanlar Kurulu daha sonra bir heyet halinde Kırım Türkleri Meclis Başkanı'na ziyaret ederek, Kırım'da yaşayan yaklaşık iki yüz elli bin Kırım Türkleri hakkında bilgi alarak Türkiye hakkında da bilgi verdi. Eski Sovyet rejiminde

Kırım Türk'lerine yönelik ayrımı ve asimilasyon politikalarına karşı çıktığı için yıllarca sürgünde kalan Kırım Türkleri Meclis Başkanı Türk heyetine yaklaşan seçimlerden dolayı çok yoğun çalıştıklarını, Ukrayna genelinde komünist partinin yüzde 26-27 oyu varken Kırım bölgesinde yüzde elliler civarında olduğunu söyledi. Meclis Başkanı, seçimde böyle bir sonucun çıkması için Kırım Türkleri olarak büyük gayret gösterdiklerini de sözlerine ekledi. Hak-İş Genel Sekreteri ve Öz Çelik-İş Sendikası Genel Başkanı Recai Başkan, Meclis Başkanı'na Cumhuriyet filmini vererek bunun Kırım Türklerine yeni Türkiye tarihinin öğretilmesinde faydalı olacağını söyledi.

'MEMUR VE EMEKLİ PLATFORMU' HAK-IŞ'TE

'Memur ve Emekli Platformu' Hükümet tarafından 2000 yılı bütçesinde memur ve emeklilere öngörülen % 15 oranındaki zam artış oranının yükseltilmesini sağlamak amacıyla, Maliye Bakanlığı bütçesinin Plan Bütçe Komisyonu'nda görüşüldüğü gün olan 25 Kasım'da Ankara Güvenpark'ta gerçekleştirecekleri 'Oturma Eylemi' için Hak-İş'ten destek istedi.

Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti, Tüm Sivil Emeklileri Derneği, Tüm İşçi Emeklileri Derneği ve Tüm Bağ-Kur Emeklileri Derneği'nden oluşan 'Memur ve Emekli Platformu' Genel Başkanları, Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı Resul Akay başkanlığında Hak-İş'e gelerek Genel Başkan Salim Uslu ile görüştü.

'Memur ve Emekli Platformu'nu oluşturan sendika, dernek ve cemiyet genel başkanları yaptıkları ortak açıklamalarda hükümeti ve siyasileri eleştirdiler. Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı Resul Akay, parlamentonun memur ve emeklinin isyanına kulak vermesini isteyerek, "Parlamentonun memur ve emeklinin çöğliklerine kulak tıkaması durumunda, daha başka refleksiye hayata geçireceğiz" şeklinde konuştu.

Akay'dan sonra konuşan Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti Genel Başkanı Ethem Ezgü, "Türkiye'de siyasiler, emekçinin sırtından topladığı paraları 'Yağma Hasan'ın böreği" gibi başkalarına peşkeş çekiyorlar. Ama

sıra, o parayı devlete kazandıran emekçinin sosyal refah düzeyinin yükseltilmesine gelince para yok diyorlar. Konu IMF'ye gelince el pençe duruyorlar" dedi. Tüm İşçi Emeklileri Derneği Genel Başkanı İsmail Arslan da, "Bugün Türkiye'de sosyal güvenlik mantığı çerçevesinde tüm dünyada olduğu gibi emekçilere kesinti uygulanıyor. Bu normal. Normal olmayan şey, dünya üzerinde en yüksek kesinti yapan devlet anlayışının Türkiye'de olması. Sorun bununla da bitmiyor Çünkü aynı devlet, topladığı oranda kesintiyi eşit ve adaletli dağıtmıyor. Halkını eziyor." diyerek tepkisini dile

riyle yapan bir ülkenin kendi içerisinden sıkıntılara maruz kalmasına razı olmadıklarını belirten Uslu, bildik sorunların bildik yöntemlerle halledildiğini, Türkiye'nin yeni bir yüzyıla bu tür hastalıklarla giremeyeceğini bildirdi. Uslu, "Yeni dünyanın sorunları insan hakları ve özgürlükleridir. Bir dünya devleti olan iddiasında bulunan Türkiye'de kamu çalışanlarının Sendika hakkının engellenmesini mazur görmek mümkün değildir. Türkiye dışardaki görüntüsüne yakışmayan bu davranışlarından vazgeçmelidir" şeklinde konuştu.

Haftalık yapılan zamların yanı sıra

şimdide deprem vergisinin gündeme geldiğini anımsatan Uslu, vergi için yine aynı mükelleflerin adreslerine başvurulacağını ifade etti. Başbakan Bülent Ecevitin tasarruf amacıyla Renault marka arabaya bindiğini, ancak Başbakanlığı 1.5 trilyon liraya 63 tane

getirdi. Tüm Bağ-Kur Emeklileri Derneği Genel Başkanı Ahmet Sergi ise Hükümetin uyguladığı ücret politikasını eleştirdi.

'Memur ve Emekli Platformu'nu oluşturan derneklerin Genel Başkanları ve Yönetim Kurulu Üyeleri'ni makamında kabul eden Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, sözkonusu eyleme Hak-İş'in destek vereceğini söyleyerek, "Emeği kutsal saydığımız için desteğimiz kesintisiz ve limitsiz bir şekilde devam edecektir" dedi.

AGİT gibi bir organizasyonu başa-

lüks araba alınacağını açıklayan Uslu, bu tür politikalara halkın inanmayacağını, Ecevit'in söyledikleriyle yaptıklarının birbirini tutmadığını dile getirdi. "Bütün dünya ülkelerini AGİT Zirvesi'yle ağırlayan bir ülkenin IMF'nin Türkiye Masası Şefi Cotalalli'ye günlerdir hesap verdiğini söyleyen Uslu, "Bu ülkenin insanların aklı, birikimleri ve ülkeyi şaha kaldıracak coşkusu vardır. Bu devletin kaynağa ihtiyacı vardır. Akla değil paraya ihtiyacımız var," dedi.

USLU, EBK'NİN ÖZELLEŞTİRİLMESİ GÖÇ VE İŞSİZLİĞİ ARTIRIR

Özelleştirme İdaresi'nin Et ve Balık Kurumu'nun 6 Kombinasının daha özelleştirme kapsamına alınması üzerine, Ziraat Mühendisleri Odası, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile özelleştirilecek kombinaların bulundukları illerdeki siyasi parti il başkanları, besiciler odaları, celeciler odaları temsilcilerinden oluşan sivil toplum örgütü temsilcileri, 29 Kasım 1999 Pazartesi günü düzenledikleri bir basın toplantısı düzenleyerek, uygulamanın yanlışlıklarına dikkat çektiler.

Konfederasyonumuz ve Öz Gıda İş Sendikası Genel Başkanı Salim Uslu, basın toplantısında yaptığı konuşmada EBK kombinalarının özelleştirilmesiyle birlikte Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da tarım ve hayvancılıkla geçinen büyük bir nüfusun yörelerinde işsiz kalarak kentlere göç

edeceğini söyledi.

Sözkonusu sivil toplum örgütü temsilcileri, basın toplantısının ardından sırasıyla; Fazilet Partisi Genel Başkanı Recai Kutun, Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Tansu Çiller, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Altan Öymen, Tarım ve Köy İşleri

Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalg, Başbakan Yardımcısı Hüsamettin Özkan, Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu'nu ziyaret ederek, uygulamanın Türk hayvancılığı için doğuracağı sakıncalara dikkat çektiler.

Ziraat Mühendisleri Odası, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türk

Veteriner Hekimleri Birliği ile özelleştirilecek kombinaların bulundukları illerdeki siyasi parti il başkanları, besiciler odaları, celeciler odaları temsilcileri basın toplantısının ardından sırasıyla FP, DYP, CHP, Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalg, Başbakan Yardımcısı Hüsamettin Özkan ve BBP'e yaptıkları ziyaretlerde EBK Kombinalarının satılması halinde hem üretici, hem tüketici ve hem de çalışanların zor durumda kalacaklarını belirterek, sorunun çözümü konusunda destek istediler.

USLU, TİSK'İN "ÇALIŞMA HAYATINDA ESNEKLİK" PANELİ'NE KATILDI

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, İstanbul'da "Çalışma Hayatında Esneklik" konulu bir seminer düzenledi. Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu Seminer'e katılarak, seminerin açılışında bir konuşma yaptı. Uslu, "Dünyada ve Türkiye'deki Endüstriyel İlişkiler, Esnek Çalışma, İş Güvencesi ve İşsizlik Sigortası gibi konulara değindiği konuşmasında, son yirmi otuz yıldır dünyada Endüstriyel ilişkilerde yaşanan değişimin çalışma yaşamının taraflarını, ya değişen koşullara ayak uyduracak ya da silinip giderek tarihin sayfalarında yer alacak kadar yakından etkilediğini belirtti. Asıl sorunun endüstriyel ilişkilerdeki değişimin toplumsal kesimin çıkarı doğrultusunda olup olmayacağı veya kesimler arasında nasıl bir optimal denge kurulacağını olduğunu ifade eden Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, esnek çalışmanın işçi işveren ilişkilerine de önemli değişiklikler getirdiğini vurguladı.

Uslu, TİSK'in İstanbul'da düzenlediği seminerdeki konuşmasına şöyle devam etti: "Bugün ülkemizde esneklik uygulamaları karşısında iki taraf görüyoruz. Ya kontrolsüz bir şekilde gelişen küreselleşmenin ortaya çıkardığı rekabet sonucu maliyetleri düşürme adına her türlü esnek çalışma tarzını tamamen kabul eden bir taraf ya da eskiden kazanılmış hakları koruma adına tamamen red eden bir taraf, esasında karmaşık ekonomik ve sosyal boyutu olan bir uygulamayı tamamen red veya tamamen kabul etme anlayışı yanlıştır. Ülkemizde demode olmuş iş kanunlarının varlığı ve bunların gerçekliklere uyumlaştırılması ne kadar doğru ise bunların tamamen kaldırılması

ve koruyucu özelliklerinin yok edilmesi de o derece yanlıştır.

Avrupa ülkelerinin çoğunda endüstriyel demokrasi vardır. İşçiler işletmelerinde yönetime katılırlar. Bu özellik, esneklik uygulamalarından yakından etkilenen taraf olan işçilerin esnekliğin nasıl olacağı konusunda söz sahibi olmalarını sağlayan bir mekanizmadır. Avrupa'da esnekleştirme uygulamalarında çalışanlar için en

önemli araç yönetime katılma modelidir. Esnek çalışmanın, iş güvencesi konusunda tamamen olumsuz etkide bulunduğu açıkça görülmektedir. Bunun sebebi hem yasaların korunmasının olmayışı, hem de esnek işlerin genelde çekirdek ekibinin dışındaki kişilere yaptırılmasıdır."

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan, Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'in de açılış konuşması

yaptığı panelde konuşan Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, Avrupa ülkelerinde iş güvencesi yasasının ülkemizde de uygulanması halinde keyfi işten çıkarılmaların engelleneceğine dikkat çekerek, işten çıkarma yasalarının ortadan kalkmasını gerekli kılan esneklik uygulamalarının çalışma barışını bozacağını söyledi. Bir ülkede iş güvencesi yoksa ülkede anayasa ve yasalarda yer alan sendika özgürlüğü, toplu pazarlık hakkı veya grev hakkı işlevsiz kalacağını açıklayan Uslu, bu hakların kağıt üzerinde kalmaması için mutlaka iş güvencesiyle desteklenmesinin zorunlu olduğunu bildirdi. Uslu, Türkiye'nin işgücü piyasasında kayıtlı istihdam kadar bir o kadar da kayıt dışı istihdamın olmasının söz konusu olduğunu belirterek, bundan dolayı işgücü piyasamızın büyük bir bölümünün "civık" bir esnekliğe sahip olduğunu ve işverenler açısından haksız rekabete yol açtığını kaydetti.

Panelin açılış konuşmalarından sonra İngiliz Endüstri Konfederasyonu İnsan Kaynakları Başkanlığı Politika Danışmanı Katja Klasson "AB ülkelerinde Esneklik Uygulamaları" konulu sunuş konuşması yaptı. Seminerin öğleden sonraki bölümünde ise sunuş konuşmalarını Uluslararası Çalışma Örgütü Türkiye Temsilcisi Gülay Aslantep ve Prof. Dr. Rüçhan Işık "Esnekliğin Küresel Görünümü", Prof. Dr. Tankut Centel "Türkiye'de Esneklik" konularında yaptılar. Daha sonra kısa bir aradan sonra "Uluslararası Deneyimler Işığında Türkiye İçin Öneriler" konulu panel, Prof. Dr. Metin Kutsal başkanlığında gerçekleştirildi.

01 Aralık 1999

USLU,

TÜRK-İŞ GENEL KURULU'NA KATILDI

Konfederasyonumuz Genel Başkanı Salim USLU 01 Aralık 1999 tarihinde DSİ konferans salonunda başlayan Türk-İş Genel Kurulu'na katılarak, Genel Kurul çalışmalarında bütün Türk-İş camiasına başarılar diledi. Bu Genel Kurul sonunda Bayram MERAL Türk-İş Genel Başkanlığına yeniden seçildi.

04 Aralık 1999

USLU KESK'İN "SEFALETE TESLİM OLMAYACAĞIZ" MİTİNGİNDE

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) 2000 yılında memurlara verdiği yüzde 15'lik zammı ve IMF direktifleri doğrultusunda hazırlanan bütçeyi protesto etmek amacıyla Ankara'da "Sefaletle Teslim Olmayacağız" mitingi düzenledi.

Konfederasyonumuz Hak-İş ve bağlı sendikalar, Türkiye'nin dört bir yanından Ankara'ya gelerek binlerce kamu çalışanının katıldığı mitinge destek verdi. Genel Başkanımız Salim Uslu, miting alanında yaptığı konuşmasında, Emek Platformu'nda düşse kalka, ancak inançla akılların ve emeklerin birleştirildiğini ifade etti. Bundan sonra siyasal ayrılıkların bir tarafa bırakılması haksızlığa vurguna, çetelere ve IMF'ye karşı birlikte direnilmesi gerektiğini kaydeden Uslu, "Yüzde 15'ler IMF'nin ikna odaları, özelleştirme baskısı, demokrasimizin üzerindeki baskılar bizi yıldıramayacak, yolumuzdan döndüremeyecek" dedi.

Uslu, Hak-İş Genel Kurulu'nda, emek örgütlerinin birlikteliği yönünde çalışmaya karar verdiklerini hatırlatarak, "Bu birlikteliğe devam

edeceğiz, ta ki IMF taşeronları gidinceye kadar... Demokrasi, dayanışma ve sosyal devlet ilkemizden asla vazgeçmeden, Türkiye'yi aydınlığa çıkarmak hepimizin boynunun borcudur" diye konuştu.

Hipodrum'da başlayıp, Sıhhiye'de biten eyleme ayrıca, siyasi partilerden katılımcılar, TMMOB, DİSK'e bağlı Genel-İş, Petrol-İş ve Oleyis sendika üyeleri de katıldılar. Mitingde bir konuşma yapan KESK Genel Başkanı Siyami Erdem, IMF'nin yazdığı acı reçetenin faturasının memur ve işçilere çıkarıldığını belirtti. Erdem, emekçilerin bir kez daha tek taraflı hazırlanan bir bütçe ile karşı karşıya olduğunu söyledi. Bütçeyi hazırlayanların insanca yaşam için ne gerekiyorsa hepsini gasp etmek istediklerini kaydeden Erdem, buna teslim olmayacağız" dedi. Erdem, hükümeti akıl ve mantık dışı tutumuna son vermesi için uyardı.

Alanda, davul zurna eşliğinde türküler söyleyen, halaylar çeken eylemciler, konuşmaların ardından olaysız dağıldı. "Yoksulluk ve talan bütçesine hayır", "Söz yetki karar çalışanlara", "Kalıcı konut istiyoruz", "Emekçinin depremi hükümeti yıkacak" sloganlarının atıldığı eylem sona erdi.

TİSK BAŞKANI BAYDUR HAK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Genel Başkanı Refik Baydur ve Genel Sekreteri Bülent Pirlar, Hak-İş'i ziyaret ederek, Genel Başkan Salim Uslu ile Genel Eğitim Sekreteri Yusuf Engin, Genel Mali Sekreteri Feridun Tankut ile görüştüler.

TİSK Genel Başkanı Refik Baydur, ziyaretinde hükümet programını eleştirerek, hükümetin öncelikle işçi ve memur sendikalarının desteğini alması gerektiğini belirtti. TİSK Genel Başkanı Refik Baydur, "Hükümetin açıkladığı bu program tıpkı İsrail modeline benziyor ama uygulamada benzemiyor" dedi.

Baydur, konuşmasında ayrıca şunları kaydetti: "Hükümetin işçi ve memur kesimi ile de görüşmesi gerekir. Biz sanayiciler olarak hükümetten öncelikli olarak bunu bekliyoruz".

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, "Bizim devletimizin daha fazla vergi üretme politikası yoktur. Bizim hükümetimiz adresini bildiği mükelleflere müracaat etmeyi, ek vergi alarak ya da vergileri yükselterek, adeta kaz gibi yolmayı tercih ediyor" dedi. Hükümetin

çalışanlardan özveri beklemesinin de haklı bir gerekçesi olmadığını ifade eden Uslu, "Özveride bulunacak olanlar çalışanlar değil zaten çalışanların özveride bulunacak bir tek hayatları kaldı" dedi.

ÇALIŞMA BAKANI OKUYAN HAK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan, Hak-İş'i ziyaret ederek, Genel Başkan Salim Uslu ve Yönetim Kurulu Üyelerimizle iş güvencesi konusunda görüş alışverişinde bulundu. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan, 26-28 Kasım 1999 tarihleri arasında yapılan kongremizde yeniden seçilmelerinden Genel Başkan Salim Uslu ve Yönetim Kurulu Üyeleri'ni tebrik etti.

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu da yapılan kongrede, yeni bir yüzyılda yeni bir vizyon üretmeye çalıştıklarını anlatarak, bunun dayanışmayla gerçekleşeceğini bildirdi.

Çalışma Bakanı Okuyan, ziyaretin-

de, Hak-İş'in bu yeni döneminin hayırlı ve başarılı geçmesi temennisinde bulundu. Yaşar Okuyan, ziyaretinde yaptığı konuşmada, Hak-İş'in çalışma yaşamına büyük katkılar sağladığını belirterek, çalışma yaşamında uzlaşmayı sağlamaya yönelik diyaloga katkıda bulunduğunu söyledi. Okuyan, Hükümet'in ve Bakanlığının işçi ve işveren kuruluşlarıyla olan ilişkilerinde uzlaşmanın sağlanması için diyalogun çok önemli olduğunu, bunu da kendilerinin sağlamaya çalıştığını söyledi.

Okuyan, SSK'nın içinde bulunduğu sorunlara değinerek, "32 milyon insana hizmet veren SSK yıllardır malesef yönetim ihmaliyle kaynaklanan sorunlar yaşamaktadır. İstanbul'daki incelemelerimde bir hastanın 4 bin 303 defa muayene edilip 7.5 milyar lira fatura çıkarıldığını gördüm" dedi. Bakan Okuyan, 48 yıldır özlem duyulan İşsizlik Sigortası Yasa-

sı'nın hükümetleri döneminde çıkarıldığını belirterek, İş Güvencesi Yasası'nı çıkarmanın da hükümetlerine nasip olacağını söyledi ve iş güvencesi ile ilgili Bakanlığın hazırladığı bir taslak bulunduğunu vurguladı.

Okuyan, gazetecilerin işsizlik sigortası uygulaması ile birlikte hükümetin 2000 yılı uygulama programında yeralan kıdem tazminatının kaldırılmasının hayata geçirilip geçirilmeceğine ilişkin sorusuna, "Böyle bir şey gündemimizde yok" şeklinde cevap verdi.

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu ise sendikaların Türkiye'nin ağır sorunlarının çözümüne katkı sağlayacak bilgi ve birikime sahip olduğunu vurgulayarak, bu bilgi ve birikimi çok iyi şekilde kullanmak istediklerini kaydetti. Sosyal güvenlik sisteminde yeni bir reorganizasyonun şartı olduğuna dikkati çeken Uslu, iş güvenliği konusunda bir çalışmanın başlatılmasına şiddetle ihtiyaç bulunduğunu belirterek, iş güvenliğinin sağlanmasının hem kayıt dışı ekonomiyi azaltacağını, hem de vergi gelirlerini artıracığını bildirdi.

ÖZ ÇELİK-İŞ SENDİKASI'NDAN "DEMİR-ÇELİK

Demir-Çelik üretiminde en önemli iki kuruluş Erdemir ve İsdemir'in özelleştirilmesinin hızlandırıldığı şu günlerde, Türkiye'nin kanayan yaralarına parmak basan, çözümler üreten ve sorumluları uyarak, üzerine düşen görevi yapan Öz Çelik-İş Sendikası Hak-İş Konferans Salonu'nda bir panel düzenledi.

"Ulusal Demir-Çelik Sektörü İçinde Entegre Demir Çelik İşletmelerinin Yeri, Önemi, Sorunları ve Çözüm Önerileri" konusunun tartışıldığı panelin, açılış konuşmasını Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu yaptı. Kardemir Anonim Şirketi Yönetim Kurulu Başkan Doç. Dr. Sencer İmer, İsdemir Genel Müdürü Necip Ebeğil, TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası Başkanı Yusuf Ziya Kayır ve Devlet Planlama Teşkilatı Sektör Uzmanı Muzaffer Keleş, Hak-İş Genel Sekreteri ve Öz Çelik-İş Sendikası Genel Başkanı Recai Başkan'ın yönettiği panele konuşmacı olarak katıldılar. Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu yaptığı açılış konuşmasında, 1980'den sonra Türkiye'ye hurda demirin girmesine izin verenlerin aynı zamanda depremin sorumluları olduğunu kaydederek, "Hurda demirin ithalatı sonucu onbinlerce insanın depresimde hayatını kaybettiğini" vurguladı. Panelde ilk konuşmacısı olan Kardemir Yönetim Kurulu Başkanı Sencer İmer, "Türkiye, yılda 20 milyon ton çe-

lik üretim kapasitesi ve 14 milyon ton üretimiyle dünyanın belli başlı üreticileri arasında yer aldığını ifade ederek, demir-çelik sektörünün, geçen yıla kadar yılda 2.5 milyar dolarlık ihracatla, ülkemizin toplam ihracatında yüzde 9'luk bir paya sahipti. Orta Asya ve Rusya'daki ekonomik krizin en fazla vurduğu sektör demir-çelik oldu" dedi. Türkiye'nin, elektrik enerjisinde doğalgaza, çelik üretiminde de hurdaya bağımlı hale getirildiğini açıklayan İmer, "Gelişmiş ülkelerde çelik üretiminin yüzde 70'i entegre tesislerde, yüzde 30'u ark ocaklarında gerçekleştiriliyor. Ne acıdır ki, Türkiye'de durum bunun tam tersi. Bu, demir-çelik üretiminin, özel sektörün elindeki 19 ark ocaklarına teslim edildiğini göster-

yor. Ark ocakları, ithal hurdayla çalışıyor" şeklinde konuştu. İmer, dünyadaki 43 milyon tonluk hurdanın dörtte birinin Türkiye'ye girdiğine dikkat çekerek, "Ülkemizde üretimde kullanılan hurdanın yüzde 75'i ithal. Bu, 1980 sonrası uygulanan özel sektör teşvik politikalarının bir sonucudur" dedi.

İmer'den sonra söz alan İsdemir Genel Müdürü Necip Ebeğil, konuşmasında İsdemir'in Özelleştirme takviminin hızlandırıldığını söyledi. 1998'de 9 trilyon, 1999'da 50 trilyon zarar tahmin ettiklerini söyleyen Ebeğil, bu rakamın özelleştirmenin gecikmesi halinde 100 trilyon lirayı bulacağını ve katlanarak devam edeceğini söyledi. Ebeğil konuşmasını şöyle sürdürdü: "İsdemir'de 11 bin 600 işçi çalışıyor, bunun 4 bin 800'ü taşeron işçisinden meydana geliyor. İsdemir, uzun demir üreten ve yerli cevher kullanan bir tesistir. Kriz, İsdemir'i üretemez hale getirdi." Ebeğil devletin İsdemir'e yardım etmek yerine ek yükler getirdiğini de söyledi.

Devlet Planlama Teşkilatı Uzmanı Muzaffer Keleş de sektöre olumsuz etkide bulunan ark ocaklarının artmasının sebebinin, bunun üretiminin daha ucuza mal olmasına bağlayarak, "1980'de Türkiye'nin ürettiği demir-çeliğin yüzde 70'i entegre tesislerde

SEKTÖRÜ" PANEL

üretirken, bu oran 1998'de yüzde 30'a düştüğünü bildirdi.

Panelin son konuşmacısı TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası Başkanı Yusuf Ziya Kayır ise, özel sektörün entegre tesislere yatırım yapacak sermaye birikimine sahip olmadığını belirterek, "Kısa vadede kar oranını da yüksek değildir. Onun için entegre tesisler Erdemir ve İsdemir'e sahip çıkılmalı ve geliştirilmelidir" dedi. Demir-çelik sektörünün öneminden bahseden Kayır, "Demir-çelik bir ülkenin bağımsızlık sistemidir. Eğer demir-çelik sektörünün güçlüyse, hastalanmanız çok zordur" dedi.

"Ulusal Demir-Çelik Sektörü İçinde Entegre Demir Çelik İşletmelerinin Yeri, Önemi. Sorunları ve Çözüm Önerileri" konusunun tartışıldığı panelde iki görüşün belirginleştiği görüldü. Ebeğil ve Keleş özelleştirmeyi savunurken; İmer ve Kayır entegre tesislerin geliştirilmesi ve bağımlılığı azaltıcı önlemler üzerinde durdular.

Panelistlerin konuşmalarının ardından katılımcılar sorular sordular. Kendisine sorulan bir soru üzerine Karde-mir Yönetim Kurulu Başkanı Sencer İmer, soruyu şu şekilde cevapladı: "DPT yanlış yapmıştır. Ark ocaklarının bu kadar teşvik edilmesi, Türkiye'ye yerli ve yabancı çıkar çevrelerine bağımlı hale getirmiştir. Bu yanlıştan hemen vazgeçilmelidir. Gümrük Birliği'nden sonra imzalanan serbest ticaret anlaşmaları ülke çıkarlarına aykırı özellikler taşımaktadır. Demir-çelik gibi stratejik açıdan çok önemli olan bir sektör kısa vadeli çıkar çevrelerine teslim edilemez. Türkiye, hemen ithalata kota koymalıdır. Bu entegre tesislere kamu bankalarından uygun faiz oranlarıyla teminat mektupları verilmelidir. 2005 yılında 21 milyon ton çelik tüketimi öngörülmüyor. Bu da ancak entegre tesisler rehabilite edilerek sağlanabilir. DPT, eski görevine dönmeli, uzun vadeli planlama yapmalıdır."

FAZİLET PARTİSİ'NDEN HAK-İŞ'E ZİYARET

13 Aralık 1999

Fazilet Partisi Genel Başkanı Recai Kutan, Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu'yu Konfederasyon Genel Merkez'inde ziyaret etti. Fazilet Partisi Genel Başkanı Recai Kutan, Parti Genel Başkan Yardımcıları Cevat Ayhan ve Ertan Yülek, Çalışma ve Sosyal Güvenlik eski Bakanı Necati Çelik oluşan bir heyetle gerçekleştirdikleri ziyarette, Hak-İş Konfederasyonu'nun da içerisinde bulunduğu 7'li İnisiyatif'in öneminden bahsetti.

Recai Kutan, "Bir ülkenin demokratikleşmesinde sivil toplum kuruluşlarının önemli bir yeri vardır. Bu sivil inisiyatif insan hakları, demokrasi ve özgürlükler, adil bir düzenin sağlanması konusunda gayret gösterecektir," diye konuştu. Kutan, Türkiye'nin AB'ye adaylığı sürecinde endişelerinin olduğunu belirterek, Ecevit'in Batı'nın laikliğini içine sindiremediğini ve Kopenhag kriterlerini Türkiye'de uygulamaktan kaçındığını söyledi. Türkiye'nin AB'ye üye olduğu takdirde evrensel normlara uygun bir laiklik tatbikatının gerçekleşeceğine inandıklarını vurgulayan Kutan, "Şu anda Türkiye'de bizim ölçülerimize göre laiklik tatbikatı yok" dedi. FP Genel Başkanı Recai Kutan, "Anayasamız her ne kadar Türkiye'yi laik bir devlet olarak tanıtıyor da bu sadece Anayasa'nın sayfaları arasında kalıyor. Eğer bu normlara uygun laiklik tatbikatı olduğu zaman en başta Türkiye'deki mütemeyyin kesim rahat edecektir," diye konuştu.

Kopenhag kriterlerinin en kısa zamanda Türkiye'de gerçekleşmesi isteği içerisinde olduklarını dile getiren Kutan, hükümete hodri meydan diyerek, FP olarak hangi tip yasa var ise yeni şekilde destek vereceklerini ifade

etti. Ayrıca Kutan, MGK'nın değişmiş demokrasilerde hangi görevi görüyor- sa o istikamette olmasını istediklerini söyledi.

Bir süre önce yapılan kongrede yeniden seçilen Konfederasyonumuz Genel Başkanı Salim Uslu'yu tebrik eden Recai Kutan, ziyaretinde Hak-İş'in işçi hareketinin önemli bir kurumu olduğunu da vurguladı.

Kutan ile görüşmesinde iktidarı eleştiren Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, iktidarın "ben yaptım oldu" mantığıyla hareket ettiğini söyledi. Ekonomik ve Sosyal Konsey'in işletilmesini istediklerini kaydeden Uslu, "Ancak Ekonomik ve Sosyal Konsey'in gündemini hükümet belirleyecekse ve biz dinleyici durumunda olarsak katılmayacağız" dedi. Türkiye'nin Avrupa Birliği adaylığına da değinen Uslu, üyeliğin gerçekleşmediğini, ancak kilidin açıldığını söyledi ve artık Türkiye'nin yürekli bir şekilde hasar tespiti yapması gerekir. Hasar tespiti yapan görev ekibiyle ve sivil toplum kuruluşlarının da katkılarıyla çözüm üretilmelidir." diye konuştu. Basına açık gerçekleşen görüşmede, gazetecilerin sorularını da yanıtlayan Uslu, bir soru üzerine, SSK'daki fatura yolsuzlarına değinirken, sorunun kurumun özelleştirilmesi ile giderilemeyeceğini, denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi gerektiğini ifade etti.

Genel Başkan Salim Uslu konuşmasında 7'li İnisiyatif'in demokratik olacağını, yolundan sapmayacağını, kararlı olacağını ve herhangi bir siyasi kuruluşa düşman veya yandaş bir anlayışa sahip olmayacağını vurguladı.

7'Lİ SİVİL İNİSİYATİF'TEN HELSİNKİ ÖNCESİ AVRUPA BİRLİĞİ DEKLARASYONU

HAK-İŞ Genel Başkanı Salim Uslu, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, DİSK Genel Başkanı Vahdetin Karabay, TİSK Genel Başkanı Refik Baydur TOBB Genel Başkanı Fırat Miras, TESK Genel Başkanı Derviş Günday ve TZOB Genel Başkanı Faruk Yücel, 7 Aralık 1999 tarihinde bir araya gelerek, bir toplantı gerçekleştirdiler. Söz konusu toplantıda, 10-11 Aralık 1999 tarihleri arasında Helsinki'de yapılan Avrupa Birliği Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi öncesinde Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri tartışıldı.

toplantısında yaptığı konuşmasında, daha önce kamuoyunda "sivil inisiyatif" olarak bilinen 5'li oluşumun, 7'li bir oluşum haline geldiğini belirterek, bu oluşumun memleketi hayırlı hizmetlerde bulunmasını istediklerini kaydetti. Toplantının sonunda 7'li Sivil İnisiyatif Genel Başkanları'nın imzaladığı Helsinki Zirvesi'ne yönelik bir bildiri yayınlandı.

7'li Sivil İnisiyatif'i oluşturan sivil toplum örgütlerinin Genel Başkanları, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üye olma hakkı ve dolayısıyla adaylığının, 1963 yılında imzalanan Ankara

kararı değinilen hukuki metinlerin bir gereğidir" şeklinde açıklamalarda bulundu. 7'li Sivil İnisiyatif Lüksemburg Zirvesi'nde AB yeni genişleme sürecinin adayı olacak ülkeler listesine Türkiye'nin alınmamasına, Türk kamuoyunun ve sivil toplum kuruluşlarının haklı tepki gösterdiklerini savundu ve hükümetin ülkemizin adaylığı doğrultusunda bir karar çıkartma konusunda gösterdiği çabaları tümüyle desteklediklerini belirtti.

Basın toplantısının ardından bir araya gelen 7 Genel Başkan, "Türkiye'nin ekonomik ve sosyal alanındaki

HAK-İŞ, TÜRK-İŞ, DİSK, TİSK, TOBB, TESK, TZOB'dan oluşan 7'li Sivil İnisiyatif, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne aday olup olmayacağını belirlediği Helsinki Zirvesi öncesinde bir araya gelerek, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne aday yapılmasını ve bunun için Kopenhag kriterleri dışında bir engel çıkarılmamasını istedikler.

Toplantıya evsahipliği yapan TİSK Genel Başkanı Refik Baydur, basın

Anlaşması'nın 28. Maddesiyle açıkça tescil edildiğini; gerek bu metne gerek 1970 yılında imzalanan Katma Protokol'e ve 1995 yılında alınan 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararları'na dayanan ilişkilerimizin bizi Gümrük Birliği'ne dayalı son döneme getirdiğini bildirdi. 7'li Sivil İnisiyatif bu dönemde Türkiye'nin Birlik mütesebbatına uyumunun ardından tam üyelik müzakerelerine geçilmesi, yu-

darboğazı gidermek ve bu konuda hükümete alternatif sunmak amacıyla Sivil Toplum Örgütleri toplantıda ülkenin ekonomik ve sosyal meselelerini tartıştı.

Toplantıda alınan kararlardan oluşan bir mektup Başbakan Bülent Ecevit'e gönderildi. Bildiri'yi sunuyoruz:

7'li Sivil İnisiyatfin ikinci toplantısı 18 Ocak 2000 tarihinde Hak-İş Genel Merkezi'nde gerçekleştirilecek.

KAMU-SEN HAK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ

Kamu-Sen Genel Başkanı Resul Akay ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Hak-İş'i ziyaret ederek, yeniden seçilen Genel Başkan ve Yönetim Kurulu Üyeleri ile 2000 yılında memurlara verdiği yüzde 15'lik zammı ve bütçe konularında görüştüler.

Ziyarete Genel Başkanımız Salim Uslu sendikal işbirliğinin önemine işaret etti.

KARABAY HAK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ

DİSK Genel Başkanı Vahdettin Karabay ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Konfederasyonumuzu ziyaret ederek, Genel Başkan Salim Uslu ve Yönetim Kurulu Üyeleri ile ekonomik, sosyal ve siyasal pek çok konu hakkında görüş alışverişinde bulundular.

Hak-İş Genel Başkanlığına yeniden seçilen Salim Uslu'yu kutlayan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Genel Başkanı Vahdettin Karabay, ücretlerin enflasyona göre belirlenmesini eleştirdi. Karabay, ziyaretin amacını "İşçi sınıfının önüne konacak, ufukta görülen problemleri

görüşmek, Emek Platformu ile ilgili görüşlerini paylaşmak ve 7'li sivil inisiyatife ilişkin bilgi aktarmak olarak açıkladı.

Avrupa Birliği'ne adaylığın önemli bir adım olduğunu belirten DİSK Genel Başkanı Vahdettin Karabay, Merkez Bankası'nın açıkladığı kur politikalarına da değindi. Çalışanların ücretlerinin hiçbir zaman enflasyon üzerinde baskı yapmadığını kaydeden Karabay, "Bu olaya yanlış gözle bakmaktır. Eğer böyle programlar gelirse tepki görecektir ve bunları hayata geçiremeyeceklerdir" dedi.

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, ziyaret sırasında yaptığı açıklamada, 2000 yılının çalışanlar açısından zor bir yıl olacağını belirtirken, IMF'nin Türkiye'ye ilişkin politikalarını da eleştirdi. "IMF'nin burnunu sokmadığı delik kalmadı" diyen Uslu, Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecinde bir görev süreci oluşturması gerektiğini ve ekibin hasar tespiti yapmasını şart olduğunu kaydetti.

Avrupa Birliği üyesi ülkelerde Ekonomik Sosyal Konsey'in de önemine de dikkat çeken Uslu, "Avrupa Birliği üyesi ülkeler Ekonomik Sosyal Konsey'de uzlaşmayı dikkate alırlar. Ekonomik Sosyal Konsey'in etkin çalıştığı ülkeler çok verimlidir. Türkiye de Ekonomik Sosyal Konsey'i yeniden yapılandırılmalıdır". diye konuştu. Kurumsallaşmayan ve içi boş göstermelik örgütlerle Avrupa Birliği üyesi olunamayacağını söyleyen Salim Uslu, "Türkiye'nin vizyonuna çalışanlar olarak katkı sağlamak istiyoruz. Emek Örgüleri olarak, dayanışmaya hazırız" dedi.

ÇİLLER: "IMF PROGRAMI SON ÇARE VE İFLASIN TESCİLİ OLARAK GÜNDEME GELMİŞTİR"

Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Tansu Çiller, Hak-İş'e gelerek Genel Başkan Salim Uslu ile görüşti. Hak-İş'i ziyaretinde yaptığı konuşmada Çiller, imzalanan IMF programıyla geniş halk kitlelerinden yeni fedakarlıklar beklendiğini belirterek, "Bu program, son çare ve iflasın tescili olarak gündeme gelmiştir" dedi.

DYP Genel Başkanı Çiller, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne aday ülke olması ile statükonun karşısında değişimden yana olanların kazandığını belirterek, hükümetin imzaladığı IMF programının geniş halk kesimlerine yeni yükümlülükler getirdiğini ifade etti.

Tansu Çiller, Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu ve Yönetim Kurulu Üyelerini ziyaret ederek, yeniden göreve seçilmelerinden dolayı kutladı. Çiller, yaptığı konuşmada, Hak-İş'in son zamanlarda başarılı çalışmalarda bulunduğunu anlatarak, yeni seçilen yönetim kurulunun ülke ve çalışanların sorunlarının çözümü için katkıda bulunacağına işaret etti. sivil toplum örgütleri, sendika ve siyasi partilere çok daha fazla görevin düştüğü bir döneme girildiğine dikkati çeken Çiller, sivil toplum örgütleri ve siyasi partilerin dinamizminin ülkenin sıkıntılarını aşmaya yeterli olduğunu kaydetti.

IMF programını imzalayan siyasilerin millete hesap vermek gibi bir yükümlülükle karşı karşıya bulunduğunu anlatan Çiller, bu programla geniş halk kitlelerinden yeni fedakarlıklar beklenmesinin öngörüldüğünü söyledi. Çiller, "Ancak, milletimizin yeni bir fedakarlığa gücü kalmamıştır. Bu programda gelir toplama ve harcamada çok büyük zaafalar vardır. Bu program, son çare ve iflasın tescili olarak gündeme gelmiştir" dedi.

Tüm dünya liderlerini ağırlayan, bununla gurur duymamızı sağlayan bir yönetimin IMF'nin bir masa şefine günlerdir hesap verdiğini söyleyen Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu ise bu ülkenin akla değil paraya ihtiyacı olduğunu dışarıdan Türkiye'nin kalkınmasını görmek

isteyenlerin de dışarıdan Türkiye'ye kaynak transferi konusunda kasanın ağızını açmaları gerektiğini sözlerine ekledi.

Uslu sözlerini şöyle tamamladı: "IMF ve bizim işverenlerin koro halinde söyledikleri bir söz vardır. Gerçekleşen enflasyona göre değil tahmin edilen enflasyona göre zım verilsin. Bu yanlıştır. Çünkü gerçekleşeceği vaad edilen enflasyonun gerçekleşeceğine dair insanlarda bir inanç yoktur. Güven yoktur. Bu inancı ve güveni sağlamadan yani hayali enflasyona göre zım verilmesi yaklaşımını haklı bulmuyoruz. Bu görüşe katılanlar devle-

ti borçlandırırken devletin ödeyeceği borç faizlerin de bu hayali enflasyona göre yapsınlar. Oysa devlet borç alırken borç para faizlerini gerçekleştirecek enflasyona göre değil gerçekleşen enflasyona göre belirliyor. Devletin iki ayrı enflasyon hesabı vardır. Rantiyeye farklı bir enflasyon hesabı, memura farklı bir enflasyon hesabı. Bu yaklaşım çifte standarttır. Devlet büyük sermayeye, rantiyeye gücünün yettiğini göstermelidir. Aksi takdirde üçüncü bin yıla yine ayıplı, defolu beceriksiz, basiretsiz bir yönetim anlayışıyla gireceğiz".

MEMUR-SEN'DEN HAK-İŞ'E ZİYARET

17 Aralık 1999

Memur-Sen Konfederasyonu Genel Başkan Vekili Zübeyir Yetik ve diğer Yönetim Kurulu Üyeleri Konfederasyonumuz Hak-İş'i ziyaret ederek, Genel Başkanımız Salim Uslu ve Yönetim Kurulu Üyelerimiz ile görüştiler.

Memur-Sen Konfederasyonu Genel Başkan Vekili Zübeyir Yetik, ziyaret sırasında yaptığı konuşmada, hükümetin kendilerine öngördüğü %15'lik maaş artışını kabul etmelerinin mümkün olmadığını belirterek, "Bize bu artışı reva görenlerin bu yılki fitrelerimizi vermeyi düşünüyoruz" dedi.

Yetik, yaptığı açıklamada, deprem vergisinden çalışan kesimin zarara uğrayacağını kaydederken, Türkiye'nin Avrupa Birliği'nin adaylığını da halkın güçlü ve aydınlık bir Türkiye özlemini gerçekleşmesi yönünde önemli bir adım olarak değerlendirdi.

Memurların Sendikal haklarını düzenleyen Memur Sendika Yasası çalışmalarının, Avrupa Birliği üyeliği sürecinde ILO Sözleşmelerinin sağladığı hak ve güvenceleri taşıyacak bir düzeyde tamamlanması ve hayata geçirilmesini isteyen Memur-Sen Genel Başkan Vekili Zübeyir Yetik, "Öncelikle örgütlenme özgürlüğünün oldu-

CHP'den TEBRİK ZİYARETİ

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Altan Öymen, Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu ve Yönetim Kurulu Üyelerini Konfederasyon genel merkezinde ziyaret ederek, bu göreve getirilmelerinden dolayı kutladı ve bu yeni dönemin Hak-İş için başarılı geçmesini diledi.

Cumhuriyet Halk Partisi Başkanı Öymen, ziyareti sırasında yaptığı konuşmada, "Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığı sürecinde yayınlanan metinde Kıbrıs ve Ege'de sorun çıkarak bazı cümleler bulunduğunu ifade ederek, bundan rahatsızlık duyduklarını kaydetti. Avrupa Birliği'ne aday olan ülkelere bazı yükümlülükler, insanlarına da bazı haklar getirildiğine dikkati çeken Öymen, "Bu haklardan biri sendikal haklardır. Avrupa ülkelerindeki sendikal haklar Avrupa Birliği'ne aday ülke olan Türkiye'de de tanınmalıdır. İşçilere hak grevi getirilmeli, ILO normları çalışma mevzuatına uygulanmalıdır" dedi.

Altan Öymen, kamuoyunda "kıyak emeklilik" olarak bilinen yasanın TBMM Komisyonu'ndan geçirilme-

sini yakışsız bir durum olarak nitelendirdiklerini vurguladı ve hükümetin bir yandan memurun ve emeklinin maaşını "Bütçe imkanları kısıt" gerekçesiyle düşük tuttuğunu, diğer yandan milletvekillerinin maaşlarına zam yapıldığını, bunun da çifte standart olduğunu söyledi. CHP Genel Başkanı Öymen,

Meclis'in bu çifte standarda el koymasını isteyerek, Öymen konuşmasına şöyle devam etti: "Anayasa Mahkemesi bu yasaları çeşitli defalar bozmuştur. Bunu bile bile yasayı yeniden çıkarmak büyük yanlışlıktır. Komisyona getirilen öneride milletvekilleri dışında Anayasa Mahkemesi üyeleri ile bazı üst düzey bürokratlara da aynı haklardan yararlanma imkanı getirilmiştir. Tüm bunlar Meclis'in itibarını fevkaalede bozan girişimlerdir. TBMM'deki sağduyulu milletvekilleri bu yasanın çıkmasını mutlaka önlemelidir.

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu

da, hükümetin çalışanlara karşı çok cimri bir bütçe hazırladığını belirterek, ekonomik sıkıntıların atlatılabilmesi için fedakarlığın tüm çalışanlara yüklendiğini kaydetti. Çalışanların fakirliğini daha da artıracak bir ekonomik programla karşı karşıya bulunduğunu anlatan Uslu, vergi gelirleri artırılmadan ve kayıt dışı ekonomi kayıt içine alınmadan sadece kur ayarlamasıyla enflasyonun düşürülmesinin mümkün olmadığını kaydetti. Genel Başkanımız Salim Uslu, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliği sürecinde çok samimi olması halinde yaşanan sorunların uzlaşma ile çözülebileceğini bildirdi.

ğu ve bütün çalışanların sendikal olabileceği adil bir yasadın yanayız" dedi.

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, Avrupa Birliği üyeliğinin Türkiye'nin temel siyasi tercihi olduğunu ve bunun hem "kurumsal" hem "kuramsal" bazdaki normlarının kararlılıkla hayata geçirilmesini istedi.

Uslu, kurumun ilaç pazarına ürettiği sağlık hizmetlerine özel sektörün göz diktiğini vurgulayarak, özelleştirilmesi için ciddi kampanya yapıldığını kaydetti. Uslu, birçok hastanede benzer sorunlar yaşanmasına karşı SSK'da yaşanılıyormuş gibi sunulduğunu belirtti. Konuşmasında "Kıyak Emeklilik" yasa önerisine de değinen

Genel Başkan Uslu, "Ülke bir ekonomik sıkıntı yaşıyor-ken milletvekillerinin ve emeklilerin ayrıcalıklara ve imtiyazlara sahip olması, kamuoyunda savunmadıkları bir uygulamayı

kendileri için bir fırsat olarak değerlendirmeleri ve komisyonlarda tartışmadan geçirmeleri yadırganmıştır. Milletvekillerinin bütçe, çek vergi ve Sosyal Güvenlik Yasası'ndaki tavırla-

rı ile özel durumları karşısındaki tavırları çelişkilidir. Umarım milletvekilleri bu yanlış teşebbüsten vazgeçerler" dedi.

**USLU 'OSMANLI DEVLET YÖNETİMİNDE
SOSYAL POLİTİKALAR' KONULU PANELE KATILDI**

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, Memur-Sen Konfederasyonu'na bağlı Kamu Büro-Sen'in 18 Aralık 99 tarihinde Ankara'da düzenlediği 'Osmanlı Devlet Yönetiminde Sosyal Politikalar' konulu panele katılarak bir konuşma yaptı. Sözkonusu panele konuşmacı olarak Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi İlber Ortaylı, Merkez Valisi Recep Yazıcıoğlu, Kültür Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Fikret Üçcan ve Keçiören Hastanesi Kurucusu Dr. Ramazan Aydın katıldı. Panelin ilk açılış konuşmasını Memur Sen Genel Başkan Vekili Zübeyir Yetik yaptı. Yetik, Osmanlı Devleti'nin sosyal yapılanmasının bugünlere ışık tutacağını söyleyerek, "O dönemde işlevi olan kurumlar bugün işlemez. Ancak bugün Osmanlı'nın kurumları yerine sivil toplum kuruluşları geldi. Bu kurumlar katılımcı demokrasinin vazgeçilmez unsurlarıdır. Katılımcı demokrasinin güçlenmesi için bu kurumların da güçlenmesi gerekir," dedi.

Yetik'ten sonra açılış konuşması yapan Hak-İş Konfederasyonu Genel Başkanı Salim Uslu, konuşmasında, Osmanlı Devleti'nde 16'ncı yüzyılda Osmanlı'da gerçek anlamda işsizlik sigortasının gerçekleştirildiğini belirterek, "Avrupa Birliği'ne üye olmamızı isteyenler kokoreç konusundan önce 21'nci yüzyıla girerken işsizlik sigortasının gerçek anlamda uygulanması için çalışmalıdır". dedi.

Hak-İş Konfederasyonu Genel Başkanı Salim Uslu, yaptığı açılış konuşmasında Osmanlı'yı seçmecî bir üslupla değil, kendi özkoşulcu durumuyla değerlendirmek gerektiğini ifade etti. Osmanlı Devleti'nde kurumların ihtiyaçlara göre değiştiğini, demokratik düzenlerde ise sivil toplum kuruluşlarının birim gibi görülmesi halinde işlevlerini yitireceğini savunan Uslu, "Türkiye'de sivil toplum kuruluşlarının önünü açmak ve onları sorun çözmede kullanmak gerekir. Türkiye'deki Ekonomik ve Sosyal

Konsey'in Batı'daki Ekonomik ve Sosyal Konsey gibi çalışması ve işlevi yerine getirilmiyor. Yeni anlayışlara ve yeni kurumlara ihtiyaç vardır" diye konuştu.

Osmanlı Devleti'nde kamuyu gözetken pekçok kurumun olduğunu hatırlatan Uslu, 16'ncı yüzyılda Osmanlı'da gerçek anlamda işsizlik sigortasının gerçekleştirildiğini belirterek, "Avrupa Birliği'ne üye olmamızı isteyenler kokoreç konusundan önce 21'inci yüzyıla girerken işsizlik sigortasının gerçek anlamda uygulanması için çalışmalıdır." şeklinde konuştu.

Genel Başkan Salim Uslu, İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun işlevini tam yerine getiremediğini vurgulayarak, meydana gelen bu boşluğun mafya tarafından doldurulduğunu açıkladı. Uslu'nun konuşmasını ardından paneslistler konuşmalarını yaptılar.

Genel Kurul Sonrası İlk Toplantı (21 Aralık 1999)

Hak-İş Başkanlar Kurulu Toplandı

Konfederasyonumuzun 9. Olağan Genel Kurulu'ndan sonraki ilk Başkanlar Kurulu 21 Aralık 1999 Salı günü Konfederasyonumuz genel merkez konferan salonunda yapıldı.

Genel Başkan Salim Uslu, Başkanlar Kurulu öncesinde yaptığı basın toplantısında ülkemizi yakından ilgilendiren, ekonomik, sosyal ve sendikal gelişmeler hakkında konfederasyonumuzun görüşlerini kamuoyu ile paylaştı.

Genel Başkan Uslu, basın toplantısında SSK'dan siyasilere ellerini çekmelerini istedi. Uslu ayrıca IMF makyajlı ve borcu borçla kapatma anlayışını ilişkin itirazlarını dile getirdi.

Türkiye'nin AB'ye giriş sürecinde bir görev ekibi oluşturulmasının önemine değindi. Türkiye'nin yeni çağı iskalamak istemiyorsa AB'nin standartlarını görmek ve çitasını yükseltmek zorunda olduğuna dikkat çeken Genel Başkan Uslu, bu arada SSK'nın konumu hakkında şu ifadelerle yer verdi; "Türkiye yeni çağı iskalamak istemiyorsa, AB'nin standartlarını görmek ve çitasını yükseltmek zorundadır. SSK'nın özelleştirilmesi bize göre kanunen mümkün değil. SSK KİT değil".

Hak-İş Başkanlar Kurulu, Konfederasyonumuzun 9. Olağan Genel Kurulu'nda alınan kararlar paralelinde bir dizi eylem planı da hazırladı.

Başta iş güvenliği ve sendikal örgütlenme konusunda ülkemizde yaşanan sorunlara dikkat çekilen başkanlar kurulumuzda, örgütlenme özgürlüğünün önündeki engeller sıralandı, bu engelleri aşma konusunda eylem takvimi be-

lirlendi.

Başkanlar kurulumuz, konfederasyonumuzun eğitim yayınlarından 44.ncüsü olan Deprem Kitapçığının yayınlanması kararı aldı. Sözkonusu kitapçık, yayınlanarak üyelerimize dağıtıldı.

Belediye işçilerinin alacakları sorunu da başkanlar kurulumuz gündem maddeleri arasında yer aldı. Belediye işçilerinin alacakları konusunda TBMM'de grubu bulanan veya bulunmayan partiler ve birebir milletvekili düzeyinde girişimde bulunma kararı alındı.

2000'li yıllarda yapılacak özelleştirme programı karşısında sendikal duruşumuzun genel hatları çizilen Başkanlar Kurulumuzda, verimliliğin artırılması ve işletme düzeyinde eğitim çalışmalarına da ağırlık verilmesi kararlaştırıldı.

Ülkemizin Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde sendikal ve konfederal katkılarının ele alındığı Başkanlar Kurulumuzda, Türkiye'nin AB'ye üye olması sürecinde üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmek için girişim planları yapıldı.

Başkanlar Kurulumuz ayrıca Çeçenis'dan devam eden savaş ve Kıbrıs konusunda da konfederal girişim kararı aldı.

Zorunlu tasarruf fonunda biriken 3.5 katrilyon TL.'nin en kısa sürede hak sahiplerine faizleriyle birlikte ödenmesi gereğine işaret eden Hak-İş Başkanlar Kurulu, konunun Emek Platformu gündemine alınması gerektiğini savundu.

7'li Sivil İnisiyatif

HAK-İŞ, TOBB, TÜRK-İŞ, TESK, TZOB, DİSK ve TİSK'ten oluşan 7'li Sivil İnisiyatifin ikinci toplantısı 18 Ocak 2000 tarihinde Hak-İş'te yapıldı. Konfederasyonumuz Genel Başkanı Salim Uslu'nun evsahipliği yaptığı toplantıya TİSK Yönetim Kurulu Başkanı Refik Baydur, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, TOBB Yönetim Kurulu Başkanı Fuat Miras, TESK Genel Başkanı Derviş Günday, TZOB Genel Başkanı Faruk Yücel katıldılar.

2000 yılında Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlarını çözmesi ve AB'ye tam üyelik sürecinin hızlandırılması için sosyal taraflar olarak atılması gereken temel atımların ele alındığı zirvede, Hükümetin kararlarında sosyal tarafların görüşlerinin alınması konusunda ısrarlı tavır yenlendi.

Uslu'nun Zirve Öncesi Basın Toplantısı

Genel Başkanımız Salim USLU'nun 7'li Sivil İnisiyatif öncesinde yaptığı basın toplantısında söz konusu inisiyatifin Türkiye'nin 2000 yılı gündemini tartıştığını söyledi. Uslu, basın toplantısında şu konulara dikkat çekti;

"7 Sivil toplum örgütünün Genel Başkanları olarak, 2. toplantımızı bugün gerçekleştiriyoruz.

Bilindiği gibi;

İlk toplantımızı, 07.12.1999 tarihinde Sn. Refik Baydur'un dönem başkanlığında TİSK'te gerçekleştirmiştik.

Bu dönemde, 7'li sivil inisiyatifin kurumsallaştırılması kararlaştırılmıştır. Birer aylık süreler halinde Dönem Başkanlığı yapacak kurum aynı zamanda sekreteryaya hizmetlerini de sürdürecektir.

7'li sivil inisiyatifin Başkanlar Kurulu adıyla karar, Uzmanlar Kurulu adıyla da teknik olmak üzere iki organı mevcuttur.

7'li Sivil İnisiyatif,

- Eşitlik,

- Gönüllülük,

- Bağımsızlık ve,

- Kararlılık olmak üzere 4 temel ilke belirlemiştir.

Sn. Baydur başkanlığında;

Kurumsal altyapının oluşturulmasının dışında,

- Helsinki Zirvesi nedeniyle bir ortak deklarasyon yayımlanmıştır.

- Ayrıca yasal güvenceye dayanan kurumsal ve işlevsel etkinliğe sahip bir ulusal ESK oluşturulması konusunda da teknik bir çalışma başlatılmıştır.

Bununla beraber, Başbakan Sn. Bülent Ecevit'e bir mektup gönderilerek, ESK konusundaki taleplerimiz karşılanmadığı takdirde genelgelerle oluşturulmuş, etkin ve verimli çalışma imkanlarından yoksun, oluşumu, amacı ve işlevi tartışmalı bir ESK'da bulunmayacağımız açık ve kararlı bir şekilde iletilmiştir.

Sn. Başbakan, Helsinki Zirvesi nedeniyle gösterdiğimiz ortak duyarlılığa bir mektupla teşekkür etmiştir. Şimdi Sn. Başbakan'ın ESK konusundaki talebimize vereceği cevabı ısrarla beklemekteyiz.

Oysa AB'nin temel anlayışında;

Diyalogu kurumsallaştırmak, etkin ve verimli bir şekilde genel süreçlere katılımını ve katkılarını sağlamak esastır.

AB adaylığı ile övünürken, üyelik sürecinde uyumu kolaylaştıracak ve hatta hızlandıracak yapısal oluşumlardan kaçınmak anlaşılabilir ve kabul edilebilir değildir.

Yine adaylık sürecinde, ülkemizin çok temel sorunlarının çözümünde uzlaşma yollarından; diyalogun katılımcılığın ve demokrasinin sorun çözme yeteneğinden yararlanmamak gibi bir lüksümüz olmamalıdır.

Son günlerde hükümetin peşpeşe aldığı kararlar ve karşı karşıya bulunduğu sorunlar, diyalogun ne kadar önemli bir ihtiyaç ve etkili bir araç olduğu gerçeğini bir kez daha göstermiştir.

Bu süreçte, siyasi iktidarlar, yapısal sorunlara gündelik çözümler bulmak ve bunu sadece zirvelerde gerçekleştirmek yerine, ilgili sosyal partnerlerle, üçlü danışma organları ile, meslek örgütleri ve demokratik kurumlarla yani halkla birlikte çözüm üretmeye çalışmalıdır.

Halkın desteğine sahip olmayan düzenlemelerin, programların, politikaların başarılı olma şansı yoktur.

Açıklık ve katılımcılık AB'nin en temel ilkelerinden birisidir.

7'li sivil toplum örgütü olarak bunu talep ediyoruz.

AB'nin ilkelerinde ve kurumlarının işleyişinde alınan kararları sadece kabul etmek değil, karar sürecinde bulunarak katkı ve destek vererek ancak istikrar sağlanabilmektedir.

Sadece,

Susun, kabul edin, katkı verin anlayışıyla istikrar sağlanamaz.

Kaldı ki, ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeyi eşzamanlı gerçekleştirmek. Ayrıca;

Ekonomik reformlarla, siyasal reformları ve bununla beraber toplumsal motivasyonu eş zamanlı gerçekleştirmek gerek-

II. Toplantısını Hak-İş'te Yaptı

mektedir.

Bunun koşullarını, kurumlarını, kavramlarını ve kalitesini sağlayacak uluslararası ilişkilerimiz, bilgimiz, birikimimiz, potansiyelimiz ve heyecanımız vardır ve bunları ülkemizin kalkınmasına, halkımızın da hizmetine sunmak istiyoruz.

Bu bağlamda; bir kez daha ifade etmek istiyoruz ki, Türkiye- AB ilişkilerini üyeliğe indirgemek ve salt ekonomik ilişkilerle sınırlandırmak yanlıştır.

21. yüzyıla girdiğimiz şu günlerde;

Süreci doğru okumak, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu açılımları ve perspektifleri oluşturmak, evrensel değerlere entegre olmak gerçekçi, karşılıklı dengelere dayalı, daha üst stratejiler geliştirmek temel tercihimiz olmalıdır.

Hükümet, bir görev ekibi (task force) oluşturarak ekonomik, sosyal, siyasal sorunları ve çözümlerini temel hak ve özgürlüklerle ilgili demokratik öncelikleri belirlemelidir.

Yeni yılın, yeni yüzyılın, yeni bin yılın ilk ortak toplantısını bugün yapıyoruz.

Sorunların ve sorumluluklarımızın bilincindeyiz.

Sayın Baydur'un dönemiyle başlayan çalışmalar, yeni dönemde de devam edecektir.

ESK konusunda ilkesel birlik sağlanmış olup, biçimsel oluşuma ait düşüncelerimiz bugünlerde olgunlaştırılacaktır.

Kriz dönemlerinde sivil toplum örgütlerinin rolünü öne çıkartacak girişimler sürdürülecektir.

Bunlara ilaveten;

7 sivil toplum örgütü olarak, ülkemizde diyalog ve uzlaşma kültürünü geliştirmeye ve bu konuda öncü ve örnek olmaya devam edilecektir.

Bugün,

Uzmanlar kurulumuzun hazırladığı teknik çalışmalar değerlendirilecek, yeni döneme ait kurumların önerileri ortaklaştırılarak yeni çalışma gündemimiz belirlenecektir.

- Oluşturacağımız Sosyal Zirve'nin 2000 gündemi, aynı zamanda Türkiye'nin 2000 gündemi ile de örtüşecektir.

Bu nedenledir ki;

- Avrupa Birliği,

- Ekonomik politikalar,

- Demokratikleşme ve ESK,

- Ulusal istihdam politikaları gibi temel öncelikli konuları gündemimizin ilk sırasına almış bulunuyoruz.

- Yeni yüzyıla girerken, Sivil Toplum Örgütlerinin bulunduğu ve olması gereken yerin belirlenmesi de yine sabırlı, kararlı ve uzun soluklu bu çalışmalarımız sayesinde mümkün olabilecektir.

Türkiye'nin sorunlarının çözümüne ilişkin ilkeli, özverili, sorumlu ve soğukkanlı işbirliğimiz geliştirilerek sürdürecektir.

Tarladaki, Ateölyedeki, Bürodaki, Mağazadaki, Fabrikadaki, Sokaktaki insanın hoşnutsuzluğu ya da ihtiyaçları, beklentileri, umutları, heyecanları, bizim ilgi alanımızda olmaya devam edecek ve öncelikli gündemimizi şekillendirecektir.

Bugünkü çalışmalarda alacağımız kararları yarın sabah yazılı olarak kamuoyuna sunacağız."

7'li SİVİL İNİSİYATİF SONUÇ BİLDİRGESİ

1) 7'li Sivil İnisiyatif, ESK'nın çalışma usul ve esasları hakkında 7 başkanın imza-

"Tarladaki, Ateölyedeki, Bürodaki, Mağazadaki, Fabrikadaki, Sokaktaki insanın hoşnutsuzluğu ya da ihtiyaçları, beklentileri, umutları, heyecanları, bizim ilgi alanımızda olmaya devam edecek ve öncelikli gündemimizi şekillendirecektir."

sıyla hükümete, sunulan taslağın takipçisi olacaktır.

2) Demokratikleşme sürecinde sivil toplum kuruluşları daha önemli ve aktif bir rol oynamaktadır ve oynayacaktır. Bu çabalarımız, ülkemizin AB'ye tam üyelik sürecine de katkı sağlayacaktır.

3) Kuruluşlarımız, ülkeye gerektiği gibi hizmet edebilmeleri için bağımsız ve güçlü olmalıdırlar. Bu süreç içerisinde sivil toplum örgütlerinin, mevcut imkan, görev ve yetkilerini kısıtlamaya yönelik kimi girişimlerden vazgeçmelidir.

Ayrıca, sivil toplum kuruluşlarının kuruluş yasalarında mevcut bazı müdahaleci düzenlemelerin ayıklanması ülkemizdeki demokratikleşme sürecinin de bir gereğidir.

4) 7'li Sivil İnisiyatif kuruluşlarımız ile hükümet arasında daha yakın, işlevsel ve verimli bir çalışma ortamının sağlanması için hükümet nezdinde gerekli girişimlerde bulunacaktır.

Bu çerçevede kuruluşlarımız ile hükümet arasında güçlü bir diyalog mekanizmasının kurulmasını istiyoruz.

5) Aşağıda öncelikleri sıralanan konularda Uzmanlar Kurulu tarafından çalışma yapılarak, Başkanlar Kurulu'na sunulacak ve uygun görülmesi halinde sonuçlar daha sonra hükümete ve kamuoyunun bilgisine sunulacaktır:

- Sivil toplum kuruluşları üzerindeki devlet denetimine ilişkin değişiklik önerileri

- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlıkları sürdürülen yasa tasarıları

- Yerel Yönetimler Yasası

- İş Ahlakı

- Türkiye'nin Dış Tanıtımı

- Ulusal İstihdam Politikasının Oluşturulması

- Ekonomik Politikalar ve Gelişmeler:

* Ekonomik Paket: Çeşitli Toplum Kesimlerine Etkileri

* Ücretler ve Fiyatlar Dengesi

* Vergi İadesi Sisteminin Çarpıklığı ve Sorunlar

* Zorunlu Tasarruf Uygulaması ve Konut Edindirme Yardımının Durumu

- Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Üyelik Sürecinde Sosyal Partnerlerin ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü konulu bir Uluslararası Sempozyumun düzenlenmesi,

- Demokratikleşme çabaları çerçevesinde Anayasa, Siyasi Partiler Yasası, Seçim Yasası

6) 7'li Sivil İnisiyatifin gelecek Zirve toplantısı, 24 Şubat 2000 Perşembe günü saat 14.00'de TOBB'un dönem başkanlığı ve ev sahipliğinde yapılacaktır.

Emek Platformu, bir yiğidini kaybetti

Türk Sendikal hayatın önemli simalarından şair, eğitimci ve yazar Akif İNAN, uzun süren kanser tedavisinin ardından 6 Ocak 2000 Perşembe günü hakkın rahmetine kavuştu. Memur-Sen Genel Başkanı Akif İnan'ın cenazesi, 7 Ocak 2000 Cuma günü Hasan Paşa Camii'nde kılınan öğle namazının ardından toprağa verildi. İnan'ın Urfa'daki cenaze namazına Konfederasyonumuz Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Tanrıverdi, Genel Eğitim Sekreterimiz Yusuf Engin ve Öz Gıda-İş Sendikası Genel Sekreteri Agah Kafkas katıldı.

1940 yılında Urfa'da doğan ve genç yaşlarında şiir ve yazı hayatına atılan Akif İnan, 1972 yılında A.Ü. DTCF, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Daha öğrencilik yıllarında Hilal adında bir dergiyi yöneten İnan, edebiyatımızda önemli bir yer tutan Edebiyat ve Maveria Dergilerinin de kurucuları arasındaydı. İnan uzun yıllar Gazi Eğitim Enstitüsü'nde edebiyat öğretmeniği yaptı.

Akif İnan, şair ve öğretmenliği yanın da sendikacılık konusunda ilkeli, tutarlı ve sabırlı kişiliği ile dikkat çekti. Ülkemizin önde gelen kamu sendikalarından Memur-Sen'in Genel Başkanlığı'nı yürüten İnan, Emek Platformunun oluşumunda ve çalışmalarında aktif görevler de üstlenmişti.

Genel Başkanımız Salim USLU, Memur-Sen Genel Başkanı M. Akif İNAN'ın vefatı dolayısıyla, Memur-Sen Genel Başkan Yardımcısı Kamil AYDOĞAN'a bir mesaj gönderdi. USLU'nun mesajı nda şunları söyledi;

"Memur-Sen Genel Başkanı, saygıdeğer sendikacı, şair, fikir ve aksiyon adamı M. Akif İnan hocamızı kaybetmenin derin üzüntüsü içindeyiz.

Hayatı, daima aydınlık, barış ve huzur içinde,

mutlu bir Türkiye özlemi ve mücadelesi içinde geçen Akif İnan hocamız, şairliği ve düşünce adamlığı yanında, kamu çalışanlarının en demokratik hakları olan grevli-toplu iş sözleşmeli sendika hakkı için yılmadan, usanmadan ve ilkelerinden taviz vermeden yürüttüğü onurlu mücadeleyle de bir aksiyon adamı olarak ismini sendikal hareket tarihine yazdırmıştır.

Akif hocamıza Allah'tan rahmet dilerken Türk sendikal hareketinin bu acı kaybından dolayı size ve şahsınızda hocamızın ailesine, yakınlarına, başta Memur-Sen camiası olmak üzere tüm kamu çalışanları ve Türkiye'ye sabır ve başsağlığı diliyorum."

Konfederasyonumuz Genel Başkan Yardımcısı

Hüseyin Tanrıverdi de, M. Akif İnan'ın ölümü dolayısı ile dergimize duygu ve düşüncelerini aşağıdaki cümlelerle açıkladı:

"O şairlikle sendikacılığın telif edilemez kabul edilen aykırılıklarını da gezinirken ondan duygu adamı, mücadelemiz adamı

ve insan olarak çok istifade ettik. Şairle sendikacının hedef kitlelerindeki farklılık ve duyarlılık parametrelerinin şairde son derece derin ve yüksek olduğu bir sergüzeştiden, sendikacılığın muhatap kitlesindeki güncel ve yüzeysel ilişkilerle örülü dünyasına inerek, toplumsal mücadelemizin daha başka bir çizgisinde de heyecanları sürdürdü. Midenin gemalmaz ihtiyacının cidale sürüklediği insan hayatındaki sığıla önemsizmiş gibi bakmadan ve tabi olan bu halden kalbin derinliklerine dalıp dalıp çıkan, bu iki hali barışık kılma serüveninden ziyade olması gerektiği yerde konumlandırma marifetini gösteren üstadım, öğretmenim M. Akif İnan'ı, saygı ve rahmetle anıyor, sevenlerine başsağlığı diliyorum."

Hak-İş Eğitim Yayını: 44

DEPREM KLAVUZU

Konfederasyonumuzun Eğitim Yayınlarından 44. yayımlandı; Deprem Klavuzu. 24 sayfa halinde yayınlanan deprem klavuzumuzda basit fotoğraflarla deprem konusu ve korunma yolları izah edilmektedir.

17 Ağustos 1999 Marmara ve 12 Kasım 1999 depremleriyle ülkemiz büyük açığı yaşadı. Yediden yetmişe tüm halkımız, bu depremler ve devamındaki artçı sarsıntılar sonrasında artık depremle yatıp, depremle kalkar olduk.

Depremi tanıtık ve aradan geçen sürede yeterince tedirgin olmadık, ancak biz millet olarak daha çok olayın paniği ve sonrasında yaşadığımız dramı yaşıyoruz. Diğer bir ifade ile kağıtlı değil de ağıtlı olmayı yeğledik.

Halkımızı deprem konusunda anlaşılır ve yalın bilgilerle donatmak ve bu konuda bir kitapçık yayınlamak şansı ve onuru Hak-İş Konfederasyonuna nasip oldu. Tüm bağlı sendikalara gönderilen Deprem Klavuzu en ücra kesimdeki üye işçilerimize kadar ulaştırıldı.

Konfederasyonumuzun Eğitim Yayınlarından 44. olan Deprem Klavuzu ülkemizin deprem gerçeğini gün yüzüne çıkarıyor.

Deprem Klavuzunda öncelikli olarak depremin tanımı ve ülkemizin kaçınılmaz deprem kaderine dikkat çe-

kildi. Verilen bilgilere göre ülkemiz nüfusunun % 95'i deprem bölgelerinde ve bu riskini iliklerine kadar hissediyor.

Yine deprem klavuzumuzda richter ölçeğine göre 1'den 12'ye kadar olan deprem şiddetlerinde hissedilebilecek hasarlar özet halinde belirtilirken, depremin olduğunda ister evde olalım, ister dışarıda, isterse araç kullanalım, her durumda yapılabilecek en pratik işler özet ve yalın olarak ifade edilirken, depremin hemen sonrasında ve kurtarma çalışmaları karşı-

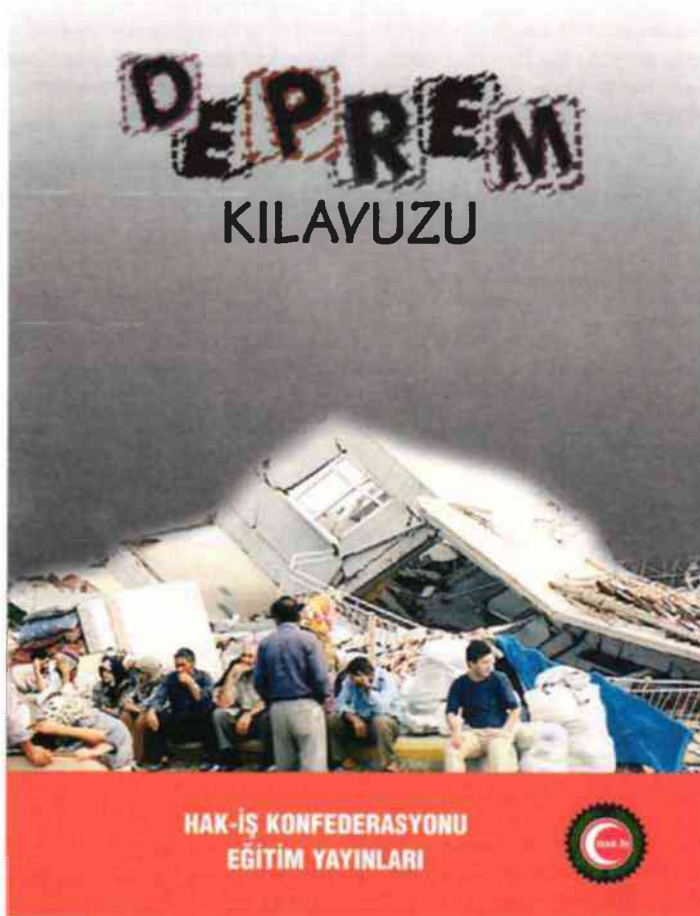
sında alınması gereken önlemler de sıralandı.

Deprem öncesinde alınması gereken en pratik bilgiler, hazırlanması tavsiye edilen deprem çantasında bulundurulabilecek malzemeler listelenirken, bu malzemelerin belirli dönemlerde yenilenmesi de tavsiye edilmiştir; Ortalama bir deprem çantasında bulunması gereken temel malzemeler şunlardır; el feneri, radyo ve yedek piller, büyük boy bir iş eldiveni, 1.5 litre su, bisküvi, düdük, sürekli kullanmak durumunda olduğumuz tıbbi malzemeler vs.

Depremden sonra yaşanan gerginlik, öfke, pişmanlık ve yalnızlık gibi psikolojik durumların da ele alındığı klavuzumuzda bu gibi durumlarda toplumsal dayanışmamızın önemi vurgulanmaktadır.

Klavuzumuzda deprem ile ilgili olarak medyada çok kullanılan yirmiye aşkın sismolojik terimin yalın anlamı da verilmiştir.

Deprem kitapçığımızın yayınlanıp bağlı sendikalara dağıtılmasının hemen ardından çeşitli kamu ve özel kuruluşlardan kitap siparişi verilmeye başlandı. Hatta birçok yerel mülki amirlikler benzer bir kitabı basmak istediklerini ifade ederlerken bu konuda konfederasyonumuzun imkanlarından faydalanmak istediklerini belirttiler.

17-19 Kasım 1999

Öz İplik-İş Sendikası Genel Başkanı Yusuf Engin, Sendika'nın üyesi bulunduğu Uluslararası Tekstil, Giyim ve Deri İşçileri Federasyonu ile TEKSİF Tekstil İşçileri Sendikası ve Deri İş Sendikası'nın ortaklaşa düzenlediği "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği" seminerine katıldı.

18 Kasım 1999

54 ülkenin devlet veya hükümet başkanlarını bir araya getiren Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Zirvesi İstanbul'da yapıldı. Zirveye, Hak-İş Genel Başkan Salim Uslu, Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Tanrıverdi, Genel Başkan Danışmanı Osman Yıldız ve Dış İlişkiler Uzmanı Numan Özcan katıldı.

22 Kasım 1999

Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti, Tüm Sivil Emeklileri Derneği, Tüm İşçi Emeklileri Derneği ve Tüm Bağ-Kur Emeklileri Derneği'nden oluşan 'Memur ve Emekli Platformu' Genel Başkanları, Kamu-Sen Genel Başkanı Resul Akay başkanlığında Hak-İş'i ziyaret ederek, Genel Başkanımız Salim Uslu ile TBMM'de görüşülmekte olan memur maaşları konusunu değerlendirdiler.

22 Kasım 1999

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda yapılan, Hükümet, İşçi ve İşveren kesimlerini bir araya getiren Üçlü Danışma Kurulu toplantısına Hak-İş adına Prof. Dr. Hamdi Molla Mahmutoğulları ve Hak-İş Dış İlişkiler Uzmanı Numan Özcan katıldı.

23 Kasım 1999

Hak-İş ve Öz Gıda-İş Genel Başkanı Salim Uslu ile Sendika Yönetim Kurulu üyelerinden oluşan heyet, Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli'yi ziyaret ederek, Et ve Balık Kurumu Kombinalarının özelleştirme kapsamından çıkarılması konusunda görüş ve tepkilerini dile getirdi.

23-24 Kasım 1999

Pakistan Milli Emek Federasyonu'nun 30. Kuruluş yıldönümü etkinlikleri çerçevesinde İslamabadda "21. Yüzyılda İşçiler ve Emek Hareketi" konulu bir uluslararası konferans düzenlendi. Pakistan Milli Emek Federasyonu ile Friederich Ebert Vakfı'nın İslamabad Şubesinin işbirliği ile gerçekleşen konferansa Hak-İş adına Prof. Ali Şafak katıldı.

24 Kasım 1999

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu ve Yönetim Kurulu Üyeleri Meclis Başkanı Yıldırım Akbulut'u ziyaret ettiler.

25 Kasım 1999

Hak-İş Genel Eğitim Sekreteri Yusuf Engin, Kamu-Sen'in Ankara Güvenpark'ta kurduğu "Maaşzede" çadırını ziyaret etti.

26-28 Kasım 1999

Hak-İş Konfederasyonu Genel Kurul'u, DSİ Konferans Salonu'nda yapıldı. Genel Kurul'da yapılan seçimler sonucunda Genel Başkan Salim Uslu, Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Tanrıver-

di, Genel Sekreter Recai Başkan, Genel Eğitim Sekreteri Yusuf Engin yeniden seçildi. Yapılan seçimlerle Hak-İş Genel Teşkilat Sekreteri ve Genel Mali Sekreteri değişti. Genel Teşkilat Sekreterliği'ne Mahmut Arslan, Genel Mali Sekreterliğe Feridun Tankut seçildi.

27 Kasım 1999

Öz İplik-İş Sendikası Genel Başkanı Yusuf Engin, Türk Haber-Sen Genel Kurulu'na katıldı.

29 Kasım 1999

Hak-İş ve Öz Gıda-İş Genel Başkanı Salim Uslu ve Sendika Yönetimi, Türk Veteriner Hekimleri Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve Ziraat Mühendisleri Odası Genel Başkanları oluşan bir heyet ile EBK'nın özelleştirme kapsamından çıkarılması talebiyle Tarım ve Köy İşleri Bakanı H. Yusuf Ziya Gökalp, FP, DYP, CHP ve BBP Genel Başkanları'nı ziyaret ederek, bu konuda görüşmelerde bulundular.

29 Kasım-2 Aralık 1999

Hak-İş Genel Eğitim Sekreteri Yusuf Engin ve Dış İlişkiler Uzmanı Numan Özcan Suriye'nin başkenti Şam'da yapılan Uluslararası Arap İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICATU)'nun 10. Kongresi'ne katıldılar.

30 Kasım 1999

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, İstanbul'da "Çalışma Hayatında Esneklik " konulu bir seminer düzenledi. Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan, Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'in de katıldığı Seminer'in açılışında bir konuşma yaptı.

30 Kasım 1999

Hak-İş Konfederasyonu Araştırma Uzmanı Şahin Serim VIII. 5 yıllık kalkınma planı "kayıtdışı ekonomi" konusunun ele alındığı Özel İhtisas Komisyonuna katıldı.

1 Aralık 1999

Konfederasyonumuz Genel Başkanı Salim Uslu, Türk-İş Genel Kurul'una katıldı. Kurul'da Genel Başkan Uslu, bir konuşma yaptı.

2 Aralık 1999

Hak-İş Genel Başkan Salim Uslu ve Genel Eğitim Sekreteri Yusuf Engin, TİSK'in 37. Kuruluş Yıldönümü dolayısıyla Ankara'da verilen kokteyle katıldı.

2 Aralık 1999

Genel Başkan Danışmanı Osman Yıldız, Brüksel'de yapılan ETUC İcra Kurulu'na katıldı.

3-5 Aralık 1999

Genel Başkan Danışmanı Osman Yıldız, ETUC tarafından Brüksel'de düzenlenen Balkan İstikrar Konferansı'na katıldı.

3 Aralık 1999

Genel Başkanı Salim Uslu başkanlığında Hak-İş Yönetim Kurulu Üyeleri, Ankara Ticaret Odası Başkanı Sinan Aygün'ü ziyaret ederek, çalışma hayatının sorunlarına ilişkin görüş alış- verişinde bulundular.

3 Aralık 1999

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü'ne yeni seçilen Zekai İlikdoğan'a tebrik ziyaretinde bulundu.

4 Aralık 1999

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu, 2000 yılında memur maaşlarına verilecek olan yüzde 15 zammı oranını protesto etmek amacıyla "Sefa etme Teslim Olmayacağız" mitingini düzenledi. Hıporum'da başlayıp, Sıhhiye'de biten KESK'in eylemine Genel Başkanımız Salim Uslu katılarak destek verdi. Uslu burada bir konuşma yaptı.

5-10 Aralık 1999

Hak-İş Araştırma Uzmanı Şahin Serim, Rusya'da ILO tarafından organize edilen "Modüler Eğitim Programlarının tanıtımına" katıldı.

6 Aralık 1999

Genel Başkan Salim Uslu başkanlığında Hak-İş Yönetim Kurulu Üyeleri, Yargıtay Başkanı Sami Sevilcioğlu ziyaret ettiler.

7 Aralık 1999

HAK-İŞ, TÜRK-İŞ, DISK, TOBB, TESK, TZOB Genel Başkanları, TİSK'nin evsani bir günün bir araya geldikleri. Söz konusu toplantıda, 10-11 Aralık 1999 tarihleri arasında Helsinki'de yapılacak AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi öncesinde Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri tartışıldı ve bu konuda toplantının sonunda bir bildiri yayınlandı.

7 Aralık 1999

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan, Hak-İş'i ziyaret ederek, yeniden seçilen Genel Başkan Salim Uslu ve Yönetim Kurulu Üyelerini tebrik etti. Söz konusu ziyarette, iş güvenliği yasası konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

7 Aralık 1999

Öz Çelik-İş Sendikası, Hak-İş Konferansı Salonunda "Ulaştırma ve Demiryolu Sektörü İçinde Entegre Demiryolu Çözümlemesi ve Yeri, Önemi, Sorunları ve Çözüm Önerileri" konulu bir panel düzenledi. Panelin açılış konuşmasını Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu yaptı. Hak-İş Genel Sekreteri ve Öz Çelik-İş Sendikası Genel Başkanı Recai Başkan'ın yönettiği panelde, Sencer İmer, Necip Ebeğil, Yusuf Ziya Kayır ve Muzaffer Keleş konuşmacı olarak katıldılar.

7 Aralık 1999

Genel Başkan Salim Uslu, CNN TÜRK Televizyonu'nda canlı yayınlanan haber programına katılarak, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığı konusundaki görüşlerini açıkladı.

7 Aralık 1999

Öz İplik-İş Sendikası Genel Başkanı Yusuf Engin, Ankara'da Osmanlı'nın 700. Yılı nedeniyle FP İlçe Teşkilatının düzenlediği "Tuğra" isimli programa katıldı.

8 Aralık 1999

Kamu-Sen Genel Başkanı Resul Akay ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Hak-İş'i ziyaret ederek, yeniden seçilen Genel Başkan ve Yönetim Kurulu Üyeleri ile 2000 yılında memurlara verilecek yüzde 15'lik zammı ve bütçe konularında görüştüler.

8 Aralık 1999

Hak-İş Genel Eğitim Sekreteri ve Öz İplik-İş Sendikası Genel Başkanı Yusuf Engin, Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün düzenlediği "Televizyon yayıncılığına Kadın" konulu paneli katıldı.

9 Aralık 1999

CGTP-N (Portekiz Genel İşçi Sendikaları Konfederasyonu) 9. Kongres, Lizbon'da yapıldı. Kongreden bir önceki gün "Küresel Bir Dünyaya İstihdam Politikaları" konulu bir konferans düzenledi.

Kongre ve Konferans'a Hak-İş Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Tanrıverdi ve Dış İlişkiler Uzmanı Numan Özcan katıldılar.

10 Aralık 1999

Hak-İş Konfederasyonu, "10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü" dolayısıyla İstanbul'da bir panel düzenledi. Açılışını Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu'nun yaptığı "Yüzyıl Döneminde Türkiye'de İnsan Hakları" konulu panelde Prof. Dr. İber Ortaylı, Prof. Dr. Hüseyin Hatemi, Prof. Dr. Coskun Can Aktan ve Dr. Vedat Bilgin konuşmacı olarak katıldılar.

13 Aralık 1999

Fazilet Partisi Genel Başkanı Recai Kutan ve Genel Başkan Yardımcıları Cevat Ayhan ve Erhan Yülek, Çalışma ve Sosyal Güvenlik eski Bakanı Necati Çelik oluşan bir heyetle Genel merkezimizde gerçekleştirdikleri ziyarette, Genel Başkan Salim Uslu ve Yönetim Kurulu Üyeleri ile birçok konuda görüşmelerde bulundular.

14 Aralık 1999

DISK Genel Başkanı Vandeddin Karabay ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Hak-İş'e gelerek, yeniden seçilen Genel Başkan ve Yönetim Kurulu Üyelerine tebrik ziyaretinde bulundular.

15 Aralık 1999

Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Tansu Çiller ve Parti Yönetimi, Genel Merkezimiz'i ziyaret ederek, Genel Başkan ve Yönetim Kurulu Üyelerini yeniden göreve seçilmelerinden dolayı kutadı. Ziyarette, ayrıca Hükümet programı konusunda görüşüldü.

16 Aralık 1999

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Aytan Öymen ve Partisi'nin Yönetim Kurulu Üyeleri, Konfederasyonumuz'u ziyaret ederek, yeniden seçilen Genel Başkan ve Yönetim Kurulu Üyelerini tebrik ettiler.

16 Aralık 1999

Genel Başkan Salim Uslu, Türkiye Eczacılar Birliği'nin Ankara'da yapılan Genel Kuruluna katıldı.

16 Aralık 1999

Genel Başkan Salim Uslu ve Dış İlişkiler Uzmanı Numan Özcan, Avrupa Birliği Komisyonu Türkiye Temsilcisi Büyükelçi Karen Fogg tarafından verilen davete katıldılar.

17 Aralık 1999

Memur-Sen Konfederasyonu Genel Başkanı Akif İnan ve Yönetim Kurulu Üyeleri Hak-İş'i ziyaret ederek, Genel Başkan ve Yönetim Kurulu ile 2000 Yılı Bütçesi konusunu görüştüler.

18 Aralık 99

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, Memur-Sen Konfederasyonu'na bağlı Kamu Büro-Sen'in 18 Aralık 99 tarihinde Ankara'da düzenlediği "Osmanlı Devlet Yönetiminde Sosyal Politikalar" konulu paneli katılarak bir konuşma yaptı.

"Hak-İş Magazine" is one of the periodicals of the Hak-İş Confederation

A BRIEF LOOK AT THIS ISSUE

Editorial

President Salim Uslu has emphasized the existing problems of Turkey. He mentioned that under the light of the new century, and the global developments, Turkey has to choose a new path, based on equal division of revenue, human rights and democratic participation.

Agenda

In this issue, Aydın Ünal has evaluated the year 1999 developments in labor life. According to him, there are inclined attacks towards the rights of labor, but solidarity between labor is gaining strength.

9th General Congress of HAK-İŞ

9th General Congress of HAK-İŞ was realized on 26-28 November 1999 in Ankara. The new executive board was formed as:

President:

Salim USLU

Vice-President:

Hüseyin TANRIVERDİ

Secretary-General:

Recai BAŞKAN

General Educational Secretary:

Yusuf ENGİN

General Financial Secretary:

H. Feridun TANKUT

General Organizational Secretary:

Mahmut ARSLAN

First Day: 26 November 1999

President Salim Uslu has made an opening address, and indicated that at the brink of a new millennium, together with the 24th anniversary of Hak-İş, they were happy to celebrate the 77th anniversary of Turkish Republic and the 700th anniversary of the Ottoman Empire.

Uslu summarized the existing situation and the future of Hak-İş as a trade union with stable, determinant and glorious past. Moreover, Hak-İş was decisive to sustain a peaceful, efficient, and honorable organization for the achievement of the desires of Turkey. Uslu went on with the international activities, stating that the status of Hak-İş was registered in international labour platforms, and was unified with the family of world trade unions.

Uslu evaluated the candidacy of Turkey for EU and mentioned that Turkey is now in a position to be in rivalry with ex-Eastern Bloc countries. He criticized the past activities of the politicians. According to Uslu, rather than fin-

ding a solution, the politicians usually try to blame some others for their own mistakes.

Moreover, demands on modernization, democratization and social dynamism are under heavy oppression, he mentioned. Within this context, the Turkish Parliament should be in a harmony with the people.

He also criticized the oppressive structure of the 1982 constitution. Uslu asked for an immediate amendment in the constitution.

He also touched upon the financial burdens of the year 2000 budget on lower waged groups. He clarified that the distribution of income is unequal and the gap between poor and rich is getting high-

her.

Uslu criticized the insufficiency of the state during the earthquake. He emphasized on the inadequacy of state institutions on crisis management, first aid, transportation, communication, rescue operations and treatment.

He also rejected the Social Security Reform Bill and its provisions. Uslu praised the efforts of FP and DYP on this issue and expected that The Constitutional Court would cancel the bill.

In this speech, Uslu criticized the existing structure of Economic and Social Council and the continuous impositions by the govern-

ment on the structure of the council.

In the coming century, Uslu expected a free individual, organized society, civil-democratic constitution and concluded that both trade unions and other civil organizations should be in solidarity to overcome the difficulties.

Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC) Speaker of Parliament, **Ertuğrul Hasipoğlu** made a speech in the congress and has given information about the factors which influence the Turco-Cypriot relations. Hatipoğlu made a comparison between Turkey and TRNC on membership to trade unions. In this respect, he indicated that in the labor life, profit must be shared with the workers according to the productivity.

'True Path Party' (DYP) leader **Tansu Çiller** has focused on the economic disaster in Turkey. Çiller claimed that Turkey is then the fastest declining country on earth. Moreover, the recession was resulted with a heavy inflation. Çiller went further on saying that the IMF impositions pushed Turkey into economically backward situation which might end up with social explosions.

Virtue Party (FP) leader **Recai Kutan** criticized the economic and monetary policies of the government. He mentioned that the welfare of the people is going rapidly down.

Republican People's Party (CHP) vice-president **Cevdet Selvi** has made a speech and touched upon the harmony between the coalition parties, but their alienation

with the people itself.

In his speech **TİSK** leader **Refik Baydur** called **Hak-İş** to join the civil initiative which was composed of 5 organizations. He called **Hak-İş** to join forces for further cooperation, and dialogue between the labor institutions.

DİSK President **Vahdettin Karabay** has given brief information about the financial burdens, imposed by the government, and called for a cooperation between the trade unions and other civil organizations.

Democratic Turkey Party (DPT) vice-president **Yılmaz Hastürk** has focused on the necessity of a peaceful atmosphere in labor life.

In the second session, on behalf of **Hak-İş**, President **Salim Uslu** presented a plaque to the miners. Uslu also emphasized the brave efforts of miners during the rescue operations after the earthquake in Marmara region.

Gazi University, Faculty of Economic and Administrative Sciences Dean **Prof. Dr. Kamil Turan** praised the policies of **Hak-İş**, in his address.

Representatives of trade unions from outside world, who participated in the congress are as fol-

lows:

- Jean Lapeyre from ETUC
- Bruno Rossi, Director of Foreign Relations CGIL, Italy
- N. Oleg Victorovich, MTUF, Commonwealth of Independent States.
- Settar Mehbaliev, AHİK Azerbaijan
- Angelos Fropoulos, GSEE, Greece
- Michel Martı, CFDT, France
- Livia Luca, Confederation of Ramonian Trade Unions
- Nimet Zhotabaeyev, KTUF, Kazakhstan
- Ernek Jakselekov, GCTU-VKP, Russia
- Salih Naarani, Palestine
- Siddig M. Mustafa, STUF, Sudan

In the 2nd day sessions, **Hak-İş** member trade union representatives made speeches. General Secretary **Recai Başkan**, **Mustafa Atlı**, **Süleyman Kaya**, and **Fırat Güneş** from **Öz Çelik-İş**, **Mahmut Arslan** from **Hizmet-İş**, **Abdülbaki Gülbaba**, **Mustafa Paçal**, **Erdoğan Satılmış**, and **Murat Oğuz** from **Öz Gıda-İş**, **Bayram Erdoğan**, **Muhammed Özgürbüz**, and **Ethem Altın** from **Öz İplik-İş** **Ahmet Ötüken** from **Kamu-Sen** (Cyprus), mentioned their opinions in their addresses.

In his address, President **Salim Uslu** has focused on the identity of **Hak-İş**, and solidarity between the members. He indicated that the spirit of brotherhood in **Hak-İş** is the strength of confederation. In his respect, he went on, each member should feel the responsibility of **Hak-İş** on his shoulders. He also mentioned that **Hak-İş** is

"Hak-İş Magazine" is one of the periodicals of the Hak-İş Confederation

A BRIEF LOOK AT THIS ISSUE

going to involve in politics for positive critics.

The topics of the final declaration of Hak-İş Congress are as following:

- Globalization
- Membership of Turkey to EU, and Turkish Foreign Policy,
- Cyprus dispute
- Democracy and Constitution
- Politics
- Solidarity and Cooperation in trade unions,
- New Approach to trade unions,
- Quality and Productivity
- Privatization
- Welfare state as a Model of Social State
- Environment

Salim Uslu has made a closing address and praised the efforts of the delegates.

Final Declaration of 9th Congress

9th congress of Hak-İş was held on 26-28 November 1999 in Ankara. After the congress, a final declaration was published which included 9 major topics. Social security, employment guaranty, administrative, economic, and political problems of Turkey was handled in the declaration.

Panel

A panel on "Human Rights" was organized in İstanbul on 10 December 1999. The participants

were Prof. İlber Ortaylı, Prof. Hüseyin Hatemi, Prof. Can Aktan and Dr. Vedat Bilgin

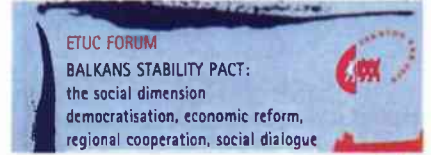
Yusuf Engin has made an overall evaluation of year 1999 and predicted year 2000. In this respect, he clarified the performance of Turkey over economic indicators, labor life, bank operations, taxation, foreign policy, human rights, 2000 budget, and concluded with his proposals to include Turkey among the modern developed states.

Foreign Relations

Hak-İş representatives have participated in the congresses and conferences organized by various institutions abroad:

- "Employment policies in a global world" conference organized by Portugal General Trade Unions Confederation, CGTP-IN on 9 December 99.
- 9th Congress of CGTP-IN in Lisbon on 10-11 December 99.
- 10th Congress of International Arab Trade Unions Confederation, ICATU, in Damascus, on 29 November-2 December 99.
- "Labor and Labor Movement in 21st Century" Conference in Islamabad, Pakistan on 23-24 November 99.

- ETUC executive board meeting in Brussels on 2-3 December 99.

- "Balkan Stability Forum" by ETUC, in Brussels, following the executive board meeting.

- Organization of Security and Cooperation in Europe (OSCE) Summit was held on 18-19 November 1999 in İstanbul. For the first time, NGOs were also participated in the summit.

AGENDA and NEWS from the CONFEDERATION

Basic topics of the activities, carried out by Hak-İş recently are as follows:

5-8 November 99; A member trade union of Hak-İş, Öz Çelik-İş executive board has convened in Çimn, Ukra-

İş, Yusuf Engin has participated in the seminar on "the Application of Social Security Reform Bill".

16 November 99; Hizmet-İş President Hüseyin Tanrıverdi praised the cooperation of Altındağ Mayor Ziya Kahraman with the people and the labor until now. Tanrıverdi also presented a plaque to Kahraman.

22 November 99; Platform of On Job and Retired Officials representatives visited Hak-İş, under the leadership of Kamu-Sen President Resul Akay.

30 November 99; President Salim Uslu has participated in the panel, organized by TİSK.

4 December 99; Salim Uslu has participated in the meeting, organized by KESK to protest low wages.

6 December 99; TİSK President Refik Baydur has paid a visit to Hak-İş.

7 December 99; Öz Çelik-İş has organized a panel on "Iron-Steel Sector".

7 December 99; Leaders of 7 organizations, who constitute the "civil initiative" came together to discuss the future of Turkey before the Helsinki Summit on 10-11 December 99.

7 December 99; Minister of Labor and Social Security Yaşar Okuyan paid a visit to Hak-İş.

13 December 99; Virtue Party (FP) leader Recai Kutan has paid a visit to Hak-İş.

15 December 99; True Path Party (DYP) Leader Tansu Çiller paid a visit to Hak-İş.

16 December 99; Republican People's Party (CHP) Leader Altan Öymen paid a visit to Hak-İş, and both presidents exchanged views on Turkey's membership to EU, low wages of labor, and the year 2000 budget.

HAK-İŞ Board Of Presidents
Hak-İş Board of Presidents convened on December 21, 1999. Before the meeting, Salim Uslu has made a press conference and shared the views of Hak-İş on social, economic issues and the problems of labor life with the public opinion. The topics of the memorandum by the Board of Presidents are as follows:

- Guarantees on employment and membership to trade union,
- The bill on the right of organization under trade unions for labor of public sector,
- Earthquake,
- Local Administrations Bill, and unpaid wages by the municipalities,
- Privatization,
- Membership of Turkey to EU,
- Ongoing clashes in Chechnya,
- The Cyprus dispute
- Economic, social, and democratic problems,
- Compulsory savings bill,

Alinteri

In this issue, Yusuf Engin has focused on the Millennium and the approach by certain Non Governmental Organizations (NGO) towards the new century. He identified the coming century as an unknown and a black hole. He cited the evaluation of Foreign Policy (1999) on the future of the trade unions. According to the journal of Foreign Policy, the labour will be disappointed in case they expected a renaissance in an environment of globalization. Because the trade unions have to cooperate with NGOs, international organizations and the politicians. Engin also defined the process of globalization as transformation of the world from a great village to a market and to a huge arena. In this arena, trade unions have to test and check their principles, institutional structures, missions and visions. In such a world, trade unions have to create flexible structures to overcome crises, he concluded.

Death of Akif İNAN

A pioneer of labor platform, author and poet, Akif İNAN died on 6 January 2000 in Urfa. He had cancer treatment for a long time. He was president of Memur-Sen Confederation.

SENDİKALAR "YENİ SÜRECİ" OKUYABİLİYOR MU?

*"kimse değişimi yönetmiyor;
en iyi ihtimalle,
değişime yetişmeye çalışıyorlar."*

Kimi Sivil Toplum Kuruluşlarınca; "Yeni bin yıla hazırız", "Değişimde öncü" gibi "vitrinlik" ve "kavanozu dışından yalayarak" tad alıcı slogan düzeyine indirgenmeye devam eden 'değişim' tartışmaları ve yeni yüzyıl karşılamaları adeta çılgınca kutlamalara, eğlencelere dönüşüyor.

Bu "kırk gün kırk gece"şenlikle-rinden sıyrılarak şunu bilmeliyiz ki: Yeni yüzyıl'ın acımasız yüzünü hissettiren rekabete dayalı dinamikleri, öncelikle Sendikaların kendilerini çok ciddi ve yabancılaştırmadan arınmış biçimde "özeleştirir" ve "değişme" kulvarından sağlıklı çıkabilmelerini zorunlu kılıyor.

Yeni yüzyıla birlikte bilinmeyenlerle dolu bir dehlize giriyoruz.

Bu dehlizde Sendikalar için artık ne "Biz Yemen'deyken" tarzında kahramanlık öyküleri anlatmaya, ne de mevcut olmayan "yarınlar çok güzel olacak" serenadlarına yer yok.

Yeni Yüzyıl, bir önceki yüzyılın her alandaki "politika üretme ve yapma biçimleri"nin de değişeceğini gösteriyor.

Küreselleşen dünyada Sendikaların rolü üzerine "Sarkaç diğer yöne mi kayıyor" başlıklı şu gözlem oldukça önemli: "... Çalışanlar bu yeni küreselleşme ortamında gerçek bir rönesans yaşamayı umuyorlarsa, geçmişteki yapılarını kendilerine örnek alamazlar. Sendikalar gelecek yüzyılda kendi başlarına değil, insan hakları ve sivil toplum örgütleri, ilerici fikirli politikacılarla, uluslar arası örgütlerle ve toplumsal sorumluluğu olan bir işçi politikasından kendilerinin de faydalanabileceğini öğrenmiş şirketlerle birlikte çalışacaklar..

.. Sendikalar küreselleşmenin ortaya çıkardığı tehditlere, sadece bu etkilerin püskürtülmesine çalışmaktan öteye gitmeyen girişimlerle yanıt veremezler. Artan uluslar arası rekabet ve maliyetleri düşük tutma baskısı yaşamın gerçekleri. Fakat bu gerçeklerin ücretlerin düşmesine ve sosyal hakların azalmasına yol açması kaçınılmaz bir sonuç değil... Örgütlü emeğin rolü, çalışanları esnek işgücü piyasalarından yararlanabilmeleri için güçlendiren, daha fazla verimlilik adı altında sömürülmemelerini güvence altına alan ve daha önceden temsil edilmeyen çalışanları da toplumsal anlaşma çatısında toplayan ittifakları desteklemek ve bazı durumlarda da bu ittifakların kurulmasına öncülük etmek olmalıdır. Eğer örgütlü emek bu rolün hakkını verirse, kendisine

hükümetten, sivil toplum örgütlerinden ve özel sektörden gönüllü ortaklar bulacaktır ..." (Foreign Policy, 1999)

Eski şablonlara uymasa da yeni dünyanın "çalışma arenası"ndan önemli bir kesit böyle..

Sendikalar; yoğun olarak çalışanların "yaşam kalitesi"ni artırmak üzere yeni roller üstlenme çabasına gir-medikçe "ihtiyaç" olma işlevini sürdüremeyeceklerdir.

Mevcut yapıları darmadağın eden bir "sam yeli"yle kuşatılıyor. Ya iliklerimize kadar donacağız, ya da akışkanlığımıza hız vereceğiz..

Dünya "büyük bir köy"den "büyük bir pazara", giderek de "büyük bir arena"ya dönüşmüş durumda. Bu arenada rakiplerimizle yarışmak, yenmek yani var olmak zorundayız. İlke-lerimizi, kurumsal yapılarımızı, misyonumuzu, vizyonumuzu yeniden "test etmek", "check-up"tan geçirmek zorundayız.

Acaba çok mu ütöpik ve kaygılı bakıyoruz kendimize ve yeni dünyaya?

Ülkemiz ve kurumlarımız için belki öyle gelebilir ama "yaşanan dünya gerçekliği" bu..

A LİNERİYLE

Yusuf ENGİN

Yeni dünyaya "doğru ve olduğu gibi" bakabiliyor muyuz? O'nu "doğru ve olduğu gibi" görebiliyor muyuz? Eğer "renk körlüğü" içerisinde değilseniz yeni dünyanın ritimlerinin yüksek ve konturlarının çok hızlı attığını pekala görebiliriz.

Dünya artık "aynı yerde kalmak için bile çok hızla koşulması" gereken bir dünya..

Kimi kurumlar bu sam yeli'nin nentiz "uğultusu"nu işitiyor, kimileriyse "donanım" hazırlıyor.

Sendikalar: Ya gerçekten bütün rasyonelliği ve duygu dünyası ile "yarına hazırlanabilecek bugünün işçilerinin örgütü" olacaklar ya da "eks" olacaklar!

Sivil toplumun ve örgütlerinin güçlendiği dünyada, en güçlü sivil toplum örgütü olan sendikalar güç kaybediyorsa bu çelişki nasıl açıklanabilir? Türkiye'de de askerden bürokrata, siyasetçiden sanatçıya kadar herkes "sivil toplum"dan bahsediyor ve sivil toplum örgütlerinin "örgütlenme katsayısı" düşüyorsa (gene soralım) bu çelişki nasıl açıklanabilir?

Bu çelişki "anlamlar"la "fonksiyonlar"ın örtüşmediği, herkesin ve her kurumun "kendini hariç tutarak" konuştuğu, tartıştığı, yaptığı çelişkisi-

dir. Oysa yeni dünyada "temsil"den çok "katılım"ın öne çıkacağı yönelimler belirliyor.

Bu çelişkilerle malul hiçkimse ve hiçbir kurum, yeni dünyanın her an krizlere gebe "sosyal gerçeklikler"ini doğru okuyamaz, bu krizleri yönetememez ve gereğini yapamaz.

Sendikalar: Krizlere dayanıklı "esnek" yapılar oluşturabilmeli ve krizleri "yönetebilmeli".

Senaryoları olan alt kurumsal yapılar üretebilmeli.

Nasıl ki sermaye risk üstlenerek "sınırları aşıyor"sa, emek (dolayısıyla Sendikalar yürüdüğü zemini ıslah ederek) de risk üstlenerek sınırları aşabilmeli.

İşletmelerin çağdaş yönetim sistemlerinde çalışanlarla her alanda "birlik" ilişkisi içerisinde organizasyonlar geliştirmeleri karşısında Sendikaların da yeni yüzyılda politika "üretme ve yapma" biçimlerini yeniden düzenlemeleri gerekmektedir.

Yeni dünya her ne kadar belirsizliklerle dolu da olsa, yapılması gereken; yeni fırsatları yeni hayal kırıklıklarına dönüştürmemek gerektiğidir.

Sivil toplumun ve örgütlerinin güçlendiği dünyada, en güçlü sivil toplum örgütü olan sendikalar güç kaybediyorsa bu çelişki nasıl açıklanabilir? Türkiye'de de askerden bürokrata, siyasetçiden sanatçıya kadar herkes "sivil toplum"dan bahsediyor ve sivil toplum örgütlerinin "örgütlenme katsayısı" düşüyorsa (gene soralım) bu çelişki nasıl açıklanabilir?

...ve İNAN da Hakka yürüdü.

ÖLÜM

Gel anla ve yaşa doğusal hüznü
Acılar güvence ölümsüzlüğe

Senden her kaçtıkça sana yaklaştım
Göç nasibim özlem kanımdır benim.

Bu تنها dünyanın ürküntüsünü
Ekledim gövdeme bir parça gibi

Bir sözdür susuşun bir ince fikir
Bin yorum getirir aklıma birden

Gövdemi kurşunlar sererse yere
Kırgın bakışların değdi bilirim

Ve ölümü konuğum olduğu zaman
Duyduğun vicdanın ayak sesidir.

M.Akif İNAN